

ZAKON O CESTAH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE ZAKONA

Osnovni razlog za novo besedilo Zakona o cestah je prenos vsebin, ki izhajajo iz Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2008/96/ES o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture, zadnjič spremenjene z Direktivo (EU) 2019/1936 Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2008/96/ES o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2008/96/ES), ki mora biti prenesena v slovenski pravni red do 19. 12. 2021. Predlagani zakon zato vključuje dodatne zahteve iz spremenjene direktive, ki določa varnostne zahteve na področju cestne infrastrukture.

Eden izmed razlogov za pripravo novega besedila Zakona o cestah je tudi dejstvo, da je bil trenutno veljavni zakon sprejet leta 2010. Sicer je bil zakon v tem obdobju nekajkrat noveliran, kljub temu pa so posamezne določbe v obstoječem zakonu deloma zastarele in manj učinkovite, zato jih je potrebno ustrezno posodobiti, modernizirati in prilagoditi sedanjim razmeram.

Poleg tega so bili po uveljavitvi Zakona o cestah sprejeti nekateri novi sistemski in področni zakoni oziroma njihove novele, zato so nekatere rešitve v predmetnem zakonu, ki se navezujejo na navedene zakone, postale neskladne. Te rešitve je treba uskladiti z veljavnimi sistemskimi in področnimi zakoni, ki vplivajo na urejanje področja javnih cest v Republiki Sloveniji.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Najpomembnejši cilji predlaganega zakona so:

- vzpostavitev trajnostne cestne infrastrukture, ki bo zadovoljevala družbene, ekonomske in ekološke potrebe;
- dvig standardov varnosti, povezanih s cestno infrastrukturo;
- optimalno izkoriščanje in racionalna ter varna uporaba obstoječe cestne infrastrukture;
- uskladitev nacionalnih predpisov s predpisi EU;
- pravna urejenost javne cestne infrastrukture;
- gospodarnejša ureditev organiziranja gradnje, upravljanja in vzdrževanja državnih cest;
- večja jasnost in določnost posameznih zakonskih določb, ki bosta prispevali k večji pravni varnosti uporabnikov cestne infrastrukture.

2.2 Načela

Načela predlaganega zakona so:

- odgovornost upravljavcev cest za varnost in pretočnost ter varstvo javnih cest;
- odgovornost upravljavcev cest za pravno urejenost cest kot stvarnega premoženja države in občin;
- pravna urejenost področja gradnje, upravljanja, vzdrževanja, varstva in varnosti cest na vseh cestah, namenjenih za cestni promet.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev

Predlog zakona ne vpeljuje bistvenih novih rešitev na področju upravljanja z javnimi cestami, se pa obstoječe določbe prilagajajo spremenjeni evropski zakonodaji. Obenem se posamezne določbe prilagajajo novi zakonodaji (predvsem na področju gradnje objektov), prav tako se predlaga določene rešitve oziroma poenostavitve postopkov, ki so se v dosedanem obdobju veljavnosti zakona izkazale za pomanjkljive in jih je mogoče izboljšati oziroma prilagoditi dejanskim razmeram v praksi. Vpeljuje se tudi nekaj novih izrazov s tega področja. Med novimi oziroma spremenjenimi izrazi velja omeniti predvsem naslednje:

- za avtocesto, hitro cesto in varovana parkirišča je definicija povzeta po Uredbi (EU) št. 1315/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja in razveljavitvi Sklepa št. 661/2010/EU (UL L št. 348 z dne 20. 12. 2013, str. 1). V primerjavi z obstoječimi zahtevami so v določeni meri spremenjene tehnične zahteve za hitro cesto, poleg tega se dodatno v zakon uvaja pojem varovanega parkirišča;
- izraz cestno zemljišče nadomešča sedanjí izraz cestni svet in označuje parcelo na kateri je zgrajena cesta z vsemi sestavnimi deli, ki je v zemljiškem katastru evidentirana z mejo parcele in označena s parcelno številko. Od meje te parcele se obojestransko meri varovalni pas posamezne kategorije ceste;
- nekategorizirana cesta in nekategorizirana cesta, ki se uporablja za javni cestni promet, sta zasebni cesti v lasti fizične ali pravne osebe;
- območje ceste je prostor, ki v horizontalni ravnini obsega cestno zemljišče in obojestransko varovalna pasova, v zračni prostor pa sega 15 m pri državnih cestah in 7 m pri občinskih cestah nad vsako točko terena. Enaka vertikalna omejitev je tudi pri cestišču, z razliko, da se tam računa predpisana višina od točke na osi vozišča;
- vzdrževalna dela, vzdrževalna dela v javno korist in rekonstrukcija ceste so izrazi, ki opredeljujejo dopusten obseg del pri posameznih delih, skladno s predpisi, ki urejajo graditev objektov.

Poleg navedenega so posamezne definicije pri ostalem delu izrazov posodobljene na podlagi novih tehničnih ali pravnih dognanj.

Na ostalih področjih oziroma vsebinskih poglavjih se uvajajo naslednje dopolnitve zakonskih določb:

1. Implementacija spremembe Direktive 2008/96/ES o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture

Z zakonom se v slovenski pravni red prenaša Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2008/96/ES z dne 19. novembra 2008 o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture (UL L št. 319 z dne 29. 11. 2008, str. 59), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2019/1936 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o spremembi Direktive 2008/96/ES o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture (UL L št. 305 z dne 26. 11. 2019, str. 1). Spreminjajo se posamezne določbe glede minimalnih varnostnih zahtev cestne infrastrukture, presoja varnosti ceste pa se razširja tudi na t. i. primarne ceste v upravljanju Direkcije RS za infrastrukturo, uvajajo se novi postopki oziroma varnostni pregledi, ki se sicer izvajajo že v okviru obstoječega pregledovanja varnosti cest (ocena varnosti za celotno omrežje, ciljno usmerjeno pregledovanje varnosti cest...), dodaten poudarek se namenja tudi ranljivim udeležencem v cestnem prometu (pešci, kolesarji, motoristi).

2. Redna vzdrževalna dela, vzdrževalna dela, vzdrževalna dela v javno korist, rekonstrukcija, novogradnja

Podrobneje se ureja oziroma razmejuje posamezna dela v okviru javnih cest, in sicer v povezavi z zakonskimi določbami gradbene zakonodaje. Opredeljen je obseg posameznih del, ki se lahko na javnih cestah izvajajo kot redna vzdrževalna dela, vzdrževalna dela, vzdrževalna dela v javno korist, rekonstrukcija in novogradnja ceste. Dodatno so opredeljene izjeme, ki se lahko v okviru vzdrževalnih del v javno korist izvajajo izven območja ceste (izven varovalnega pasu), kot so ukrepi za zaščito ceste, premostitveni objekti, protihrupni ukrepi, krajše kolesarske poti. Predpisan je celoten postopek izvedbe vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist od začetka del do pridobitve dovoljenja za obratovanje. Predviden je postopek za odvijanje prometa v celotnem času izvajanja del in odvijanje prometa pod posebnimi pogoji v primeru, ko dela na cesti še niso v celoti dokončana. Izvajanje vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist poteka brez pridobljenega gradbenega dovoljenja.

Vzdrževalna dela so tista dela na javnih cestah, s katerimi se ne spremeni zmogljivost ceste, velikost njenih posameznih delov, obseg napeljav, naprav in opreme ter druge infrastrukture v območju javne ceste, s katero se ne sme posegati izven območja cestnega sveta; vsebuje tudi izvedbo izboljšav v območju cestnega sveta, ki so povezane z varnostjo javne ceste.

Vzdrževalna dela v javno korist je izvedba rekonstrukcijskih del javne ceste, s katerimi se spremeni zmogljivost ceste, velikost njenih posameznih delov, obseg napeljav, naprav in opreme ter druge infrastrukture v območju cestnega telesa. Z izvedbo takšne rekonstrukcije, katero območje ne sme posegati izven varovalnega pasu javne ceste, se izvedejo tudi obnovitvena dela in vse ostale izboljšave, ki so povezane z varnostjo ceste. Ob teh delih se lahko zgradijo tudi nezahtevni pomožni infrastrukturni in drugi objekti, ki jih pogojuje načrtovana rekonstrukcija ceste (oporni in podporni zidovi, nadhodi, podhodi, prepusti) ter objekti gospodarske javne infrastrukture, katere je v območju ceste treba zgraditi ali prestaviti zaradi rekonstrukcije javne ceste.

Rekonstrukcija ceste je spreminjanje tehničnih značilnosti obstoječe ceste, pri čemer se delno ali v celoti spreminjajo njeni konstrukcijski elementi, zmogljivost ali izvedejo druge njene izboljšave, deli trase ceste pa se zaradi izboljšanja geometrijskih elementov predstavljajo izven območja obstoječe ceste.

Rekonstrukcija in novogradnja cest se izvajata v skladu s predpisi, ki urejajo urejanje prostora in graditev objektov.

3. Preoblikovanje posameznih določb inšpekcijskega nadzorstva

Poglavje, ki ureja inšpekcijsko nadzorstvo, je prilagojeno oziroma dopolnjeno na osnovi pripomb in predlogov dopolnitev s strani Inšpektorata Republike Slovenije za infrastrukturo ter občinskih inšpekcijskih organov. Podrobneje oziroma bolj nazorno so z namenom večje učinkovitosti inšpekcijskih organov, pristojnih za ceste, opredeljene posamezne vrste inšpekcijskih ukrepov, ki lahko pridejo v poštev pri opravljanju inšpekcijskega nadzorstva javnih cest.

4. Prilagoditev obstoječih zakonskih rešitev

V okviru sprememb in dopolnitev se dopolnjujejo oziroma prilagajajo posamezne zakonske rešitve, pri katerih je v okviru postopkov prihajalo do določenih težav. Tako se npr. z namenom bolj jasne razmejitve obstoječa pravna določba o obveščanju in oglaševanju ob državni cesti razmejuje na dve ločeni določbi, in sicer na določbo, ki ureja sistem za informiranje uporabnikov in določbo o oglaševanju.

5. Zaračunavanje odškodnine za prekoračitev osnih obremenitev

S predlogom zakona se predlaga, da lastnik ali imetnik pravice uporabe vozila ali skupine vozil, s katerimi je bila presežena največja dovoljena osna obremenitev, upravljavcu ceste plača odškodnino zaradi obremenitve javne ceste nad s predpisi ali s prometno signalizacijo določeno največjo dovoljeno osno obremenitev vozila ali skupine vozil. Odškodnina poleg dodatka za prekoračitev osnih obremenitev, ki je odvisen od škodnih vplivov prevoza na javno cestno infrastrukturo, obsega tudi stroške postopka. Če je kršitelj oseba iz države, ki ni država članica Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: država članica), ima upravljavec ceste do plačila odškodnine zastavno pravico na vozilu, s katerim je bila storjena kršitev. Policija ali občinsko redarstvo, ki na javni cesti ugotovita kršitev, o pravnomočno ugotovljenem prekršku obvestita upravljavca ceste, po kateri je potekal prevoz, ter mu posredujeta vse informacije in predložita vse dokaze, ki so potrebni za izračun odškodnine. Odškodnina za posamezen prevoz se bo odmerila glede na višino prekoračitve osne obremenitve za že prevoženo razdaljo glede na omejitve prevozne poti.

Dejstvo je namreč, da se v praksi še vedno soočamo z relativno visokim deležem preobremenjenih motornih vozil, kar negativno vpliva na varnost prometa in na samo cestno infrastrukturo. Medtem ko je to področje ustrezno urejeno na področju opravljanja izrednih prevozov, kjer gre za prevoz nedeljivega tovora, pa je to področje pomanjkljivo urejeno v primeru prevozov deljivega tovora. V slednjem primeru prihaja prav tako do preseganja največjih dovoljenih osnih obremenitev, pri čemer upravljavec ceste nima na voljo orodja oziroma vzvoda, da bi kršitelju zaračunal odškodnino za škodo, povzročeno na cestni infrastrukturi. S predlagano ureditvijo se omenjena anomalija odpravlja.

6. Domneva izdanega soglasja za obstoječi cestni priključek

Za obstoječe cestne priključke se vzpostavlja domneva izdanega soglasja za cestni priključek. Šteje se, da imajo cestni priključki iz 79. in 111. člena tega zakona, ki so bili zgrajeni pred 1. julijem 2011, kar predstavlja datum začetka uporabe veljavnega Zakona o cestah, in od tega datuma obstajajo v okvirno enaki prometni obremenitvi, pridobljeno soglasje upravljavca ceste, o čemer upravljavec ceste na zahtevo lastnika ali uporabnika cestnega priključka izda potrdilo. Navedena domneva ne velja, če upravljavec ceste ugotovi pomanjkljivosti cestnega priključka iz 80. ali 111. člena tega zakona.

b) Normativna usklajenost predloga zakona:

Zakon je usklajen z veljavnim pravnim redom in zakonodajo Evropske unije ter splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

Delovna verzija izjave o skladnosti predloga zakonskega ali podzakonskega akta s pravnim redom EU

1.) Naslov predlaganega akta

Zakon o cestah

Prevod naslova predloga pravnega akta RS v angleščino
"Roads Act"

2.) Enotna identifikacijska oznaka predloga akta (EVA)

2021-2430-0001

3.) Skladnost predloga akta s predpisi EU

3.1) Direktive, ki jih delno ali v celoti prenaša predlog akta

	CELEX oznaka direktive	Naslov direktive ter slovenski predpisi, ki se navezujejo na to direktivo	Rok za prenos direktive	Rok, na katerega se nanaša prenos	Je za navedeni rok direktiva v celoti prenesena s tem aktom? (obrazložitev)
1.	32004L0054	Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta št. 2004/54/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih varnostnih zahtevah za predore v vseevropskem cestnem omrežju 1. 2005-01-3952 Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih cestah 2. 2010-01-5732 Zakon o cestah	30.04.2006	30.04.2006	NE Direktiva prenešana tudi z drugim aktom
2.	32008L0096	Direktiva 2008/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture 1. 2011-01-2364 Pravilnik o preverjanju varnosti cestne infrastrukture in usposabljanju presojevalcev varnosti cest 2. 2014-2430-0085 Pravilnik o preverjanju varnosti cestne infrastrukture in usposabljanju presojevalcev varnosti cest 3. 2010-01-5732 Zakon o cestah	19.12.2010	19.12.2010	DA
3.	32010L0040	Direktiva 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o okviru za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v cestnem prometu in za vmesnike do drugih vrst prevoza 1. 2012-01-2012 Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah	27.02.2012	27.02.2012	DA
4.	32015L0719	Direktiva (EU) 2015/719 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o spremembi Direktive Sveta 96/53/ES o določitvi največjih dovoljenih mer določenih cestnih vozil v Skupnosti v notranjem in mednarodnem prometu in največjih dovoljenih tež v mednarodnem prometu 1. 2019-2430-0009 Pravilnik o delih in opremljenosti vozil 2. 2018-01-0411 Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah	07.05.2017	07.05.2017	NE Direktiva prenešana tudi z drugim aktom
5.	32019L1936	Direktiva (EU) 2019/1936 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o spremembi Direktive 2008/96/ES o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture	17.12.2021	17.12.2021	DA

4.) Ali je predlog pravnega akta tehnični predpis v smislu člena 8 direktive 31998L0034?

NE

Delovna verzija korelacijske tabele

1.) Naslov predlaganega akta

Zakon o cestah

Prevod naslova predloga pravnega akta RS v angleščino

"Roads Act"

2.) Enotna identifikacijska oznaka predloga akta (EVA)

2021-2430-0001

3.1) Direktive, ki jih delno ali v celoti prenaša predlog akta

	CELEX oznaka	Naslov predpisa
1.	32004L0054	Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta št. 2004/54/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih varnostnih zahtevah za predore v vseevropskem cestnem omrežju
2.	32008L0096	Direktiva 2008/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture
3.	32010L0040	Direktiva 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o okviru za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v cestnem prometu in za vmesnike do drugih vrst prevoza
4.	32015L0719	Direktiva (EU) 2015/719 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o spremembi Direktive Sveta 96/53/ES o določitvi največjih dovoljenih mer določenih cestnih vozil v Skupnosti v notranjem in mednarodnem prometu in največjih dovoljenih tež v mednarodnem prometu
5.	32019L1936	Direktiva (EU) 2019/1936 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o spremembi Direktive 2008/96/ES o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture

3.2) Skladnost predloga akta s predpisi EU

Nacionalni predpis	Evropski predpis	Opomba
1. člen, 1. odstavek		
1. člen, 2. odstavek	Člen 18, celex 32004L0054 Člen 18, celex 32010L0040 Člen 2, odstavek 1, celex 32015L0719 Člen 2, celex 32019L1936	določba o prenosu direktive 2004/54/ES določba o prenosu Direktive 2015/719/EU
2. člen	Člen 4, celex 32010L0040 Člen 1, odstavek 2, točka a, alineja 4, celex 32015L0719 Člen 1, odstavek 2, točka b, celex 32019L1936 Člen 1, odstavek 2, točka f, celex 32019L1936	opredelitev izraza "špediter" izraz ranljiv uporabnik cest izraz avtocesta in primarna cesta opredelitev izrazov iz 4. člena direktive 2010/40/EU
3. člen		
4. člen		
5. člen		
6. člen		
7. člen		
8. člen		
9. člen		
10. člen		
11. člen		
12. člen		
13. člen		
14. člen		
15. člen		
16. člen		
17. člen		
18. člen		
19. člen		
20. člen		
21. člen		
22. člen		
23. člen		
24. člen, 1. odstavek		
24. člen, 2. odstavek	Člen 1, odstavek 6, točka 6c, alineja 1, celex 32019L1936	
24. člen, 3. odstavek		
24. člen, 4. odstavek		
24. člen, 5. odstavek		
24. člen, 6. odstavek		

Datum / ura izpisa: 21.12.2021 14:39

r_rps_kor_tab.rep, verzija: 2008.09.01

Stran: 1 / 5

Delovna verzija korelacijske tabele

Nacionalni predpis	Evropski predpis	Opomba
24. člen, 7. odstavek		
24. člen, 8. odstavek		
24. člen, 9. odstavek		
24. člen, 10. odstavek		
24. člen, 11. odstavek		
24. člen, 12. odstavek		
24. člen, 13. odstavek		
24. člen, 14. odstavek		
25. člen		
26. člen		
27. člen		
28. člen		
29. člen		
30. člen		
31. člen		
32. člen		
33. člen		
34. člen	Člen 1, odstavek 8, točka 10e, celex 32015L0719	
35. člen	Člen 1, odstavek 8, točka 10e, celex 32015L0719	
36. člen	Člen 1, odstavek 8, točka 10e, celex 32015L0719	
37. člen	Člen 1, odstavek 8, točka 10f, celex 32015L0719	
38. člen, 1. odstavek	Člen 1, odstavek 8, točka 10d, alinea 1, celex 32015L0719	
38. člen, 2. odstavek	Člen 1, odstavek 8, točka 10d, alinea 2, celex 32015L0719	
38. člen, 3. odstavek	Člen 1, odstavek 8, točka 10d, alinea 1, celex 32015L0719	
38. člen, 4. odstavek		
38. člen, 5. odstavek		
38. člen, 6. odstavek		
38. člen, 7. odstavek		
38. člen, 8. odstavek		
38. člen, 9. odstavek	Člen 1, odstavek 8, točka 10d, alinea 3, celex 32015L0719	
38. člen, 10. odstavek	Člen 1, odstavek 8, točka 10g, celex 32015L0719	
38. člen, 11. odstavek	Člen 1, odstavek 8, točka 10g, celex 32015L0719	
39. člen	Člen 1, odstavek 8, točka 10e, celex 32015L0719	
40. člen		
41. člen		
42. člen		
43. člen		
44. člen		
45. člen		
46. člen		
47. člen		
48. člen		
49. člen		
50. člen		
51. člen		
52. člen		
53. člen		
54. člen		
55. člen		
56. člen		
57. člen		
58. člen		
59. člen		
60. člen		
61. člen		
62. člen		
63. člen		
64. člen		
65. člen		
66. člen		
67. člen		
68. člen		
69. člen		
70. člen		
71. člen		
72. člen		

Delovna verzija korelacijske tabele

Nacionalni predpis	Evropski predpis	Opomba
73. člen		
74. člen		
75. člen		
76. člen		
77. člen		
78. člen		
79. člen		
80. člen		
81. člen		
82. člen		
83. člen		
84. člen		
85. člen		
86. člen		
87. člen		
88. člen		
89. člen		
90. člen	Člen 1, celex 32004L0054 Člen 9, celex 32004L0054	
90. člen, 1. odstavek	Člen 2, odstavek 1, celex 32004L0054	
90. člen, 2. odstavek	Člen 2, odstavek 3, celex 32004L0054	
91. člen	Člen 3, celex 32004L0054	
91. člen, 1. odstavek	Člen 12, celex 32004L0054	
91. člen, 2. odstavek	Člen 2, odstavek 2, celex 32004L0054	
91. člen, 3. odstavek		
91. člen, 4. odstavek	Člen 13, celex 32004L0054	
91. člen, 5. odstavek	Člen 14, celex 32004L0054	
92. člen, 1. odstavek	Člen 4, celex 32004L0054	
92. člen, 2. odstavek	Člen 4, celex 32004L0054 Člen 12, celex 32004L0054	
92. člen, 3. odstavek	Člen 4, celex 32004L0054 Člen 12, celex 32004L0054	
92. člen, 4. odstavek	Člen 4, celex 32004L0054 Člen 12, celex 32004L0054	
92. člen, 5. odstavek	Člen 15, celex 32004L0054	
93. člen	Člen 5, celex 32004L0054	
94. člen	Člen 6, celex 32004L0054	
95. člen, 1. odstavek	Člen 1, odstavek 1, točka 2, celex 32019L1936 Člen 1, odstavek 2, točka a, alineja 1, celex 32019L1936	izraz vseevropsko cestno omrežje
95. člen, 2. odstavek	Člen 1, odstavek 1, točka 2, celex 32019L1936	
95. člen, 3. odstavek	Člen 1, odstavek 1, točka 3, celex 32019L1936	
95. člen, 4. odstavek	Člen 1, odstavek 1, točka 3, celex 32019L1936	
95. člen, 5. odstavek		
95. člen, 6. odstavek	Člen 1, odstavek 1, točka 4, alineja 2, celex 32019L1936	
95. člen, 7. odstavek	Člen 1, odstavek 1, točka 5, celex 32019L1936	
96. člen		
97. člen, 1. odstavek	Člen 2, odstavek 3, celex 32008L0096 Člen 2, odstavek 9, celex 32008L0096 Člen 3, odstavek 1, celex 32008L0096	izraz infrastrukturni projekt
97. člen, 2. odstavek	Člen 3, odstavek 3, celex 32008L0096	
97. člen, 3. odstavek	Člen 2, odstavek 8, celex 32008L0096 Člen 3, odstavek 3, celex 32008L0096	izraz smernice
98. člen, 1. odstavek	Člen 2, odstavek 4, celex 32008L0096 Člen 4, odstavek 3, celex 32008L0096	izraz preverjanje varnosti v cestnem prometu
98. člen, 2. odstavek	Člen 4, odstavek 1, celex 32008L0096 Člen 4, odstavek 2, celex 32008L0096 Člen 4, odstavek 4, celex 32008L0096	
98. člen, 3. odstavek	Člen 4, odstavek 2, celex 32008L0096	
98. člen, 4. odstavek	Člen 4, odstavek 2, celex 32008L0096 Člen 4, odstavek 5, celex 32008L0096	
99. člen, 1. odstavek	Člen 1, odstavek 2, točka d, alineja 6, celex 32019L1936	izraz ocena varnosti
99. člen, 2. odstavek	Člen 1, odstavek 4, točka 5, alineja 1, celex 32019L1936	
99. člen, 3. odstavek	Člen 1, odstavek 4, točka 5, alineja 2, celex 32019L1936	
99. člen, 4. odstavek	Člen 1, odstavek 4, točka 5, alineja 3, celex 32019L1936 Člen 1, odstavek 4, točka 5, alineja 4, celex 32019L1936	
99. člen, 5. odstavek	Člen 1, odstavek 4, točka 5, alineja 6, celex 32019L1936	
99. člen, 6. odstavek	Člen 1, odstavek 6, točka 6a, alineja 1, celex 32019L1936	

Delovna verzija korelacijske tabele

Nacionalni predpis	Evropski predpis	Opomba
100. člen, 1. odstavek	Člen 1, odstavek 2, točka c, celex 32019L1936	izraz redni inšpekcijski pregled varnosti cest
100. člen, 2. odstavek		
100. člen, 3. odstavek	Člen 1, odstavek 5, točka 6, alineja 1, celex 32019L1936	
100. člen, 4. odstavek	Člen 1, odstavek 5, točka 6, alineja 3, celex 32019L1936	
101. člen, 1. odstavek	Člen 1, odstavek 2, točka d, alineja 7, celex 32019L1936 Člen 1, odstavek 6, točka 6a, alineja 2, celex 32019L1936	izraz ciljno usmerjen inšpekcijski pregled cest
101. člen, 2. odstavek	Člen 1, odstavek 6, točka 6a, alineja 3, celex 32019L1936	
101. člen, 3. odstavek	Člen 1, odstavek 6, točka 6a, alineja 4, celex 32019L1936	
101. člen, 4. odstavek	Člen 1, odstavek 6, točka 6a, alineja 4, celex 32019L1936	
101. člen, 5. odstavek	Člen 1, odstavek 6, točka 6a, alineja 6, celex 32019L1936	
101. člen, 6. odstavek	Člen 1, odstavek 6, točka 6a, alineja 5, celex 32019L1936	
102. člen	Člen 1, odstavek 6, točka 6b, celex 32019L1936	
103. člen	Člen 2, odstavek 2, celex 32008L0096	določitev pristojnega subjekta, ki sodeluje v potopku izvajanja direktive 2008/96/ES
103. člen, 1. odstavek	Člen 7, odstavek 1, celex 32008L0096	
103. člen, 2. odstavek	Člen 7, odstavek 2, celex 32008L0096	
104. člen, 1. odstavek		
104. člen, 2. odstavek		
104. člen, 3. odstavek	Člen 2, odstavek 2, celex 32008L0096	določitev subjekta, ki sodeluje pri izvajanju direktive 2008/96/ES
104. člen, 4. odstavek		
104. člen, 5. odstavek		
105. člen		
106. člen		
107. člen	Člen 1, odstavek 11, točka 11a, alineja 1, celex 32019L1936	poročanje Evropski komisiji
108. člen		
109. člen		
110. člen		
111. člen		
112. člen		
113. člen		
114. člen		
115. člen		
116. člen		
117. člen		
118. člen	Člen 1, celex 32010L0040	
119. člen	Člen 1, celex 32010L0040	
119. člen, 1. odstavek	Člen 2, celex 32010L0040	Zajeta tudi Priloga I Direktive 2010/40/EU.
119. člen, 2. odstavek		
120. člen, 1. odstavek	Člen 5, odstavek 1, celex 32010L0040	
120. člen, 2. odstavek	Člen 5, odstavek 1, celex 32010L0040	
120. člen, 3. odstavek		
121. člen	Člen 10, celex 32010L0040	določbe o varstvu osebnih podatkov
122. člen	Člen 17, odstavek 3, celex 32010L0040	
123. člen		
124. člen		
125. člen		
126. člen		
127. člen		
128. člen		
129. člen		
130. člen		
131. člen		
132. člen		
133. člen		
134. člen		
135. člen		

Delovna verzija korelacijske tabele

Nacionalni predpis	Evropski predpis	Opomba
136. člen	Člen 7, celex 32004L0054 Člen 12, celex 32004L0054	
137. člen		
138. člen		
139. člen		
140. člen		
141. člen		
142. člen		
143. člen		
144. člen		
145. člen		
146. člen		
147. člen		
148. člen, 1. odstavek	Člen 1, odstavek 1, točka 4, alinea 3, celex 32019L1936	
148. člen, 2. odstavek	Člen 1, odstavek 1, točka 4, alinea 3, celex 32019L1936	
148. člen, 3. odstavek	Člen 1, odstavek 1, točka 4, alinea 1, celex 32019L1936 Člen 1, odstavek 1, točka 4, alinea 3, celex 32019L1936	
149. člen	Člen 1, odstavek 4, točka 5, alinea 3, celex 32019L1936	
150. člen		
151. člen	Člen 1, odstavek 8, celex 32019L1936	
152. člen		
153. člen		
154. člen		
155. člen	Člen 1, odstavek 8, točka 10d, alinea 1, celex 32015L0719	

c) Usklajenost predloga zakona:

Glede na dejstvo, da se večina določb predloga zakona v izvedbeni fazi nanaša na področje pristojnosti upravljavcev cest, je bilo besedilo zakona predhodno usklajeno z družbo DARS, d. d., ki upravlja avtoceste, hitre ceste in izbirne cestninske ceste, ter Direkcijo RS za infrastrukturo, dodatno pa tudi z Inšpektoratom RS za infrastrukturo. Poleg navedenega so bile v postopek strokovnega usklajevanja pravnih rešitev predloga zakona aktivno vključene tudi samoupravne lokalne skupnosti preko njihovih reprezentativnih organizacij (Skupnost občin Slovenije, Združenje občin Slovenije in Združenje mestnih občin Slovenije) ter občinski inšpekcijski organi, pristojni za ceste. Predlogi in pobude vseh deležnikov, vključenih v oblikovanje strokovnih in pravnih rešitev so bile upoštevane v največji možni meri.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima dodatnih finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva dodatne porabe proračunskih sredstev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Primerjalno pravni prikaz

5.1.1 Ureditev v Franciji

Ureditev cestne infrastrukture je v Franciji urejena v posebnem zakoniku (Code de la voirie routière), ki skupaj s pripadajočimi podzakonskimi akti sistematično in v celoti ureja vsa vprašanja, ki se nanašajo na načrtovanje, gradnjo, vzdrževanje in upravljanje cestne infrastrukture, medtem ko so pravila za urejanje cestnega prometa urejena v cestnem zakoniku (Code de la Route).

Vse ceste so načeloma javno dobro, z izjemo cest, ki jih je zgradil koncesionar. Slednjih zakonik o javnih cestah ne ureja, razmerja med državo in koncesionarjem so predmet koncesijske pogodbe in posebnih zakonov, ki urejajo predvsem financiranje. Glede na lastništvo, ki predstavlja tudi najpomembnejši razlikovalni element med cestami, se infrastruktura deli na ceste v lasti države, departmajev in občin. Poleg teh obstaja še posebna kategorija hitrih cest, ki je določena izključno glede na tehnične značilnosti ceste in s tem povezano uporabo in je lahko v lasti kateregakoli od omenjenih subjektov (v to kategorijo sodijo tudi obvoznice). Ne glede na siceršnje lastništvo cest je država pristojna za zagotavljanje učinkovitega delovanja infrastrukture kot celote. Zlasti je zadolžena za varnost cestne infrastrukture, za določanje enotnih pravil za njeno uporabo ter za obveščanje uporabnikov cest, za zbiranje statističnih podatkov o infrastrukturi, ter za vzdrževanje in razvoj cest. Sicer pa je gradnja, vzdrževanje, upravljanje in nadzor nad varstvom infrastrukture v pristojnosti posameznih lastnikov.

Poleg javnih cest zakonik ureja tudi uporabo cest, ki se ne štejejo za javno dobro. K slednjim spadajo zasebne ceste in ti. podeželske poti (chemins ruraux), ki so del občinske lastnine, ki se ne šteje za javno dobro. Vse t. i. zasebne ceste, ki so dane v promet, morajo biti grajene in vzdrževane tako, kot velja za javne. Zasebne ceste, na katerih se odvija javni promet v naseljih, je mogoče prenesti med javne ceste.

V interesu varnosti prometa in infrastrukture je v francoski ureditvi vrsta omejevalnih določb za uporabo cest in zemljišč ob njih. Upravljalci telekomunikacijskih, elektro in plinskih omrežij, ki delujejo v javnem interesu, smejo svoje ureditve namestiti v območje ceste le, kolikor s tem ne vplivajo na odvijanje cestnega prometa. Lastnikom zemljišč ob cestah so preko instituta prisilne služnosti naložene obveznosti v zvezi z zagotavljanjem potrebnega polja preglednosti. Tako morajo odstraniti ograje, rastlinje ali druge ovire, ki bi lahko vplivale na preglednost, prepovedana jim je gradnja ali postavljanje drugih objektov nad nivojem, določenim v planskem aktu, prav tako morajo spoštovati druga navodila upravljavca ceste, določena zaradi zagotavljanja ustrezne preglednosti. Že v postopku javne razgrnitve načrta ceste so poleg poteka infrastrukture določno predstavljena vsa zemljišča, ki ležijo ob njej, za vsako določno opredeljeno parcelo pa je definiran tudi obseg služnosti. Lastniki morajo izpolnjevati obveznosti, kršitev katerih je sankcionirana. V zameno so upravičeni do odškodnine za škodo, ki jo v zvezi z izvajanjem služnosti dejansko utrpijo. Če sporazumevanje o višini odškodnine ni uspešno, se odškodnina določi po pravilih, ki veljajo za razlastitev.

Posebej je urejeno izvajanje del na cestah v strnjenih naseljih, ki je predmet skrbne koordinacije, nad katero bdi županov urad. Lastnik, koncesionar ali drug upravljavec ceste mora županu obvezno sporočiti načrt del, ki se bodo izvajala na cestah, z navedbo rokov njihovega izvajanja. Župan o predvidenih delih obvesti druge službe, ki bi prav tako lahko izvajale predvidena dela v okviru cest (npr. upravljavci telekomunikacijskih ali elektro vodov). Za celotno strnjeno območje se izdela časovni načrt izvajanja del, ki se ga morajo vsi držati, pri čemer je predviden poseben postopek za nujna dela, ki jih ni bilo mogoče vnaprej predvideti. Župan lahko odredi ustavitev del, ki se ne izvajajo v skladu s predpisanim postopkom.

Ugotavljanje in sankcioniranje kršitev v zvezi z varstvom cestne infrastrukture je v pristojnosti policijskih in inšpekcijskih organov, državnih ter občinskih redarstev. Odškodninska tožba na povrnitev škode, povzročene infrastrukturi, ne zastara. Oseba, ki se ji naloži povrnitev škode, nosi vse stroške, vključno s stroški nujnih in začasnih ukrepov.

5.1.2 Ureditev v Italiji

V Italiji je področje cest urejeno v cestnem zakoniku (Codice della strada), ki na enem mestu ureja vzdrževanje in upravljanje (varstvo) infrastrukture, tehnične zahteve, ki jih morajo v prometu izpolnjevati vozila, pravila za vožnjo v cestnem prometu in splošne prekrškovno-pravne določbe.

Glede na tehnične značilnosti se ceste delijo na avtoceste (ceste tipa A); ceste izven naselij (povezovalne ceste med naselji), ki se glede na število prometnih pasov in druge tehnične značilnosti delijo na ceste prvega (tip B) in drugega reda (tip C); ceste v naseljih, ki se prav tako glede na tehnične značilnosti razvrščajo na dve podvrsti (tip D in E); ter na druge ceste, za katere je značilno, da na njih poteka manj prometa. Glede na prostorske povezave pa se ceste delijo na državne ceste, regijske ceste in provincijske ceste, pri čemer država, regija oziroma provinca vsaka na svojem območju upravlja svoje ceste, kolikor ne gre za ceste, ki so v upravljanju posameznega koncesionarja. Znotraj provincijskih cest obstajajo še občinske ceste, ki so posebnega pomena za območje občin, ter druge ceste, ki jih ni mogoče razvrstiti v nobeno drugo kategorijo, mednje pa sodijo tudi zasebne ceste.

Posamezni upravljavci so zaradi varnosti in pretočnosti prometa dolžni zagotavljati predpisano vzdrževanje, upravljanje in nadzor nad cestami. Posebej je urejeno postavljanje in vzdrževanje prometne signalizacije. Zunaj naseljenih območij je za postavljanje in vzdrževanje zadolžen upravljavec ceste, v naseljih pa ta naloga bremeni občino, četudi ne gre za občinske ceste. Občina je zadolžena tudi za postavljanje in vzdrževanje signalizacije na zasebnih cestah, ki so dostopne za javni promet.

Kakršnokoli povzročanje škode na infrastrukturi in njenih posameznih delih, ki jo povzročajo uporabniki cest, se sankcionira v inšpekcijskem postopku, pri čemer zakon podrobno določa prepovedna ravnanja. Podrobno so urejene omejitve lastnikov zemljišč, ležečih ob infrastrukturi, ki zaradi zagotavljanja polja preglednosti v varovalnem pasu ne smejo postavljati objektov, urejati nasadov ali izvajati kakršnihkoli drugih del, ki bi vplivala na preglednost, ki je natančneje določena z ministrskim odlokom. Prepovedi so odvisne od okoliščine, ali gre za cesto, ki poteka v naselju ali zunaj naselja, pri čemer morajo biti posegi v naselju v skladu tudi z urbanističnimi načrti. Kršitelju se poleg globe naloži tudi to, da na svoje stroške vzpostavi prejšnje stanje. Zakon določa tudi obveznost upoštevanja ustreznega odmika od ceste za objekte ali odlagališča, v katerih se nahaja eksplozivni material.

Podrobno je urejeno oglaševanje ob cestah. Prepovedano je vsakršno oglaševanje, ki bi zaradi dimenzij, oblike, barv, svetlobnega učinka ali mesta na katerem je postavljeno, lahko vplivalo na zaznavanje oziroma razumevanje prometne signalizacije, ali na pozornost udeležencev v prometu, zaradi česar bi lahko bila ogrožena prometna varnost. Morebitni oglaševalski objekti v nobenem primeru ne smejo predstavljati ovire za invalidne osebe. Podrobne določbe o dimenzijah, oblikah in drugih tehničnih značilnostih dopustnih oglasov so urejene s podzakonskim aktom. Oglaševanje je dovoljeno samo na podlagi dovoljenja upravljavca, ki ga sme izdati le, če je v skladu z zakonom. V naseljih je za izdajo dovoljenj pristojna občina. Ob avtocestah in ob cestah zunaj naselij (tip B) ter na mestih, ki so vidna s teh cest, je oglaševanje popolnoma prepovedano. Z dovoljenjem pristojnega upravljavca je dopustno le na servisnih površinah in parkiriščih, seveda pod pogojem, da oglasi niso vidni s ceste. Za nadzor nad oglaševanjem so pristojni upravljavci.

5.1.3 Ureditev v Nemčiji

V Nemčiji se ceste glede na tehnične značilnosti delijo na avtoceste, ki so tehnično najbolj izpopolnjene in namenjene doseganju največje hitrosti, na ceste, rezervirane za motorna vozila (Krafftfahrstrassen), ki jih smejo uporabljati le vozniki vozil, ki lahko razvijejo hitrost vsaj 60 km/h, ter na druge ceste zunaj naselij in

ceste v naseljih. Upošteva je povezovalno vlogo v prostoru se ceste delijo na zvezne ceste (Bundesstrassen), ki so namenjene daljinskemu prometu in tvorijo glavno prometno omrežje v državi, in so tako glede financiranja gradnje, vzdrževanja in upravljanja v pristojnosti zvezne vlade. Nadalje so del cestnega omrežja deželne ceste (Landesstrassen) v pristojnosti posameznih zveznih dežel, okrožne ceste (Kreisstrassen), ki so v pristojnosti deželnih okrožij ter občinske ceste (Gemeindestrassen), ki so v pristojnosti posameznega mesta ali občine. Ločitev pristojnosti je izpeljana dosledno. Tako ni enotnega »cestnega zakona«, zvezni zakon o cestah (Bundesfernstrassengesetz) ureja le zvezne ceste.

Zveza je pristojna za gradnjo, vzdrževanje in upravljanje zveznih cest. Vendar pa so občine, ki imajo nad 80.000 prebivalcev, pristojne za gradnjo in vzdrževanje zveznih cest, ki potekajo skozi naselja. Vsaka druga občina je pristojna za gradnjo in vzdrževanje pločnikov in parkirišč ob zveznih cestah.

Zvezne ceste so v javni prometni rabi. Uporabo cest je mogoče omejiti, če bi zaradi stanja ceste lahko na njej nastala prekomerna škoda ali v primerih, ko je omejitev uporabe nujna za zagotavljanje prometne varnosti in pretočnosti prometa. Uporaba zveznih cest, ki presega splošno rabi (posebna raba) je dopustna na podlagi dovoljenja upravljavca, ki se lahko izda le za določen čas ali z možnostjo preklica, določati pa mora tudi pogoje rabe. Za posebno rabo se šteje tudi gradnja priključkov na zvezne ceste. Če se zaradi prestavitve zvezne ceste priključki nanjo ukinejo ali je njihova raba znatno otežena, so lastniki teh priključkov upravičeni do primerne odškodnine, razen če so pravico uživali za nedoločen čas z možnostjo odpovedi dovoljenja. Odškodnina pripada lastnikom priključkov tudi v primerih, ko je njihova uporaba onemogočena ali znatno otežena zaradi vzdrževalnih del na zvezni cesti, pri tem pa je ogrožen gospodarski obstoj podjetja, ki je lastnik priključka.

Lastnikom zemljišč ob cestah se nalagajo obveznosti v zvezi z varstvom cest. Prepovedane so posaditve ali postavljanje objektov (v pasu 40 m ob avtocestah in 20 m ob drugih zveznih cestah), če bi to lahko vplivalo na prometno varnost. Za kakršna koli gradbena dela ob avtocestah v pasu 100 m oziroma ob drugih zveznih cestah v pasu 40 m, merjeno od zunanjega roba voznega pasu, je treba pridobiti dovoljenje. Dovoljenje se lahko zavrne, oziroma predpiše pogoje, če je to potrebno zaradi varnosti ali pretočnosti prometa ali zaradi varstva infrastrukture. Lastniki teh zemljišč so dolžni trpeti tudi zaščitne naprave za varovanje ceste (npr. zaradi snega, padanja kamenja).

Za nadzor nad spoštovanjem določb zakona je pristojna cestna inšpekcija.

5.1.4 Ureditev na Hrvaškem

Na Hrvaškem sistem cest ureja Zakon o javnih cestah, ki je po vsebini in sistematiki precej podoben slovenski pravni ureditvi. Javne ceste so javno dobro v splošni rabi, glede na svoj prometni in gospodarski pomen v prostoru pa se delijo na avtoceste, državne ceste, županijske ceste in lokalne ceste. Kategorizirajo se na podlagi meril, ki jih predpiše vlada.

Sabor na predlog vlade sprejema strategijo razvoja javnih cest, ki v skladu s strategijo prostorskega razvoja določa cilje in načrt razvoja vseh javnih cest v državi. Vsebovati mora analizo stanja posameznih cest (vseh cest, od avtocest do lokalnih cest), predlog prednostnih meril za gradnjo avtocest in državnih cest, ter predlog prednostnih meril za vzdrževanje vseh javnih cest. Vlada vsaka štiri leta sprejme program gradnje in vzdrževanja javnih cest, na podlagi katerega se sprejemajo letni plani koncesionarjev za avtoceste in državne ceste ter plani županij.

Koncesijo za gradnjo, upravljanje in vzdrževanje avtocest ima družba Hrvatske autoceste d.o.o., gospodarska družba z omejeno odgovornostjo, ki ima med drugim pooblastila za projektiranje avtocest in pridobivanje vseh potrebnih dovoljenj, gradnjo avtocest in cestninskih cestnih objektov na državnih cestah ter financiranje gradnje, rekonstrukcije in vzdrževanja avtocest. Poleg tega obstaja še nekaj koncesionarjev, ki so pridobili koncesijo za posamezne avtocestne odseke. Za gradnjo, rekonstrukcijo, vzdrževanje in upravljanje državnih cest je na podlagi zakona pristojna družba Hrvatske ceste d.o.o., ki za te ceste med drugim izvaja vse naloge načrtovanja in projektiranja ter izdelave strokovnih podlag za pridobivanje gradbenih dovoljenj, zagotavlja financiranje gradnje, rekonstrukcije, in vzdrževanja teh cest ter vodi enotno banko cestnih podatkov za vse javne ceste. Obe družbi v državni lasti morata dobiček uporabiti izključno za gradnjo in vzdrževanje cest, ki jih upravljata. Gradnja, rekonstrukcija, vzdrževanje in upravljanje županijskih in lokalnih cest je v pristojnosti županijske uprave za ceste.

Zakon vsebuje tudi posebne določbe o razmejitvi stroškov med posameznimi upravljavci infrastrukture javnega pomena. Če se v okviru gradnje ceste načrtuje tudi gradnja komunalnih, vodnogospodarskih, energetskih ali drugih ureditev znotraj cestnega telesa, mora projekt vključevati tudi vsa takšna dela.

Medsebojne pravice in obveznosti posameznih investitorjev se urejajo s sporazumi. Investitor javne ceste nosi vse stroške, če so dela potrebna zaradi gradnje ali rekonstrukcije te ceste.

Upravljavec ceste, ki poteka skozi naselje, ni dolžan vzdrževati naprav za odvodnjavanje, ki so del mestne kanalizacije, javne razsvetljave, zelenih površin, podhodov in nadhodov, potrebnih za pešce, kolesarskih stez in pločnikov, ter čiščenja cest, razen čiščenja snega.

V varovalnem pasu ceste (varovalni pas obsega na vsaki strani 40 m na avtocestah, 25 m na državnih, 15 m na županijskih, 10 m ob lokalnih) je dovoljena gradnja objektov ali naprav le v skladu s predhodnimi pogoji upravljavca ceste. Določene so omejitve zaradi zagotavljanja polja preglednosti (prepoved sajenja dreves, postavljanja objektov in drugih naprav), v primeru kršitve takšne ovire odstrani upravljavec na stroške lastnika oziroma posestnika zemljišča. Za kakršnakoli drugo dela v varovalnem pasu ali na objektih ob cesti, ki bi lahko ovirala ali ogrožala promet oziroma povečala stroške vzdrževanja ceste (npr. podiranje dreves, izkopi), se v soglasju upravljavca določijo tudi pogoji za izvajanje teh del.

Oglaševanje je popolnoma prepovedano na avtocesti in v varovalnem pasu avtoceste. Na ostalih javnih cestah in v njihovem varovalnem pasu pa je oglaševanje prepovedano na tistih mestih, kjer bi lahko ogrožalo varnost cestnega prometa. Minister za promet ima pooblastilo, da določi tista mesta na javni cesti, kjer oglaševanje ni dovoljeno.

Zakon posebej določa pogoje za izvajanje del na javni cesti. Vzdrževalna ali druga dela na javni cesti, po kateri poteka promet, je načeloma treba načrtovati in izvajati v času, ko se pričakuje manjša gostota prometa. Na cestah, kjer poteka večji promet turistov (turistične smeri), pa je povsem prepovedano izvajanje vzdrževalnih del v času vikendov, ob praznikih in v času najintenzivnejše turistične sezone.

Za nadzor nad spoštovanjem določb zakona so pristojni inšpektorji za ceste, ki med drugim nadzorujejo dela rednega in izrednega vzdrževanja, pri čemer lahko odredijo ukrepe za odpravo nepravilnosti, ki bi lahko ogrozile varnost prometa, nadzorujejo izvajanje pogojev glede del v varovalnem pasu javne ceste, pri koncesionarjih pa nadzorujejo izpolnjevanje pogojev za izvajanje rednega vzdrževanja na cestah. Pri izvajanju inšpekcijskega postopka ima inšpektor tudi pooblastila za pregled prostorov, objektov poslovanja in dokumentacije gospodarskih družb, ki upravljajo javne ceste.

5.2 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona je v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne bo imel posledic za postopke javne uprave ali pravosodnih organov, saj ne uvaja novih postopkov ali administrativnih bremen.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne ustvarja nobenih dodatnih obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic na okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Zakon ne bo imel negativnih posledic na okolje in prostor.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Zakon ne vzpostavlja novih sistemskih rešitev, ki bi imele neposredne posledice za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

Zakon ne ustvarja posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Zakon ne ustvarja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Zakon ne ustvarja posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

V postopku priprave predloga zakona so bile v največji možni meri upoštevane pripombe družbe DARS, d. d., Direkcije RS za infrastrukturo, Inšpektorata RS za infrastrukturo in institucij, ki imajo pristojnost nad občinskimi cestami (občinski inšpekcijski organi, združenja občin), ki so v postopku usklajevanja zakona intenzivno sodelovali pri iskanju ustreznih rešitev.

Sprejeti zakon bo objavljen na spletni strani Ministrstva za infrastrukturo, ki bo v okviru svojih pristojnosti tudi spremljalo izvajanje sprejetega predpisa.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona

Datum objave na spletni strani Ministrstva za infrastrukturo: 17. junij 2021

Datum objave na spletnem portalu e-Demokracija: 17. junij 2021

Gradivo je bilo posredovano v usklajevanje:

- Ministrstvu za finance,
- Ministrstvu za notranje zadeve,
- Ministrstvu za okolje in prostor,
- Ministrstvu za pravosodje,
- Ministrstvu za javno upravo,
- Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Informacijskemu pooblaščenču Republike Slovenije.

Gradivo je usklajeno z:

- Ministrstvom za finance,
- Ministrstvom za notranje zadeve,
- Ministrstvom za pravosodje,
- Ministrstvom za javno upravo,
- Ministrstvom za okolje in prostor,
- Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Službo Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Informacijskim pooblaščenčem Republike Slovenije.

Besedilo predloga zakona je bilo predmet intenzivnega usklajevanja tako upravljavcema državnih cest (družba DARS, d. d., Direkcija RS za infrastrukturo) kot tudi z reprezentativnimi združenji, ki predstavljajo upravljavce občinskih cest (Skupnost občine Slovenije, Združenje občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije). Glede na to, da se predlog zakona uporablja tako za državne kot tudi občinske ceste, je bilo besedilo predmet usklajevanja tudi z Inšpektoratom za infrastrukturo, ki je pristojen za nadzor nad občinskimi cestami, in občinskimi inšpekcijami, pristojnimi za nadzor nad občinskimi cestami. Gradivo je bilo posredovano v strokovno usklajevanje Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije in Gospodarski zbornici Slovenije, vendar se slednji na posredovano gradivo nista odzvali. Pri pripravi besedila predlaganega zakona je bila dana posebna pozornost dejstvu, da se z zakonskimi rešitvami samoupravnim lokalnim skupnostim ne nalagajo nove finančne obveznosti v primerjavi s sedanjo ureditvijo. Predlog zakona je bil pol leta predmet intenzivnega usklajevanja z omenjeno zainteresirano strokovno javnostjo, s katero so bile rešitve usklajene v največji možni meri. Šele po uskladitvi besedila predloga zakona s strokovno javnostjo, se je pričelo s postopkom medresorskega usklajevanja.

V medresorskem usklajevanju je bilo prejetih kar nekaj pripomb, ki so bile večinoma usmerjene v izboljšanje besedila predloga zakona.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo na predlog zakona ni imelo pripomb.

Predlog Ministrstva za notranje zadeve, da sem med izjeme iz četrtega odstavka 47. predloga zakona vključijo tudi lahka motorna vozila, je bil v celoti upoštevan. Drugih pripomb omenjeno ministrstvo ni izpostavilo.

Ministrstvo za pravosodje je izpostavilo 3. člen predloga zakona, kjer so urejene status javnih cest in stvarne pravice na javnih cestah. Medtem, ko je tretjem odstavku omenjenega člena urejena možnost pridobitve stvarne služnosti na cestnem zemljišču za gradnjo gospodarske javne infrastrukture in priključkov nanjo ter vodov, ki predstavljajo minimalno oskrbo stavb, pa je v četrtem odstavku dana možnost za ustanovitev stvarne služnosti za graditev cestnega priključka in neprave služnosti, ki ne posega v prosti profil ceste. Prosti profil ceste je ustaljen izraz na področju cestne infrastrukture in je definiran v 20. točki prvega odstavka 3. člena Pravilnika o projektiranju cest (Uradni list RS, št. 91/05, 26/06, 109/10 – ZCes-1 in 36/18) kot profil, ki ga tvorijo prometni profil, varnostna širina in varnostna višina, vanj ne smejo posegati stalne fizične ovire. Ministrstvo za pravosodje je izrazilo pričakovanje, da je nabor stvarnih služnosti glede na drugi odstavek 3. člena predloga zakona omejen, vendar je zaradi stanja v praksi nabor stvarnih služnosti nujno razširiti tudi na neprave stvarne služnosti, ki ne posegajo v prosti profil ceste. V praksi gre tako najpogosteje npr. za balkone, strelovode in napušče stavb. Za tovrstne primere je nujna predlagana pravna rešitev in tako uporabnikom (služnostnim upravičencem) omogočiti, da pod določenimi pogoji na podlagi pogodbe z upravljavcem ceste pridobijo nepravo stvarno služnost na cestnem zemljišču, ki v ničemer ne vpliva na samo cesto in na varnost na njej odvijajočega prometa.

Poleg omenjenega je Ministrstvo za pravosodje opozorilo tudi na preveč splošne in posledično nedoločne ali premalo določne dikcije prekrškovnih določb pri posameznih členih. V ta namen je Ministrstvo za infrastrukturo organiziralo usklajevalni sestanek z Ministrstvom za pravosodje s ciljem jasne, določne in nedvoumne določitve prekrškov. Pripombe Ministrstva za pravosodje so bile v tej zvezi v celoti upoštevane in prekrškovne določbe oblikovane v skladu s Smernicami za pripravo prekrškovnih določb zakonov in uredb, ki jih je v pomoč pripravljavcem zakonov in uredb pripravilo Ministrstvo za pravosodje.

Prav tako je Ministrstvo za pravosodje opozorilo na določene nedorečenosti (npr. z vidika sorazmernosti posega, možni načini obdelave osebnih podatkov, določitve roka hrambe podatkov, ravnanje s podatki po poteku roka hrambe, pridobivanje podatkov iz uradnih evidenc) v zvezi z varstvom osebnih podatkov v 10., 38. in 120. - 122. členu predloga zakona. Po usklajevalnem sestanku z Ministrstvom za pravosodje so bile vse omenjene določbe, ki se nanašajo na varstvo osebnih podatkov, preoblikovane tako, da ustrezajo kriteriju sorazmernosti in zagotavljanja ustreznega varstva posameznika pri posegih v njegovo zasebnost z zakonom omejen nabor dovoljenih namenov. Smiselno enake pomisleke glede istih določb kot Ministrstvo za pravosodje je v svojem mnenju izrazil tudi Informacijski pooblaščenec, s katerim se je predlagatelj zakona prav tako uspel uskladiti.

V zvezi s 130. členom predloga zakona je Ministrstvo za pravosodje izpostavilo, da bi morali biti pogoji za imenovanje izenačeni tako za »državnega« kot tudi »občinskega« inšpektorja za ceste. Predlog zakona v omenjenem členu namreč opredeljuje pogoje za opravljanje inšpekcijskega nadzorstva, pri čemer za inšpektorja, pristojnega za državne ceste, pogoje povsem jasno in natančno definira, medtem ko za občinske inšpektorje za ceste določa, da je dovolj, da za imenovanje izpolnjujejo pogoje po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. Predlogu Ministrstva za pravosodje žal ni mogoče ugoditi, saj se je treba zavedati, da so slovenske občine zelo različne po velikosti in to se velikokrat odraža tudi po kadrovski zasedbi posamezne občinske uprave. Žal si občine pogosto ne morejo privoščiti, da bi imele zaposlenih več inšpektorjev, ki bi izvajali nadzor ločeno po posameznih vsebinskih pravnih področjih, ampak je realnost, da je za inšpektorja imenovan posameznik, ki nadzoruje več vsebinskih področij (npr. področje cest, okolja, gradnje, komunale). Ob upoštevanju tega je od občin nemogoče pričakovati in zahtevati, da bi bili pogoji za imenovanje njihovega inšpektorja za ceste izenačeni s pogoji za imenovanje »državnega« inšpektorja za ceste.

Ministrstvo za okolje in prostor je k predlogu zakona podalo kar nekaj pripomb in predlogov za izboljšanje njegovega besedila v povezavi s prostorsko, gradbeno, pa tudi okoljsko zakonodajo. Izvedena sta bila dva usklajevalna sestanka, na katerih se je poskušalo v največji možni meri pojasniti argumente, ki so pripravljavca zakona vodili k pripravi posameznih pravnih rešitev. Kar nekaj predlogov je bilo podanih k definicijam posameznih izrazov, ki so bile v večini upoštevane (npr. avtocesta, hitra cesta, objekt za oglaševanje, načrt prometne ureditve, naselje, individualni cestni priključek). Predlog zakona je ob upoštevanju gradbene zakonodaje jasno in nedvoumno ločil redna vzdrževalna dela, vzdrževalna dela, vzdrževalna dela v javno korist, rekonstrukcija in novogradnja. Medtem, ko se rekonstrukcija in novogradnja ceste izvajata v skladu s prostorsko in gradbeno zakonodajo, pa veljajo za izvajanje ostalih del posebne določbe zakona, ki ureja ceste, kar je v skladu z gradbeno zakonodajo, ki to v okviru svojih določb to dovoljuje. Pri tem je treba opozoriti, da se obseg vzdrževalnih del in investicijskih vzdrževalnih del v primerjavi z gradbeno zakonodajo ne širi. V zvezi s tehničnimi specifikacijami je bila upoštevana pripomba,

da se tehnične specifikacije za javne ceste, ki posegajo oziroma se dotikajo področja gradbenih predpisov, izdajajo v soglasju z Ministrstvom za okolje in prostor in ne na podlagi mnenja omenjenega ministrstva, saj mnenje ni pravno zavezujoče. V zvezi z obveznostmi upravljavca ceste v primeru čezmerne obremenitve s hrupom je treba pojasniti, da se obveznosti upravljavca ceste na tem področju ne zmanjšujejo, prav tako določba zakona v tej zvezi ne upravljavca ceste ne odvezuje izvajanja ukrepov aktivne protihrupne zaščite stavb. V zvezi z osvetljevanjem prehodov za pešce v nočnem času je bilo na predlog Ministrstva za okolje in prostor dodano, da morajo biti izpolnjene tudi zahteve, ki jih določajo predpisi o svetlobnem onesnaževanju okolja. Enaka zahteva je vključena tudi pri svetlobnih vetrinah, ki se lahko kot objekt za oglaševanje postavlja in uporablja ob državnih cestah v naselju, in sicer izven vozišča ceste. Bilo je upoštevano napotilo, da se iz nabora pravnih aktov, zoper katere je dovoljena pritožba, črta mnenje, ki kot akt nima samostojnih pravnih posledic.

V zvezi s pripombo k definiciji vzdrževalnih del v javno korist, ki je opredeljena v 96. točki prvega odstavka drugega člena je treba poudariti, da se obseg vzdrževalnih del v javno korist v primerjavi z aktualnim zakonom ne spreminja in tudi ne povečuje. Regulacija vzdrževalnih del v javno korist na cestah je primerljiva ostalim resorjem gospodarske javne infrastrukture (npr. železnice, energetika), kjer z izvajanjem te vrste del posegajo v varovalne pasove svojih objektov oziroma objektov. Določbe v zvezi z vzdrževalnimi deli v javno korist se ocenjujejo kot skladne z Gradbenim zakonom, po katerem so vzdrževalna dela v javno korist izvedba takšnih vzdrževalnih in »drugih del«, za katere je v posebnem zakonu ali predpisu, izdanem na podlagi takšnega posebnega zakona, določeno, da se za zagotavljanje opravljanja določene vrste gospodarske javne službe lahko spremenita tudi zmogljivost objekta in z njo povezana velikost objekta. Območje dopustnega izvajanja vzdrževalnih del v javno korist je območje ceste, tako kot je to že opredeljeno v aktualnem zakonu in sicer na cestnem (lastnem) zemljišču ter v območju varovalnega pasu, v katerem je izvajanje lastninske pravice omejeno. Ob tem je potrebno poudariti, da se pri izvajanju vzdrževalnih del v javno korist ne posega na »tuja« zemljišča, saj se dela lahko izvajajo le na podlagi predhodno urejene pravice graditi. Prav tako je treba poudariti, da gre za pomemben instrument na področju cestne infrastrukture, ki se ga upravljavci cest s pridom poslužujejo, poleg tega do sedaj niso bile zaznane kakršne koli težave pri izvajanju tega instrumenta. Vzdrževalna dela v javno korist se izvajajo v območju ceste – to pomeni, da se lahko ob pogoju predhodne pridobitve pravice graditi izvajajo na območju cestnega zemljišča, ki je v bistvu parcela na kateri je cesta, ter v območju varovalnega pasu javne ceste, kjer je raba prostora omejena in so s tem dejstvom vsi lastniki nepremičnin v tem prostoru seznanjeni. Prav tako pa lahko morebitne vplive omenjenih omejitev utemeljeno pričakujejo tudi vsi ostali lastniki nepremičnin, ki se nahajajo v neposredni bližini obstoječega varovalnega pasu, ki pa se lahko zaradi izvedbe določenih vzdrževalnih del v javno korist, ki so v javnem interesu, razširi, posledično pa omeji raba njihove nepremičnine ali njenega dela.

Ministrstvo za finance je v zvezi s 7. členom predloga zakona izpostavilo vprašanje plačila v primeru, ko se izvajalca odvoza vozil izbere po postopkih iz ZJN-3. V tej zvezi je bilo pojasnjeno, da je cilj upravljavca avtocest in hitrih cest, da bi odvoz poškodovanih in pokvarjenih vozil izvajal sam, s svojimi zaposlenimi, ta cilj pa je možno varno doseči le postopoma, v več korakih. Drugi odstavek 7. člena predloga zakona je namenjen prvemu koraku k temu cilju. DARS bo s postopkom po ZJN-3 izbral izvajalca za storitev odvoza, mu storitev seveda tudi plačal, sredstva za to plačilo pa bo dobil od lastnika oziroma uporabnika vozila, kateremu bo račun izstavil DARS. Celoten proces zaračunavanja oziroma plačevanja bo torej pod ingerenco DARS, ki v izterjavi sredstev od lastnika ne vidi problema. Pogoji iz četrtega, petega in šestega odstavka 7. člena so namenjeni izvajanju storitev po tretjem odstavku, torej na osnovi po ZNKP sklenjenih koncesijskih pogodbah in ne veljajo za izvajanje storitev z izvajalci po drugem odstavku, izbranimi po ZJN-3, lahko pa se smiselno uporabljajo tudi v tem primeru. Potrebno je pojasniti tudi, da 7. člen ureja le odstranjevanje poškodovanih ali pokvarjenih vozil nad 3.500 kg največje dovoljene mase (tovorna vozila), medtem ko odstranjevanje vozil do 3.500 kg največje dovoljene mase (osebna vozila) ostaja nespremenjeno. Slednje iz razloga odločnega nasprotovanja Slovenskega zavarovalnega združenja, katerega člani so največje slovenske zavarovalnice, saj bi s tem posegli v obstoječa pogodbeno razmerja s številnimi izvajalci t.i. asistenčnih storitev. Po mnenju Slovenskega zavarovalnega združenja bi takšna ureditev povzročila tudi nezadovoljstvo uporabnikov asistenčnih storitev (približno 800.000 zavarovancev).

V zvezi s 54. členom se je postavilo vprašanje ustanovitve družbe, ki jo predvideva omenjeni člen. Predmetni člen namreč omogoča, da se lahko za organiziranje in vodenje gradnje ter vzdrževanja določenih državnih cest in upravljanje teh cest ustanovi posebna gospodarska družba pod pogoji in na način, kot to določi poseben zakon. Gre za nastavek, ki omogoča, da bi se v prihodnosti lahko ustanovila posebna gospodarska družba za organiziranje in vodenje ter vzdrževanje in upravljanje državnih cest, če bi se ocenilo, da bi se lahko te aktivnosti izvajale učinkoviteje v okviru posebne gospodarske družbe kot pa v okviru Direkcije RS za infrastrukturo kot upravljavcem glavnih in regionalnih cest. Dejstvo je, da je Direkcija RS za infrastrukturo kot organ v sestavi Ministrstva za infrastrukturo neposredni proračunski uporabnik, zato je pogosto prav zaradi vezanosti na dodeljena omejena proračunska sredstva omejen pri izvajanju nalog, vezanih na gradnjo,

upravljanje in vzdrževanje cest. Da bi premostili to zagato, je v predlogu zakona predvidena možnost ustanovitve posebne gospodarske družbe, ki bi lahko kot samostojen gospodarski subjekt te naloge opravljala učinkoviteje, saj bi se lahko gospodarska družba nastopala na trgu samostojno in se tudi zadolževala. V kakšni pravno organizacijski obliki bi ta družba omenjene naloge opravljala je v tem trenutku težko reči, saj je to stvar koncepta, ki je predmet posebnega zakona, v katerem bi se določile vse posebnosti, ki so nujne za učinkovito delovanje družbe.

Treba je poudariti, da gre zgolj za nastavek pravne podlage in da to še ne pomeni, da bo do ustanovitve te posebne gospodarske družbe dejansko prišlo, saj je pred tem potrebno sprejeti še poseben zakon, ki bo prav tako predmet razprave v okviru demokratično zastavljenega postopka za sprejemanje zakonov. Ne gre za novo ureditev na tem področju, saj je predlagano besedilo pravzaprav enako besedilu v veljavnem 46. členu Zakona o cestah.

V 58. členu predloga zakona je urejeno sofinanciranje gradnje državne ceste. V tej zvezi se je postavilo vprašanje, ali sofinanciranje gradnje državne ceste pomeni tudi možnost, da je sofinancer vključen v lastništvo te ceste. Sofinanciranje ne pomeni, da je sofinancer vključen v lastništvo državne ceste, saj bi bilo to v nasprotju s konceptom, ki ga zakon zasleduje na področju javnih cest, in sicer, da so državne ceste v lasti RS, občinske ceste pa v lasti posamezne občine. Za potrebe sofinanciranja se sklene poseben sofinancerski sporazum, v katerem se opredelijo deleži sofinanciranja. Sredstva, ki jih v skladu s sofinancerskim sporazumom krije posamezen sofinancer, so nepovratna.

Ministrstvo za finance je v svojem mnenju izpostavilo, da iz predloga zakona izhaja, da se posameznim subjektom določajo nove naloge. Pri tem je bil izrecno izpostavljen 66. člen (pristojnosti in naloge upravljavca cest), nekatere določbe v zvezi z izvajanjem presoje varnosti cest in naloge Nacionalnega centra za upravljanje prometa. V tej zvezi je treba izpostaviti, da je bil Zakon o cestah sprejet v letu 2010, do sedaj sicer večkrat parcialno noveliran, vendar je zaradi številnih sprememb na področju zakonodaje iz pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor prišel čas za njegovo celostno preoblikovanje z namenom uskladitve z ostalo sistemsko in področno zakonodajo. Četudi besedilo zakona na prvi pogled mestoma daje občutek obsežnih sprememb in določanja novih nalog posameznim, se vendarle ob podrobni proučitvi slednje izkaže za napačno. Tako je npr. v zvezi z 66. členom, ki določa naloge in pristojnosti upravljavcev državnih cest. Izdaja soglasij, mnenj in projektnih pogojev v skladu s predpisi s področja gradnje objektov ni nova naloga, ampak gre za nalogo, ki se izvaja že sedaj, pri čemer ta naloga ni bila izrecno zapisana. To pomeni, da se nabor nalog in pristojnosti zgolj usklajuje z dejanskim stanjem oziroma se odpravlja dosedanja pomanjkljivost zakona.

Z enako situacijo se soočamo na področju delovanja Nacionalnega centra za upravljanje prometa, ki že sedaj opravlja naloge na področju aplikacij in storitev ITS, pa tudi C-ITS, ki smo jih sedaj vključili v predlog zakona. Izvajanje teh nalog izhaja iz zakonodaje EU, in sicer iz direktive 2010/40/EU, pa tudi dveh delegiranih uredb, ki se uporabljata neposredno (delegirani uredbi 2015/962/EU in 2017/1926/EU). Zapis v predlogu zakona tako pomeni le uskladitev opravljanja nalog Nacionalnega centra za upravljanje prometa z dejanskim stanjem.

Nekoliko drugače je v zvezi s poglavjem, ki opredeljuje minimalne standarde na področju zagotavljanja varnosti cestne infrastrukture. To poglavje sicer ni novo, saj je bilo zapisano že v prvotnem zakonu iz leta 2010, je pa res, da se s predlogom tega zakona določbe tega poglavja nadgrajujejo ob upoštevanju direktive 2019/1936/EU, ki se šele s tem zakonom prenaša v slovenski pravni red. Z omenjeno direktivo je pri izvajanju presoje varnosti cest dan poseben poudarek na upoštevanju potreb ranljivih udeležencev cestnega prometa (pešci, kolesarji, motoristi), vendar to ni nekaj novega, na kar se daje poudarek pri izvajanju presoj varnosti cest, ampak je sedaj le bolj eksplicitno zapisano v omenjeni direktivi in v tem duhu tudi preneseno v slovenski pravni red. Poleg navedenega je z namenom zagotavljanja čim večje varnosti udeležencev cestnega prometa razdelano tudi pregledovanje varnosti cest, ki je lahko redno (izvaja se na vsakih 5 let) ali pa ciljno usmerjeno. Takega načina dela smo se posluževali že sedaj, čeprav to ni bilo eksplicitno zapisano. V kolikor se namreč na določenem cestnem odseku pojavi prometno varnostni problem, je treba ugotoviti vzrok in takrat se izvede ciljno usmerjen pregled varnosti ceste.

V zvezi s 53. členom predloga zakona je bilo opozorjeno na 29. člen Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2021 in 2022, ki določa, da se pravice porabe za izvajanje nacionalnih programov zakonov in drugih predpisov, katerih je opredeljen obseg sredstev za financiranje posameznih izdatkov proračuna, zagotavljajo v znesku, določenem s proračunom, ne glede na znesek, ki je predviden z nacionalnim programom, zakonom ali drugim predpisom. V tej zvezi je treba pojasniti, da vsebina 53. (sedanjega 42.) člena ni nova, z izjemo tretjega odstavka, ki zgolj sledi že veljavnima strategiji in nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji, kjer je določeno, da konkretnjša izvedba posameznih ukrepov iz prej omenjenih strateških aktov določi v izvedbenem aktu, to je načrtu vlaganj v promet in prometno infrastrukturo. S tem je

materija v 53. členu urejena celovito in sledi že uveljavljeni ureditvi. Se pa zavedamo, da je realizacija načrta vlaganj odvisna od razpoložljivih sredstev v integralnem proračunu.

Ministrstvo za javno upravo je v zvezi z 42. členom predloga zakona predlagalo, da se namesto podaljšanja pooblastila pooblaščenici organizaciji za izvajanje usposabljanja spremljevalcev izrednih prevozov predvidi možnost podelitve začasnega pooblastila izvajalcu, ki je sposoben začasno (največ 6 mesecev) izvajati usposabljanje spremljevalcev izrednih prevozov. V tem času bo imelo ministrstvo, pristojno za promet, čas, da izvede postopek javnega razpisa za podelitev novega pooblastila za izvajanje usposabljanja spremljevalcev izrednih prevozov. Predlog je bil v celoti upoštevan. Poleg navedenega je bilo besedilo 103. člena predloga zakona preoblikovano tako, da je povsem jasno in določno, da je imenovana samo ena komisija, ki raziskuje dejavnike nastanka prometnih nesreč s smrtnim izidom ali hudimi telesnimi poškodbami.

V zvezi s 105. členom predloga zakona je Ministrstvo za javno upravo predlagalo ponoven razmislek o smiselnosti izbora presojevalcev varnosti cest po postopku javnega naročanja ob dejstvu, da postopek njihovega imenovanja nakazuje na svojevrstno podelitev pooblastila oziroma vzpostavitev omejenega nabora subjektov za izvajanje obveznosti, ki izhaja iz pravne regulative EU. V tej zvezi je treba pojasniti, da je presojevalec varnosti cest po posebnem programu usposobljen subjekt za izvajanje presoj varnosti cestne infrastrukture. Naloge presojevalca varnosti cest lahko opravlja zgolj subjekt, ki izpolnjuje pogoje 104. člena zakona, kar pomeni, da mora imeti predpisano izobrazbo, zadosten obseg delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit za presojevalca varnosti cest. Ob upoštevanju navedenega lahko res ugotovimo, da gre za omejen nabor strokovno usposobljenih subjektov, imenovanih s strani ministra, pristojnega za promet. Ko je bila z Zakonom o cestah iz leta 2010 prvič prenesena evropsko pravno regulativo na področju presoje varnosti cest, je bil sprva predviden izbor presojevalcev varnosti cest po postopku javnega naročanja. Ker so se v fazi izvajanja presoj varnosti cest pojavile tendence, da bi bilo smiselno predpisati cenik storitev presoj varnosti cest, je bilo to tudi storjeno in predpisano v Pravilniku o preverjanju varnosti cestne infrastrukture in usposabljanju presojevalcev varnosti cest (Uradni list RS, št. 50/11, 4/17, 20/17 in 123/20). Sočasno je bil v omenjenem pravilniku predviden tudi način izbora posameznega presojevalca varnosti cest, in sicer se presojevalci varnosti cest izbirajo po načelu rotacije. Ker pa se v zadnjem času upravljavec avtocest in hitrih cest sooča z blokado dela oziroma izvajanja presoj varnosti cest s strani kar nekaj presojevalcev varnosti cest, ki z upravljavcem cest ne morejo (ali celo nočejo) doseči konsenza o priznanih stroških presoje varnosti na npr. posameznem odseku ceste, je treba spremeniti način njihovega izbora. Gre za edini smiseln in primeren korak predlagatelja, saj se zaradi omenjene namerne ali nenamerne blokade dela v celoti ne izvajajo obveznosti, ki izhajajo iz evropske pravne regulative. S spremembo načina izbora presojevalcev varnosti cest smo prepričani, da bomo trenutno nevzdržno stanje presegli in s tem pričeli z izpolnjevanjem zahtev, ki so nas obvezujoče. Nemoteno delovanje sistema presoj varnosti bo še bolj pomembno, saj se izpolnjevanje že prej omenjenih obveznosti z avtocestnega in hitrocestnega omrežja seli še na primarno cestno omrežje, ki je v upravljanju Direkcije RS za infrastrukturo.

Poleg navedenega so bile upoštevane pripombe k nekaterim ostalim členom predloga zakona (npr. k 108., 131., 133. - črtan, 141. - črtan, 153. in 154. členu), saj so bile usmerjene k večji jasnosti in določnosti zakonskega besedila ter odpravi podvajanja ureditve, ki izhaja že iz druge sistemske zakonodaje.

Služba Vlade RS za zakonodajo je k predlogu zakona podala redakcijske in nomotehnične pripombe, ki so bile v celoti upoštevane. V zvezi s posameznimi členi so bila podana tudi vsebinska pojasnila, ki so bila v celoti sprejeta.

8. Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe)

Zunanji strokovnjaki, niti pravna oseba, niso sodelovali pri pripravi predloga zakona.

9. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu Državnega zbora in delovnih teles

- Jernej Vrtovec, minister,
- Aleš Mihelič, državni sekretar,
- Monika Pintar Mesarič, generalna direktorica Direktorata za kopenski promet,
- mag. Andreja Knez, sekretarka, vodja Sektorja za ceste in cestni promet,
- Damijan Leskovšek, sekretar, vodja Oddelka za ceste,
- Drago Bregar, sekretar, Oddelek za ceste,
- mag. Simon Novak, sekretar, Oddelek za ceste.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

(1) Ta zakon določa in ureja:

- status in kategorizacijo javnih cest;
- enotna pravila za gradnjo, upravljanje in vzdrževanje vseh javnih cest ter pogoje za uporabo nekategoriziranih cest, ki se uporabljajo za javni cestni promet, zaradi zagotavljanja enakih pogojev za varno odvijanje cestnega prometa na celotnem cestnem omrežju;
- obvezno gospodarsko javno službo za zagotavljanje stanja javnih cest za varen in neoviran promet;
- upravljanje, gradnjo, vzdrževanje in varstvo javnih cest ter prometa na njih;
- ukrepe za zmanjšanje škodljivih vplivov emisij prometa.

(2) S tem zakonom se prenašajo naslednje direktive Evropske unije:

- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/54/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih varnostnih zahtevah za predore v vseevropskem cestnem omrežju (UL L št. 167 z dne 30. 4. 2004, str. 39), zadnjič spremenjena z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom – Četrty del (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2004/54/ES);
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2008/96/ES z dne 19. novembra 2008 o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture (UL L št. 319 z dne 29. 11. 2008, str. 59), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2019/1936 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o spremembi Direktive 2008/96/ES o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture (UL L št. 305 z dne 26. 11. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2008/96/ES);
- Direktiva 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o okviru za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v cestnem prometu in za vmesnike do drugih vrst prevoza (UL L št. 207 z dne 6. 8. 2010, str. 1), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/1926 z dne 31. maja 2017 o dopolnitvi Direktive 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z opravljanjem storitev zagotavljanja večmodalnih potovalnih informacij po vsej EU (UL L št. 272 z dne 21. 10. 2017, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2010/40/EU);
- Direktiva (EU) 2015/719 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o spremembi Direktive Sveta 96/53/ES o določitvi največjih dovoljenih mer določenih cestnih vozil v Skupnosti v notranjem in mednarodnem prometu in največjih dovoljenih tež v mednarodnem prometu (UL L št. 115 z dne 6. 5. 2015, str. 1) v delu, ki se nanaša na prepoznavo vozil ali skupine vozil, ki sama ali skupaj s tovorom presegajo dovoljene mase, predpisane za posamezne vrste vozil ali skupine vozil, in na obveznosti špediterja pri prevozu zabojnikov in zamenljivih tovoršč.

2. člen (pomen izrazov)

(1) Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. avtocesta je daljinska državna cesta, ki je posebej zasnovana in zgrajena za promet motornih vozil, kjer so smerna vozišča ločena z ločilnim pasom, ki ni namenjen prometu, in praviloma opremljena z odstavnim pasom, nivojsko ne prečka ceste ali železniške proge, kolesarske poti ali pešpoti ter je označena s predpisano prometno signalizacijo, njen sestavni del so tudi servisne prometne površine in cestni priključki nanjo;
2. avtobusna postajališča in obračališča so posebej zgrajene in označene prometne površine na ali ob vozišču ceste, namenjene prevozu potnikov;
3. bankina je utrjen vzdolžni del cestišča ob zunanjem robu vozišča, ki zagotavlja bočno stabilnost vozišča oziroma cestišča in brežine ter omogoča namestitvev prometne signalizacije in prometne opreme;
4. brežina ceste je nagnjena površina cestnega telesa od bankine do izteka v naravno površino;
5. cesta je površina, omejena z mejo cestnega zemljišča, ki jo lahko uporabljajo vsi ali pa le določeni udeleženci oziroma udeleženske (v nadaljnjem besedilu: udeleženeec) v prometu pod pogoji, določenimi z zakonom in drugimi predpisi;
6. cesta, določena za vse vrste prometa, je javna cesta, ki jo smejo uporabljati vsi udeleženci v prometu;

7. cesta, določena za posamezne vrste prometa, je javna cesta, ki jo smejo uporabljati samo tisti udeleženci v prometu, za katere prepoved uporabe ni označena s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo;
8. cestna razsvetljava je prometna oprema za zagotavljanje osvetljenosti posameznih delov ceste;
9. cestne naprave in druge ureditve, ki so namenjene varnosti, vodenju, urejanju, upravljanju in nadzoru prometa, zagotavljanju informacij o prometu, stanju cest in razmerah na cestah, zaščiti ceste ter preprečevanju škodljivih emisij prometa, so telekomunikacijske in električne naprave, vgrajene v cestno telo, naprave za nadzor in urejanje prometa, naprave za nadzor nad stanjem vozišča, naprave za daljinsko obveščanje in opozarjanje, naprave za štetje prometa, naprave za pridobivanje podatkov o osnih obremenitvah in skupnih masah v prostem prometnem toku, naprave za kontrolo prevoza nevarnega blaga, naprave za kontrolo hitrosti, naprave za umirjanje prometa, naprave in objekti za cestninjenje, prezračevalne in varnostne naprave v predorih in naprave in ureditve za zaščito pred snežnimi plazovi, padajočim kamenjem, zameti, hrupom, slepilnimi učinki in drugimi škodljivimi vplivi za promet na javni cesti;
10. cestni objekti so mostovi, viadukti, podvozi, nadvozi, prepusti, predori, galerije, podporne in oporne konstrukcije ter podhodi in nadhodi;
11. cestni priključek je del ceste, s katerim se cesta iste ali nižje kategorije ali nekategorizirana cesta ali druga prometna površina navezuje na to cesto in je označen s predpisano prometno signalizacijo;
12. cestno telo je konstrukcijski element ceste, ki je oblikovno prilagojen obstoječemu reliefu ob upoštevanju geološko–geomehanskih parametrov; sestavljajo ga temeljna, nosilna in obrabna voziščna konstrukcija;
13. cestno zemljišče je parcela oziroma so parcele, katerih mejo na podlagi predpisov, ki urejajo projektiranje javnih cest, določajo linije med skrajnimi točkami prečnega in vzdolžnega profila cestnega telesa, vključno z napravami za odvodnjavanje. Meja cestnega zemljišča poteka največ 2 metra od linij skrajnih točk, vključno z napravami za odvodnjavanje, pri avtocestah največ 2 metra od varovalne ograje, pri predorih pa največ 5 metrov od stika predorske cevi z brežino, merjeno pravokotno na os ceste;
14. cestišče je del ceste, ki ga sestavljajo vozišče, ločilni pasovi, kolesarske steze, pločniki, bankine, naprave za odvodnjavanje, če potekajo ob vozišču, kolesarski stezi ali pločniku, ter zračni prostor v višini 15 metrov pri državnih cestah, pri občinskih cestah pa v višini 7 metrov, merjeno od točke na osi vozišča;
15. C-ITS ali kooperativni inteligentni prometni sistemi so sistemi, ki omogočajo povezljivost med vozili in povezljivost vozil z infrastrukturo, kar udeležencem cestnega prometa in upravljavcem cest omogoča izmenjavo informacij in njihovo uporabo za usklajeno vodenje prometa;
16. državna cesta je javna cesta, namenjena povezovanju regij in pomembnejših naselij v državi z enakimi regijami in naselji v sosednjih državah, povezovanju regij znotraj države in povezovanju pomembnejših naselij znotraj regije;
17. glavna cesta I. reda je državna cesta, namenjena prometnemu povezovanju med središči regionalnega pomena; navezuje se na ceste enake ali višje kategorije v državi in na cestni sistem sosednjih držav; njen sestavni del so tudi cestni priključki nanjo, če so zgrajeni;
18. glavna cesta II. reda je državna cesta, namenjena prometnemu povezovanju med središči medobčinskega pomena in navezovanju prometa na državne ceste enake ali višje kategorije in na cestni sistem sosednjih držav; njen sestavni del so tudi cestni priključki nanjo, če so zgrajeni;
19. gozdna cesta je grajena gozdna prometnica, namenjena predvsem gospodarjenju z gozdom in omogočanju prevoza gozdnih lesnih sortimentov, in je vodena v evidenci gozdnih cest;
20. hitra cesta je državna cesta, namenjena prometu motornih vozil z enim ali z dvema smernima voziščema, dostopna prek cestnih priključkov ali nadzorovanih križišč, brez odstavnih pasov, nivojsko ne prečka železniške proge, kolesarske poti ali pešpoti, in je označena s predpisano prometno signalizacijo;
21. individualni cestni priključek je namenjen dostopu do posameznih eno- ali večstanovanjskih stavb z največ štirimi stanovanji, objektov in stavb kmetijskih gospodarstev ter kmetijskih in gozdnih površin;
22. ITS ali inteligentni prometni sistemi so napredne aplikacije, ki uporabljajo informacijske in komunikacijske tehnologije za zagotavljanje inovativnih storitev na področju različnih vrst prevoza in upravljanja prometa, vključno s sistemi, namenjenimi infrastrukturi, vozilom in uporabnikom, ter na področju upravljanja omrežja in upravljanja mobilnosti;
23. javna cesta je cesta, ki jo država ali občina v skladu z merili za kategorizacijo javnih cest razglasi za javno cesto določene kategorije, ki jo lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi z zakonom in drugimi predpisi. Javna cesta je tudi cesta, ki je kategorizirana v sosednji državi in deloma poteka po ozemlju Republike Slovenije, pri čemer v zvezi z zagotavljanjem odvijanja prometa po cesti obstaja mednarodnopravna obveznost Republike Slovenije (skupna javna cesta);
24. javna pot je občinska javna cesta, ki ne izpolnjuje meril za kategorizacijo kot lokalna cesta in je namenjena navezovanju prometa na javne ceste enake ali višje kategorije;

25. kolesarska cesta je s predpisano prometno signalizacijo označena cesta, ki je namenjena predvsem prometu koles in drugih nemotoriziranih uporabnikov, poleg tega pa tudi motornim vozilom, za katere je največja dovoljena hitrost 30 km/h,
26. kolesarska pot je s predpisano prometno signalizacijo označena cesta, ki je namenjena prometu koles in drugih uporabnikov pod pogoji, določenimi s pravili cestnega prometa in predpisi, ki urejajo ceste;
27. kolesarski pas je vzdolžni del vozišča ali pločnika, ki je označen z ločilno črto in je namenjen prometu koles in mopedov, katerih konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 km/h, na cestah v naselju pa tudi prometu drugih vozil, če je tako določeno s prometno signalizacijo;
28. kolesarska steza je del cestišča, ki ni v isti ravnini kot vozišče ali je od njega ločena kako drugače in je namenjena prometu koles in mopedov, katerih konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 km/h;
29. križanje je mesto, kjer se v istem ali različnem nivoju križa cesta z drugo cesto, drugim infrastrukturnim objektom ali vodotokom in podobno;
30. križišče oziroma krožišče je prometna površina, ki nastane s križanjem ali združitvijo dveh ali več cest v isti ravnini;
31. lokalna cesta je občinska javna cesta, ki povezuje naselja v občini z naselji v sosednjih občinah ali naselja in dele naselij v občini med seboj in je pomembna za navezovanje prometa na javne ceste enake ali višje kategorije;
32. mednarodna cesta je državna cesta, ki je z mednarodnim aktom uvrščena v omrežje evropskih cest;
33. medobratovalnost je zmogljivost sistemov in osnovnih poslovnih procesov za izmenjavo podatkov ter informacij in znanja;
34. nacionalna točka dostopa je za uporabnike enotna točka za dostop zlasti do statičnih potovalnih in prometnih podatkov ter zgodovinskih prometnih podatkov za različne načine prevoza, vključno s posodobitvami podatkov, ki jih zagotovijo ministrstvo, pristojno za promet, izvajalci javnega potniškega prometa, upravljavci cest ali ponudniki storitev prevoza potnikov po naročilu;
35. načrt prometne ureditve je načrt s področja prometnega inženirstva, ki obsega tehnično poročilo in tehnične prikaze načrtovane prometne ureditve oziroma zapore na cestah, na podlagi katerega je na cesti mogoča neposredna označitev prometne ureditve oziroma izvedba zapore na cesti;
36. načrt za postavitev objekta za oglaševanje je načrt s področja prometnega inženirstva, ki obsega lokacijske in tehnične prikaze objekta, preglednostne elemente ceste, cestnih priključkov in križišč v območju lokacije objekta ter druge tehnične rešitve, ki se nanašajo na objekt ali njegovo lokacijo;
37. naprave za odvodnjavanje javne ceste so naprave za zbiranje, odvajanje, čiščenje oziroma preusmerjanje površinske in talne vode (npr. odvodni jarki, koritnice, mulde, drenaže, jaški, prepusti, kanalizacijski vodi in naprave, vodnjaki, ponikalnice);
38. nivo rednega vzdrževanja so predpisane enote mere za posamezna dela rednega vzdrževanja javne ceste in objektov na njej;
39. nedeljiv tovor je tovor, ki ga iz tehničnih razlogov ni mogoče deliti ali pa bi njegova delitev povzročila nesorazmerno visoke stroške;
40. nekategorizirana cesta je zasebna cesta v lasti fizične oziroma pravne osebe, prek katere se na javno cesto navezujejo stavbna in kmetijska zemljišča;
41. nekategorizirana cesta, ki se uporablja za javni cestni promet, je zasebna cesta, po kateri poteka promet na način in pod pogoji, kot jih v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja pravila cestnega prometa, določi lastnik ali od njega pooblaščen upravljavec;
42. objekt za oglaševanje je gradbeni objekt za namestitev oglasnega sporočila, vključno z oglasnim sporočilom, ter drugi nepremični ali premični namenski nosilec z oglasnim sporočilom;
43. občinska cesta je javna cesta, namenjena povezovanju naselij v občini s povezovanjem naselij v sosednjih občinah, povezovanju naselij, delov naselij, naravnih in kulturnih znamenitosti in objektov v občini;
44. območje ceste je prostor cestnega zemljišča z varovalnimi pasovi in zračni prostor v višini 15 metrov pri državnih cestah, pri občinskih cestah pa 7 metrov nad terenom;
45. območje križišča oziroma cestnega priključka je površina, določena z mejami, znotraj katerih se spremenijo elementi in dimenzije prečnega profila krakov ceste, ali znotraj katerih se spremenijo označbe na vozišču posameznih krakov ceste. Če se elementi ceste in označbe na vozišču ne spreminjajo, območje cestnega priključka sega do meje polja preglednosti;
46. območje umirjenega prometa je del ceste, cesta v naselju ali del naselja, ki je namenjen predvsem pešcem in je kot tako označeno s predpisano prometno signalizacijo;
47. območje za pešce je del ceste, cesta v naselju ali del naselja, ki je namenjen pešcem in je kot tako označeno s predpisano prometno signalizacijo;
48. območje omejene hitrosti je del naselja, v katerem je zaradi specifične urbane rabe prostora in funkcije cest v tem prostoru ter varnosti ranljivih udeležencev v prometu, največja dovoljena hitrost vozil omejena na 30 km/h in je označeno s predpisano prometno signalizacijo;
49. odstavni pas je del vozišča, ki je od prometnega pasu ločen z ločilno neprekinjeno črto in je namenjen ustavitvi motornih vozil v sili pod pogoji, določenimi z zakonom, ki ureja pravila cestnega prometa, pa tudi vožnji motornih vozil;

50. odstavna niša je prometna površina, namenjena ustavitvi udeležencev v prometu v sili, ki je od prometnega pasu ločena z ločilno vzdolžno črto ter označena s predpisano prometno signalizacijo;
51. obvozna cesta je cesta, s katero se nadomesti del ceste, ki poteka skozi poselitveno območje in kjer njeni tehnični elementi ne ustrezajo prometni funkciji ceste. Z obvozno cesto se lahko posodobijo tudi neustrezni tehnični elementi ceste pred oziroma za poselitvenim območjem ali mimo več poselitvenih območij;
52. oskrbna postaja so objekti in naprave za oskrbo cestnih motornih vozil z gorivi in energijo oziroma območje, opremljeno z ustreznimi nepremičnimi rezervoarji in točilnimi napravami za tekoča in utekočinjena pogonska goriva, polnilnimi postajami za električna vozila ter spremljajočimi objekti za pranje in servis vozil, prodajo blaga široke potrošnje in gostinstvo. Sestavni del oskrbne postaje so tudi površine za mirujoči promet;
53. osna obremenitev je del skupne mase, s katero os vozila na vodoravni površini obremenjuje podlago;
54. otok za pešce je dvignjena ali od cestišča kako drugače ločena površina na cestišču, namenjena postanku pešcev, ki prečkajo vozišče ceste;
55. parkirišče je prometna površina, ki je namenjena ustavljanju in parkiranju vozil;
56. pas za pešce je del vozišča, ki je označen z vzdolžno ločilno črto in je namenjen pešcem;
57. pas za parkiranje je označen vzdolžni del vozišča, ki je namenjen ustavitvi in parkiranju vozil v vzdolžni smeri z označenimi ali neoznačenimi parkirnimi mesti;
58. počivališče je s prometno signalizacijo označena servisna prometna površina, namenjena kratkemu postanku udeležencev cestnega prometa;
59. pločnik je del cestišča, ki ni v isti ravnini kot vozišče ali je od njega ločen kako drugače in je namenjen pešcem ali pešcem in prometu koles ter mopedov, katerih konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 km/h, če je na njem označen kolesarski pas ali pa s prometno signalizacijo dovoljen promet kolesarjev;
60. pregledno polje je prostor ob križiščih in cestnih priključkih ter vzdolž ceste, v katerem je raba prostora omejena;
61. pregledna berma je prostor na notranji strani krivin za zagotovitev predpisane preglednosti, ki je potrebna zaradi poti ustavljanja, v katerem je raba prostora omejena;
62. prehod za pešce je s predpisano prometno signalizacijo označena površina cestišča, ki je namenjena prehajanju pešcev čez vozišče in prometne površine, namenjene kolesarjem;
63. prehod za kolesarje je s predpisano prometno signalizacijo označena površina vozišča, ki je namenjena prehajanju kolesarjev čez vozišče;
64. primarna cesta je cesta, ki izpolnjuje pogoje za hitro cesto po tem zakonu, in glavna cesta I. reda, na kateri je povprečni letni dnevni promet večji od 10.000 vozil oziroma je delež vozil nad 3.500 kg največje dovoljene mase 12 odstotkov ali več;
65. prometni pas je označen ali neoznačen vzdolžni del smernega vozišča, namenjen neovirani vožnji motornih vozil v eni vrsti, pod pogoji, določenimi z zakonom, ki ureja pravila cestnega prometa, pa tudi kolesarjem, pešcem in drugim udeležencem cestnega prometa, če s prometno signalizacijo ni določeno drugače;
66. prometni pas za počasna vozila je označen prometni pas, namenjen vožnji vozil, ki zaradi počasne vožnje zmanjšujejo pretočnost prometa;
67. pospeševalni in zaviralni pas sta označena prometna pasova, namenjena pospeševanju vozil pri vključevanju na javno cesto oziroma zaviranju pri izključevanju z javne ceste;
68. prometna signalizacija je sklop prometnih znakov, tabel, označb in naprav, s katerimi se udeležencem cestnega prometa sporočajo nevarnosti, omejitve, prepovedi in obveznosti na cesti ali njenem delu, jih vodi v prometu in jim daje potrebna prometna, turistična in druga obvestila;
69. prometna oprema so sredstva in naprave za zavarovanje udeležencev cestnega prometa zaradi grajenih ovir in dejavnikov naravnega okolja, urejanje prometa, zagotavljanje prometne varnosti in prisilno ustavljanje vozil;
70. prometna ureditev je način odvijanja in vodenja prometa, ki ga za cesto ali njen del oziroma za naselje ali njegov del določi upravljavec ceste in ga označi s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo;
71. ranljivi udeleženci v prometu so nemotorizirani prometni udeleženci (npr. pešci, kolesarji), motoristi in funkcionalno ovirane osebe;
72. redna vzdrževalna dela cest so dela, ki jih določajo predpisi, ki urejajo redno vzdrževanje javnih cest, s katerimi se zagotavlja potreben nivo vzdrževanja cest, ki zagotavlja pogoje za varno odvijanje prometa v vseh vremenskih razmerah;
73. regionalna cesta I. reda je državna cesta, namenjena prometnemu povezovanju pomembnejših lokalnih središč in navezovanju prometa na državne ceste enake ali višje kategorije; njen sestavni del so tudi cestni priključki nanjo, če so zgrajeni;
74. regionalna cesta II. reda je državna cesta, namenjena prometnemu povezovanju lokalnih središč in navezovanju prometa na državne ceste enake ali višje kategorije; njen sestavni del so tudi cestni priključki nanjo, če so zgrajeni;

75. regionalna cesta III. reda je državna cesta, namenjena prometnemu povezovanju lokalnih središč, pomembnih kulturnih, naravnih in turističnih znamenitosti državnega pomena ter obmejnih območij; njen sestavni del so tudi cestni priključki nanjo, če so zgrajeni;
76. rekonstrukcija ceste je spreminjanje tehničnih značilnosti obstoječe ceste, pri čemer se delno ali v celoti spreminjajo njeni konstrukcijski elementi, zmožljivost ali izvedejo druge njene izboljšave, deli trase ceste pa se zaradi izboljšanja geometrijskih elementov predstavljajo izven območja obstoječe ceste;
77. rob naselja je z vidika urejanja cestne infrastrukture rob prostorsko zaokroženega območja z najmanj desetimi objekti, v katerih se opravljajo različne dejavnosti, ki je za potrebe določanja prometnih ureditev in upoštevanja pravil cestnega prometa v naselju označen na cesti s predpisano prometno signalizacijo;
78. skupina vozil je med seboj povezana skupina najmanj enega vlečnega in najmanj enega priklopnega vozila, ki so v cestnem prometu udeležena kot celota;
79. skupna masa je masa vozila oziroma skupine vozil skupaj z maso tovora in oseb, ki so na oziroma v njem;
80. skupni prometni prostor je cesta s posebej grajenim cestiščem, ki je namenjena skupni uporabi udeležencev cestnega prometa v skladu z zakonom, ki ureja pravila cestnega prometa, in je označena s predpisano prometno signalizacijo;
81. spremljevalec izrednega prevoza oziroma spremljevalka izrednega prevoza (v nadaljnjem besedilu: spremljevalec izrednega prevoza) je oseba, ki je usposobljena za spremljanje izrednih prevozov;
82. srednji ločilni pas je vzdolžni del cestišča, s katerim sta fizično ločeni smerni vozišči;
83. steza za pešce je s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo označena javna pot, namenjena pešcem in drugim posebnim prevoznim sredstvom;
84. storitev ITS je vsaka storitev, namenjena zagotavljanju aplikacije ITS v organizacijskem in delovnem okviru, ki je namenjena izboljšanju varnosti uporabnikov, učinkovitosti, udobju oziroma poenostavitvi ali podpori prevozov in potovanj;
85. stranski ločilni pas je vzdolžni del vozišča, s katerim so prometne površine za druge namene fizično ločene od vozišča;
86. špediter je pravna ali fizična oseba, ki je na tovornem listu ali enakovredni prevozni listini navedena kot špediter, oziroma pravna ali fizična oseba, v imenu in za račun katere se s prevoznim podjetjem sklene pogodba o prevozu;
87. robni pas je del vozišča, ki ohranja stabilnost voziščne konstrukcije in je namenjen označevanju horizontalne prometne signalizacije;
88. tranzit je prevoz območja omejene uporabe javne ceste, označenega s predpisano prometno signalizacijo;
89. uporabnik ITS je vsak uporabnik aplikacij in storitev ITS, vključno s potniki, ranljivimi udeleženci v prometu, uporabniki in upravljavci cest, upravljavci voznih parkov ter upravljavci gasilskih oziroma drugih reševalnih ali intervencijskih služb za nujno pomoč;
90. varstvo javne ceste sestavljajo ukrepi, ki so potrebni zaradi zaščite ceste in varnosti njenih uporabnikov ter zaradi omejevanja dopustnih posegov v cesto in njen varovalni pas;
91. varovalni pas je prostor ob javni cesti, v katerem je raba prostora omejena;
92. varovano parkirišče je servisna prometna površina na omrežju avtocest na približno vsakih 100 km, namenjena zagotavljanju parkirnih površin za gospodarske uporabnike ceste, z zagotovljenim varovanjem;
93. vozišče je del cestišča, ki ga sestavljajo prometni pasovi, odstavni pasovi, odstavne niše in robni pasovi ter kolesarski pasovi in pasovi za pešce, če so na njem ločene površine za kolesarje in pešce;
94. vzdrževalna dela so dela v okviru meje cestnega zemljišča, s katerimi se ne spremeni zmožljivost ceste, velikost njenih posameznih delov, obseg napeljav, naprav in opreme ter druge infrastrukture. Obsegajo vzdrževanje vseh delov ceste, zamenjavo posameznih konstrukcijskih elementov ceste, ter izboljšave, povezane z varnostjo ceste, vodenjem prometa in digitalizacijo;
95. vzdrževalna dela v javno korist je izvedba gradbenih in drugih del, povezanih z gradnjo in varnostjo ceste v območju ceste, s katerimi se spremeni zmožljivost ceste, velikost njenih posameznih delov, obseg napeljav, naprav in opreme ter druge gospodarske javne infrastrukture in priključkov nanjo;
96. zabojnik je tovorni zaboj take konstrukcije, da je uporaben za večkratno uporabo, ima možnost zlaganja drug na drugega in je opremljen s pripravami za prekladanje z enega na drug način prevoza (npr. s cestnega na železniški prevoz in obratno);
97. začasna cesta je cesta, po kateri se začasno izvaja promet pod posebnimi pogoji, kadar zaradi izvajanja del ali odprave posledic naravnih nesreč in drugih izrednih dogodkov na javni cesti promet po tej cesti ni mogoč;
98. zamenljivo tovarišče je tovorna enota, prirejena meram tovornega vozila in opremljena s pripravami za prekladanje z enega na drug način prevoza (npr. s cestnega na železniški prevoz in obratno).

(2) Drugi izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo enako kot izrazi, opredeljeni v predpisih, ki urejajo pravila cestnega prometa, motorna vozila, voznike in gradnjo.

3. člen

(pojem in status javnih cest in stvarne pravice na javni cesti)

(1) Javne ceste so prometne površine, ki so splošnega pomena za promet in jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo ceste in pravila cestnega prometa.

(2) Javne ceste so javno dobro in so izven pravnega prometa. Na njih ni mogoče pridobiti lastninske pravice s priposestvom ali drugih stvarnih pravic.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek je na cestnem zemljišču mogoče pridobiti stvarno služnost na podlagi pravnega posla za gradnjo objektov gospodarske javne infrastrukture in priključkov nanjo ter vodov, ki predstavljajo minimalno komunalno oskrbo stavb, pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo ceste in ravnanje s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti.

(4) Ne glede na drugi odstavek tega člena je mogoče na cestnem zemljišču ustanoviti stvarno služnost za gradnjo cestnega priključka in nepravo služnost, ki ne posega v prosti profil ceste. Medsebojne pravice in obveznosti med upravljavcem ceste in služnostnim upravičencem se uredijo s pogodbo.

(5) Ne glede na drugi odstavek tega člena je mogoče ustanoviti stavbno pravico na servisnih prometnih površinah javnih cest. Na zemljiščih, objektih in napravah za opravljanje dejavnosti vzdrževanja avtocest in hitrih cest ali za opravljanje spremljajočih dejavnosti je mogoče pridobiti lastninsko pravico pod pogoji, ki jih določa zakon.

(6) Stvarna in neprava služnost na cestnih zemljiščih sta odplačni.

(7) Ne glede na prejšnji odstavek je stvarna služnost na cestnih zemljiščih, ki so v lasti države, v korist občin neodplačna, če gre za gradnjo objektov, ki neposredno služijo izvajanju obvezne gospodarske javne službe lokalnega pomena. V primeru nastanka stvarne služnosti na cestnih zemljiščih, ki so v lasti občine, zaradi gradnje državnih cest občina ni upravičena do nadomestila.

(8) Na vozišču javne ceste je za izvedbo športnih in drugih prireditev mogoče pridobiti pravico začasne uporabe v skladu s predpisi, ki urejajo stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti.

(9) Na prometnih površinah zunaj cestišča javne ceste in na površinah ob njem je za opravljanje sezonske gospodarske dejavnosti mogoče pridobiti posebno pravico uporabe.

(10) Ne glede na drugi odstavek tega člena se lahko površine na cestnem zemljišču, ki niso prometne površine, obremenijo s stvarnimi pravicami ali na njih pridobijo pravice o posebni uporabi v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti.

4. člen

(skupna javna cesta)

(1) Skupna javna cesta poteka na območju Republike Slovenije in v sosednji državi po zemljiščih, ki so v lasti Republike Slovenije ali občine, v sosednji državi pa so v javni uporabi. Skupna javna cesta je javno dobro in je izven pravnega prometa na način in pod pogoji iz prejšnjega člena.

(2) Skupno javno cesto lahko prosto uporablja vsak na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste in varnost prometa na njih. Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) s sklepom, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, določi skupno javno cesto, pri čemer določi tudi, kateri vrsti prometa je namenjena.

(3) Za gradnjo ali prevzem skupne javne ceste se lahko lastninska pravica na nepremičnini odvzame ali omeji v skladu z zakonom, ki ureja razlastitev ali omejitev lastninske pravice v javno korist na javnih cestah. Razlastitveni upravičenec je Republika Slovenija ali občina. Pri pridobivanju nepremičnin za posamezno skupno javno cesto, če bodo nepremičnine v lasti Republike Slovenije, vlada s sklepom določi organ, ki zastopa razlastitvenega upravičenca.

(4) Sestavina zahteve za razlastitev ali omejitev lastninske pravice na skupni javni cesti je tudi listina, s katero upravljavec ceste oziroma tuji organ potrjuje kategorizacijo ceste.

(5) V postopkih v zvezi s skupno javno cesto ali prometom na njej se uporabljajo določbe predpisov, ki se nanašajo na javne ceste v Republiki Sloveniji, če ni z mednarodnim sporazumom določeno drugače.

(6) Gradnja, upravljanje, vzdrževanje, varstvo infrastrukture ter nadzor nad stanjem ceste in varnostjo prometa na njej ter druga vprašanja v zvezi z obratovanjem skupne javne ceste se uredijo z mednarodnim sporazumom ali sporazumom med upravljavcema ceste iz obeh držav, kadar gre za obstoječe meje.

5. člen (uporaba javnih cest)

(1) Javne ceste se lahko uporabljajo le za cestni promet, za druge namene pa samo v primerih ter na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste.

(2) Uporaba javne ceste, s katero se zasede cestišče z namenom oviranja ali preprečevanja prometa na njej, je prepovedana.

(3) Z globo 400 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju s prejšnjim odstavkom.

(4) Z globo 4.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 400 eurov.

6. člen (prepovedi ogrožanja varne uporabe javne ceste)

(1) Prepovedano je izvajati ali opustiti kakršna koli dela na javni cesti, zemljiščih ali na objektih ob javni cesti, ki bi lahko škodovala cesti ali ogrožala, ovirala ali zmanjšala varnost prometa na njej.

(2) Prepovedano je:

1. na cestnem zemljišču javne ceste:

- puščati živali brez nadzorstva, napajati živali v obcestnih jarkih, pasti živino ali graditi napajališča za živali;
- nameščati in uporabljati luči ali druge svetlobne naprave, ki bi lahko zmanjšale varnost prometa;
- postavljati ograje, stebričke, oporne in podporne zidove, zasaditi živo mejo, drevje, druge visoke nasade ali poljščine, nameščati ali odlagati material ali predmete;
- po brežinah ceste spuščati kamenje, drug material ali predmete;
- nasipati zemljišča, če bi to lahko oviralo nemoteno in varno odvijanje cestnega prometa;
- postavljati nagrobne plošče in druga spominska znamenja;
- namerno zažigati travo, les ali druge odpadne snovi;
- odvajati meteorno vodo, odplake in druge tekočine;
- ovirati odtokanje vode;

2. na cestišču javne ceste:

- razsipati sipek material, razen posipnih materialov v času izvajanja zimske službe, nanašati blato ali ga kako drugače onesnaževati;
- puščati sneg ali led, ki pade ali zdrsne nanj;
- odlagati sneg, razen odlaganja snega zaradi izvajanja zimske službe;
- onesnažiti cestišče z olji in mazili ali drugimi snovmi;
- vlačiti hlode, veje, skale in podobne predmete kot tudi pluge, brane in drugo kmetijsko orodje ter druge dele tovora;
- razlivati tekočine.

(3) Pred vključitvijo vozila v promet na javni cesti s kolovozne poti, nekategorizirane ceste, kmetijskega zemljišča ali območja izvajanja del voznik odstrani s površine koles vozila oziroma vozila material, s katerim bi se lahko onesnažilo vozišče (npr. zemlja, blato).

(4) Prepovedano je poškodovati, odstraniti, prestaviti, zakriti ali kakor koli spremeniti prometno signalizacijo, prometno opremo ter cestne naprave in druge ureditve, ki so namenjene varnosti, vodenju in nadzoru prometa, zaščititi ceste ter preprečevanju škodljivih emisij prometa na javnih cestah.

(5) Izvajalec rednega vzdrževanja ceste brez odlašanja odstrani s ceste vse ovire ali druge posledice ravnanj, ki bi lahko škodovala cesti ali ogrožale, ovirale ali zmanjšale varnost prometa na njej. Če to ni

mogoče, oviro ali nastalo nevarno mesto na cesti do njihove odprave zavaruje s predpisano prometno signalizacijo ter o oviri in drugih posledicah prepovedanih ravnanj brez odlašanja obvesti pristojni inšpekcijski organ za ceste in upravljavca ceste. Povzročitelj ovire ali nevarnega mesta in druge osebe, ki so na nevarnem mestu na cesti, upoštevajo navodila izvajalca rednega vzdrževanja ceste. Vse stroške odstranitve ovir ali drugih posledic prepovedanih ravnanj ali zavarovanja ovir ali nevarnih mest na cesti poravnava povzročitelj ovire ali nevarnega mesta na cesti. Stroške, nastale zaradi odstranitve ovir ali drugih posledic prepovedanih ravnanj ali zavarovanja ovir ali nevarnih mest na cesti, od povzročitelja izterja upravljavec ceste. Upravljavec ceste ima zaradi izterjave nastalih stroškov pravico do brezplačnega pridobivanja podatkov, ki omogočajo identifikacijo povzročitelja ovire ali nevarnega mesta (osebno ime oziroma firma, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža, EMŠO), iz registra prebivalstva ali evidence registriranih vozil. Če povzročitelj ni znan ali ga ni mogoče ugotoviti, grede stroški v breme rednega vzdrževanja ceste.

(6) Z globo 500 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim, drugim, tretjim ali četrtem odstavkom tega člena.

(7) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju s prvim, drugim, tretjim ali četrtem odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

(8) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja cest, ki opusti ukrepe, predpisane v petem odstavku tega člena, njegova odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

7. člen

(odstranitev poškodovanih ali pokvarjenih vozil z avtocest in hitrih cest)

(1) Upravljavec avtocest oziroma hitrih cest je na cestah v njegovem upravljanju odgovoren za izvajanje storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil.

(2) Ne glede na peti odstavek prejšnjega člena in zakon, ki ureja pravila cestnega prometa, lahko upravljavec avtocest oziroma hitrih cest za izvajanje storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg, ne glede na največjo dovoljeno maso priklopnega vozila, izbere izvajalca odvoza vozil na podlagi postopka javnega naročanja po zakonu, ki ureja javna naročila.

(3) Če je za upravljavca avtocest oziroma hitrih cest bolj gospodarno, lahko izvajalca odvoza vozil ne glede na prejšnji odstavek izbere ob upoštevanju četrtega in petega odstavka tega člena in zakona, ki ureja nekatere koncesijske pogodbe, ter z njim sklene koncesijsko pogodbo za največ pet let.

(4) Upravljavec avtocest oziroma hitrih cest v javnem razpisu poleg območij opravljanja storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil, tehničnih zahtev in pogojev določi tudi najvišje cene, ki jih smejo izvajalci odvoza vozil zaračunati uporabnikom za odstranitev poškodovanega ali pokvarjenega vozila. Najvišje cene odstranitve poškodovanih in pokvarjenih vozil se objavijo na spletni strani upravljavca avtocest oziroma hitrih cest.

(5) Pravni subjekt, ki sodeluje v postopku izbire izvajalcev odvoza vozil, k svoji ponudbi predloži ustrezna dokazila, ki dokazujejo, da izpolnjuje zlasti naslednje pogoje:

- ima na dan oddaje ponudbe najmanj dve leti izkušenj pri opravljanju dejavnosti odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil na javnih cestah;
- je imel v obdobju zadnjih dveh let pred oddajo ponudbe, ko je opravljal dejavnost odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil na javnih cestah, in na dan oddaje ponudbe najmanj dve vozili, namenjeni odstranjevanju vozil 3.500 kg skupne mase, najmanj eno vozilo, namenjeno odstranjevanju vozil 7.500 kg skupne mase, in najmanj eno vozilo, namenjeno odstranjevanju vozil 44.000 kg skupne mase;
- imajo na dan oddaje ponudbe on in njegovi morebitni partnerji, s katerimi želi izvajati storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil, poravnane vse zapadle finančne in davčne obveznosti do Republike Slovenije v skladu z zakonom, ki ureja nekatere koncesijske pogodbe, in niso na seznamu ponudnikov z izrečenimi stranskimi sankcijami izločitve iz postopkov javnega naročanja;
- imajo na dan oddaje ponudbe on in njegovi morebitni partnerji oziroma imetniki poslovnega deleža v pravnem subjektu ali zakoniti zastopniki ali prokuristi pravnega subjekta, s katerimi želi izvajati storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil, poravnane vse finančne obveznosti do upravljavca avtocest oziroma hitrih cest;

- ne smejo biti na dan oddaje ponudbe on ali njegovi morebitni partnerji oziroma imetniki poslovnega deleža v pravnem subjektu ali zakoniti zastopniki ali prokuristi pravnega subjekta, s katerimi želi izvajati storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil, pravnomočno obsojeni za kazniva dejanja pri opravljanju dejavnosti odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil na javnih cestah;
- njemu in njegovim morebitnim partnerjem oziroma imetnikom poslovnega deleža v pravnem subjektu ali zakonitim zastopnikom ali prokuristom pravnega subjekta, s katerimi želi izvajati storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil, v zadnjih petih letih do dneva oddaje ponudbe ni predčasno prenehala katera koli pogodba, ki so jo imeli sklenjeno z upravljavcem avtocest oziroma hitrih cest zaradi nespoštovanja pogodbenih obveznosti.

(6) Izbrani izvajalec odvoza vozil izpolnjuje pogoje iz druge in tretje alineje prejšnjega odstavka ves čas izvajanja storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil na avtocestah in hitrih cestah.

(7) Odstranjevanje poškodovanih ali pokvarjenih vozil, katerih največja dovoljena masa vozila presega 3.500 kg, ne glede na največjo dovoljeno maso priklopnega vozila, na avtocesti in hitri cesti opravlja v skladu s tem členom izbrani izvajalec odvoza vozil.

(8) Izvajalec odvoza vozil opravlja storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil v skladu s pogodbo, ki jo sklene z upravljavcem avtocest oziroma hitrih cest, in odredbami ter navodili, ki jih poda pooblaščen oseba upravljavca avtocest oziroma hitrih cest.

(9) Odstranitev poškodovanega ali pokvarjenega vozila z avtoceste ali hitre ceste odredi za to pooblaščen oseba upravljavca avtocest oziroma hitrih cest po postopku, ki ga določi upravljavec avtocest oziroma hitrih cest. Odstranitev poškodovanega ali pokvarjenega vozila opravi izvajalec odvoza vozil v skladu z zakonom, ki ureja pravila cestnega prometa, in sicer vozilo odpelje do ustreznega kraja za odpravo poškodbe oziroma okvare vozila ali hrambo vozila, ki ga izvajalec odvoza določi v dogovoru z voznikom oziroma lastnikom ali imetnikom pravice uporabe vozila. Dogovor, ki ga s podpisom potrdijo izvajalec odvoza in voznik oziroma lastnik ali imetnik pravice uporabe vozila, zaznamuje pooblaščen oseba upravljavca avtocest oziroma hitrih cest na posebnem obrazcu. Če do dogovora z voznikom oziroma lastnikom ali imetnikom pravice uporabe vozila ne pride, izvajalec odvoza vozil odpelje vozilo do njegovega najbližjega varovanega parkirišča.

(10) Če je za posamezno območje opravljanja storitve odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil izbranih več izvajalcev odvoza vozil, opravi odstranitev poškodovanega ali pokvarjenega vozila tisti izvajalec odvoza vozil, ki ga upravljavec avtocest oziroma hitrih cest določi za njegovo odstranitev na podlagi razporeda tedenskega dežurstva na posameznem območju opravljanja storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil.

(11) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ni izvajalec odvoza vozil po tem členu in na avtocesti ali hitri cesti odstrani poškodovano ali pokvarjeno vozilo, katerega največja dovoljena masa presega 3.500 kg, ne glede na največjo dovoljeno maso priklopnega vozila, in posameznik, ki kot izvajalec odvoza vozil po tem členu na avtocesti ali hitri cesti odstrani poškodovano ali pokvarjeno vozilo, katerega največja dovoljena masa presega 3.500 kg, ne glede na največjo dovoljeno maso priklopnega vozila, čeprav pooblaščen oseba upravljavca avtocest oziroma hitrih cest ni odredila njegove odstranitve ali ga upravljavec avtocest oziroma hitrih cest ni določil za njegovo odstranitev na podlagi razporeda tedenskega dežurstva na posameznem območju opravljanja storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil.

(12) Z globo 4.000 eurov se kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njihova odgovorna oseba pa z globo 2.000 eurov.

8. člen (uporaba nekategoriziranih cest)

(1) Na nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, je promet dovoljen le na način in pod pogoji, kot jih določijo lastniki ali od njih pooblaščen upravljavci teh prometnih površin.

(2) Na nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, je promet urejen in označen v skladu s predpisi, ki urejajo ceste.

(3) Nekategorizirana cesta, ki se uporablja za javni cestni promet, se vzdržuje tako, da jo lahko ob upoštevanju prometnih pravil in vremenskih razmer za odvijanje prometa varno uporabljajo vsi uporabniki cest, ki jim je namenjena.

- (4) Drugi in tretji odstavek tega člena se ne uporabljata za gozdno cesto in nekategorizirano cesto.
- (5) Gradnjo, vzdrževanje, označitev in uporabo gozdnih cest urejajo predpisi o gozdovih.
- (6) Pri priključevanju nekategorizirane ceste na javno cesto velja nekategorizirana cesta za neprednostno. Cestni priključek nekategorizirane ceste na javno cesto se označi s predpisano prometno signalizacijo, razen individualnega cestnega priključka do zemljišč in priključka poti brez zgrajenega vozišča. Dovoz na takšno cesto je lahko preprečen tudi z zapornico ali drugo fizično oviro.
- (7) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek posameznik – lastnik ali od njega pooblaščen upravljavec ceste, ki prometa na nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, ne uredi ali označi v skladu s predpisi, ki urejajo ceste, ali ki nekategorizirane ceste, ki se uporablja za javni cestni promet, ne vzdržuje v skladu s tretjim odstavkom tega člena.
- (8) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik – lastnik nekategorizirane ceste, ki cestnega priključka nekategorizirane ceste na javno cesto ne označi v skladu s šestim odstavkom tega člena.
- (9) Z globo 2.000 eurov se kaznuje pravna oseba – lastnica ali od nje pooblaščen upravljavec ceste, ki stori prekršek iz sedmega odstavka tega člena, njena odgovorna oseba pa z globo 1.000 eurov.
- (10) Z globo 1.000 eurov se kaznuje pravna oseba – lastnica nekategorizirane ceste, ki stori prekršek iz osmega odstavka tega člena, njena odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

9. člen
(obveščanje o spremembi prometne ureditve na cesti)

- (1) O vsaki načrtovani spremembi prometne ureditve na javni cesti ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, upravljavec ceste oziroma lastnik ali od njega pooblaščen upravljavec nekategorizirane ceste, ki se uporablja za javni cestni promet, obvesti policijo, pristojni inšpekcijski organ za ceste in v primeru poteka ceste skozi naselje tudi pristojno občinsko redarstvo najmanj pet dni pred spremembo.
- (2) Z globo 500 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki opusti obveščanje iz prejšnjega odstavka.
- (3) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opusti obveščanje iz prvega odstavka tega člena, njihova odgovorna oseba in odgovorna oseba v samoupravni lokalni skupnosti pa z globo 500 eurov.

10. člen
(videonadzor cestnega prometa)

- (1) Videonadzor prometa se lahko na javnih cestah uvede v skladu s pogoji, ki jih glede videonadzora na javnih površinah določa zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov.
- (2) Upravljavec ceste ima zaradi vodenja, urejanja, upravljanja in nadzora cestnega prometa, odprave posledic poškodb na cesti, varstva ceste, zagotavljanja informacij o prometu, stanju cest in razmerah na cestah pravico slikovno snemati vozila na posameznih odsekih cest v njegovem upravljanju (v nadaljnjem besedilu: videonadzor cestnega prometa) na način, da pri tem ni mogoča obdelava osebnih podatkov.
- (3) Kadar je nujno potrebno za obveščanje pristojnih organov o prometnih in drugih nesrečah ter izrednih dogodkih, se lahko videonadzor cestnega prometa izvaja tako, da je mogoča prepoznavna vozila oziroma udeleženca cestnega prometa.
- (4) Upravljavec ceste lahko izvaja videonadzor cestnega prometa v obsegu, ki je potreben za izpolnitev namena iz drugega in tretjega odstavka tega člena.
- (5) Upravljavec ceste, ki izvaja videonadzor cestnega prometa, o tem objavi obvestilo. Obvestilo mora biti vidno in razločno objavljeno na način, ki omogoča posamezniku, da se predhodno seznaní z izvajanjem videonadzora cestnega prometa.
- (6) Upravljavcu ceste ni treba opremiti ceste ali njenega dela z obvestili iz prejšnjega odstavka, če videonadzor cestnega prometa ne omogoča prepoznavne vozila oziroma udeleženca cestnega prometa.

(7) Zbirka posnetkov videonadzora cestnega prometa iz tretjega odstavka tega člena vsebuje posnetek vozila oziroma udeleženca cestnega prometa, kraj, datum in čas posnetka.

(8) Pri pridobivanju, zbiranju, obdelovanju in vodenju osebnih podatkov iz prejšnjega odstavka upravljavec ceste ravna v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

(9) Uporaba osebnih podatkov v nasprotju tretjim odstavkom tega člena je prepovedana. Upravljavec ceste lahko podatke iz sedmega odstavka tega člena posreduje drugim organom, če tako določa poseben zakon.

(10) Podatke iz sedmega odstavka tega člena hrani upravljavec ceste najdlje šest dni od njihove pridobitve. Po poteku roka iz prejšnjega stavka se podatki samodejno izbrišejo.

(11) Dostopi do osebnih podatkov morajo biti urejeni z nivojem uporabniških pravic na podlagi gesel, za vsak vpogled pa je treba navesti podlago in razlog. Zagotovljena mora biti mora revizijska sled v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov. Podroben sistem dodeljevanja pravic, uporabniških imen in gesel uredi upravljavec cest v internem aktu.

II. SKUPNE DOLOČBE O GRADNJI, VZDRŽEVANJU, UPRAVLJANJU IN VARSTVU JAVNIH CEST

11. člen (sestavni deli ceste)

(1) Cesto v okviru cestnega zemljišča ali kot samostojne funkcionalne celote sestavljajo:

- cestno telo;
- cestišče;
- brežine ceste;
- cestni objekti;
- prometna signalizacija in prometna oprema;
- cestni priključki do meje cestnega zemljišča;
- naprave za odvodnjavanje ceste in čiščenje odpadnih vod;
- servisne prometne površine (npr. počivališča, parkirišča, avtobusna postajališča, obračališča, površine za nadzor prometa, oskrbne postaje);
- intervencijske površine ter dovozne intervencijske ceste do posameznih delov vozišč in cestnih objektov;
- objekti za vzdrževanje in nadzor cest.

(2) Upravljavec ceste lahko v okviru cestnega zemljišča vgrajuje in postavlja cestne naprave in druge ureditve, ki so namenjene varnosti, vodenju, urejanju, upravljanju in nadzoru prometa, zagotavljanju informacij o prometu, stanju cest in razmerah na cestah, zaščiti ceste ter preprečevanju škodljivih emisij prometa.

12. člen (gradnja in vzdrževanje javnih cest)

(1) Gradnja in vzdrževanje javnih cest je v javnem interesu.

(2) Gradnja javne ceste obsega celovito izvedbo gradnje objekta, vključno z izvedbo povezanih prostorskih ureditev, potrebnih za njeno dokončanje.

(3) Javne ceste se načrtujejo, projektirajo, gradijo in vzdržujejo na način in pod pogoji, kot jih določajo predpisi, ki urejajo ceste, varstvo okolja, upravljanje voda, prostorsko načrtovanje, gradnjo objektov, zaščito in reševanje ob prometnih in drugih nesrečah ter tiste tehnične smernice, katerih uporaba je obvezna.

(4) Javne ceste se načrtujejo, projektirajo, gradijo in vzdržujejo tako, da je zagotovljeno neovirano gibanje funkcionalno oviranih oseb.

(5) Za izvajanje zaščite in reševanja ob prometnih in drugih nesrečah imajo javne ceste zagotovljene intervencijske dostope do posameznih delov vozišč in cestnih objektov. Intervencijske poti niso v uporabi za javni cestni promet.

(6) Če javne ceste ali njenega dela zaradi prostorskih, okoljevarstvenih, tehničnih ali ekonomskih razlogov, varstva kulturne dediščine, posebno težkih terenskih razmer ali drugih posebej utemeljenih razlogov (npr. urejanje skupnega prometnega prostora) ni mogoče načrtovati, projektirati ali graditi z elementi, ki v celoti

ustrezajo njenemu prometnemu pomenu in vrstam prometa, ki jim je namenjena, se lahko načrtuje, projektira ali gradi s slabšimi elementi. Za vsa odstopanja se v postopku načrtovanja in projektiranja izvede primerjava z rešitvami, skladnimi s predpisi, ki urejajo projektiranje cest. Predlagane rešitve, ki odstopajo od predpisanih s predpisi, ki urejajo projektiranje javnih cest, upravljavec ceste posebej utemelji in s pisno izjavo presojevalca varnosti cest ali presojevalke varnosti cest (v nadaljnjem besedilu: presojevalec varnosti cest) izkaže, da je kljub načrtovanju, projektiranju ali gradnji ceste ali njenega dela s slabšimi elementi zagotovljena varnost ceste. Predlagane rešitve odobri za državne ceste minister, pristojen za promet, za občinske ceste pa župan.

(7) Minister, pristojen za promet, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostorske in gradbene zadeve, predpiše pravila o projektiranju in gradnji javnih cest.

(8) Minister, pristojen za promet, predpiše pravila o prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah, o zaporah na cestah, pravila za postavljanje naprav in izvedbo ukrepov za umirjanje cestnega prometa ter vzdrževanje javnih cest.

13. člen (tehnične specifikacije za javne ceste)

(1) Pri projektiranju, gradnji in vzdrževanju javnih cest ter določanju prometne ureditve na javnih cestah se uporabljajo tehnične specifikacije v skladu s tem členom.

(2) Tehnične specifikacije pripravljajo tehnični odbori, ki jih izmed strokovnjakov s področja, ki se ureja s tehnično specifikacijo, imenuje direkcija, pristojna za infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: direkcija). Za direkcijo opravlja naloge organiziranja, koordiniranja in vodenja priprave tehničnih specifikacij družba, ki kot notranji izvajalec opravlja inženirsko dejavnost in tehnično svetovanje za Republiko Slovenijo in njene organe. Edini ustanovitelj in družbenik te družbe je Republika Slovenija. Poslovni delež družbe se ne more deliti ali prenesti na drugo osebo. Ne glede na zakon, ki ureja Slovenski državni holding, upravlja delež Republike Slovenije in uresničuje pravice Republike Slovenije kot družbenika v tej družbi vlada. Za spremljanje kapitalске naložbe je pristojno ministrstvo, pristojno za promet.

(3) Minister, pristojen za promet, določi stroške dela tehničnih odborov in imenuje koordinacijski odbor, ki usmerja in spremlja delo tehničnih odborov.

(4) Tehnične specifikacije izda minister, pristojen za promet, v obliki priporočila.

(5) Če minister, pristojen za promet, oceni, da je potrebna obvezna uporaba tehnične specifikacije, jo izda kot predpis.

(6) Tehnične specifikacije so javnosti dostopne na spletni strani ministrstva, pristojnega za promet.

(7) Če se s tehnično specifikacijo posega na področje, ki ga urejajo predpisi o urejanju prostora oziroma graditvi objektov, minister, pristojen za promet, pred izdajo tehnične specifikacije pridobi soglasje ministrstva, pristojnega za prostor in graditev objektov.

(8) Minister, pristojen za promet, predpiše postopke za izdajanje tehničnih specifikacij.

14. člen (koncesija za gradnjo javne ceste)

(1) Za gradnjo javne ceste se lahko pravni ali fizični osebi podeli koncesija.

(2) Koncesija iz prejšnjega odstavka se podeli v skladu z zakonom, ki ureja nekatere koncesijske pogodbe.

(3) Če je s koncesijsko pogodbo za gradnjo javne ceste določeno, da jo koncesionar določen čas po njeni zgraditvi upravlja, se v tej pogodbi poleg pravic in obveznosti v zvezi z upravljanjem uredijo tudi pravice in obveznosti v zvezi z vzdrževanjem te ceste.

(4) Koncesionarju iz prejšnjega odstavka se lahko podeli javno pooblastilo za izdajo soglasij in dovoljenj iz 30., 31., 39., 76., 77., 78., 79., 83. in 89. člena tega zakona.

15. člen (pridobitev stvarnih pravic na nepremičninah za gradnjo javnih cest in ukrepov na njih)

(1) Za gradnjo javne ceste se lahko v skladu z zakonom lastninska pravica na nepremičnini odvzame proti odškodnini ali nadomestilu v naravi, omeji s pravico uporabe za določen čas ali obremeni z začasno ali trajno služnostjo.

(2) Služnostna ali stavbna pravica na zemljiščih, ki so v lasti Republike Slovenije, je za potrebe gradnje javne ceste neodplačna.

(3) Javna korist za razlastitev, omejitev ali obremenitev lastninske pravice je pri izvajanju vzdrževalnih del v javno korist na javni cesti izkazana, če vlada ali občinski svet za konkretno nepremičnino, ki je v območju ceste, sprejme sklep, s katerim ugotovi, da so predvidena dela na cesti nujno potrebna in v javno korist. Predlog za izdajo sklepa vsebuje opis in gradbeno situacijo predvidenih del, načrt parcel s prikazom delov parcel za razlastitev, omejitev ali obremenitev lastninske pravice, s podatki za prenos točk v naravo ter seznam vseh parcel s podatki o površinah delov parcel, na katerih se izkazuje javna korist.

(4) Če bi bila izvedba ukrepov, ki so potrebni zaradi varstva pred hrupom in drugimi emisijami prometa, bolj učinkovita in ekonomična na sosednjih nepremičninah kot izvedba na cestnem zemljišču, se lahko na podlagi pravnega posla z lastnikom sosednje nepremičnine ustanovi stvarna služnost.

16. člen

(katastrski postopki za določitev in označitev meje cestnega zemljišča)

(1) Meja cestnega zemljišča se določi na podlagi načrta parcel iz prostorskega akta države oziroma občine, načrta parcel iz dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja, izdelane na podlagi prostorskega akta države ali občine, načrta parcel iz sklepa vlade oziroma občinskega sveta o ugotovitvi javne koristi ali dejanske rabe ceste, določene v skladu z merili za določitev cestnega zemljišča.

(2) Meja cestnega zemljišča, ki poteka po delu meje parcele, se določi v katastrskem postopku ureditve meje parcele.

(3) Meja cestnega zemljišča, ki ne poteka po delu meje parcele, se določi v katastrskem postopku parcelacije, izravnave meje, nove izmere ali komasacije.

(4) Meja cestnega zemljišča, ki se določa v postopku parcelacije na podlagi dejanske rabe ceste, se izvede na podlagi načrta parcel, ki je izdelan v skladu z merili za določitev meje cestnega zemljišča, določenimi s tem zakonom. Načrt parcel se izdelata tako, da je mogoče prenesti na novo določene točke neposredno v naravo. Načrt parcel za potrebe inženirskega dela katastrskega postopka parcelacije zagotavlja upravljavec ceste.

(5) Merila za določitev meje cestnega zemljišča se uporabljajo tudi v postopku izravnave meje, nove izmere ali komasacije.

(6) Katastrski postopki za določitev ali označitev meje cestnega zemljišča se izvedejo v skladu z zakonom, ki urejata arhitekturno in inženirsko dejavnost ter kataster nepremičnin, določbami tega člena in 17. člena tega zakona.

(7) Katastrski postopki za določitev ali označitev meje cestnega zemljišča in vpis sprememb v katastru nepremičnin se izvedejo na podlagi zahteve lastnika oziroma lastnikov ali skupnih lastnikov parcele ali upravljavca ceste v primerih, ko je lastnik zemljišča Republika Slovenija ali posamezna občina.

(8) Stranke v katastrskih postopkih za določitev ali označitev meje cestnega zemljišča so lastniki parcel in upravljavec ceste.

(9) Lastnika nepremičnine ali lastnika sosednje nepremičnine, ki je neznan ali katerega naslov je neznan ali je umrl in dediči niso znani, v katastrskem postopku za določitev ali označitev meje cestnega zemljišča zastopa skrbnik za poseben primer, ki ga na predlog upravljavca ceste v 60 dneh po prejemu predloga imenuje upravni organ, pristojen za odločanje o skrbništvu.

(10) Za označitev meje cestnega zemljišča ni potrebno soglasje lastnikov sosednjih parcel.

17. člen

(določitev meje cestnega zemljišča v postopku parcelacije)

(1) Če se meja cestnega zemljišča določi v postopku parcelacije, se določijo samo lomi meje cestnega zemljišča. Če se meja cestnega zemljišča začne ali konča na meji parcele, mora biti v tem delu meja parcele urejena.

(2) Meja cestnega zemljišča se v katastru nepremičnin evidentira kot več novih delov mej parcel, pri čemer se za evidentiranje teh delov uporabijo lomi meje cestnega zemljišča in obstoječe meje parcel iz katastra nepremičnin. Novi deli meja se v katastru nepremičnin evidentirajo kot urejene meje. Označitev mej cestnega zemljišča se izvede samo na zunanjih lomih parcelne meje cestnega zemljišča.

(3) Meja cestnega zemljišča se lahko na podlagi načrta parcel, ne glede na določbe tega zakona in zakona, ki ureja kataster nepremičnin, v inženirskem delu katastrskega postopka izvede kot določitev parcelnih števil (v nadaljnjem besedilu: parcelacija v pisarni), pri čemer se potek meje cestnega zemljišča določi na podlagi podatkov iz načrta parcel. V inženirskem delu katastrskega postopka parcelacije v pisarni se stranke seznanijo s potekom meje cestnega zemljišča v naravi, meje cestnega zemljišča pa v naravi ni treba označiti. V upravnem delu katastrskega postopka parcelacije v pisarni stranke ni treba zaslišati in seznaniti z dejstvi pred izdajo odločbe o parcelaciji. Odločba o parcelaciji se izda na podlagi skrajšanega ugotovitvenega postopka. Pritožba zoper odločbo o parcelaciji ne zadrži vpisa sprememb podatkov v katastru nepremičnin.

(4) Če se meja cestnega zemljišča določa po postopku iz četrtega odstavka prejšnjega člena obstoječi cesti, ki ni evidentirana v katastru nepremičnin, se v okviru inženirskega dela katastrskega postopka izvede mejna obravnava in parcelacija na terenu, na katero geodetsko podjetje, ki izpolnjuje pogoje za opravljanje geodetske dejavnosti iz zakona, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost, povabi vse stranke postopka iz osmega odstavka prejšnjega člena vsaj osem dni pred njeno izvedbo. Za stranke, ki se postopka mejne obravnave in parcelacije na terenu niso udeležile, geodetsko podjetje dokaže, da so bile pravilno vabljene. Dokazilo mora biti izkazano v elaboratu parcelacije. Nenavzočnost pravilno vabljenih strank ali njihovo nestrinjanje z določitvijo meje cestnega zemljišča ne zadrži izdaje odločbe o parcelaciji v katastru. Strank v upravnem delu katastrskega postopka ni treba zaslišati in jih seznaniti z dejstvi pred izdajo odločbe o parcelaciji. Odločba se izda na podlagi skrajšanega ugotovitvenega postopka. Pritožba zoper odločbo o parcelaciji ne zadrži vpisa sprememb podatkov v katastru nepremičnin.

(5) Če se meja cestnega zemljišča določi na podlagi načrta parcel iz dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja, izdelane na podlagi prostorskega akta države ali občine ali načrta parcel iz sklepa vlade oziroma občinskega sveta o ugotovitvi javne koristi, nenavzočnost pravilno vabljenih strank v katastrskem postopku ali njihovo nestrinjanje z določitvijo meje cestnega zemljišča ne zadrži izdaje odločbe o parcelaciji. Pritožba zoper odločbo o parcelaciji ne zadrži vpisa sprememb podatkov v katastru nepremičnin.

18. člen

(stanje javnih cest ter prometne signalizacije in prometne opreme)

(1) Javne ceste se redno vzdržujejo tako, da jih lahko ob upoštevanju prometnih pravil in vremenskih razmer za odvijanje prometa varno uporabljajo vsi uporabniki cest, ki so jim namenjene.

(2) Prometna signalizacija in prometna oprema na javnih cestah se postavi in označi v skladu s predpisi, ki urejajo ceste, in tako, da je dobro vidna. Biti mora redno vzdrževana in ob vsakem uničenju, poškodovanju ali odstranitvi zamenjana, nadomeščena ali ponovno označena.

(3) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja cest, ki prometne signalizacije ali prometne opreme na javni cesti ne postavi ali označi v skladu s predpisi, ki urejajo ceste, ali ki prometne signalizacije ali prometne opreme ne vzdržuje ali je ob uničenju, poškodovanju ali odstranitvi ne nadomesti ali ponovno označi, njegova odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

19. člen

(redno vzdrževanje javnih cest)

(1) Redno vzdrževanje javnih cest je obvezna gospodarska javna služba, ki obsega dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega zemljišča ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah (v nadaljnjem besedilu: redno vzdrževanje javnih cest).

(2) Minister, pristojen za promet, predpiše vrsto in način izvedbe rednih vzdrževalnih del na javnih cestah ter nivo rednega vzdrževanja javnih cest.

(3) Način opravljanja gospodarske javne službe rednega vzdrževanja državnih cest določi vlada, občinskih cest pa občina.

20. člen
(nujna vzdrževalna dela ob stavki)

- (1) Izvajalec rednega vzdrževanja cest ob stavki svojih delavcev zagotovi najmanj:
- nadzor nad prevoznostjo in usposobljenostjo cest za varen promet z rednimi pregledi cest v obsegu in pogostnosti, ki sta določena za posamezno kategorijo ceste;
 - zavarovanje nevarnih mest na cesti, če ugotovljenih pomanjkljivosti, ki ogrožajo promet na njej, izvajalec pregleda ne more takoj odpraviti;
 - izvedbo ukrepov za zavarovanje ceste, katerih opustitev bi lahko povzročila poškodbe ceste ali ogrozila življenje ljudi in živali ter povzročila veliko gospodarsko škodo;
 - pripravljenost za ukrepanje ob grozeči naravni nesreči, vzpostavljanje prometne signalizacije ter odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč na javnih cestah;
 - prevoznost cest v zimskem času najmanj v obsegu, ki omogoča odvijanje prometa ob uporabi zimske opreme;
 - zagotavljanje tekočih podatkov o stanju in prevoznosti cest.
- (2) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja cest, ki ravna v nasprotju s prejšnjim odstavkom, njegova odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

21. člen
(vzdrževalna dela, vzdrževalna dela v javno korist, rekonstrukcija in novogradnja cest)

- (1) Pri vzdrževalnih delih izvajalec del najpozneje v 30 dneh po končanju del poda upravljavcu ceste pisno izjavo o dokončanju del. Po prejemu izjave upravljavec ceste z izvajalcem in nadzornikom opravi pregled izvedenih del. Vzdrževalna dela se zaključijo s sklepom upravljavca ceste.
- (2) V okviru vzdrževalnih del v javno korist se lahko zgradijo tudi drugi cestni objekti, ki jih pogojujejo načrtovana vzdrževalna dela v javno korist (npr. premostitveni objekti, oporni in podporni zidovi, nadhodi, podhodi, prepusti, protihrupne ograje), ter objekti gospodarske javne infrastrukture in priključkov nanjo, ki jih je treba v območju ceste zgraditi, nadomestiti ali prestaviti zaradi izvedbe teh del.
- (3) Kot vzdrževalna dela v javno korist se lahko izven območja ceste izvajajo ukrepi, namenjeni varovanju ceste pred padajočim kamenjem in drevjem (npr. lovilne mreže, zaščitne mreže in palisadne stene), ukrepi, namenjeni varovanju bivalnega okolja pred vplivi ceste (npr. protihrupna zaščita) ter gradnja začasnih premostitvenih objektov in cest za potrebe obvozov, katerih uporaba je dovoljena največ dve leti.
- (4) Ne glede na drugi odstavek tega člena se lahko kot vzdrževalna dela v javno korist zgradi kolesarska pot med dvema javnima cestama, če je ta na podlagi predpisa o kolesarskih povezavah sestavni del daljinske kolesarske povezave, če njena dolžina ne presega 1000 metrov in če izpolnjuje merila za enostavne gradbene inženirske objekte, določene s predpisom, ki ureja razvrščanje objektov.
- (5) Za izvedbo vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist se investicijska dokumentacija ne izdeluje, razen dokumenta o identifikaciji investicijskega projekta in poročila o izvajanju investicije.
- (6) Če se pri vzdrževalnih delih in vzdrževalnih delih v javno korist ugotovi, da gre za več podobnih investicij ali za druge smiselno povezane posamične ukrepe (npr. preplastitve, sanacije objektov, brežin in zidov), ki so po vsebini, zasnovi in obsegu zaključena celota, se lahko združijo v programski projekt, za katerega veljajo isti postopki in merila kot za posamičen investicijski projekt. Vrednost posameznega ukrepa oziroma objekta v programskem projektu ne sme presegati enega milijona eurov.
- (7) Dokumentacija izvedenih del za vzdrževalna dela v javno korist, ki se izvajajo zaradi odprave posledic prometnih in drugih nesreč ter izrednih dogodkov, se izdelata po nastanku prometne in druge nesreče oziroma izrednega dogodka.
- (8) Če se vzdrževalna dela v javno korist izvajajo pod prometom, načrt organizacije gradbišča obsega tudi načrt prometne ureditve s prikazom zapore ceste. Če se za začasno cesto uporabi dokončana posamezna faza ceste ter v primeru, ko so vzdrževalna dela v javno korist končana in še ni izdano dovoljenje iz desetega odstavka tega člena, lahko izvajalec rednega vzdrževanja ceste konča zaporo prometa in pod

posebnimi pogoji dovoli začasno uporabo ceste, če je nadzornik predhodno podal pisno izjavo, da so dela dokončana v skladu s projektno dokumentacijo in da so izpolnjene predpisane bistvene zahteve.

(9) Po izvedbi vzdrževalnih del v javno korist izvajalec del najpozneje v 30 dneh po končanju del poda upravljavcu ceste pisno izjavo o dokončanju del, na podlagi katere upravljavec ceste poda ministru, pristojnemu za promet, zahtevo za pregled izvedenih del. Če izvajalec del pisne izjave o dokončanju del ne poda v roku iz prejšnjega stavka, upravljavec ceste v petih dneh poda ministru, pristojnemu za promet, zahtevo za pregled izvedenih del.

(10) Po opravljenem pregledu izda minister, pristojen za promet, za državne ceste oziroma župan za občinske ceste odločbo, s katero odredi odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti ali izda dovoljenje za izročitev ceste, cestnega odseka ali cestnega objekta v neomejeno uporabo, če ni pomanjkljivosti, oziroma v začasno omejeno uporabo do odprave pomanjkljivosti v roku, določenem v dovoljenju za izročitev ceste, cestnega odseka ali cestnega objekta v začasno omejeno uporabo. Minister, pristojen za promet, oziroma župan lahko v času veljavnosti dovoljenja za izročitev ceste, cestnega odseka ali cestnega objekta v začasno omejeno uporabo podaljšata njegovo veljavnost, če upravljavec ceste ugotovljenih pomanjkljivosti iz upravičenih razlogov (npr. zaradi neugodnih vremenskih razmer, nepravočasne uskladitve projekta izvedenih del s tehnično upravičenimi spremembami, ugotovljenimi na pregledu izvedenih del) ni mogel odpraviti v roku, določenem v dovoljenju za izročitev ceste, cestnega odseka ali cestnega objekta v začasno omejeno uporabo, vendar največ za dve leti. V postopku izdaje dovoljenja za izročitev ceste, cestnega odseka ali cestnega objekta v začasno ali neomejeno uporabo je stranka le upravljavec ceste.

(11) Za izvedbo vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist minister, pristojen za promet, predpiše način in postopek odobritve projektne dokumentacije, vrsto in način izvedbe, način in postopek nadzora nad izvedbo, način in postopek pregleda, način in postopke prevzema izvedenih del.

(12) Rekonstrukcija in novogradnja cest se izvajata v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov in urejanje prostora.

22. člen

(obveznosti lastnikov ali imetnikov pravice uporabe nepremičnin ob javni cesti)

(1) Lastniki ali imetniki pravice uporabe zemljišč ob javni cesti dopustijo posege, ki so nujno potrebni za nemoteno uporabo javne ceste, zlasti:

- dostop do cestnih objektov zaradi njihovega vzdrževanja;
- gradnjo objektov in naprav za odvodnjavanje cestišča in cestnega telesa;
- postavitev prometne signalizacije in prometne opreme;
- izvedbo ukrepov in postavitev začasnih ali stalnih naprav za zaščito ceste in prometa na njej pred snežnimi plazovi, zameti, hrupom, slepilnimi učinki in drugimi škodljivimi vplivi;
- odlaganje snega na njihovo zemljišče, če se jim s tem ne povzroča škoda;
- izvedbo ukrepov za vzpostavitev prevoznosti ceste oziroma odpravo neposredno grozeče nevarnosti, če navedeni posegi, gradnja in postavitev objektov in naprav niso mogoči v okviru cestnega zemljišča.

(2) Za izvedbo ukrepov iz prejšnjega odstavka se lahko lastninska pravica na nepremičnini začasno ali trajno obremeni s služnostjo v javno korist.

(3) V primeru ustanovitve služnosti v javno korist lastniku služeče nepremičnine pripada odškodnina, ki obsega zmanjšano vrednost nepremičnine in dejansko škodo.

(4) Z globo 500 eurov se kaznuje za prekršek posameznik – lastnik ali imetnik pravice uporabe zemljišča, ki ne dopusti posegov, določenih v prvem odstavku tega člena.

(5) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba – lastnica ali imetnica pravice uporabe zemljišča, ki ne dopusti posegov, določenih v prvem odstavku tega člena, njena odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

23. člen

(obveznosti upravljavca ceste zaradi čezmerne obremenitve s hrupom)

(1) Če hrup cestnega prometa čezmerno obremenjuje stavbe z varovanimi prostori, upravljavec ceste zagotavlja pasivne ukrepe za varstvo pred hrupom obstoječih varovanih prostorov stavb v skladu z veljavnim operativnim programom varstva pred hrupom.

(2) Pasivne protihrupne ukrepe iz prejšnjega odstavka upravljavec ceste zagotavlja v obliki sofinanciranja dela stroškov menjave stavbnega pohištva na fasadah stavb, na katerih je ugotovljeno preseganje predpisanih ravni hrupa zaradi obratovanja ceste.

(3) K izvedbi ukrepov iz prejšnjega odstavka upravljavec ceste ni zavezan, če gre za obstoječo stavbo z varovanimi prostori, pri kateri bi morala biti izvedena ustrezna zaščita pred hrupom ob njeni gradnji, ali pa izvedba ukrepa zaradi slabega gradbenega stanja stavbe ni mogoča.

(4) Minister, pristojen za promet, predpiše postopek in pogoje za izvedbo ter sofinanciranje pasivnih ukrepov za varstvo pred hrupom varovanih prostorov stavb.

24. člen

(prometna signalizacija in prometna oprema)

(1) Javne ceste in nekategorizirane ceste, ki se uporabljajo za javni cestni promet, so opremljene s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo, ki udeležence cestnega prometa opozarja na nevarnost na cesti ali delu ceste, jim naznanja omejitve, prepovedi in obveznosti, jim daje potrebna obvestila za varen in neoviran promet ter jih vodi v promet.

(2) Prometna signalizacija in prometna oprema na cestah sta postavljeni tako, da ju avtomatizirani sistemi za pomoč voznikom lahko zaznajo, udeleženci cestnega prometa pa pravočasno opazijo in dojamejo njun pomen ter ravnajo v skladu s pomenom in zahtevami, ki jih določata.

(3) Prometna signalizacija in prometna oprema ustrezata odredeni prometni ureditvi in prometno-tehničnim in varnostnim razmeram na cesti oziroma delu ceste.

(4) Prometna signalizacija in prometna oprema se postavi tako, da omogočata v primeru prometnih in drugih nesreč ter izrednih dogodkov pravočasno obveščanje in preusmerjanje udeležencev cestnega prometa na drugo državno, občinsko ali nekategorizirano cesto, ki se uporablja za javni cestni promet.

(5) Prehodi za pešce in kolesarje na cestah so označeni s predpisano prometno signalizacijo in ponoči osvetljeni v skladu s predpisi, ki urejajo ceste in mejne vrednosti svetlobnega onesnaževanja. Semaforizirani prehodi za pešce in kolesarje in prehodi za pešce in kolesarje v križiščih se ne označujejo z vertikalno prometno signalizacijo. Prehodi za pešce in kolesarje na cestah z dvema ali več prometnimi pasovi za vožnjo v eno smer so dopustni le v primeru, ko prostorske omejitve ne omogočajo izvedbe izvennivojskega križanja. V teh primerih se prometna pasova ločita s prometnim otokom ali izvede semaforiziran prehod, razen na enosmernih cestah v naselju, ki potekajo v območju omejene hitrosti.

(6) S prometno signalizacijo in prometno opremo se označijo tudi nevarnosti, zlasti tiste, ki nastanejo zaradi poškodbe ali ovire na cesti, ter začasne obveznosti, omejitve ali prepovedi v prometu. Namestitvev in uporaba prometne opreme na javni cesti je dopustna tudi za prisilno ustavljanje vozil, s katero se prepreči nadaljnja vožnja in voznika prisili k ustavitvi vozila, v primerih, ko je utemeljeno pričakovati, da bi z nadaljevanjem vožnje ogrožal druge udeležence cestnega prometa.

(7) Prometno signalizacijo in prometno opremo iz prejšnjega odstavka je treba odstraniti, ko preneha vzrok, zaradi katerega sta bili postavljeni, oziroma ju prekriti za čas, ko nista potrebni.

(8) Prometno signalizacijo in prometno opremo v okviru del rednega vzdrževanja postavlja in odstranjuje izvajalec rednega vzdrževanja ceste.

(9) Pri postavljanju prometne signalizacije velja med upravljavci cest medsebojna vzajemnost, kjer lahko upravljavec ene ceste v primeru zapore in omejitve uporabe te ceste ali označitve spremembe prometne ureditve na njej postavlja prometno signalizacijo na cesti drugega upravljavca. O postavitvi prometne signalizacije obvesti upravljavca te ceste najmanj tri dni pred postavitvijo.

(10) Ne glede na osmi odstavek tega člena smejo prometno signalizacijo in prometno opremo za kratkotrajno ustavitvev prometa pri opravljanju izrednega prevoza pod pogoji dovoljenja za izredni prevoz postaviti in odstraniti izvajalci izrednega prevoza.

(11) Ne glede na osmi odstavek tega člena lahko prometno signalizacijo in prometno opremo za začasno označitev kraja nadzora postavljajo in odstranjujejo tudi pooblaščen osebe organov, pristojnih za nadzor predpisov, s katerimi so določeni prekrški, in v skladu s svojimi pooblastili opravljajo nadzor v prometu.

(12) Izvajalci izrednega prevoza, gasilci in delavci organov iz prejšnjega odstavka s postavitvijo oziroma odstranitvijo prometne signalizacije in prometne opreme prevzemajo odgovornost za pravilnost njihove postavitve oziroma odstranitve.

(13) Ne glede na osmi odstavek tega člena smejo prometno signalizacijo in prometno opremo za označitev kraja, na katerem se opravlja nadzor prometa, za označitev in zavarovanje kraja prometne in druge nesreče ter za prikazovanje drugih nujnih obvestil udeležencem prometa postaviti in odstraniti policisti in cestninski nadzorniki, za označitev in zavarovanje kraja prometne in druge nesreče ter izrednega dogodka na oziroma ob javni cesti pa tudi gasilci.

(14) Z globo 1.000 eurov se kaznujeta za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja cest in izvajalec izrednega prevoza, če ravnata v nasprotju s sedmim odstavkom tega člena, njuna odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

25. člen

(naprave in ukrepi za umirjanje prometa)

(1) Naprave za umirjanje prometa so fizične, svetlobne ali druge naprave in ovire, s katerimi se udeležencem v cestnem prometu onemogoči vožnja s hitrostjo, višjo od predpisane s prometnim pravilom ali odrejene s prometnim znakom, ali se jih opozori na prisotnost ranljivih udeležencev v prometu.

(2) Naprave iz prejšnjega odstavka lahko v primeru neupoštevanja odrejenih obveznosti oziroma izrecnih odredb s strani udeležencev cestnega prometa promet umirjajo tudi selektivno z dvigovanjem ali spuščanjem vozne površine.

(3) Ukrepi za umirjanje prometa so tehnične rešitve na cesti, ki s svojim oblikovanjem umirjajo promet (npr. drevesna zasaditev, strukturna in barvna obdelava prometnih površin, urbana oprema).

(4) Naprave in ukrepi za umirjanje prometa se lahko postavijo oziroma izvedejo na cestah, ob katerih potekajo šolske poti, in na delih cest v naselju, ki potekajo pred vzgojno-varstvenimi in izobraževalnimi ustanovami ter drugimi ustanovami s specifično populacijsko strukturo, mimo katerih z rešitvami in ukrepi v skladu s predpisi, ki urejajo projektiranje javnih cest, ni mogoče zagotoviti želene hitrosti vozil.

(5) Naprave oziroma ukrepi iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se označijo s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo.

26. člen

(križanja ceste z železniško progo)

Križanja cest in železniških prog se omejuje na najnujnejši obseg, in sicer tako, da se dvoje ali več cest usmeri na skupno križanje z železniško progo. Način križanja cest in železniških prog ter razmejitev stroškov njihove gradnje, ki bremeni cesto ali železniško progo, se uredita v skladu s predpisi, ki urejajo varnost v železniškem prometu.

27. člen

(varovalni gozdovi in hudourniki ob javni cesti)

(1) Upravljavca ceste lahko ministrstvu, pristojnemu za gozdarstvo, poda predlog, da se gozd vzdolž javne ceste ali v njeni bližini, ki je pomemben zaradi njenega varovanja pred erozijo zemljišča, snežnimi plazovi in podobnega, razglasi za varovalni gozd v skladu s predpisi, ki urejajo gozdove.

(2) Pravne ali fizične osebe, ki v območju ceste pogozdujejo ali urejajo hudournike ter deroče reke, pred začetkom del obvestijo upravljavca ceste o vrsti in obsegu del in vrsto in obseg del uskladijo z upravljavcem ceste tako, da se kar najbolj zavaruje tudi cesta.

(3) Upravljavca ceste krije del stroškov za pogozditev goljav ter za ureditev hudournikov in deročih rek glede na pomen, ki ga imajo takšna dela za varstvo javne ceste.

(4) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

(5) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 1.000 eurov.

28. člen
(gradnja žičniških naprav čez javne ceste)

(1) Javna cesta, ki jo prečka žičniška naprava, se zavaruje z ustrezno lovilno napravo. Stroške postavitve in vzdrževanja lovilne naprave krije investitor oziroma upravljavec žičniške naprave.

(2) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju s prejšnjim odstavkom.

(3) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 1.000 eurov.

29. člen
(izkoriščanje mineralnih surovin ob javni cesti)

(1) Pridobivalni prostori mineralnih surovin so lahko le v takšni oddaljenosti od javne ceste, da to ne vpliva na stabilnost cestnih objektov, cestnega telesa, vzdrževanje ceste in varnost prometa.

(2) Če so za območje pridobivalnega prostora mineralnih surovin na podlagi študij, ki so podlaga za pripravo prostorskega akta, dokazani vplivi pridobivalnega prostora mineralnih surovin na javno cesto, mora biti upravljavec ceste vključen v postopek prostorskega načrtovanja pridobivalnega prostora mineralnih surovin.

30. člen
(omejitve izvajanja del zunaj varovalnega pasu javne ceste)

(1) Za izvajanje del zunaj varovalnega pasu ceste, ki bi lahko povzročila nestabilnost cestnega telesa ali kakor koli drugače ogrozila varnost prometa na cesti, lastnik zemljišča ali imetnik pravice uporabe zemljišča pridobi soglasje upravljavca ceste.

(2) Izvajanje del iz prejšnjega odstavka spremlja izvajalec rednega vzdrževanja cest. V primeru ogrožanja stabilnosti ceste ali nevarnosti erozije izvajalec rednega vzdrževanja ceste pozove lastnika zemljišča ali imetnika pravice uporabe zemljišča, da nemudoma preneha izvajati dela in o tem obvesti upravljavca ceste, ki od lastnika zemljišča ali imetnika pravice uporabe zemljišča, zahteva, da v 30 dneh od prejema poziva poda vlogo za pridobitev soglasja.

(3) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik – lastnik ali imetnik pravice uporabe zemljišča, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena ali ne poda vloge za pridobitev soglasja upravljavca ceste iz prejšnjega odstavka.

(4) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba – lastnica ali imetnica pravice uporabe zemljišča, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena ali ne poda vloge za pridobitev soglasja upravljavca ceste iz drugega odstavka tega člena, njena odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

31. člen
(izvajanje del v območju javne ceste)

(1) Za izvajanje gradbenih in drugih del, povezanih z gradnjo (npr. izkopi, prekopi, podkopi, vrtanja), ter gozdarskih del (npr. podiranje dreves, spravilo lesa) v območju ceste, ki bi lahko ovirala ali ogrožala promet na cesti, poškodovala cesto ali povečala stroške njenega vzdrževanja, se pridobi soglasje upravljavca ceste, s katerim se določijo pogoji za opravljanje teh del.

(2) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki v območju ceste brez soglasja upravljavca ceste ali v nasprotju z njim opravlja gradbena in druga dela, povezana z gradnjo, ter gozdarska dela in s tem ovira ali ogroža promet ali poškoduje cesto ali poveča stroške njenega vzdrževanja.

(3) Z globo 2.000 eurov se kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njihova odgovorna oseba pa z globo 1.000 eurov.

32. člen

(razmejitev obveznosti med upravljavci javnih cest in upravljavci vodotokov)

- (1) Stroške gradnje objektov in naprav za ohranjanje vodnega režima vodotoka, ki so potrebni zaradi prečkanja javne ceste z vodotokom ali njenega poteka po priobalnih zemljiških vodotoka, krije upravljavec ceste.
- (2) Vzdrževanje zavarovanja podporne konstrukcije premostitvenega objekta ter objektov in naprav, ki so bili zgrajeni izključno za zaščito premostitvenega objekta pred škodljivim delovanjem voda (npr. pragovi, obrežna zavarovanja), so sestavni del vzdrževanja javne ceste.
- (3) Vzdrževanje objektov in naprav, ki služijo vodotoku, ter obrežnih zavarovanj in zavarovanj struge vodotoka so sestavni del vzdrževanja vodotoka.
- (4) Če cesta poteka po priobalnih zemljiških vodotoka, stroške vzdrževanja ceste in pripadajočih objektov ter vodnih ureditev, ki so bili zgrajeni izključno za zaščito ceste pred škodljivim delovanjem voda, na tem območju ceste krije upravljavec ceste. Stroški vzdrževanja objektov in vodnih ureditev, ki služijo tako zaščiti ceste pred škodljivim delovanjem voda kot tudi ohranjanju vodnega režima, se sorazmerno razdelijo med upravljavca ceste in upravljavca vodotoka.
- (5) Če cesta poteka po priobalnih zemljiških vodotoka, upravljavec vodotoka in upravljavec ceste skleneta dogovor glede izvajanja posameznih vzdrževalnih del na vodotoku in medsebojnih obveznosti pri izvajanju teh del.

33. člen

(razmejitev obveznosti med različnimi investitorji gospodarske javne infrastrukture)

- (1) Investitor občinske ceste ali objekta oziroma naprave druge gospodarske javne infrastrukture, ki se gradi v okviru gradnje državne ceste, v celoti zagotovi financiranje takšne gradnje, če zakon ne določa drugače.
- (2) Prejšnji odstavek se uporablja tudi v primeru, ko se v okviru gradnje avtoceste ali hitre ceste, katere investitor je koncesionar iz 14. člena ali posebna gospodarska družba iz 54. člena tega zakona, gradi ali obnavlja druga državna cesta.
- (3) Infrastrukturo, ki se v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena gradi v okviru gradnje državne ceste, upravljavec, določen v pogodbi iz četrtega odstavka tega člena, po njeni končani gradnji prevzame v upravljanje in vzdrževanje. Če je ne prevzame v upravljanje in vzdrževanje, povrne vse stroške in vso škodo, povezano s to infrastrukturo, ki nastane investitorju ceste, od katerega bi infrastrukturo moral prevzeti.
- (4) Razmejitev obveznosti med investitorji iz prvega in drugega odstavka tega člena ter upravljavci se podrobneje uredi s pogodbo.
- (5) Prvi in drugi odstavek tega člena se ne uporabljata, če je gradnja gospodarske javne infrastrukture nujna posledica gradnje državne ceste (npr. odprava škode, nastale na infrastrukturi zaradi gradnje državne ceste, prestavitev infrastrukture zaradi gradnje državne ceste).

34. člen

(največje dovoljene osne obremenitve vozil na javnih cestah)

- (1) Na javnih cestah vozila ali skupine vozil, sama ali skupaj s tovorom, ne smejo presegati največjih dovoljenih osnih obremenitev, predpisanih za posamezne vrste vozil ali skupine vozil.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek na javnih cestah vozila ali skupine vozil, sama ali skupaj s tovorom, ne smejo presegati omejenih osnih obremenitev, odrejenih s prometnim znakom.
- (3) Lastnik ali imetnik pravice uporabe vozila ali skupine vozil, s katerimi je bila presežena največja dovoljena osna obremenitev, upravljavcu ceste plača odškodnino zaradi obremenitve javne ceste nad s predpisi ali s prometno signalizacijo določeno največjo dovoljeno osno obremenitev vozila ali skupine vozil. Odškodnina poleg dodatka za prekoračitev osnih obremenitev, ki je odvisen od škodnih vplivov prevoza na javno cestno infrastrukturo, obsega tudi stroške postopka. Če je kršitelj oseba iz države, ki ni država članica Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: država članica), ima upravljavec ceste do plačila odškodnine zastavno pravico na vozilu, s katerim je bila storjena kršitev.

(4) Policija ali občinsko redarstvo, ki na javni cesti ugotovita kršitev po tem členu, o pravnomočno ugotovljenem prekršku obvestita upravljavca ceste, po kateri je potekal prevoz, ter mu pošljeta vse informacije in predložita vse dokaze, ki so potrebni za izračun odškodnine.

(5) Višino in način zaračunavanja odškodnine iz tretjega odstavka tega člena predpiše vlada.

(6) Voznik, ki opravlja prevoz v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, oseba, ki naloži tovor, in naročnik prevoza, ki zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek z globo:

- 200 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev od 3 do vključno 10 odstotkov;
- 300 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 600 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev nad 20 do vključno 30 odstotkov;
- 900 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev nad 30 odstotkov.

(7) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja prevoz v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, ki naloži tovor, oziroma kot naročnik prevoza zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek z globo:

- 600 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev od 3 do vključno 10 odstotkov;
- 900 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 1.800 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev nad 20 do vključno 30 odstotkov;
- 3.000 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev nad 30 odstotkov.

(8) Z globo 500 eurov se kaznuje za prekršek odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja prevoz v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom tega člena, ki naloži tovor, oziroma kot naročnik prevoza zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena.

(9) Na javnih cestah je prepovedan promet vozil, katerih osne obremenitve presegajo dovoljene osne obremenitve po določilih proizvajalca vozila.

(10) Z globo 400 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki opravlja prevoz v nasprotju s prejšnjim odstavkom.

(11) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja prevoz v nasprotju z devetim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek z globo:

- 600 eurov, če osna obremenitev presega dovoljeno osno obremenitev po določilih proizvajalca vozila do vključno 10 odstotkov;
- 900 eurov, če osna obremenitev presega dovoljeno osno obremenitev po določilih proizvajalca vozila nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 1.800 eurov, če osna obremenitev presega dovoljeno osno obremenitev po določilih proizvajalca vozila nad 20 do vključno 30 odstotkov;
- 3.000 eurov, če osna obremenitev presega dovoljeno osno obremenitev po določilih proizvajalca vozila nad 30 odstotkov.

(12) Z globo 500 eurov se kaznuje za prekršek odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja prevoz v nasprotju z devetim odstavkom tega člena.

35. člen

(največje dovoljene skupne mase vozil na javnih cestah)

(1) Na javnih cestah vozila ali skupine vozil, sama ali skupaj s tovorom, ne smejo presegati največjih dovoljenih skupnih mas, predpisanih za posamezne vrste vozil ali skupine vozil.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek na javnih cestah vozila ali skupine vozil, sama ali skupaj s tovorom, ne smejo presegati omejenih skupnih mas, odrejenih s prometnim znakom.

(3) Voznik posameznik, ki opravlja prevoz v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, oseba, ki naloži tovor, in naročnik prevoza, ki zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek z globo:

- 200 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso od 3 do vključno 10 odstotkov;
- 300 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 600 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma omejeno skupno maso nad 20 do vključno 30 odstotkov;
- 900 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso nad 30 odstotkov.

(4) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja prevoz v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, ki naloži tovor, oziroma kot naročnik prevoza zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek z globo:

- 600 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso od 3 do vključno 10 odstotkov;
- 900 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 1.800 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso nad 20 do vključno 30 odstotkov;
- 3.000 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso nad 30 odstotkov.

(5) Odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja prevoz v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, ki naloži tovor, oziroma kot naročnik prevoza zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek z globo:

- 200 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso od 3 do vključno 10 odstotkov;
- 300 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 600 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma omejeno skupno maso nad 20 do vključno 30 odstotkov;
- 900 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso nad 30 odstotkov.

36. člen

(največje dovoljene mase vozil na javnih cestah)

(1) Na javnih cestah je prepovedan promet vozil ali skupin vozil, katerih največja dovoljena masa presega največjo dovoljeno maso, odrejeno s prometnim znakom.

(2) Na javnih cestah je prepovedan promet vozil ali skupine vozil, katerih skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila.

(3) Z globo 400 eurov se kaznuje za prekršek voznik posameznik, ki opravlja prevoz v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(4) Voznik posameznik, ki opravlja prevoz v nasprotju z drugim odstavkom tega člena z vozilom ali skupino vozil, katerih največja dovoljena masa ne presega 3,5 tone, se kaznuje za prekršek z globo:

- 400 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila do vključno 10 odstotkov;
- 600 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 800 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila nad 20 do vključno 30 odstotkov;

- 1.000 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila nad 30 odstotkov.

(5) Voznik posameznik, ki opravlja prevoz v nasprotju z drugim odstavkom tega člena z vozilom ali skupino vozil, katerih največja dovoljena masa presega 3,5 do vključno 12 ton, se kaznuje za prekršek z globo:

- 400 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila do 5 odstotkov;
- 600 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 5 do 15 odstotkov;
- 800 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 15 do 25 odstotkov;
- 1.000 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 25 odstotkov.

(6) Voznik posameznik, ki opravlja prevoz v nasprotju z drugim odstavkom tega člena z vozilom ali skupino vozil, katerih največja dovoljena masa presega 12 ton, se kaznuje za prekršek z globo:

- 400 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila do 5 odstotkov;
- 600 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 5 do 10 odstotkov;
- 800 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 10 do 20 odstotkov;
- 1.000 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 20 do 30 odstotkov;
- 1.200 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 30 odstotkov.

(7) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki v nasprotju z drugim odstavkom tega člena opravlja prevoz z vozilom ali skupino vozil, katerih največja dovoljena masa ne presega 3,5 tone, se kaznuje za prekršek z globo:

- 600 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila do vključno 10 odstotkov;
- 900 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 1.800 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila nad 20 do vključno 30 odstotkov;
- 3.000 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila nad 30 odstotkov.

(8) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki v nasprotju z drugim odstavkom tega člena opravlja prevoz z vozilom ali skupino vozil, katerih največja dovoljena masa presega 3,5 do vključno 12 ton, se kaznuje za prekršek z globo:

- 600 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila do 5 odstotkov;
- 900 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 5 do 15 odstotkov;
- 1.800 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 15 do 25 odstotkov;
- 3.000 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 25 odstotkov.

(9) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki v nasprotju z drugim odstavkom tega člena opravlja prevoz z vozilom ali skupino vozil, katerih največja dovoljena masa presega 12 ton, se kaznuje za prekršek z globo:

- 600 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila do 5 odstotkov;
- 900 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 5 do 10 odstotkov;
- 1.800 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 10 do 20 odstotkov;
- 2.400 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 20 do 30 odstotkov;

- 3.000 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 30 odstotkov.

(10) Odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki v nasprotju z drugim odstavkom tega člena opravlja prevoz z vozilom ali skupino vozil, katerih največja dovoljena masa ne presega 3,5 tone, se kaznuje za prekršek z globo:

- 400 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila do vključno 10 odstotkov;
- 600 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 800 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila nad 20 do vključno 30 odstotkov;
- 1.000 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila nad 30 odstotkov.

(11) Odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki v nasprotju z drugim odstavkom tega člena opravlja prevoz z vozilom ali skupino vozil, katerih največja dovoljena masa presega 3,5 do vključno 12 ton, se kaznuje za prekršek z globo:

- 400 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila do 5 odstotkov;
- 600 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 5 do 15 odstotkov;
- 800 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 15 do 25 odstotkov;
- 1.000 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 25 odstotkov.

(12) Odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki v nasprotju z drugim odstavkom tega člena opravlja prevoz z vozilom ali skupino vozil, katerih največja dovoljena masa presega 12 ton, se kaznuje za prekršek z globo:

- 400 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila do 5 odstotkov;
- 600 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 5 do 10 odstotkov;
- 800 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 10 do 20 odstotkov;
- 1.000 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 20 do 30 odstotkov;
- 1.200 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določilih proizvajalca vozila od vključno 30 odstotkov.

37. člen

(prevoz zabojnika ali zamenljivega tovarišča)

(1) Špediter izroči vozniku prevoznika, ki mu je zaupal prevoz zabojnika ali zamenljivega tovarišča, dokument o masi zabojnika ali zamenljivega tovarišča, v katerem so navedeni pravilni podatki o njuni masi.

(2) Voznik na zahtevo policista ali občinskega redarja izroči na vpogled dokument o masi zabojnika ali zamenljivega tovarišča.

(3) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek špediter – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki vozniku prevoznika ne izroči dokumenta o masi zabojnika ali zamenljivega tovarišča, ali ki vozniku prevoznika izroči dokument s pomanjkljivimi ali napačnimi podatki o masi zabojnika ali zamenljivega tovarišča in vozilo ali skupina vozil, ki prevažata zabojnik ali zamenljivo tovarišče, zaradi tega presega dovoljeno maso, predpisano za posamezno vrsto vozila ali skupino vozil, njegova odgovorna oseba pa z globo 300 eurov.

(4) Z globo 160 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

38. člen

(prepoznavna vozila, ki presegajo dovoljeno maso)

(1) Prepoznavo vozil ali skupine vozil, ki sama ali skupaj s tovorom presegajo dovoljene mase, predpisane za posamezne vrste vozil ali skupine vozil, izvaja pristojni nadzorni organ iz 123. člena tega zakona z napravami za samodejno pridobivanje podatkov o masah vozil ali skupine vozil, nameščenimi ali vgrajenimi v cesto. Zaradi zagotavljanja varstva cestne infrastrukture pred poškodbami, ki so posledica preseganja dovoljene mase, predpisane za posamezne vrste vozil ali skupine vozil, se lahko z napravami za samodejno pridobivanje podatkov o masah vozil ali skupine vozil zbirajo samo osebni podatki iz druge alineje četrtega odstavka tega člena.

(2) Število nadzorov glede dovoljene mase, predpisane za posamezne vrste vozil ali skupine vozil, v posameznem koledarskem letu mora biti sorazmerno s skupnim številom izvedenih nadzorov nad vozili v posameznem koledarskem letu.

(3) Z napravami iz prvega odstavka tega člena pridobljeni podatki o preseganju dovoljenih mas vozil ali skupine vozil se lahko uporabijo kot dokaz v postopku o prekršku, če naprave izpolnjujejo meroslovne zahteve, ki so za te naprave predpisane s predpisi, ki urejajo meroslovne zahteve.

(4) Upravljavlec zbirke podatkov o masah vozil je pristojni nadzorni organ iz 123. člena tega zakona. Za opravljanje nadzora nad preseganjem dovoljenih mas vozil ali skupine vozil z napravami iz prvega odstavka tega člena in izvedbo postopka o prekršku pristojni nadzorni organ iz 123. člena tega zakona pridobiva, zbira, obdeluje in upravlja naslednje podatke:

- osebno ime kršitelja oziroma njegova firma, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža, EMŠO, če je fizična oseba tujec, pa njene rojstne podatke, matična številka pravne osebe, zaposlitev odgovorne osebe;
- slikovne posnetke vozila v delu, ki omogoča prepoznavo registrske označbe vozila in samega vozila.

(5) Podatke iz prve alineje prejšnjega odstavka pridobi pristojni nadzorni organ iz 123. člena tega zakona iz registra prebivalstva, evidence registriranih vozil in Poslovnega registra Slovenije o zastopnikih pravnih oseb.

(6) Pri pridobivanju, zbiranju, obdelovanju in vodenju osebnih podatkov iz četrtega odstavka tega člena pristojni nadzorni organ iz 123. člena tega zakona ravna v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

(7) Podatke iz četrtega odstavka tega člena pristojni nadzorni organ iz 123. člena tega zakona obdeluje v tolikšnem obsegu in trajanju, kolikor je nujno potrebno za izvedbo nadzora in postopka o prekršku, vendar najdlje dve leti od njihove pridobitve. Po poteku roka iz prejšnjega stavka se podatki nepovratno anonimizirajo.

(8) Ne glede na prejšnji odstavek se slikovni posnetki vozila iz druge alineje četrtega odstavka tega člena, ki ne bodo uporabljeni za dokazovanje prekrškov, brišejo takoj, ko je to mogoče, najpozneje pa v 30 dneh od njihovega nastanka.

(9) Ministrstvo, pristojno za promet, v skladu z 18. členom Uredbe Sveta (ES) št. 1071/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o skupnih pravilih glede pogojev za opravljanje dejavnosti cestnega prevoznika in o razveljavitvi Direktive Sveta 96/26/ES (UL L št. 300 z dne 14. 11. 2009, str. 51), zadnjic spremenjene z Uredbo (EU) 2020/1055 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2020 o spremembi uredb (ES) št. 1071/2009, (ES) št. 1072/2009 in (EU) št. 1024/2012 za njihovo prilagoditev razvoju v sektorju cestnega prevoza (UL L št. 249 z dne 31. 7. 2020, str. 17), opravlja naloge nacionalne kontaktne točke v zvezi s posredovanjem informacij o kršitvah in kaznih, povezanih s tem členom, ki jih zahtevajo nacionalne kontaktne točke drugih držav članic.

(10) Pristojni nadzorni organ iz 123. člena tega zakona pošlje ministrstvu, pristojnemu za promet, najpozneje do 15. februarja za preteklo leto, podatke o:

- številu vozil ali skupine vozil, ki so bila nadzirana zaradi suma preseganja dovoljenih mas vozil ali skupine vozil;
- številu kršitev v zvezi s preseganjem dovoljene mase vozil ali skupine vozil.

(11) Ministrstvo, pristojno za promet, vsaki dve leti, najpozneje do 30. septembra po koncu dveletnega obdobja, pošlje zbrane podatke iz prejšnjega odstavka Evropski komisiji.

(1) Izredni prevoz je prevoz z vozilom ali skupino vozil, ki samo ali skupaj z nedeljivim tovorom presega s predpisi dovoljeno skupno maso, osne obremenitve ali mere (širina, dolžina, višina). Izredni prevoz je tudi prevoz, pri katerem je vozilo ali skupina vozil sama ali skupaj s tovorom v mejah s predpisom dovoljene skupne mase, osnih obremenitev ali mer, vendar pa presega omejitev katerega koli od teh elementov, ki je odrejena na cesti ali njenem delu.

(2) Izredni prevoz se opravi na podlagi dovoljenja za izredni prevoz, ki ga izda upravljavec ceste iz petega ali šestega odstavka tega člena. Zoper dovoljenje za izredni prevoz je dovoljena pritožba v petnajstih dneh od njegove vročitve, ki pa ne zadrži njegove izvršitve.

(3) Vozilo ali skupina vozil z nedeljivim tovorom ali vozilo samo ali skupina vozil brez tovora smejo presegati s predpisom dovoljene ali s prometnim znakom omejene osne obremenitve, skupne mase ali mere le v obsegu in pod pogoji, navedenimi v dovoljenju za izredni prevoz po javni cesti.

(4) Ne glede na drugi in enajsti odstavek tega člena je izredni prevoz po javni cesti dovoljen brez dovoljenja za izredni prevoz, ki se opravi zaradi intervencije ob prometnih in drugih nesrečah ter izrednih dogodkih, zaradi obrambnih potreb, pri vleki pokvarjenega ali poškodovanega avtobusa ali tovornega vozila, ustavljenega na vozišču, vendar le do najbližjega kraja, kjer se lahko to vozilo izloči iz prometa, ter za vozila pri zimskem vzdrževanju cest.

(5) Dovoljenje za izredni prevoz, ki poteka samo po državnih oziroma po državnih in občinskih cestah, izda direkcija. Kadar izredni prevoz poteka tudi po občinski cesti, se pridobi predhodno soglasje njenega upravljavca. Upravljavec občinske ceste izda soglasje v treh dneh od prejetja vloge in ga po elektronski poti pošlje direkciji. Če upravljavec občinske ceste soglasja direkciji ne pošlje v roku iz prejšnjega stavka, se šteje, da je soglasje dano.

(6) Dovoljenje za izredni prevoz, ki poteka samo po občinskih cestah, izda upravljavec občinske ceste, če občina z odlokom ne določi drugače.

(7) V dovoljenju za izredni prevoz se lahko na predlog imetnika dovoljenja za izredni prevoz pred prenehanjem veljavnosti dovoljenja spremenijo podatki o vozilih za izredni prevoz, tovoru, prevoznih poti ali o času veljavnosti dovoljenja za izredni prevoz, če je sprememba upravičena in je izredni prevoz pod spremenjenimi pogoji izvedljiv.

(8) O izdaji dovoljenja za izredni prevoz izdajatelj dovoljenja obvesti pristojno policijsko upravo in upravljavce cest, po katerih bo izredni prevoz potekal, občinsko redarstvo, če bo izredni prevoz potekal tudi po občinskih cestah, in prometno-informacijski center.

(9) Višina povračil za izredne prevoze je odvisna od škodnih vplivov izrednih prevozov na javno cestno infrastrukturo in jih predpiše vlada.

(10) Za izredni prevoz, ki poteka tudi po občinskih cestah in cestah, ki jih upravlja koncesionar iz 14. ali 67. člena oziroma gospodarska družba iz 54. člena tega zakona, in za katerega dovoljenja za izredni prevoz izdaja direkcija, so upravljavci teh cest upravičeni do sorazmernega deleža povračila za izredni prevoz.

(11) Izredni prevoz brez dovoljenja za izredni prevoz je prepovedan.

(12) Evidenco izdanih dovoljenj za izredne prevoze vodijo izdajatelji dovoljenj.

(13) Minister, pristojen za promet, podrobneje predpiše pogoje za izdajo dovoljenj za izredne prevoze po javnih cestah ter način in pogoje izvajanja izrednih prevozov po javnih cestah.

(14) Usposobljenost tranzitnih smeri za prevzem izrednih prevozov zagotavljajo izvajalci rednega vzdrževanja cest v okviru opravljanja gospodarske javne službe.

(15) Voznik posameznik, ki opravlja izredni prevoz v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz ali ki opravlja prevoz deljivega tovora, oseba, ki naloži tovor v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz ali v nasprotju s predpisi, oziroma naročnik prevoza, ki zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz ali v nasprotju s predpisi, se kaznuje za prekršek z globo:

- 300 eurov, če skupna masa presega do vključno 10 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene skupne mase, ali širina presega z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljeno širino, izmerjena širina pa je od vključno 2,60 metra do 2,65 metra, ali če osna obremenitev presega do vključno 10 odstotkov z

dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene osne obremenitve, ali če opravlja izredni prevoz v nasprotju z ostalimi pogoji, navedenimi v dovoljenju za izredni prevoz;

- 300 eurov, če pri prevozu deljivega tovora širina presega od vključno 0,05 metra do 0,15 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene širine;
- 400 eurov, če širina presega z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljeno širino, izmerjena širina pa je od vključno 2,65 metra do 3,1 metra;
- 400 eurov, če pri prevozu deljivega tovora širina presega od vključno 0,15 metra do 0,55 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene širine;
- 400 eurov, če dolžina presega od 2 do 20 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene dolžine;
- 400 eurov, če pri prevozu deljivega tovora dolžina presega od 2 do 20 odstotkov največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine;
- 500 eurov, če skupna masa presega 10 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene skupne mase in ne več kot 60 ton, ali višina presega do vključno 0,30 metra z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene višine, ali če osna obremenitev presega od 10 do 20 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene osne obremenitve;
- 500 eurov, če pri prevozu deljivega tovora višina presega do vključno 0,30 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene višine;
- 500 eurov, če širina presega z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene širine, izmerjena širina pa je od vključno 3,1 metra do vključno 3,5 metra;
- 500 eurov, če pri prevozu deljivega tovora širina presega od vključno 0,55 metra do 0,95 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene širine;
- 500 eurov, če dolžina presega od vključno 20 do 40 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene dolžine;
- 500 eurov, če pri prevozu deljivega tovora dolžina presega od vključno 20 do 40 odstotkov največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine;
- 900 eurov, če širina presega z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene širine, izmerjena širina pa presega 3,5 metra;
- 900 eurov, če pri prevozu deljivega tovora širina presega za več kot 0,95 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene širine;
- 900 eurov, če dolžina presega od vključno 40 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene dolžine;
- 900 eurov, če pri prevozu deljivega tovora dolžina presega od vključno 40 odstotkov največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine;
- 900 eurov, če skupna masa presega 60 ton z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene skupne mase, ali višina presega več kot 0,30 metra z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene višine, ali če osna obremenitev presega od vključno 20 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene osne obremenitve, ali se prevažajo deljivi tovari kot izredni prevoz;
- 900 eurov, če pri prevozu deljivega tovora višina presega več kot 0,30 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine.

(16) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja izredni prevoz v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz ali ki opravlja prevoz deljivega tovora, oseba, ki naloži tovor v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz ali v nasprotju s predpisi, oziroma naročnik prevoza, ki zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz ali v nasprotju s predpisi, se kaznuje za prekršek z globlo:

- 600 eurov, če skupna masa presega do vključno 10 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene skupne mase, ali širina presega z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljeno širino, izmerjena širina pa je od vključno 2,6 metra do 2,65 metra, ali če osna obremenitev presega do vključno 10 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene osne obremenitve, ali če opravlja izredni prevoz v nasprotju z ostalimi pogoji, navedenimi v dovoljenju za izredni prevoz;
- 600 eurov, če pri prevozu deljivega tovora širina presega od vključno 0,05 metra do 0,15 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene širine;
- 700 eurov, če širina presega z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljeno širino, izmerjena širina pa je od vključno 2,65 metra do 3,1 metra;
- 700 eurov, če pri prevozu deljivega tovora širina presega od vključno 0,15 metra do 0,55 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene širine;
- 700 eurov, če dolžina presega od 2 do 20 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene dolžine;
- 700 eurov, če pri prevozu deljivega tovora dolžina presega od 2 do 20 odstotkov največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine;
- 900 eurov, če skupna masa presega 10 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene skupne mase in ne več kot 60 ton, ali višina presega do vključno 0,30 metra z dovoljenjem za izredni prevoz

dovoljene višine, ali če osna obremenitev presega od 10 do 20 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene osne obremenitve;

- 900 eurov, če pri prevozu deljivega tovora višina presega do vključno 0,30 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene višine;
- 900 eurov, če širina presega z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene širine, izmerjena širina pa je od vključno 3,1 metra do vključno 3,5 metra;
- 900 eurov, če pri prevozu deljivega tovora širina presega od vključno 0,55 metra do 0,95 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene širine;
- 900 eurov, če dolžina presega od vključno 20 do 40 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene dolžine;
- 900 eurov, če pri prevozu deljivega tovora dolžina presega od vključno 20 do 40 odstotkov največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine;
- 1.800 eurov, če širina presega z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene širine, izmerjena širina pa presega 3,5 metra;
- 1.800 eurov, če pri prevozu deljivega tovora širina presega za več kot 0,95 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene širine;
- 1.800 eurov, če dolžina presega od vključno 40 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene dolžine;
- 1.800 eurov, če pri prevozu deljivega tovora dolžina presega od vključno 40 odstotkov največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine;
- 1.800 eurov, če skupna masa presega 60 ton z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene skupne mase, ali višina presega več kot 0,30 metra z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene višine, ali če osna obremenitev presega od vključno 20 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene osne obremenitve, ali se prevažata deljiv tovor kot izredni prevoz;
- 1.800 eurov, če pri prevozu deljivega tovora višina presega več kot 0,30 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine.

(17) Odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja izredni prevoz v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz ali ki opravlja prevoz deljivega tovora, oseba, ki naloži tovor v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz ali v nasprotju s predpisi, oziroma naročnik prevoza, ki zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz ali v nasprotju s predpisi, se kaznuje za prekršek z globo:

- 300 eurov, če skupna masa presega do vključno 10 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene skupne mase, ali širina presega z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljeno širino, izmerjena širina pa je od vključno 2,6 metra do 2,65 metra, ali če osna obremenitev presega do vključno 10 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene osne obremenitve, ali če opravlja izredni prevoz v nasprotju z ostalimi pogoji, navedenimi v dovoljenju za izredni prevoz;
- 300 eurov, če pri prevozu deljivega tovora širina presega od vključno 0,05 metra do 0,15 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene širine;
- 400 eurov, če širina presega z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljeno širino, izmerjena širina pa je od vključno 2,65 metra do 3,1 metra;
- 400 eurov, če pri prevozu deljivega tovora širina presega od vključno 0,15 metra do 0,55 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene širine;
- 400 eurov, če dolžina presega od 2 do 20 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene dolžine;
- 400 eurov, če pri prevozu deljivega tovora dolžina presega od 2 do 20 odstotkov največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine;
- 500 eurov, če skupna masa presega 10 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene skupne mase in ne več kot 60 ton, ali višina presega do vključno 0,30 metra z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene višine, ali če osna obremenitev presega od 10 do 20 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene osne obremenitve;
- 500 eurov, če pri prevozu deljivega tovora višina presega do vključno 0,30 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene višine;
- 500 eurov, če širina presega z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene širine, izmerjena širina pa je od vključno 3,1 metra do vključno 3,5 metra;
- 500 eurov, če pri prevozu deljivega tovora širina presega od vključno 0,55 metra do 0,95 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene širine;
- 500 eurov, če dolžina presega od vključno 20 do 40 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene dolžine;
- 500 eurov, če pri prevozu deljivega tovora dolžina presega od vključno 20 do 40 odstotkov največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine;

- 900 eurov, če širina presega z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene širine, izmerjena širina pa presega 3,5 metra;
- 900 eurov, če pri prevozu deljivega tovora širina presega za več kot 0,95 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene širine;
- 900 eurov, če dolžina presega od vključno 40 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene dolžine;
- 900 eurov, če pri prevozu deljivega tovora dolžina presega od vključno 40 odstotkov največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine;
- 900 eurov, če skupna masa presega 60 ton z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene skupne mase, ali višina presega več kot 0,30 metra z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene višine, ali če osna obremenitev presega od vključno 20 odstotkov z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljene osne obremenitve, ali se prevažata deljiv tovor kot izredni prevoz;
- 900 eurov, če pri prevozu deljivega tovora višina presega več kot 0,30 metra največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine.

(18) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki opravlja izredni prevoz brez dovoljenja za izredni prevoz.

(19) Z globo 3.000 eurov se kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njihova odgovorna oseba pa z globo 1.000 eurov.

(20) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja cest, ki ne zagotovi usposobljenosti tranzitne smeri za izredne prevoze, njegova odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

40. člen

(upravno nadzorstvo nad izvajanjem izrednega prevoza)

(1) Izredni prevoz je dovoljen le pod pogoji, navedenimi v dovoljenju za izredni prevoz.

(2) Nadzor nad z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljenimi osnimi obremenitvami, skupnimi masami in merami vozil ter ustreznostjo vozil, spremstva in opreme za izvedbo izrednega prevoza ter označitvijo izrednega prevoza na javnih cestah je sestavni del rednega vzdrževanja javnih cest. Skladnost izrednega prevoza s pogoji iz dovoljenja za izredni prevoz izvaja izdajatelj dovoljenja za izredni prevoz pred začetkom izrednega prevoza.

(3) Če pri pregledu izrednega prevoza pred začetkom izvajanja izredni prevoz ne izpolnjuje zahtev iz izdanega dovoljenja za izredni prevoz, se izvedba izrednega prevoza prepove do uskladitve z dovoljenjem.

(4) Izvajalec izrednega prevoza v primeru neizpolnjevanja zahtev iz izdanega dovoljenja za izredni prevoz plača stroške pregleda izrednega prevoza izdajatelju dovoljenja za izredni prevoz.

41. člen

(označitev vozil za izredne prevoze)

(1) Vozila, s katerimi se opravlja izredni prevoz, so označena s posebnimi opozorilnimi svetilkami, ki oddajajo svetlobo rumene barve, in z ustreznim napisom na zadnji strani vozila. Vozila, ki spremljajo izredni prevoz, pa so glede na kategorijo spremljanja opremljena tudi s posebno signalno tablo.

(2) Vozilo, s katerim se opravlja izredni prevoz, je na zadnji strani označeno s svetlobnim oziroma odsevnim napisom »IZREDNI PREVOŽ«, vozilo, s katerim se izvaja vzdrževanje cest v zimskih razmerah, pa z napisom »PLUŽENJE-POSIPANJE«.

(3) Posebna signalna tabla na vozilih za spremstvo omogoča predvajanje prometne signalizacije, s katero se drugi udeleženci v cestnem prometu obveščajo o nevarnostih, obveznostih in prepovedih v zvezi z izrednim prevozom.

(4) Udeleženci v prometu upoštevajo in se ravnavajo po obvestilih, izraženih na posebni signalni tabli.

(5) Voznik, ki sreča, dohiti ali pripelje do vozil za izredni prevoz, opremljenih s posebnimi znaki iz tega člena, vozi posebno previdno, se pri srečevanju umakne in po potrebi ustavi vozilo.

(6) Obliko, pogoje in način uporabe posebnih svetlobnih znakov iz tega člena predpiše minister, pristojen za promet.

(7) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek voznik izrednega prevoza, ki ravna v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom tega člena.

(8) Z globo 80 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s četrnim ali petim odstavkom tega člena.

(9) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

42. člen

(pooblaščen organizacija za usposabljanje spremljevalcev izrednih prevozov)

(1) Usposabljanje spremljevalcev izrednih prevozov izvaja izobraževalna ali druga organizacija, ki jo na podlagi javnega razpisa izbere in pooblasti ministrstvo, pristojno za promet, če organizacija izpolnjuje naslednje kadrovske in materialne pogoje (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen organizacija):

- je registrirana za opravljanje dejavnosti izobraževanja odraslih;
- ima za nedoločen čas in polni delovni čas zaposlenega strokovnega delavca, ki ima visokošolsko izobrazbo ter opravljen strokovni izpit prve stopnje za vodenje in odločanje v upravnem postopku;
- ima zagotovljene kadre z najmanj visoko strokovno izobrazbo, usposobljene s področij, ki jih obsega predpisani program strokovnega usposabljanja spremljevalcev izrednih prevozov;
- ima učilnico, ki omogoča izvajanje usposabljanja in preizkusa znanja za najmanj 30 kandidatov, in
- razpolaga z ustrežno tehnično opremo in učnimi pripomočki.

(2) Pooblaščen organizaciji se izda pooblastilo z veljavnostjo desetih let.

(3) Strokovni nadzor nad delom pooblaščen organizacije, izvajanjem programov strokovnega usposabljanja spremljevalcev izrednih prevozov in ugotavljanjem izpolnjevanja pogojev, na podlagi katerih je bilo izdano pooblastilo, opravlja ministrstvo, pristojno za promet.

(4) Minister, pristojen za promet, pooblaščen organizaciji odvzame pooblastilo, če v času njegove veljavnosti preneha izpolnjevati katerega izmed pogojev iz prvega odstavka tega člena, če strokovnega usposabljanja spremljevalcev izrednega prevoza ne izvaja po predpisanem programu ali ga ne izvede v celoti, ali če strokovno usposabljanje spremljevalcev izrednih prevozov izvajajo osebe, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev.

(5) V primeru iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za promet, ne glede na pogoje iz prvega odstavka tega člena, sklene pogodbo neposredno z drugim izvajalcem, ki je sposoben začasno izvajati strokovno usposabljanje spremljevalcev izrednih prevozov. Začasno izvajanje strokovnega usposabljanja spremljevalcev izrednih prevozov lahko traja največ šest mesecev.

43. člen

(strokovno usposabljanje spremljevalca izrednih prevozov in vodenje evidenc)

(1) Spremljevalec izrednih prevozov se za izvajanje spremstva izrednih prevozov usposobi po predpisanem programu strokovnega usposabljanja. Strokovno usposabljanje spremljevalcev izrednih prevozov je sestavljeno iz osnovnega in obnovitvenega strokovnega usposabljanja.

(2) Na osnovno strokovno usposabljanje se lahko prijavi kandidat, ki:

- ima vozniško dovoljenje najmanj kategorije B;
- ni voznik začetnik;
- ni pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora za kazniva dejanja zoper varnost javnega prometa.

(3) Prijava na strokovno usposabljanje vsebuje podatke o kandidatu (osebno ime, rojstni podatki, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, podpis) in izjavo kandidata, da izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka.

(4) Osnovno strokovno usposabljanje je sestavljeno iz teoretičnega in praktičnega usposabljanja, ki se zaključijo s preizkusom znanja, ki obsega teoretični in praktični preizkus.

(5) Kandidat, ki uspešno opravi preizkus znanja iz prejšnjega odstavka, prejme potrdilo o usposobljenosti za spremljevalca izrednih prevozov, ki ga najpozneje v desetih delovnih dneh po opravljenem preizkusu izda pooblaščen organizacija. Potrdilo o usposobljenosti za spremljevalca izrednih prevozov se izda z veljavnostjo petih let od datuma, ko je kandidat za spremljevalca izrednih prevozov opravil osnovno strokovno usposabljanje.

(6) Spremljevalec izrednih prevozov, ki izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka tega člena, se vsakih pet let po pridobitvi statusa spremljevalca izrednih prevozov udeleži obnovitvenega strokovnega usposabljanja. Na obnovitveno strokovno usposabljanje se lahko prijavi največ 18 mesecev pred potekom veljavnosti potrdila o usposobljenosti za spremljevalca izrednih prevozov. Po zaključenem obnovitvenem strokovnem usposabljanju opravi teoretični preizkus znanja. Podatek o uspešno opravljenem preizkusu znanja po zaključenem obnovitvenem strokovnem usposabljanju se zaznamuje v evidenci o izdanih potrdilih iz enajstega odstavka tega člena. Pooblaščen organizacija izda novo potrdilo o usposobljenosti za spremljevalca izrednih prevozov z veljavnostjo petih let, z začetkom veljavnosti od datuma poteka veljavnosti predhodnega potrdila.

(7) Če se spremljevalec izrednih prevozov obnovitvenega strokovnega usposabljanja ne udeleži ali preizkusa znanja po zaključenem obnovitvenem strokovnem usposabljanju ne opravi uspešno, izgubi status spremljevalca izrednih prevozov.

(8) Spremljevalec izrednih prevozov ima pri spremljanju izrednega prevoza pri sebi potrdilo o usposobljenosti za spremljevalca izrednega prevoza in ga na zahtevo policista ali občinskega redarja izroči na vpogled.

(9) Preizkus znanja iz tega člena se opravlja pred komisijo, ki jo imenuje minister, pristojen za promet. Komisijo sestavljajo predsednik, trije namestniki in najmanj pet članov. Med imenovanimi člani komisije so najmanj štirje predstavniki ministrstva, pristojnega za promet, ki izkažejo delovne izkušnje s področja predpisov o cestah oziroma cestnega prometa za najmanj zadnja tri leta, in en predstavnik policije. Stroške dela komisije določi minister, pristojen za promet.

(10) Stroške osnovnega in obnovitvenega strokovnega usposabljanja, preizkusa znanja in izdaje potrdila o usposobljenosti za spremljevalca izrednih prevozov plača kandidat. Višino stroškov določi pooblaščen organizacija.

(11) Evidenco o izdanih potrdilih za namen spremljanja usposobljenosti spremljevalcev izrednih prevozov in izvajanja učinkovitega nadzora nad spremljevalci izrednih prevozov vzpostavi in vodi ministrstvo, pristojno za promet, ki omogoči brezplačen dostop do evidence policiji in občinskemu redarstvu.

(12) Evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje evidenčno številko potrdila o usposobljenosti za spremljevalca izrednih prevozov, osebno ime in rojstne podatke spremljevalca izrednih prevozov ter datum veljavnosti potrdila. Podatke iz prejšnjega stavka vnašajo v evidenco pooblaščen organizacije.

(13) Podatki iz prejšnjega odstavka se v evidenci o izdanih potrdilih hranijo najdlje 30 dni od dneva poteka veljavnosti potrdila o usposobljenosti posameznega spremljevalca izrednih prevozov. Po poteku roka iz prejšnjega stavka se podatki iz evidence izbrišejo.

(14) Minister, pristojen za promet, predpiše program strokovnega usposabljanja, način in postopek opravljanja preizkusa znanja, obliko in vsebino potrdila o usposobljenosti za spremljevalca izrednih prevozov ter način in stroške pridobitve novega potrdila o usposobljenosti za spremljevalca izrednih prevozov v primeru izgube, kraje ali uničenja.

(15) Z globo 600 eurov se kaznuje za prekršek spremljevalec izrednih prevozov, ki za spremljanje izrednih prevozov ni usposobljen po predpisanem programu.

(16) Z globo 40 eurov se kaznuje za prekršek spremljevalec izrednih prevozov, ki ravna v nasprotju z osmim odstavkom tega člena.

44. člen (spremstvo izrednega prevoza)

(1) Spremstvo izrednega prevoza se opravlja z vozili in opremo, ki izpolnjujejo predpisane pogoje.

(2) Če določi izdajatelj dovoljenja za izredni prevoz pri zavarovanju in izvedbi izrednega prevoza obvezno spremstvo izrednega prevoza, se spremstvo izrednega prevoza izvede v skladu s pogoji, navedenimi v dovoljenju za izredni prevoz.

(3) Z globo 300 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki spremstva izrednega prevoza ne opravlja z vozili in opremo, ki izpolnjujejo predpisane pogoje, ali ki obveznega spremstva izrednega prevoza ne izvede v skladu s pogoji, ki jih je v dovoljenju za izredni prevoz določil izdajatelj dovoljenja za izredni prevoz.

(4) Z globo 1.000 eurov se kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njihova odgovorna oseba pa z globo 300 eurov.

45. člen (avtobusna postajališča)

(1) Avtobusna postajališča na cestah so izven vozišča.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko avtobusno postajališče vzpostavi na vozišču, če prostorske ali druge tehnične zahteve ne omogočajo gradnje avtobusnega postajališča izven vozišča, vključno z vsemi potrebnimi površinami za pešce in kolesarje mimo avtobusnega postajališča, ter na malo prometnih cestah.

(3) V primeru iz prejšnjega odstavka upravljavec ceste pridobi strokovno mnenje komisije, ki jo za državne ceste imenuje minister, pristojen za promet, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve, za občinske ceste pa župan. Komisijo sestavljajo predstavnik upravljavca ceste in policije, v primeru vzpostavljanja avtobusnega postajališča na vozišču državne ceste pa tudi predstavnik občine, na območju katere se avtobusno postajališče vzpostavlja. Upravljavec ceste se o vzpostavitvi avtobusnega postajališča na vozišču odloči na podlagi strokovnega mnenja komisije.

(4) Avtobusna postajališča na javnih cestah in nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet, se gradijo, označujejo in vzdržujejo v skladu s predpisi, ki urejajo ceste.

46. člen (naležne ploskve na kolesih vozil)

(1) Vozila, ki vozijo po cestah, imajo kolesa s takšnimi naležnimi ploskvami, da ne poškodujejo vozišča.

(2) Motorna vozila z gosenicami smejo voziti po cestah samo, če imajo gosence obložene s primernimi oblogami, ki ne poškodujejo vozišča.

(3) Z globo 500 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki po cesti vozi vozilo s kolesi z naležnimi ploskvami, ki so ali bi lahko poškodovale vozišče, ali motorno vozilo z gosenicami, ki so ali bi lahko poškodovale vozišče.

47. člen (izjeme pri omejitvi uporabe javne ceste – lokalni promet)

(1) V primeru omejitve uporabe javne ceste za posamezno vrsto vozil se lahko uporaba te ceste dovoli za lokalni promet.

(2) V primeru omejitve uporabe javne ceste za tranzit je uporaba te ceste dovoljena za lokalni promet.

(3) Lokalni promet iz prvega in drugega odstavka tega člena na območju omejene uporabe javne ceste je promet motornih vozil, ki imajo na tem območju izhodišče ali cilj, promet motornih vozil, katerih vozniki, lastniki ali imetniki pravice uporabe imajo na tem območju stalno ali začasno prebivališče, promet motornih vozil, ki so v lasti oziroma v uporabi pravne ali fizične osebe, registrirane za opravljanje prevozov, ki ima na tem območju sedež ali podružnico in urejeno parkirišče, ali avtošole, ki ima na tem območju sedež ali podružnico in urejeno parkirišče.

(4) Za lokalni promet se šteje tudi promet vozil za izvajanje rednega vzdrževanja ceste, vozil komunalnih služb, vprežnih vozil, koles, mopedov, katerih konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 km/h, koles z motorjem, lahkih motornih vozil, lahkih štirikoles, traktorjev in motokultivatorjev ter promet motornih vozil, s katerimi se kandidati usposablajo za vožnjo motornih vozil ali opravljajo izpite za voznike motornih vozil.

(5) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek voznik posameznik, ki vozi v območju lokalnega prometa v nasprotju s tretjim ali četrtem odstavkom tega člena.

(6) Z globo 600 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki vozi v območju lokalnega prometa v nasprotju s tretjim ali četrtem odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

48. člen

(prekomerna prometna obremenitev javne ceste s tovornimi vozili)

(1) Prekomerna prometna obremenitev javne ceste s tovornimi vozili je začasno ali trajno povečanje prometa tovornih vozil na določeni izvorno ciljni relaciji, ki poteka po odseku javne ceste in je posledica izvajanja večjih investicijskih projektov ali izkoriščanja in gospodarjenja z naravnimi surovinami.

(2) Pri prekomerni prometni obremenitvi javne ceste iz prejšnjega odstavka krije povzročitelj sorazmeren del stroškov investicijskega vzdrževanja javne ceste, katerega vzrok je povečana obremenitev s tovornimi vozili in pri povprečnem obsegu in strukturi cestnega prometa ne bi bilo potrebno.

(3) Pričakovano povečanje prometne obremenitve javne ceste s tovornimi vozili ugotavlja upravljavec ceste:

- v postopku izdaje smernic in mnenja k prostorskemu aktu;
- v postopku izdaje dovoljenj za gradnjo, ki bo vir povečane prometne obremenitve javne ceste s tovornimi vozili, ali
- neposredno s štetjem, če je prometna obremenitev javne ceste že nastala, povzročitelj prometne obremenitve pa upravljavca ceste predhodno ni seznanil z gradnjo objekta ali drugim posegom.

(4) Prekomerna prometna obremenitev se lahko začne izvajati po sklenitvi pogodbe med upravljavcem ceste in investitorjem objekta oziroma nosilcem rudarske ali vodne pravice, s katero so opredeljene vse medsebojne obveznosti v zvezi z vzdrževalnimi deli ceste po prenehanju prometne obremenitve, kakor tudi obveznosti v zvezi s povečanim rednim vzdrževanjem ceste med trajanjem povečane prometne obremenitve.

(5) Minister, pristojen za promet, predpiše metodologijo za določitev potrebnih ukrepov in delitev stroškov zaradi prekomerne prometne obremenitve javnih cest s tovornimi vozili.

49. člen

(delitev in kategorizacija javnih cest)

(1) Javne ceste so državne in občinske ceste.

(2) Državne ceste so v lasti Republike Slovenije, občinske ceste pa v lasti občin.

(3) Glede na pomen za promet in povezovalno funkcijo v prostoru se državne ceste kategorizirajo na avtoceste, hitre ceste, glavne ceste I. in II. reda, regionalne ceste I., II. in III. reda ter državne kolesarske poti, občinske ceste pa na lokalne ceste, javne poti ter občinske kolesarske poti.

(4) Lokalne ceste se v naseljih lahko razvrščajo v več podkategorij, ki se določijo v predpisu iz petega odstavka tega člena.

(5) Merila za kategorizacijo javnih cest določi vlada.

(6) Javne ceste so lahko namenjene uporabi za vse ali samo za določene vrste prometa (npr. ceste, rezervirane za motorna vozila, ceste, rezervirane za promet kolesarjev, ali ceste, namenjene za druge vrste prometa).

50. člen

(podatki o javnih cestah)

(1) Za potrebe načrtovanja, spremljanja stanja, upravljanja, vzdrževanja in statistične namene se vodi evidenca o javnih cestah kot banka cestnih podatkov (v nadaljnjem besedilu: BCP), ki obsega opisne, numerične, grafične in druge podatke o javnih cestah in objektih na njih in predstavlja enotno zbirko podatkov.

(2) BCP vsebuje tehnične podatke o državnih oziroma občinskih cestah, podatke o objektih na državnih oziroma občinskih cestah ter podatke o državnih oziroma občinskih kolesarskih povezavah in poteh. Poleg tehničnih podatkov vsebuje BCP tudi podatke o prometnih obremenitvah in izdatkih za javne ceste. Podatki o javnih cestah in objektih na njih se izkazujejo tako, da je razvidna umestitev posameznih sestavnih delov ceste v prostoru.

(3) BCP vodi in vzdržuje za državne ceste direkcija, za občinske ceste pa občina. Za ceste, ki jih upravlja koncesionar iz 14. ali 67. člena oziroma gospodarska družba iz 54. člena tega zakona, zagotavlja podatke ta upravljavec. Direkcija, koncesionar iz 14. ali 67. člena oziroma gospodarska družba iz 54. člena tega zakona in občine pridobivajo podatke iz obstoječih uradnih zbirk, ki jih potrebujejo za BCP, brezplačno.

(4) Podatki iz drugega odstavka tega člena se zbirajo neposredno iz projektne dokumentacije izvedenih del, uradnih kartografskih gradiv, popisnih obrazcev, slikovnega gradiva, drugih zbirk ter posebnih meritev oziroma z zajemom podatkov neposredno na terenu. Podatke o izdatkih za javne ceste zagotavljajo ministrstvo, pristojno za promet, ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, policija, inšpektorat, pristojen za državne ceste, občine, koncesionar iz 14. oziroma 67. člena in gospodarska družba iz 54. člena tega zakona.

(5) Lokacijske podatke o javnih cestah in objektih na njih, kakor tudi vsako spremembo teh podatkov, posamezni zavezanec za vodenje in vzdrževanje podatkov sporoči organu, pristojnemu za geodetske zadeve, za potrebe vodenja zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture najpozneje v treh mesecih od nastanka sprememb.

(6) Zavezanec za zagotavljanje podatkov o izdatkih za javne ceste pošlje podatke direkciji brezplačno najpozneje do 15. maja tekočega leta za preteklo leto. Če zavezanec podatkov ne pošlje, se šteje, da direkcija ne razpolaga o izdatkih za javne ceste, ki jih je imel posamezen zavezanec, kar se zaznamuje v BCP, ki jo vodi direkcija.

(7) Minister, pristojen za promet, predpiše način označevanja javnih cest ter vodenja podatkov o javnih cestah in objektih na njih.

51. člen (omrežje kolesarskih povezav)

(1) Kolesarska povezava je niz prometnih površin, namenjenih javnemu prometu kolesarjev in drugih udeležencev pod pogoji, določenimi s pravili cestnega prometa, in predpisi, ki urejajo ceste, ter je označena s predpisano prometno signalizacijo.

(2) Kolesarska povezava je lahko izvedena kot kolesarska cesta, kolesarska pot, kolesarska steza, kolesarski pas ali kot prometna površina, ki je namenjena tudi drugim udeležencem v prometu.

(3) Glede na povezovalni pomen v prostoru se kolesarske povezave delijo na daljinske, glavne, regionalne in lokalne kolesarske povezave.

(4) Kolesarske povezave se lahko med seboj deloma prekrivajo.

(5) Vzpostavitev in označitev ter vzdrževanje omrežja kolesarskih povezav je v javnem interesu.

(6) Razvrstitev, označitev, vzdrževanje in pogoje za vzpostavitev kolesarskih povezav predpiše minister, pristojen za promet.

52. člen (pritožbeni organ in stroški upravnih aktov)

(1) Soglasja, dovoljenja in mnenja iz 30., 31., 39., 76., 77., 78., 79., 83., 89., 109., 111. in 113. člena tega zakona izdajajo upravljavci cest oziroma koncesionar iz 14. ali 67. člena ali gospodarska družba iz 54. člena tega zakona na podlagi javnega pooblastila.

(2) Zoper soglasja in dovoljenja, ki jih po določbah tega zakona izdajo upravljavci državnih cest, je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za promet.

(3) Upravljavci cest oziroma koncesionarji iz prvega odstavka tega člena za pripravo in izdajo upravnih aktov v primeru gradnje niso upravičeni do plačila taks, povračila stroškov ali drugih plačil.

III. GRADNJA DRŽAVNIH CEST

53. člen (nacionalni program)

- (1) Strateške usmeritve in cilji dolgoročnega razvoja državnih cest se določijo v nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: nacionalni program).
- (2) Z nacionalnim programom se določijo prioritete izvedbe posameznih aktivnosti za izvedbo ukrepov na državnem cestnem omrežju, nosilci aktivnosti, potrebni finančni viri in časovni okvir za izvedbo aktivnosti.
- (3) Konkretnejša izvedba posameznih ukrepov se določi z načrtom vlaganj v promet in prometno infrastrukturo, katerega izvajanje se tekoče spremlja.
- (4) Nacionalni program in načrt vlaganj v promet in prometno infrastrukturo pripravi ministrstvo, pristojno za promet. Nacionalni program sprejme Državni zbor Republike Slovenije na predlog vlade, načrt vlaganj pa vlada.

54. člen (posebna gospodarska družba za državne ceste)

Za organiziranje in vodenje gradnje ter vzdrževanja določenih državnih cest in upravljanje teh cest se lahko ustanovi posebna gospodarska družba pod pogoji in na način, kot to določi poseben zakon.

55. člen (kategorizacija državnih cest)

- (1) Državne ceste kategorizira vlada. S kategorizacijo ceste določi, kateri vrsti prometa je namenjena posamezna cesta.
- (2) Rekonstruirani del državne ceste, s katerim se nadomesti del te ceste, prevzame isto kategorijo kot državna cesta.
- (3) Spremembe kategorizacije državnih cest ali njihovih delov in medsebojne prenose cest lahko predlagata minister, pristojen za promet, in župan. Prenosi cest ali delov cest se opravijo po medsebojnem usklajevanju interesov obeh predlagateljev in ob upoštevanju meril za kategorizacijo javnih cest.
- (4) Ne glede na prejšnji odstavek lahko vlada javne ceste, ki se opustijo kot državne ceste, s sklepom prenese med občinske ceste.
- (5) Če se preko občinske ceste ali njenega dela navezuje objekt državnega pomena, lahko minister, pristojen za promet, predlaga vladi, da se ta občinska cesta ali njen del prenese med državne ceste.
- (5) V primeru novogradnje ceste se kategorija ceste določi na podlagi njene prometne funkcije pred začetkom državnega prostorskega načrtovanja za to cesto, kategorizira pa pred predajo ceste v promet.

56. člen (opustitev državne ceste)

- (1) Državna cesta ali njen del se lahko opusti, če se zgradi nova cesta ali del ceste, ki nadomesti prejšnjo.
- (2) O opustitvi državne ceste ali njenega dela in prihodnjem ravnanju s to nepremičnino v primerih, ko ni več namenjena prometu, odloči vlada.

57. člen (potek državnih kolesarskih povezav)

- (1) Državna kolesarska povezava lahko poteka v okviru javnih cest, nekategoriziranih cest, ki se uporabljajo za javni cestni promet, nekategoriziranih cest ali v okviru objektov vodne, železniške in energetske infrastrukture.

(2) Če poteka državna kolesarska povezava zunaj zemljišč javnega dobra, se pravice in obveznosti izvršujejo v obsegu, kot je potrebno za varno odvijanje kolesarskega prometa. Pravice in obveznosti se uredijo s posebno pogodbo med upravljavcem kolesarske povezave in lastnikom zemljišča, preko katerega povezava poteka.

(3) Minister, pristojen za promet, predpiše potek državnih kolesarskih povezav.

58. člen
(sofinanciranje gradnje državne ceste)

(1) Gradnjo in vzdrževanje prometnih površin, objektov in naprav iz 72. člena tega zakona v okviru cestnega zemljišča državne ceste ter izvedbo prehodov za pešce v naselju financira oziroma sofinancira občina.

(2) Gradnjo posameznih delov državnih cest lahko financira ali sofinancira tudi drug subjekt, če je gradnja teh delov cest pogojena z njegovimi načrtovanimi prostorskimi ureditvami.

(3) Če je gradnja cestnega priključka na državno cesto pogojena tudi z izvedbo vzdrževalnih del ali vzdrževalnih del v javno korist državne ceste, stroške teh del krije investitor cestnega priključka.

(4) Če narava dejavnosti gospodarskega subjekta zahteva gradnjo ceste z boljšimi elementi in v večjem obsegu, kot to zahtevata povprečen obseg in struktura prometa, gospodarski subjekt financira ta dela v obsegu stroškov dodatno potrebnih del na državni cesti.

(5) Če je gradnja določenih prometnih površin, objektov in naprav iz prvega odstavka tega člena nujna zaradi povečanja pretočnosti in varnosti prometa po državni cesti skozi naselje, je lahko celotna investicija v breme Republike Slovenije.

(6) Financiranje oziroma sofinanciranje del iz prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena ter druge medsebojne obveznosti se uredijo s posebno pogodbo, ki jo skleneta Republika Slovenija in investitor del.

(7) Pogodbo iz prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena v imenu in za račun Republike Slovenije sklene minister, pristojen za promet.

59. člen
(sofinanciranje gradnje obvozne ceste)

Sredstva za gradnjo obvozne ceste, ki nadomesti del ceste, ki poteka skozi poselitveno območje, zagotavljata Republika Slovenija in občina. Sofinanciranje gradnje obvozne ceste ter obveznosti prevzema nadomeščenega dela državne ceste se uredijo s posebno pogodbo, ki jo skleneta Republika Slovenija in občina. Pogodbo v imenu in za račun Republike Slovenije sklene minister, pristojen za promet.

60. člen
(financiranje državnih kolesarskih povezav)

(1) Financiranje vzpostavitve državne kolesarske povezave v delu, ki ne poteka po državni cesti, se uredi s posebno pogodbo, ki jo skleneta Republika Slovenija in lastnik ceste oziroma druge prometne površine. Pogodbo v imenu in za račun Republike Slovenije sklene minister, pristojen za promet.

(2) Financiranje iz prejšnjega odstavka obsega označitev državne kolesarske povezave s predpisano prometno signalizacijo ter izvedbo nujnih varnostnih ukrepov in obrabne konstrukcije ceste oziroma prometne površine.

(3) Stroški izvedbe nujnih varnostnih ukrepov in obrabne konstrukcije ceste oziroma druge prometne površine se poračunajo v okviru pogodbe o pravici uporabe teh površin.

61. člen
(obveznost investitorja zaradi prestavitve državne ceste)

(1) Če je treba obstoječo državno cesto prestaviti zaradi gradnje drugega objekta ali naprave, se prestavljeni del ceste zgradi z elementi, ki ustrezajo namenu ceste in drugim zahtevam predpisov, ki urejajo ceste. Stroške prestavitve državne ceste krije investitor objekta ali naprave.

(2) Investitor iz prejšnjega odstavka ni zavezanec za tisti del stroškov, nastalih zaradi pogojenih boljših elementov nadomeščenega dela državne ceste od elementov, določenih po prejšnjem odstavku.

62. člen

(obveznost usklajenega projektiranja in gradnje gospodarske javne infrastrukture)

(1) Če se hkrati z gradnjo državne ceste na cestnem zemljišču predvideva tudi gradnja druge gospodarske javne infrastrukture, ki ne služi cesti ali njeni uporabi, projektna dokumentacija vsebuje tudi rešitve te gospodarske javne infrastrukture.

(2) Usklajenost projektiranja in gradnje objektov gospodarske javne infrastrukture iz prejšnjega odstavka je v pristojnosti upravljavca državne ceste.

(3) Stroške projektiranja in gradnje objektov posamezne gospodarske javne infrastrukture iz prvega odstavka tega člena krije njen upravljavec.

63. člen

(obveznost obveščanja o posegih v državno cesto)

(1) Upravljavec državne ceste v fazi načrtovanja gradnje državne ceste obvesti upravljavce druge gospodarske javne infrastrukture v cestnem telesu ali ob njem najmanj 90 dni pred začetkom del, da ti lahko svoja dela uskladijo z gradnjo ceste.

(2) Upravljavec državne ceste da upravljavcu druge gospodarske javne infrastrukture iz prejšnjega odstavka na razpolago tehnične in druge podatke, potrebne za uskladitev del.

(3) Določbe tega člena veljajo smiselno tudi za upravljavce gospodarske javne infrastrukture v cestnem telesu ali ob njem, kadar nameravajo graditi svoje objekte in naprave v državni cesti.

64. člen

(dovoljenje za začasno uporabo državne ceste)

(1) Za novo ali rekonstruirano državno cesto, za katero je bilo izdano gradbeno dovoljenje, lahko ministrstvo, pristojno za promet, izda dovoljenje za začasno uporabo že pred dokončanjem vseh del zunaj vozišča ceste, predvidenih z izdanim gradbenim dovoljenjem, če vozišče izpolnjuje pogoje za varno odvijanje prometa.

(2) Pregled državne ceste iz prejšnjega odstavka se opravi v skladu z 21. členom tega zakona. Zapisnik o pregledu ceste je priloga vloge za izdajo dovoljenja iz prejšnjega odstavka.

(3) V postopku izdaje dovoljenja za začasno uporabo je stranka le upravljavec ceste.

(4) Dovoljenje za začasno uporabo velja do pridobitve uporabnega dovoljenja, ki ga izda pristojni upravni organ, vendar največ pet let.

(5) Pridobitev dovoljenja za začasno uporabo državne ceste je obvezna, ko je čas od končanja del na vozišču ceste do dokončanja preostalih del po gradbenem dovoljenju daljši od 60 dni.

(6) Če se za začasno cesto uporabi dokončana posamezna faza nove ali rekonstruirane ceste ter če je novogradnja ali rekonstrukcija končana in še ni izdano dovoljenje iz prvega odstavka tega člena, lahko upravljavec ceste konča zaporo ceste in pod posebnimi pogoji dovoli začasno uporabo ceste, če je nadzornik del predhodno podal pisno izjavo, da so dela opravljena v skladu s projektno dokumentacijo in so izpolnjene predpisane bistvene zahteve v skladu s predpisi, ki urejajo graditev.

IV. UPRAVLJANJE DRŽAVNIH CEST

65. člen

(upravljavca državnih cest)

(1) Državne ceste so avtoceste, hitre ceste, glavne ceste in regionalne ceste.

(2) Upravljavec avtocest, hitrih cest ter cest, ki so določene kot izbirne cestninske ceste v skladu z zakonom, ki ureja cestninjenje, je Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, d. d. (v nadaljnjem besedilu: DARS, d. d.), upravljavec glavnih in regionalnih cest ter državnih kolesarskih povezav pa direkcija.

66. člen
(naloge in pristojnosti upravljavcev cest)

(1) Direkcija opravlja strokovno-tehnične, razvojne, organizacijske in upravne naloge za gradnjo, vzdrževanje in varstvo državnih cest in kolesarskih poti. Te naloge obsegajo:

- izdelavo strokovnih podlag za načrte vzdrževanja in razvoja državnih cest in izdelavo osnutkov teh načrtov;
- naloge rednega vzdrževanja državnih cest;
- naloge nadzora nad stanjem državnih cest;
- naloge nadzora nad prometno ureditvijo na državnih cestah;
- naloge upravljanja, vodenja in nadzora prometa;
- izvajanje postopkov podeljevanja koncesij in izbire koncesionarja za redno vzdrževanje državnih cest;
- izvajanje postopkov javnega naročanja za izvajanje del rednega vzdrževanja državnih cest, ki niso predmet koncesije, ter za izvajanje vzdrževalnih del, vzdrževalnih del v javno korist, rekonstrukcij in gradenj novih državnih cest;
- naloge v zvezi z investicijami v državne ceste;
- vodenje evidenc o državnih cestah in zbirne evidence o javnih cestah;
- pridobivanje podatkov o prometnih obremenitvah na državnih cestah in o prekoračitvah dimenzij (višina, širina in dolžina) in mas vozil;
- naloge v zvezi z organizacijo obveščanja javnosti o stanju državnih cest in prometa na njih;
- pripravo strokovnih izhodišč za smernice in mnenja k državnim prostorskim aktom;
- izdajo smernic in mnenj k občinskim prostorskim aktom;
- izdajo soglasij, mnenj in projektnih pogojev v skladu s predpisi, ki urejajo graditev;
- naloge v zvezi s pripravo strokovnih podlag za tehnične predpise, ki urejajo projektiranje, gradnjo in vzdrževanje javnih cest;
- sklepanje pogodb po pooblastilu ministra, pristojnega za promet;
- druge naloge, določene z zakonom ali drugim predpisom.

(2) DARS, d. d., opravlja naloge upravljavca v skladu s posebnim zakonom.

67. člen
(koncesija za upravljanje določenih državnih cest)

(1) Za upravljanje državne ceste se lahko pravni ali fizični osebi podeli koncesija.

(2) Koncesija iz prejšnjega odstavka se podeli v skladu z zakonom, ki ureja nekatere koncesijske pogodbe.

(3) V koncesijski pogodbi za upravljanje državne ceste se poleg pravic in obveznosti v zvezi z upravljanjem uredijo tudi pravice in obveznosti v zvezi z vzdrževanjem državne ceste.

(4) Koncesionarju iz prejšnjega odstavka se lahko podeli javno pooblastilo za izdajo soglasij in dovoljenj iz 30., 31., 39., 76., 77., 78., 79., 83. in 89. člena tega zakona.

V. VZDRŽEVANJE DRŽAVNIH CEST

68. člen
(redno vzdrževanje državnih cest)

Redno vzdrževanje državnih cest, razen prometnih površin, objektov in naprav iz 72. člena tega zakona, je obvezna gospodarska javna služba državnega pomena.

69. člen
(redno vzdrževanje križišč državne ceste)

V območju križišča državne ceste z drugo cesto upravljavec državne ceste vzdržuje vozišče ter prometno signalizacijo in prometno opremo državne ceste, razen prometne signalizacije in prometne opreme iz 72. člena tega zakona.

70. člen
(vzdrževanje premostitvenih objektov na državnih cestah)

(1) Vzdrževanje premostitvenega objekta nad ali pod državno cesto je v pristojnosti upravljavca ceste višje kategorije.

(2) Upravljavec ceste, ki poteka preko premostitvenega objekta ali pod njim, vzdržuje vozišče, površine za pešce in kolesarje, naprave za odvodnjavanje, ograje ter drugo opremo in naprave, ki služijo tej cesti.

(3) Če upravljavec ceste iz prejšnjega odstavka v okviru izvajanja vzdrževalnih del na premostitvenem objektu ne izvede nujnih ukrepov, ki so v javnem interesu in jih ni mogoče odlagati, jih izvede na njegov račun upravljavec državne ceste.

(4) Vzdrževanje premostitvenih objektov pri križanju ceste z železniško progo se izvaja v skladu s predpisi, ki urejajo varnost železniškega prometa.

(5) Pri vzdrževanju premostitvenih objektov vodotokov je vzdrževanje objektov in naprav, potrebnih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda na vplivnem odseku vodotoka, v pristojnosti upravljavca ceste, kot je določeno v 32. členu tega zakona.

71. člen

(redno vzdrževanje in vzdrževanje državne ceste na mejnem prehodu)

Državna cesta na mejnem prehodu se redno vzdržuje in vzdržuje v enakem obsegu in na enaki ravni kot pred mejnim prehodom. Vzdrževanje drugih prometnih površin (npr. dodatni prometni pasovi, pločniki) na mejnem prehodu zagotavljajo upravljavci teh površin.

72. člen

(redno vzdrževanje prometnih površin ter objektov in naprav v naseljih)

V naselju občine redno vzdržujejo prometne površine, objekte in naprave na cestnem zemljišču državne ceste, ki so v funkciji javnih površin naselja:

- priključke občinskih cest na državno cesto, razen prometne signalizacije in prometne opreme, namenjene odvijanju prometa na državni cesti;
- odstavne niše, parkirne površine, avtobusna postajališča in druge prometne površine izven vozišča;
- kolesarske steze, pločnike in cestne objekte na teh površinah;
- cestno razsvetljava, semaforje, razen krmilnih naprav semaforjev, in prometno signalizacijo z zunanjo ali notranjo osvetlitvijo s pripadajočim napajalnim omrežjem, vključno z oskrbo z električno energijo;
- zelene površine in urbano opremo v območju cestnega zemljišča.

73. člen

(vzdrževanje občinskih cest ob preusmeritvah prometa)

(1) Upravljavec državne ceste lahko zaradi zapore državne ceste začasno preusmeri promet na občinske ceste.

(2) Če je treba med preusmeritvijo prometa z državne ceste na občinsko cesto povečati obseg vzdrževanja te ceste ali pa jo je treba pred tem usposobiti za prevzem dodatnega prometa, ima občina pravico do povrnitve teh stroškov.

(3) Pred preusmeritvijo prometa na občinsko cesto se ob prisotnosti upravljavca občinske ceste izvede monitoring obstoječega stanja, po končani preusmeritvi pa na stroške upravljavca državne ceste izvede sanacija ceste v stanje, ugotovljeno pred monitoringom.

74. člen

(redno vzdrževanje državnih kolesarskih povezav)

(1) Državne kolesarske povezave redno vzdržuje direkcija.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek državne kolesarske povezave, ki potekajo po občinskih cestah, redno vzdržuje direkcija le v obsegu vzdrževanja prometne signalizacije in prometne opreme, namenjene prometu kolesarjev.

(3) Redno vzdrževanje državne kolesarske povezave, ki poteka po delu nekategorizirane ceste, nekategorizirane ceste, ki se uporablja za javni cestni promet, ali je sestavni del druge gospodarske javne

infrastrukture, se uredi s posebno pogodbo med direkcijo in lastnikom ali od njega pooblaščenim upravljavcem te ceste oziroma druge gospodarske javne infrastrukture.

VI. VARSTVO DRŽAVNIH CEST IN PROMETA NA NJIH

75. člen

(omejitve uporabe državne ceste)

(1) Direkcija oziroma koncesionar iz 14. ali 67. člena oziroma gospodarska družba iz 54. člena tega zakona lahko začasno prepove ali omeji uporabo ceste ali njenega dela (omejitev prometa posameznih vrst vozil, zmanjšanje dovoljene skupne mase, osne obremenitve ali dimenzij vozil, zmanjšanje največje dovoljene hitrosti vozil in drugi ukrepi), če je državna cesta ali njen del v stanju, da:

- promet po njej ni mogoč ali je mogoč samo promet posameznih vrst vozil;
- bi promet posameznih vrst vozil povzročil pospešeno propadanje te ceste;
- to terjajo drugi utemeljeni razlogi, ki se nanašajo na zavarovanje ceste in varnost prometa na njej (posebne razmere zaradi snega, poledice, odjuge, močnega vetra, nenadne poškodbe ceste ali ovire na cesti).

(2) Direkcija oziroma koncesionar iz 14. ali 67. člena oziroma gospodarska družba iz 54. člena tega zakona o ukrepih, ki jih utemeljujejo razlogi iz prve ali druge alineje prejšnjega odstavka, po elektronski poti obvesti ministrstvo, pristojno za promet, policijo, pristojni center za obveščanje, pristojni inšpekcijski organ za ceste in prometno-informacijski center najmanj sedem dni pred izvedbo ukrepa na državni cesti. Prometno-informacijski center o ukrepih obvesti javnost najmanj tri dni pred izvedbo ukrepa.

(3) Ukrepe, ki jih utemeljujejo razlogi iz tretje alineje prvega odstavka tega člena, lahko sprejmeta tudi izvajalec rednega vzdrževanja ceste ali vodja intervencije ob prometnih in drugih nesrečah ter izrednih dogodkih. O teh ukrepih nemudoma obvestita upravljavca državne ceste, policijo, pristojno občinsko redarstvo, pristojni inšpekcijski organ za ceste in prometno-informacijski center, ki o ukrepih takoj obvesti javnost.

(4) Minister, pristojen za promet, lahko na posameznih državnih cestah zaradi pretočnosti prometa, varstva bivalnega in naravnega okolja ter prometne preobremenjenosti naravnega okolja odredi omejitev uporabe državnih cest za:

- tovorna vozila, katerih največja dovoljena masa presega 7,5 tone, razen za prevoze teh vozil v lokalnem prometu, na cestah, ki potekajo skozi ali mimo naselja in vzporedno s katerimi potekajo državne ceste enakih ali boljših prometno tehničnih-lastnosti;
- vsa motorna vozila ali posamezne vrste motornih vozil na cestah, ki potekajo po zavarovanih območjih narave, na predlog ministra, pristojnega za okolje.

(5) Minister, pristojen za promet, določi način označitve in zavarovanja vozil, ustavljenih na avtocesti in hitri cesti, kadar jih je treba zaradi zimskih razmer, močnega vetra ali izrednega dogodka, zaradi česar jim je onemogočena nadaljnja vožnja po avtocesti, hitri cesti ali drugi državni cesti, ki se nanjo navezuje, izločiti iz prometa.

(6) Ukrepe omejitve uporabe državne ceste izvede izvajalec rednega vzdrževanja ceste v okviru opravljanja gospodarske javne službe.

(7) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja cest, ki ne sprejme ustreznih ukrepov ali na predpisan način ne obvešča subjektov iz tretjega odstavka tega člena, njegova odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

76. člen

(varovalni pas ob državni cesti)

(1) Zaradi razvoja državnega cestnega omrežja, preprečitve škodljivih vplivov emisij prometa na bivalno okolje ter preprečitve vplivov drugih neposrednih prostorskih ureditev na državno cesto in promet na njej je ob teh cestah varovalni pas, v katerem je raba prostora omejena.

(2) Gradnja objektov ali izvajanje drugih gradbenih posegov, vzpostavitev trajnih nasadov, ograj in živih mej v varovalnem pasu državne ceste je dovoljena le s soglasjem ali mnenjem upravljavca državne ceste.

(3) V varovalnem pasu državne ceste je širitev ureditvenih območij naselij, namenjenih graditvi stanovanjskih objektov, prepovedana.

(4) Upravljavец državne ceste izda soglasje ali mnenje iz drugega odstavka tega člena, če z načrtovano prostorsko ureditvijo oziroma gradnjo v varovalnem pasu ni onemogočen prihodnji razvoj ceste, promet na cesti nima bistvenega negativnega vpliva na dejavnost načrtovane prostorske ureditve ter načrtovana prostorska ureditev oziroma gradnja objektov nima negativnega vpliva na cesto in promet na njej.

(5) Investitor prostorske ureditve v obstoječih ureditvenih območjih naselij, ki so v varovalnem pasu državne ceste, nima pravice zahtevati izvedbe ukrepov za zaščito pred negativnimi vplivi prometa na njej, določenih s predpisi, ki urejajo varstvo okolja.

(6) Varovalni pas državne ceste se meri od zunanje roba cestnega zemljišča oziroma meje parcele v smeri prečne in vzdolžne osi, pri premostitvenih objektih pa od tlorisne projekcije najbolj izpostavljenih robov objekta na zemljišče ter znaša:

- pri avtocestah 40 metrov;
- pri hitrih cestah 35 metrov;
- pri glavnih cestah 25 metrov;
- pri regionalnih cestah 15 metrov;
- pri državnih kolesarskih cestah in poteh 2 metra.

(7) Ne glede na prejšnji odstavek varovalnega pasu nimajo državne kolesarske ceste in poti v delu njihovega poteka preko vodnih zemljišč in zemljišč, ki niso javno dobro v lasti države.

(8) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik – lastnik ali imetnik pravice uporabe zemljišča, ki v varovalnem pasu državne ceste brez soglasja ali v nasprotju s soglasjem upravljavca ceste gradi ali zgradi objekt, izvaja ali izvede druge gradbene posege, vzpostavlja ali vzpostavi trajni nasad, ograjo in živo mejo.

(9) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba – lastnica ali imetnica pravice uporabe zemljišča, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njena odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

77. člen

(gradnja gospodarske javne infrastrukture v območju državne ceste)

(1) Gospodarsko javno infrastrukturo je dovoljeno graditi v območju državne ceste le pod pogoji in na način, določen s soglasjem ali mnenjem upravljavca državne ceste.

(2) Upravljavец državne ceste lahko zahteva od upravljavca gospodarske javne infrastrukture, da objekte in omrežja gospodarske javne infrastrukture preuredi ali prestavi, kadar je to potrebno zaradi gradnje državne ceste. Stroške prestatitve ali preureditve objektov in omrežja krije njihov upravljavec, razen če to ni v nasprotju s pogoji iz soglasja ali mnenja upravljavca državne ceste za njihovo gradnjo.

(3) Upravljavец državne ceste lahko odkloni izdajo soglasja ali mnenja iz prvega odstavka tega člena, če bi objekti in omrežja gospodarske javne infrastrukture ogrozili državno cesto ali promet na njej, bistveno oteževali njeno vzdrževanje ali onemogočali njen razvoj.

(4) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki gradi ali zgradi gospodarsko javno infrastrukturo v območju državne ceste brez soglasja ali v nasprotju s soglasjem upravljavca državne ceste.

(5) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

78. člen

(posegi v državno cesto zaradi vzdrževanja druge gospodarske javne infrastrukture)

(1) Vzdrževalna dela na obstoječi gospodarski javni infrastrukturi na cestnem zemljišču državne ceste se lahko opravljajo le s soglasjem upravljavca državne ceste.

(2) V soglasju za izvajanje del iz prejšnjega odstavka se določijo način, pogoji in nadzor nad opravljanjem teh del.

(3) Soglasje iz prvega odstavka tega člena ni potrebno, če je s poškodbami objektov in omrežja gospodarske javne infrastrukture, zgrajenih na cestnem zemljišču državne ceste, neposredno ogrožen varen promet oziroma življenje in zdravje ljudi in živali ali bi lahko nastala večja gospodarska škoda. Upravljavец

gospodarske javne infrastrukture takoj odstrani neposredno nevarnost in o tem brez odlašanja po elektronski poti obvesti izvajalca rednega vzdrževanja ceste. Upravljavec gospodarske javne infrastrukture takoj odpravi poškodbe na njej, vzpostavi cesto v prvotno stanje in o končanih delih po elektronski poti obvesti direkcijo in izvajalca rednega vzdrževanja državne ceste.

(4) Če se zaradi del iz prejšnjega odstavka omeji uporaba državne ceste, upravljavec gospodarske javne infrastrukture, vgrajene v državno cesto, takoj obvesti in pozove izvajalca rednega vzdrževanja ceste, da vzpostavi zaporo ceste na njegove stroške ter o omejitvi uporabe državne ceste in o njenem prenehanju po elektronski poti obvesti pristojno policijsko upravo in prometno-informacijski center.

(5) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki brez soglasja upravljavca državne ceste izvaja vzdrževalna in druga dela na gospodarski javni infrastrukturi na zemljišču državne ceste ali opravlja ta dela v nasprotju z danim soglasjem.

(6) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

(7) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek upravljavec gospodarske javne infrastrukture, ki ravna v nasprotju s tretjim ali četrtem odstavkom tega člena, njegova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

79. člen (cestni priključki na glavne in regionalne ceste)

(1) Cestni priključki občinskih in nekategoriziranih cest ter individualni cestni priključki na glavne in regionalne ceste se lahko gradijo le na podlagi soglasja ali mnenja direkcije. Z mnenjem ali soglasjem se na podlagi predpisa, ki ureja cestne priključke na javne ceste, določijo tehnični in drugi pogoji gradnje priključka ter njegova opremljenost s prometno signalizacijo in prometno opremo.

(2) Direkcija izda soglasje ali mnenje iz prejšnjega odstavka, če ugotovi, da to ne bo imelo škodljivih posledic za zmožljivost ceste in varnost prometa na njej ter če objektov in zemljišč ni mogoče z ekonomsko upravičeno rešitvijo navezati na občinsko cesto.

(3) Individualni cestni priključki so praviloma navezani na občinsko ali nekategorizirano cesto, ki se uporablja za javni cestni promet, in preko njih na državno cesto.

(4) Cestni priključki iz prejšnjega odstavka, katerih izvedba je dovoljena na podlagi soglasja direkcije, morajo izpolnjevati merila za enostavne objekte v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov.

(5) Stroške gradnje cestnega priključka na državno cesto, vključno s postavitvijo potrebne prometne signalizacije in prometne opreme, krije investitor priključka, v primeru priključevanja občinske ceste pa občina.

(6) Cestni priključek občinske in nekategorizirane ceste ter individualni cestni priključek je do meje cestnega zemljišča s pripadajočo prometno signalizacijo in prometno opremo sestavni del državne ceste.

(7) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik – lastnik ali imetnik pravice uporabe zemljišča, ki gradi ali zgradi cestni priključek na glavno ali regionalno cesto brez soglasja direkcije ali v nasprotju z danim soglasjem.

(8) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba – lastnica ali imetnica pravice uporabe zemljišča, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njena odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

80. člen (obvezna prilagoditev cestnega priključka)

(1) Če cestni priključek na glavno ali regionalno cesto zaradi povečanega obsega prometa ali spremenjene vrste prometa na cestnem priključku ne izpolnjuje več zahtevanih prometnih in varnostnih pogojev ali ni vzdrževan, direkcija samostojno ali na predlog pristojnega inšpekcijskega organa za ceste z odločbo odredi njegovo prometno-tehnično prilagoditev spremenjenim razmeram. Stroške preureditve cestnega priključka krije lastnik ali imetnik pravice uporabe cestnega priključka ali njegov pravni naslednik, v primeru priključevanja občinske ceste pa občina.

(2) Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za promet.

81. člen

(ukinitiv, sprememba prometne ureditve in prestavitev cestnega priključka)

(1) Direkcija lahko z odločbo ukine cestni priključek na glavno ali regionalno cesto, če se njegova prilagoditev ne izvede v skladu z odločbo iz prejšnjega člena.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko direkcija z odločbo ukine ali spremeni prometno ureditev na območju cestnega priključka na državno cesto, če je cestni priključek na območju, kjer se mora izvesti ukrep za varstvo državne ceste in zavarovanje prometa na njej, ali to zahteva sprememba prometne ureditve na glavni ali regionalni cesti. Stroške nadomestnega cestnega priključka krije direkcija.

(3) Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za promet.

82. člen

(zapora državne ceste zaradi del ali prireditev na državni cesti)

(1) Dela na državni cesti ali ob njej, ki vplivajo na promet na tej cesti in jo je zaradi tega treba delno ali popolno zapreti za promet, se lahko opravljajo le z dovoljenjem iz 83. člena tega zakona.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek dovoljenje za delno ali popolno zaporo državne ceste ni potrebno za redno vzdrževanje cest.

(3) Dovoljenje za zaporo glavne ali regionalne ceste je treba pridobiti tudi za športne in druge prireditve na njej. Športne in druge prireditve na avtocestah in hitrih cestah, zaradi katerih bi jih bilo treba popolnoma zapreti za promet, niso dovoljene.

(4) Dovoljenje za popolno zaporo glavne ali regionalne ceste se lahko izda, če je promet mogoče preusmeriti na druge javne ceste ali če se promet zaradi zapore na glavni cesti ne ustavi za več kot 30 minut oziroma zaradi zapore na regionalni cesti za več kot 60 minut.

(5) Z globo 200 evrov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim, tretjim in četrtem odstavkom tega člena oziroma v nasprotju z dovoljenjem iz prvega odstavka tega člena.

(6) Z globo 2.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju s prvim, tretjim in četrtem odstavkom tega člena oziroma v nasprotju z dovoljenjem iz prvega odstavka tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 evrov.

(7) Z globo 1.000 evrov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja državne ceste, če delno ali popolno zaporo državne ceste zaradi del na cesti ali športnih in drugih prireditev izvede brez dovoljenja ali v nasprotju z dovoljenjem, razen v primerih iz drugega odstavka tega člena, njegova odgovorna oseba pa z globo 200 evrov.

83. člen

(izdaja dovoljenja za zaporo državne ceste)

(1) Dovoljenje za delno ali popolno zaporo državne ceste izda upravljavec ceste in ga vroči predlagatelju zapore ceste. O izdaji dovoljenja upravljavec ceste obvesti policijo, pristojni center za obveščanje, pristojni inšpekcijski organ za ceste in izvajalca rednega vzdrževanja ceste, na katero se dovoljenje nanaša.

(2) Z dovoljenjem za zaporo državne ceste se določijo pogoji za izvedbo zapore ceste, preusmeritve prometa zaradi zapore ceste in čas njenega trajanja.

(3) Če za predlagano zaporo ceste ni predpisan načrt zapore ceste v skladu s predpisom, ki ureja zapore na cestah, vloga za izdajo dovoljenja za zaporo ceste vsebuje podatke o lokaciji, vrsti in obsegu del, zaradi katerih se predlaga zapora ceste, čas trajanja zapore ceste in navedbo tipske sheme začasne prometne ureditve. Upravljavec ceste lahko spremeni čas in trajanje zapore ceste, zlasti če se ta predlaga med prireditvami, predvidenimi s koledarjem večjih športnih prireditev, med turistično sezono ali med povečanimi prometnimi obremenitvami ceste.

- (4) Določba prejšnjega odstavka o vsebini vloge za zaporo državne ceste zaradi del na cesti se smiselno uporablja tudi za športne in druge prireditve na cesti.
- (5) Direkcija pridobi za zaporo ceste, ki jo upravlja koncesionar iz 14. člena tega zakona, predhodno mnenje upravljavca te ceste.
- (6) Stroške za izvedbo zapore ceste in preusmeritev prometa zaradi zapore ceste krije njen predlagatelj.
- (7) Prometno signalizacijo in prometno opremo za zaporo ceste postavi izvajalec rednega vzdrževanja ceste. O zapori in preusmeritvi prometa obvesti upravljavca ceste, prometno-informacijski center, policijo, pristojno občinsko redarstvo in pristojni inšpekcijski organ za ceste najmanj tri dni pred prvo postavitvijo zapore ceste ter takoj ob vsaki njeni spremembi. V tem primeru obveščanje po 9. členu tega zakona ni potrebno.
- (8) Izvajalec rednega vzdrževanja ceste, na kateri je delna zapora ceste, v primeru upravičene potrebe vsaj enkrat tedensko vozilom, s katerimi se opravlja izredni prevoz, brezplačno omogoči prehod skozi zaporo ceste.
- (9) Obveščenost javnosti o izvedbi zapore državne ceste in preusmeritvi prometa zagotovi prometno-informacijski center.
- (10) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja ceste, ki ravna v nasprotju s sedmim odstavkom tega člena, njegova odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

84. člen (preglednosti ob državni cesti)

- (1) V območju nivojskega križišča državnih cest, državne ceste z občinsko cesto ali v območju cestnih priključkov na državno cesto (pregledno polje), na notranjih straneh cestnih krivin (pregledna berma) ter nivojskega križišča državnih cest z železniško progo (preglednostni prostor) ni dovoljeno vzpostaviti kakršne koli vegetacije ali postaviti objekte, naprave in druge predmete ter storiti kar koli drugega, kar bi oviralo preglednost cest, križišča ali cestnega priključka.
- (2) Preglednost ob državni cesti se ugotavlja na podlagi predpisov, ki urejajo gradnjo cest oziroma železnic. Tehnične podatke o dimenzijah preglednega polja, pregledne berme oziroma preglednostnega prostora za potrebe rednega vzdrževanja in nadzora ceste zagotavlja upravljavec ceste.
- (3) Zaradi zagotavljanja stanja iz prvega odstavka tega člena, razen na priključkih nekategoriziranih cest na državno cesto, se lahko lastninska pravica začasno ali trajno obremeni s služnostjo v javno korist.
- (4) Če gre za ustanovitev služnosti v javno korist, pripada lastniku služneče nepremičnine odškodnina, ki obsega zmanjšano vrednost nepremičnine in dejansko škodo.
- (5) Ne glede na prejšnji odstavek lastnik služneče nepremičnine ni upravičen do odškodnine, če je bila taka omejitev uporabe zemljišča predhodno določena v soglasju ali mnenju direkcije iz 76. člena tega zakona.
- (6) Z globo 500 eurov se kaznuje za prekršek posameznik – lastnik ali imetnik pravice uporabe zemljišča, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.
- (7) Z globo 2.000 eurov se kaznuje pravna oseba – lastnica ali imetnica pravice uporabe zemljišča, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, njena odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

85. člen (prometna ureditev na državnih cestah)

- (1) Prometno ureditev ali njeno spremembo na državni cesti oziroma njenem delu odredi z internim aktom upravljavec ceste. Pri zahtevnejših prometnih ureditvah je sestavni del internega akta tudi načrt prometne ureditve.
- (2) Prometna ureditev iz prejšnjega odstavka obsega zlasti:
- določitev uporabe ceste za določene vrste vozil oziroma uporabnikov (cesta, rezervirana za motorna vozila, kolesarska cesta, pot ali steza) in meje naselij;
 - določitev omejitev hitrosti vozil in območij omejene hitrosti;
 - določitev prepovedi prehitevanja;

- določitev prednostnih smeri in sistema ter načina vodenja prometa;
- določitev prehodov za pešce in kolesarje;
- določitev ukrepov za umirjanje prometa na odsekih državne ceste skozi naselja;
- določitev drugih prepovedi, obveznosti ali omejitev, razen omejitev uporabe državne ceste iz 75. člena tega zakona.

(3) Ne glede prvi odstavek tega člena se lahko prometna ureditev za določitev območij omejene hitrosti izvede le na podlagi načrta prometne ureditve.

(4) Omejitev največje dovoljene hitrosti vozil na cesti zunaj naselja ne sme biti manjša od 50 km/h, razen če to terjajo utemeljeni razlogi za varnost ceste in prometa na njej.

(5) Prometna ureditev se označi s predpisano prometno signalizacijo.

86. člen

(poskusna označitev prometne ureditve na državnih cestah)

(1) Na posameznih odsekih državnih cest se lahko vzpostavi prometna ureditev, ki ni v skladu s predpisi, ki urejajo ceste (v nadaljnjem besedilu: poskusna prometna ureditev). Začetek in konec cestnega odseka, na katerem se izvaja poskusna prometna ureditev, se označi z informacijskim portalom ali tablo, ki udeležence cestnega prometa obvešča o poskusni prometni ureditvi.

(2) Poskusna prometna ureditev se vzpostavi na predlog ministrstva, pristojnega za promet, ali upravljavca državne ceste v soglasju z ministrom, pristojnim za promet.

(3) Poskusno prometno ureditev izvede upravljavec državne ceste na podlagi internega akta iz prvega odstavka prejšnjega člena in načrta prometne ureditve, ki obsega utemeljen namen, pomen in trajanje poskusne prometne ureditve, vključno s tehničnimi prikazi uporabljene prometne signalizacije in prometne opreme ter njihove načrtovane postavitev.

(4) Upravljavec državne ceste o začetku in trajanju izvajanja poskusne prometne ureditve na določenem cestnem odseku državne ceste najmanj deset dni pred njeno izvedbo obvesti javnost, ministrstvo, pristojno za promet, policijo, pristojni inšpekcijski organ za ceste, prometno-informacijski center, v primeru izvedbe te ureditve v naselju pa tudi pristojno občinsko redarstvo.

(5) Upravljavec državne ceste najpozneje tri mesece pred potekom obdobja trajanja poskusne prometne ureditve ovrednoti njene učinke na varnost udeležencev cestnega prometa in s tem seznaniti ministrstvo, pristojno za promet.

87. člen

(prometna signalizacija in prometna oprema na državnih cestah)

(1) Postavitev, zamenjavo, dopolnitev ali odstranitev prometne signalizacije in prometne opreme na državnih cestah odredi upravljavec ceste.

(2) Na državni cesti se sme postavljati turistična in druga obvestilna prometna signalizacija v skladu s predpisom, ki ureja prometno signalizacijo in prometno opremo na cestah. Postavitev in odstranitev turistične in druge obvestilne prometne signalizacije odreja upravljavec ceste, ki ima pravico do povrnitve stroškov za njeno postavitev, vzdrževanje in odstranitev.

(3) Pravna ali fizična oseba, ki ji je bila podeljena koncesija za redno vzdrževanje državnih cest, lahko spreminja prometno signalizacijo in prometno opremo le na podlagi internega akta upravljavca ceste iz prvega odstavka 85. člena tega zakona, razen v primerih iz tretjega odstavka 75. člena tega zakona.

88. člen

(sistem za informiranje uporabnikov ob državnih cestah)

(1) Sistem za informiranje uporabnikov ob državnih cestah obsega postavljanje in vzdrževanje informacijskih panojev, tabel, portalov, vitrin ter obcestnih in nadcestnih transparentov, s katerimi se udeležencem cestnega prometa podajajo prometne in prometno-varnostne informacije.

(2) Na objektih sistema za informiranje se lahko udeležencem cestnega prometa podajajo le:

- obvestila, namenjena izboljšanju prometne varnosti;

- pomembne informacije upravljavca ceste, če teh ni mogoče podati s predpisano prometno signalizacijo;
- prometne in druge informacije na servisnih prometnih površinah.

(3) Presoja vsebine informacije in postavljanje objektov iz prvega odstavka tega člena lahko izvaja le upravljavec ceste oziroma izvajalec rednega vzdrževanja ceste.

(4) Postavitev objektov sistema za informiranje uporabnikov odredi upravljavec ceste z internim aktom iz prvega odstavka 85. člena tega zakona.

89. člen (oglaševanje ob državnih cestah)

(1) Objekti za oglaševanje ob državnih cestah so lahko reklamni stolpi, stebri (npr. totemi, piloni), plakatni panoji, oglasne deske, nosilci in drogovi nadcestnih transparentov in zastav, svetlobne vitrine kot del nadstrešnic avtobusnih postajališč ter drugi nepremični in premični namenski nosilci.

(2) Postavljanje oziroma uporaba objektov za oglaševanje je v območju državne ceste zunaj naselja prepovedano.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek je v območju državne ceste zunaj naselja dopustna postavitev enostavnega ali nezahtevnega objekta:

- če ima objekt za oglaševanje funkcijo usmerjanja in se namešča tik ob ali na stavbi gospodarskega subjekta, ki ima sedež v tej stavbi, in je ta v varovalnem pasu državne ceste z neposrednim cestnim priključkom na to cesto;
- kot reklamni steber (npr. totem, pilon) v območju kompleksa gospodarskega subjekta, na katerem je lahko le logotip gospodarskega subjekta in druge nujne informacije (npr. cene derivatov na postajah za oskrbo vozil z gorivi, delovni čas postaje oziroma drugega gospodarskega subjekta).

(4) Objekti za oglaševanje se lahko ob državnih cestah v naselju postavljajo in uporabljajo izven:

- preglednega polja in pregledne berme ceste;
- preglednostnega prostora prehoda ceste čez železniško progo v isti ravnini;
- območja vzdolž vozišča ceste, predpisane za postavitev prometne signalizacije in prometne opreme.

(5) Postavljanje in uporaba elektronskih prikazovalnikov v območju državne ceste je prepovedano. Svetlobne vitrine z neto oglasno površino do vključno 2,1 m², če gre za enostransko oglaševanje, ali 4,2 m², če gre za obojestransko oglaševanje, in osvetljene z notranje strani v skladu s predpisom, ki ureja mejne vrednosti svetlobnega onesnaževanja, se lahko ob državnih cestah v naselju postavljajo in uporabljajo zunaj vozišča državne ceste.

(6) Soglasje za postavitev objektov za oglaševanje iz tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena v območju državne ceste izda upravljavec državne ceste na podlagi načrta za postavitev objekta za oglaševanje, če je oglaševanje v tem območju dovoljeno s prostorskim aktom občine.

(7) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju z drugim, četrtem ali petim odstavkom tega člena ali brez soglasja postavi oziroma uporablja objekt za oglaševanje v območju državne ceste ali ga postavi oziroma uporablja v nasprotju s pogoji iz soglasja.

(8) Z globo 500 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka in je površina oglasnega sporočila manjša od 5 kvadratnih metrov.

(9) Z globo 8.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz sedmega odstavka tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 2.000 eurov.

(10) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz sedmega odstavka tega člena in je površina oglasnega sporočila manjša od 5 kvadratnih metrov, njihova odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

VII. VARNOSTNE ZAhteVE ZA PREDORE

90. člen

(obseg uporabe)

(1) Določbe tega poglavja se uporabljajo za predore, daljše od 500 m, merjeno po najdaljšem smernem vozišču v popolnoma zaprtem delu predora, na državnih cestah, ki so del vseevropskega cestnega omrežja, kot je določeno z Uredbo (EU) št. 1315/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja in razveljavitvi Sklepa št. 661/2010/EU (UL L št. 348 z dne 20. 12. 2013, str. 1), zadnjič spremenjeno z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/254 z dne 9. novembra 2018 o prilagoditvi Priloge III k Uredbi (EU) št. 1315/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja (UL L št. 43 z dne 14. 2. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1315/2013/EU) in grafično prikazano na zemljevidih v Prilogi I Uredbe 1315/2013/EU.

(2) Vlada lahko predpiše, da se določbe tega poglavja uporabljajo tudi za predore na drugih javnih cestah, ki so daljši od 500 metrov, merjeno po najdaljšem smernem vozišču v popolnoma zaprtem delu predora.

91. člen

(minimalne varnostne zahteve)

(1) Minimalne varnostne zahteve za predore iz prejšnjega člena se nanašajo na:

- konstrukcijske značilnosti in opremo predorov, kot so npr. število cevi in smernih vozišč, geometrija predora, izhod v sili, dostop gasilske in druge reševalne ali intervencijske službe, odstavne niše, odvajanje tekočin, požarna varnost, prezračevanje, komunikacijski sistemi, ter
- ukrepe v zvezi z obratovanjem predora, kot so npr. zagotavljanje potrebnih sredstev in usposobljenega osebja, način izvedbe del v predoru, obvladovanje prometnih in drugih nesreč ter izrednih dogodkov, vključno z zagotovitvijo pravočasnega dostopa gasilske in druge reševalne ali intervencijske službe ter ključne reševalne opreme, delovanje nadzornega centra in njegovo neposredno povezavo s pristojnim centrom za obveščanje, potek prometa v predoru, prevoz nevarnih snovi.

(2) Minimalne varnostne zahteve za predore natančneje predpiše vlada.

(3) Vlada v predpisu iz prejšnjega odstavka predpiše tudi varnostno dokumentacijo, ki se pripravi za posamezno vrsto projektne dokumentacije predora, način odobritve idejne zasnove, način dajanja v obratovanje in pogoje za izdajo dovoljenja za obratovanje predora ter občasne vaje, ki zagotavljajo varnost predora.

(4) Analiza tveganja vsebuje podrobno oceno tveganj za posamezen predor ob upoštevanju vseh projektnih dejavnikov in prometnih pogojev, ki vplivajo na varnost. Vsebina in rezultati analize tveganja so vsebovani v varnostni dokumentaciji, sestavljeni v skladu s predpisom iz prejšnjega odstavka ter predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Analizo tveganja pripravi oseba, ki je od upravljavca predora funkcionalno neodvisna.

(5) Za namestitev ali uporabo inovativne opreme ali ukrepov, ki zagotavljajo enako ali višjo stopnjo varnosti predora, kot to določa ta zakon in predpis iz drugega odstavka tega člena, lahko ministrstvo, pristojno za promet, dovoli izjemo od zahtev tega predpisa. K dovoljenju izjeme ministrstvo, pristojno za promet, pridobi odobritev Evropske komisije.

92. člen

(naloge ministrstva, pristojnega za promet)

(1) Ministrstvo, pristojno za promet, je odgovorno za zagotavljanje vseh vidikov varnosti predora. Ministrstvo, pristojno za promet, sprejema odločitve v zvezi z varnostjo predora, ki je deloma v drugi državi članici, po predhodnem soglasju pristojnega upravnega organa druge države članice ali daje predhodno soglasje k odločitvam tega organa.

(2) Ministrstvo, pristojno za promet, izda dovoljenje za obratovanje predora, če so izpolnjene varnostne zahteve, ki jih določa ta zakon in predpis iz drugega odstavka prejšnjega člena in če je izdano dovoljenje o poskusnem obratovanju oziroma uporabno dovoljenje po predpisih, ki urejajo gradnjo.

(3) Ne glede na 75. člen tega zakona ministrstvo, pristojno za promet, prepove ali omeji promet v predoru, če varnostne zahteve ali ukrepi, določeni s predpisom iz drugega odstavka prejšnjega člena, niso izpolnjeni. Ministrstvo, pristojno za promet, pri tem določi pogoje, pod katerimi se lahko ponovno vzpostavi običajen promet v predoru.

(4) Ministrstvo, pristojno za promet, poskrbi, da so izvedene naslednje naloge:

- redno preskušanje in pregledovanje predorov ter oblikovanje varnostnih zahtev v zvezi s tem;
- vzpostavljanje organizacijskih in operativnih načrtov za usposabljanje in opremljanje služb za ukrepanje ob prometnih in drugih nesrečah ter izrednih dogodkih;
- opredelitev postopka za takojšnje zaprtje predora v nujnem primeru;
- izvajanje potrebnih ukrepov za zmanjšanje tveganja.

(5) Ministrstvo, pristojno za promet, pošlje Evropski komisiji vsaki dve leti do konca septembra poročilo o požarih v predorih in nesrečah, ki vplivajo na varnost uporabnikov cest v predorih, ter o njihovi pogostosti in vzrokih, jih oceni in zagotovi informacije o dejanski vlogi in učinkovitosti varnostnih sredstev in ukrepov.

93. člen (upravljavca predora)

(1) Ministrstvo, pristojno za promet, določi za vsak predor v fazi projektiranja, gradnje in obratovanja upravljavca predora, lahko pa naloge upravljavca predora opravlja samo.

(2) Upravljavca predora, ki je deloma v drugi državi članici, določi ministrstvo, pristojno za promet, skupaj s pristojnim upravnim organom druge države članice.

(3) Upravljavca predora izdela načrt zaščite in reševanja za primer prometne nesreče v predoru oziroma ukrepanje ob drugi nesreči ali izrednem dogodku, sodeluje pri določitvi, opremljanju, pripravi in usposabljanju pristojne gasilske oziroma druge reševalne ali intervencijske službe ter vzdržuje in preverja delovanje vseh varnostnih sistemov v predoru.

(4) Če pride do prometne in druge nesreče ter izrednega dogodka v predoru, upravljavca predora o tem najpozneje v enem mesecu sestavi poročilo, ki ga pošlje uradniku za varnost, ministrstvu, pristojnemu za promet, in službam za ukrepanje ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku, ki so ob tem dogodku posredovale.

(5) Ko je sestavljeno poročilo o preiskavi vzrokov prometne in druge nesreče ter izrednega dogodka, upravljavca predora to poročilo pošlje uradniku za varnost, ministrstvu, pristojnemu za promet, in službam za ukrepanje ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku, ki so ob tem dogodku posredovale, in to najpozneje v enem mesecu od prejema.

94. člen (uradnik za varnost)

(1) Upravljavca predora po predhodnem soglasju ministrstva, pristojnega za promet, za vsak predor imenuje uradnika za varnost, ki koordinira vse ukrepe za zagotovitev varnosti v predoru. Uradnik za varnost, ki je lahko del osebja predora ali službe za ukrepanje ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku, je neodvisen pri vseh zadevah varnosti predora in v zvezi s tem ne sme sprejemati nobenih navodil delodajalca. Ista oseba je lahko uradnik za varnost v več predorih.

(2) Uradnik za varnost opravlja naslednje naloge:

- zagotavlja koordinacijo s službami za ukrepanje ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku in sodeluje pri pripravi operativnih načrtov;
- sodeluje pri načrtovanju, pripravi vseh vrst projektne dokumentacije, izvajanju in ocenjevanju ukrepanja ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku;
- sodeluje pri določanju konstrukcije, opreme in obratovanja novih predorov in sprememb obstoječih predorov;
- sodeluje pri načrtovanju, ocenjevanju, preverjanju in izvajanju načrtov za ukrepanje ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku;
- preverja usposobljenost služb za ukrepanje ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku in sodeluje pri organizaciji njihovih vaj;
- svetuje glede dajanja predorov v obratovanje;
- preverja, ali je konstrukcija in oprema predora vzdrževana in popravljena.

VIII. VARNOSTNE ZAHTEVE ZA CESTNO INFRASTRUKTURO

95. člen (obseg uporabe)

(1) Določbe tega poglavja se uporabljajo za državne ceste, ki so del vseevropskega cestnega omrežja, kot je določeno z Uredbo 1315/2013/EU in grafično prikazano na zemljevidih v Prilogi I Uredbe 1315/2013/EU.

(2) Določbe tega poglavja se uporabljajo tudi za avtoceste in primarne ceste, ki niso del vseevropskega cestnega omrežja iz prejšnjega odstavka.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se določbe tega poglavja uporabljajo tudi za obstoječe ceste ali gradnjo novih cest zunaj naselij, ki ne služijo neposrednemu dostopu do sosednjih zemljišč in so bile ali bodo zgrajene s pomočjo finančnih sredstev Evropske unije.

(4) Prejšnji odstavek ne velja za ceste, ki se ne uporabljajo za javni promet (npr. dovozne ceste do industrijskih obratov, kmetijskih ali gozdnih zemljišč).

(5) Direkcija objavi seznam primarnih cest na svoji spletni strani in ga redno posodablja.

(6) Vlada lahko predpiše, da se določbe tega poglavja uporabljajo tudi za druge javne ceste, na katerih je to utemeljeno zaradi obsega povprečnega letnega dnevnega prometa oziroma števila prometnih nesreč s smrtnim izidom ali hudimi telesnimi poškodbami udeležencev cestnega prometa.

(7) Določbe tega poglavja se ne uporabljajo za predore iz 90. člena tega zakona.

96. člen (varnost cestne infrastrukture)

Aktivnosti za izboljšanje varnosti cestne infrastrukture se nanašajo na vse faze načrtovanja, projektiranja, gradnje in vzdrževanja cest in obsegajo:

- izdelavo ocene učinkov na varnost v cestnem prometu;
- preverjanje varnosti v cestnem prometu;
- oceno varnosti v cestnem prometu za celotno omrežje;
- redno in ciljno usmerjeno pregledovanje varnosti cest;
- zaščito ranljivih udeležencev v prometu;
- raziskavo dejavnikov nastanka prometnih nesreč.

97. člen (ocena učinka na varnost v cestnem prometu)

(1) Ocena učinka na varnost v cestnem prometu, ki jo izvede presojevalec varnosti cest, je strateško primerjalna analiza učinka v fazi načrtovanja variant po predpisih, ki urejajo urejanje prostora, ki ga imajo izgradnja nove ceste ali znatne spremembe zmogljivosti obstoječega omrežja cest (v nadaljnjem besedilu: cestno infrastruktorni projekt).

(2) Ocena učinka na varnost v cestnem prometu pojasni upoštevanje varnosti v prometu, ki vpliva na izbiro predlagane rešitve. Ocena učinka na varnost v cestnem prometu zagotovi informacije, ki so potrebne za analizo stroškov in koristi različnih ocenjenih rešitev.

(3) Ocena učinka na varnost v prometu se ob upoštevanju določb tega poglavja, smernic za delo presojevalcev varnosti cest, s katerimi so določeni posamezni koraki in elementi, ki jih je treba upoštevati pri opravljanju presoje varnosti cestne infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: smernice za delo presojevalcev varnosti cest) in meril iz Priloge I Direktive 2008/96/ES, izvede v začetni fazi načrtovanja pred odobritvijo cestno-infrastrukturnega projekta in je obvezna za vse cestno-infrastrukturne projekte.

98. člen (preverjanje varnosti v cestnem prometu)

(1) Preverjanje varnosti v cestnem prometu je neodvisno, podrobno in sistematično tehnično varnostno preverjanje konstrukcijskih lastnosti cestno-infrastrukturnega projekta, ki obsega vse faze od načrtovanja, izgradnje, začetka obratovanja do pridobitve uporabnega ali obratovalnega dovoljenja.

(2) Preverjanje varnosti v cestnem prometu, ki ga izvede presojevalec varnosti cest, se izvaja za vse cestno infrastrukturalne projekte, pri tem pa se upoštevajo merila iz Priloge II Direktive 2008/96/ES.

(3) Preverjanje varnosti v cestnem prometu lahko izvaja presojevalec varnosti cest, ki ni sodeloval pri projektiranju ali gradnji projekta, ki je predmet presoje.

(4) V poročilu presojevalec varnosti cest za vsako fazo preverjanja varnosti v cestnem prometu navede za prometno varnost kritične elemente cestno-infrastrukturnega projekta. Investitor se do poročila presojevalca varnosti cest pisno opredeli in utemelji svojo odločitev.

99. člen

(ocena varnosti v cestnem prometu za celotno omrežje)

(1) Ocena varnosti v cestnem prometu pomeni razvrščanje delov obstoječega cestnega omrežja v posamezne kategorije glede na kvantitativno ugotovljeno stopnjo varnosti.

(2) Ocenjevanje varnosti v cestnem prometu se izvaja na celotnem cestnem omrežju iz 95. člena tega zakona.

(3) Pri ocenjevanju varnosti v cestnem prometu za celotno omrežje upravljavec ceste oceni stopnjo tveganja za prometne nesreče na podlagi pregleda lastnosti zasnove ceste na kraju samem ali s pomočjo uporabe ustreznih elektronskih sredstev in na podlagi analize posameznih odsekov cestnega omrežja, ki so v uporabi več kot tri leta in na katerih po metodologiji določanja mest z visoko stopnjo prometnih nesreč prihaja do zgostitev prometnih nesreč, katerih posledica so smrt ali hude telesne poškodbe udeležencev cestnega prometa.

(4) Pri ocenjevanju varnosti v cestnem prometu za celotno omrežje, ki se izvaja najmanj vsakih pet let, se upoštevajo okvirni elementi iz Priloge III Direktive 2008/96/ES.

(5) Po opravljeni oceni varnosti v cestnem prometu za celotno omrežje upravljavec ceste zaradi prednostne razvrstitve potreb za nadaljnje ukrepanje na posameznih cestnih odsekih le-te glede na njihovo stopnjo varnosti razvrsti v najmanj tri kategorije. Upravljavec ceste na svoji spletni strani objavi metodologijo za razvrščanje cestnih odsekov v posamezno kategorijo glede na stopnjo njihove varnosti in seznam cestnih odsekov, ki se uvrščajo v posamezno kategorijo.

(6) Na podlagi rezultatov ocenjevanja varnosti v cestnem prometu za celotno omrežje se izvedejo ciljno usmerjeni pregledi varnosti cest ali neposredni ukrepi za odpravo tveganj za nastanek prometnih nesreč.

100. člen

(redno pregledovanje varnosti cest)

(1) Redno pregledovanje varnosti cest pomeni reden periodični pregled stanja ceste ali cestnih odsekov, ki z vidika prometne varnosti zahtevajo izvedbo vzdrževalnih del za preprečevanje nastanka prometnih nesreč.

(2) Redno pregledovanje varnosti cest se izvaja na cestnih odsekih, po katerih poteka promet, zaradi odkrivanja karakteristik, ki vplivajo na prometno varnost in preprečevanje nastanka prometnih nesreč.

(3) Redno pregledovanje varnosti cest izvajajo presojevalci varnosti cest. Pogostost pregledov zagotavlja primerno raven prometne varnosti cestne infrastrukture, zato se pregledi opravljajo najmanj vsakih pet let, v primeru ugotovljene slabše prometne varnosti pa se takšni cestni odseki ali točke rešujejo prednostno.

(4) Če cestni odsek iz 95. člena tega zakona meji na cestni predor iz 90. člena tega zakona, se najmanj vsakih pet let izvede skupen redni pregled varnosti cestnega odseka na stiku s predorom, ki ga izvedeta presojevalec varnosti cest in uradnik za varnost.

101. člen

(ciljno usmerjeno pregledovanje varnosti cest)

(1) Ciljno usmerjeno pregledovanje varnosti cest je pregled ceste ali cestnega odseka, ki se izvede na pobudo upravljavca ceste zaradi neposrednega prepoznavanja nevarnih okoliščin, napak ali težav, ki pomenijo povečano tveganje za nastanek prometnih nesreč ali poškodb udeležencev cestnega prometa. Pri opravljanju ciljno usmerjenega pregleda varnosti cest se upoštevajo določbe tega poglavja, smernice za delo presojevalcev varnosti cest in okvirni elementi iz Priloge IIa Direktive 2008/96/ES.

(2) Ciljno usmerjen pregled varnosti cest opravi presojevalec varnosti cest ali skupina strokovnjakov, od katerih je najmanj eden presojevalec varnosti cest.

(3) Na podlagi ugotovitev ciljno usmerjenega pregleda varnosti ceste presojevalec varnosti cest ali skupina strokovnjakov pripravi poročilo, ki je podlaga za odločitev upravljavca ceste o izvedbi ukrepov za izboljšanje varnosti cestne infrastrukture.

(4) V poročilu iz prejšnjega odstavka se opredelijo cestni odseki, na katerih so potrebne izboljšave varnosti cestne infrastrukture, in določijo prednostni ukrepi za njihovo izboljšavo.

(5) Upravljavec ceste na podlagi poročila iz tretjega odstavka tega člena pripravi akcijski načrt odprave tveganj iz prvega odstavka tega člena. Na podlagi akcijskega načrta, ki se redno posodablja, se spremlja izvajanje ukrepov iz šestega odstavka tega člena.

(6) Upravljavec ceste izvede ukrepe za izboljšanje varnosti cestne infrastrukture najprej na cestnih odsekih z nizko stopnjo varnosti cestne infrastrukture. Pri izvedbi ukrepov se osredotoči najprej na tiste ukrepe, ki so hitro izvedljivi v okviru zagotovljenih finančnih sredstev ter s katerih izvedbo je pričakovati takojšnje učinke izboljšanja varnosti cestne infrastrukture in prihranke pri stroških prometnih nesreč.

102. člen

(zaščita ranljivih udeležencev v prometu)

(1) Pri izvajanju ocene učinka na varnost cestnega prometa, preverjanju varnosti v cestnem prometu, ocenjevanju varnosti v cestnem prometu za celotno omrežje, rednem in ciljno usmerjenem pregledovanju varnosti cest se upoštevajo potrebe ranljivih udeležencev v prometu, določene s predpisi, ki urejajo ceste in cestni promet.

(2) V primerih iz prejšnjega odstavka ugotavlja presojevalec varnosti cest tudi upoštevanje potreb ranljivih udeležencev cestnega prometa na podlagi okvirnih elementov iz Priloge I, Priloge II, Priloge IIa, Priloge III in Priloge IV Direktive 2008/96/ES.

103. člen

(raziskava dejavnikov nastanka prometnih nesreč in izračun povprečne družbene cene prometnih nesreč)

(1) Javna agencija, pristojna za varnost prometa (v nadaljnjem besedilu: javna agencija), imenuje skupino strokovnjakov, ki razišče dejavnike nastanka prometne nesreče za vsako prometno nesrečo s smrtnim izidom, ki se zgodi na cesti iz 95. člena tega zakona, in sestavi poročilo o prometni nesreči, javna agencija pa to poročilo pošlje ministrstvu, pristojnemu za promet. Poročilo o prometni nesreči vsebuje podatke iz Priloge IV Direktive 2008/96/ES.

(2) Javna agencija zagotovi izračun povprečne družbene cene prometnih nesreč s smrtnim izidom in povprečne družbene cene prometnih nesreč s hudimi telesnimi poškodbami.

104. člen

(presojevalec varnosti cest)

(1) Za presojevalca varnosti cest se imenuje posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- najmanj izobrazbo, pridobljeno po univerzitetnih študijskih programih prve stopnje, s področja cestne infrastrukture, prometnega inženirstva ali prometne varnosti;
- najmanj deset let izkušenj na področju projektiranja cest, revidiranja ali recenziranja cestnih projektov ali izdelave prometno-varnostnih analiz;
- opravljen strokovni izpit za presojevalca varnosti cest.

(2) Presojevalec varnosti cest se najmanj vsaka tri leta udeleži obdobjnega strokovnega usposabljanja.

(3) Strokovna usposabljanja in preverjanje usposobljenosti za presojevalca varnosti cest organizira javna agencija.

(4) Presojevalce varnosti cest imenuje minister, pristojen za promet. Javna agencija za spremljanje usposobljenosti presojevalcev varnosti cest vzpostavi in vodi evidenco, ki vsebuje naslednje podatke:

- osebno ime;
- EMŠO;
- datum in kraj rojstva;
- stalno oziroma začasno prebivališče;

- številka in datum izdaje potrdila o opravljenem strokovnem izpitu;
- datum opravljenega obdobjnega strokovnega usposabljanja.

(5) Način usposabljanja in preverjanja strokovne usposobljenosti, obrazec potrdila o uspešno opravljenem usposabljanju ter način vodenja evidence o izdanih potrdilih predpiše minister, pristojen za promet. Minister, pristojen za promet, podrobneje predpiše tudi način in pogoje opravljanja nalog presojevalcev varnosti cest.

105. člen
(izbira presojevalca varnosti cest)

(1) Za opravljanje nalog iz tega poglavja investitor oziroma upravljavec ceste iz 95. člena tega zakona izbere presojevalca varnosti cest na podlagi postopka javnega naročila v skladu z zakonom, ki ureja javna naročila.

(2) Naloge iz tega poglavja lahko opravlja presojevalec varnosti cest kot posameznik ali v imenu in za račun pravne osebe, pri kateri je zaposlen.

106. člen
(poročila presojevalca varnosti cest in obveznost njihovega upoštevanja)

(1) Presojevalec varnosti cest izdelava poročilo o oceni učinka na varnost cestnega prometa, poročila o preveritvi varnosti cestnega prometa in poročilo o pregledu varnosti ceste in ga pošlje upravljavcu ceste.

(2) Upravljavec ceste se do poročil iz prejšnjega odstavka pisno opredeli, pri čemer podrobno obrazloži, katerih predlogov presojevalca varnosti cest ni mogoče upoštevati.

(3) Pisna opredelitev upravljavca ceste o neupoštevanju predlogov iz poročila presojevalca varnosti cest se obravnava na zaključnem sestanku, na katerem so prisotni upravljavec ceste, presojevalec varnosti cest, ki je izdelal poročilo, in projektant, ki je sodeloval pri reševanju neupoštevanega predloga.

(4) Sklepi zaključnega sestanka iz prejšnjega odstavka so dokončni. Zapisnik zaključnega sestanka se vroči vsem sodelujočim.

(5) Če se cesta ali njen odsek preda v promet na podlagi uporabnega dovoljenja, je poročilo o preveritvi varnosti cestne infrastrukture sestavni del dokazila o zanesljivosti objekta.

107. člen
(poročanje Evropski komisiji)

Ministrstvo, pristojno za promet, pošlje Evropski komisiji do 31. oktobra 2025 in nato vsakih pet let poročilo o razvrstitvi celotnega cestnega omrežja iz 95. člena tega zakona glede na oceno varnosti v cestnem prometu, ki je bila izdelana v skladu z 99. členom tega zakona.

IX. UPRAVLJANJE, GRADNJA, VZDRŽEVANJE IN VARSTVO OBČINSKIH CEST

108. člen
(upravljavec občinskih cest)

Upravljavca občinskih cest in način izvajanja nalog upravljanja določi pristojni organ občine s splošnim aktom.

109. člen
(varovalni pas ob občinski cesti)

(1) Zaradi razvoja občinskega cestnega omrežja, preprečitve škodljivih vplivov emisij prometa na bivalno okolje in preprečitve vplivov drugih neposrednih prostorskih ureditev na občinsko cesto in promet na njej je ob teh cestah varovalni pas, v katerem je raba prostora omejena.

(2) Gradnja objektov ali izvajanje drugih gradbenih posegov, vzpostavitev trajnih nasadov, ograj in živih mej v varovalnem pasu občinske ceste je dovoljena le s soglasjem ali mnenjem upravljavca občinske ceste.

(3) Upravljavec občinske ceste izda soglasje ali mnenje iz prejšnjega odstavka, če s predlaganim posegom v varovalnem pasu niso prizadeti interesi varovanja občinske ceste in prometa na njej ter so zagotovljeni

regulacijski elementi, ki ločujejo grajene javne površine od površin v zasebni lasti, s katerimi se zagotavlja prihodnji razvoj prometa.

(4) Varovalni pas občinske ceste se meri od zunanjega roba cestnega zemljišča v smeri prečne in vzdolžne osi, pri premostitvenih objektih pa od tlorisne projekcije najbolj izpostavljenih robov objekta na zemljišče ter znaša:

- pri lokalnih cestah 10 metrov;
- pri javnih poteh 5 metrov;
- pri občinskih kolesarskih cestah in poteh 1 meter.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek varovalnega pasu nimajo občinske kolesarske ceste in poti v delu njihovega poteka preko vodnih zemljišč in zemljišč, ki niso javno dobro v lasti občine.

(6) Občina lahko z odlokom predpiše manjšo širino varovalnih pasov.

(7) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik – lastnik ali imetnik pravice uporabe zemljišča, ki v varovalnem pasu občinske ceste brez soglasja ali v nasprotju s soglasjem upravljavca ceste gradi ali zgradi objekt, izvaja ali izvede druge gradbene posege, vzpostavlja ali vzpostavi trajni nasad, ograjo in živo mejo.

(8) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba – lastnica ali imetnica pravice uporabe zemljišča, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njena odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

110. člen (preglednosti ob občinski cesti)

(1) V območju križišča občinskih cest, križišča občinske ceste z železniško progo (preglednostni prostor) ali v območju cestnih priključkov na občinsko cesto (pregledno polje) ter na notranjih straneh cestnih krivin (pregledna berma) ni dovoljeno vzpostaviti kakršne koli vegetacije ali postaviti objekte, naprave in druge predmete ter storiti kar koli drugega, kar bi oviralo preglednost cest, križišča ali cestnega priključka.

(2) Preglednost ob občinski cesti se ugotavlja na podlagi predpisov, ki urejajo ceste oziroma železnice. Tehnične podatke o dimenzijah preglednega polja, pregledne berme oziroma preglednostnega prostora za potrebe rednega vzdrževanja in nadzora ceste zagotavlja upravljavec ceste.

(3) Zaradi zagotavljanja stanja iz prvega odstavka tega člena, razen na individualnih cestnih priključkih, se lahko lastninska pravica začasno ali trajno obremeni s služnostjo v javno korist.

(4) V primeru ustanovitve služnosti v javno korist lastniku služneče nepremičnine pripada odškodnina, ki obsega zmanjšano vrednost nepremičnine in dejansko škodo.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek lastnik služneče nepremičnine ni upravičen do odškodnine, če je bila taka omejitev uporabe zemljišča predhodno določena v soglasju ali mnenju občine.

(6) Z globo 500 eurov se kaznuje za prekršek posameznik – lastnik ali imetnik pravice uporabe zemljišča, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(7) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba – lastnica ali imetnica pravice uporabe zemljišča, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, njena odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

111. člen (cestni priključki na občinsko cesto)

(1) Cestni priključki nekategoriziranih cest in individualni priključki na občinske ceste (v nadaljnjem besedilu: priključki na občinske ceste) se lahko gradijo le s soglasjem ali mnenjem upravljavca občinskih cest.

(2) Upravljavec občinskih cest izda soglasje ali mnenje iz prejšnjega odstavka, če ugotovi, da to ne bo imelo škodljivih posledic za zmogljivost ceste ali varnost prometa na njej. Cestni priključki, katerih izvedba je dovoljena na podlagi soglasja upravljavca občinske ceste, morajo izpolnjevati merila za enostavne objekte v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov.

(3) Cestni priključek do meje cestnega zemljišča občinske ceste s pripadajočo prometno signalizacijo in prometno opremo je sestavni del občinske ceste.

(4) Upravljavec občinskih cest lahko z odločbo zahteva prilagoditev cestnega priključka na stroške lastnika ali imetnika pravice uporabe cestnega priključka, če cestni priključek na občinsko cesto zaradi povečanega prometa ali uporabe za drugačen promet, kot je bil upoštevan ob izdaji soglasja ali mnenja za njegovo gradnjo, ni več ustrezen.

(5) Upravljavec občinskih cest lahko ukine cestni priključek na občinsko cesto v soglasju z lastnikom ali imetnikom pravice uporabe cestnega priključka.

(6) Ne glede na prejšnji odstavek upravljavec občinskih cest z odločbo ukine cestni priključek na občinsko cesto, če je priključek na območju, kjer se mora izvesti ukrep za varstvo občinske ceste in zavarovanje prometa na njej, ali če to zahteva sprememba prometne ureditve na občinski cesti. Cestni priključek se nadomesti na stroške občine.

(7) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik – lastnik ali imetnik pravice uporabe zemljišča, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(8) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba – lastnica ali imetnica pravice uporabe zemljišča, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, njena odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

112. člen (prometna ureditev na občinskih cestah)

(1) Prometno ureditev ali njeno spremembo na občinski cesti ali njenem delu odredi z internim aktom občina. Pri zahtevnejših prometnih ureditvah je sestavni del internega akta tudi načrt prometne ureditve.

(2) Prometna ureditev obsega:

- določitev uporabe ceste ali dela ceste za določene vrste vozil oziroma uporabnikov (cesta, rezervirana za motorna vozila, kolesarska cesta, pot ali steza, steza za pešce, steza za pešce in kolesarje, steza za jezdece) in mej naselij;
- določitev prednostnih smeri in sistema ter načina vodenja prometa;
- določitev omejitev uporabe ceste ali njenega dela glede na vrsto prometa;
- določitev omejitev hitrosti vozil;
- določitev skupnega prometnega prostora;
- ureditev kolesarskega prometa in določitev lokalnih kolesarskih povezav;
- ureditev parkiranja in ustavljanja vozil;
- določitev območij umirjenega prometa, območij omejene hitrosti in območij za pešce in prehodov za pešce;
- določitev ukrepov za umirjanje prometa za varnost otrok, pešcev in kolesarjev, zlasti v bližini vzgojno-varstvenih, izobraževalnih in zdravstvenih ustanov, igrišč, stanovanjskih naselij in drugih območij, kjer se ti udeleženci cestnega prometa pojavljajo v večjem številu;
- določitev drugih prepovedi, obveznosti ali omejitev udeležencem prometa.

(3) Ne glede prvi odstavek tega člena se lahko prometna ureditev za vzpostavitev območij omejene hitrosti izvede le na podlagi splošnega akta občine, s katerim je takšna prometna ureditev določena.

(4) Omejitev največje dovoljene hitrosti vozil na cesti zunaj naselja ne sme biti manjša od 50 km/h, razen če to zahtevajo utemeljeni razlogi za varnost ceste in prometa na njej.

(5) Prometna ureditev iz drugega odstavka tega člena se označi s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo. O postavitvi, zamenjavi, dopolnitvi ali odstranitvi prometne signalizacije na občinskih cestah odloča upravljavec občinskih cest.

113. člen (zapora ceste zaradi del ali prireditev na občinski cesti)

(1) Dela na občinski cesti ali ob njej, ki vplivajo na promet na tej cesti in jo je zaradi tega treba delno ali popolno zapreti za promet, se lahko opravljajo le z dovoljenjem upravljavca občinskih cest.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek dovoljenje za delno ali popolno zaporo občinske ceste ni potrebno za redno vzdrževanje občinske ceste.

(3) Dovoljenje upravljavca občinskih cest za zaporo občinske ceste se pridobi tudi za športne in druge prireditve na njej.

(4) Dovoljenje za popolno zaporo občinske ceste brez preusmeritve prometa na druge javne ceste se izda, če preusmeritev na druge javne ceste ni mogoča ali če se promet na lokalni cesti ne ustavi za več kot 30 minut oziroma zaradi zapore javne poti za več kot 60 minut.

(5) Z dovoljenjem za zaporo občinske ceste se določijo pogoji za izvedbo zapore ceste, preusmeritve prometa zaradi zapore ceste in čas njenega trajanja.

(6) Zaporo občinske ceste postavi izvajalec rednega vzdrževanja občinske ceste, ki o njeni izvedbi obvesti policijo, občinsko redarstvo in pristojni inšpekcijski organ za ceste najmanj tri dni pred spremembo ter javnost na krajevno običajen način.

(7) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki izvede delno ali popolno zaporo občinske ceste, potrebno zaradi opravljanja del na cesti ali športne ali druge prireditve na cesti, brez dovoljenja za zaporo občinske ceste, v nasprotju s pogoji dovoljenja ali preseže v dovoljenju določeni čas njenega trajanja.

(8) Z globo 2.000 eurov se kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

(9) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja cest, če delno ali popolno zaporo občinske ceste izvede brez dovoljenja ali v nasprotju z dovoljenjem, ali v predpisanem roku na predpisan način ne obvesti policije, občinskega redarstva in pristojnega inšpekcijskega organa za ceste o izvedbi zapore, njegova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

114. člen (omejitve uporabe občinske ceste)

(1) Če na občinski cesti ali njenem delu ni mogoč varen promet vozil zaradi zimskih razmer, močnega vetra, prometne in druge nesreče ter izrednega dogodka ali če to terjajo drugi utemeljeni razlogi, ki se nanašajo na zavarovanje ceste in varnost prometa na njej, lahko upravljavec občinske ceste oziroma po njegovem pooblastilu izvajalec rednega vzdrževanja občinske ceste začasno prepove uporabo občinske ceste za vse ali posamezne vrste vozil ali skupin vozil oziroma dovoli vožnjo samo tistih vozil ali skupin vozil, ki so ustrezno opremljena.

(2) Župan lahko na posameznih občinskih cestah odredi omejitev njihove uporabe za vsa motorna vozila ali posamezne vrste motornih vozil zaradi:

- prometne preobremenjenosti naravnega okolja, varstva bivalnega in naravnega okolja in pretočnosti prometa na posameznih občinskih cestah, ki potekajo po zavarovanih območjih narave, na predlog ministra, pristojnega za okolje;
- zagotavljanja prometne varnosti na označenih šolskih poteh, razen za lokalni promet.

(3) O prepovedi ali omejitvi uporabe občinske ceste iz razlogov, navedenih v prvem odstavku tega člena, obvesti upravljavec občinske ceste oziroma po njegovem pooblastilu izvajalec rednega vzdrževanja občinske ceste po elektronski poti pristojno policijsko upravo, občinsko redarstvo, pristojni inšpekcijski organ za ceste in javnost na krajevno običajen način najpozneje v eni uri po nastanku dogodka, o omejitvi uporabe občinske ceste iz razlogov, navedenih v prejšnjem odstavku, pa najmanj sedem dni pred uveljavitvijo ukrepa omejitve uporabe občinske ceste.

(4) Občinsko cesto ali njen del, na katerem je odrejena omejitev uporabe, upravljavec ceste označi s predpisano prometno signalizacijo.

(5) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek upravljavec ceste ali pooblaščen izvajalec rednega vzdrževanja občinske ceste, ki v predpisanem roku na predpisan način ne obvesti policije, občinskega redarstva in pristojnega inšpekcijskega organa za ceste o omejitvi uporabe ceste, njuna odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

(6) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek upravljavec ceste, ki občinske ceste ne označi s predpisano prometno signalizacijo, njegova odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

115. člen

(obveznost vodenja podatkov o občinskih cestah)

- (1) Upravljavlec občinskih cest vodi evidence o občinskih cestah in objektih v skladu s predpisom, ki ureja način označevanja javnih cest in evidence o javnih cestah in objektih na njih.
- (2) Zbirne podatke iz evidenc o občinskih javnih cestah občina brezplačno pošlje direkciji najpozneje do 15. maja tekočega leta za stanje cest preteklega leta.
- (3) Če občina predpisanih podatkov ne pošlje direkciji do predpisanega roka, pridobi podatke direkcija na stroške občine.

X. NACIONALNI CENTER ZA UPRAVLJANJE PROMETA

116. člen

(Nacionalni center za upravljanje prometa)

(1) Nacionalni center za upravljanje prometa (v nadaljnjem besedilu: NCUP) je pristojen za strateško usmerjanje, koordinacijo in povezovanje upravljavcev cest, pri čemer se ohranjajo pristojnosti upravljavcev cest na področju nadzora in vodenja prometa ter obveščanja javnosti o stanju cest v njihovem upravljanju, kot jih določa ta zakon.

(2) NCUP opravlja zlasti te naloge:

- usmerjanje in usklajevanje dejavnosti za upravljanje prometa na strateški ravni v rednih in izrednih primerih, kar vključuje tudi sodelovanje pri odločanju o potrebnih ukrepih (npr. začasna omejitve ali preusmeritev prometa, zapore cest);
- pridobivanje podatkov o lokalnih ukrepih od vseh upravljavcev cest, spremljanje ukrepov in predlaganje njihovih sprememb oziroma odločanje o uskladitvah medsebojnih pristojnosti vseh subjektov, ki sodelujejo pri izvajanju dejavnosti NCUP;
- sodelovanje pri mednarodnem načrtovanju in upravljanju prometa;
- zbiranje vseh razpoložljivih podatkov o stanju državnih cest in prometa na njih na enem mestu ter njihova analiza in obdelava;
- obveščanje javnosti o stanju državnih cest in prometa na njih po sredstvih javnega obveščanja in drugih javnosti dostopnih medijih, kar se uresničuje prek prometno-informacijskega centra za državne ceste;
- nadzor čezmejne harmonizacije in medobratovalnosti rešitev ITS in C-ITS;
- vzpostavitev, razvoj in upravljanje nacionalne točke dostopa v skladu z Direktivo 2010/40/EU, Delegirano uredbo Komisije (EU) 2015/962 z dne 18. decembra 2014 o dopolnitvi Direktive 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z opravljanjem storitev zagotavljanja prometnih informacij v realnem času po vsej EU (UL L št. 157 z dne 23. 6. 2015, str. 21; v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba 2015/962/EU) in Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/1926 z dne 31. maja 2017 o dopolnitvi Direktive 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z opravljanjem storitev zagotavljanja večmodalnih potovalnih informacij po vsej EU (UL L št. 272 z dne 21. 10. 2017, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba 2017/1926/EU).

117. člen

(delovanje NCUP)

- (1) NCUP je notranja organizacijska enota ministrstva, pristojnega za promet.
- (2) NCUP deluje v prostorih nadzornega centra Dragomelj, ki je v lasti Republike Slovenije.
- (3) Pri nadzoru in upravljanju prometa ter obveščanju javnosti o stanju državnih cest in prometa na njih sodelujejo v okviru NCUP direkcija, koncesionar s koncesijo za upravljanje državnih cest, prometno-informacijski center, policija, občina, ki ima organiziran center za nadzor nad prometom, ter organ, pristojen za zaščito in reševanje. Pri obveščanju javnosti o stanju državnih cest in prometa na njih sodeluje izvajalec javne službe na področju radijske in televizijske dejavnosti, ki omogoča celovito obveščanje javnosti, vključno z neposrednim in takojšnjim predvajanjem informacij. Naloge iz tega odstavka se štejejo za naloge iz pristojnosti subjektov, ki jih ti izvajajo in jih opravljajo za svoj račun.
- (4) Pri izvajanju nalog NCUP lahko sodelujejo tudi drugi upravljavci cest, ki z ministrstvom, pristojnim za promet, v ta namen sklenejo sporazum o sodelovanju, v katerem se dogovorijo o obsegu in načinu zbiranja informacij in njihovega posredovanja javnosti ter o načinu upravljanja prometa na cestah, ki jih upravljajo.

(5) Subjekti iz tretjega odstavka tega člena imajo za opravljanje svojih nalog v prostorih NCUP in za potrebe izvajanja nalog tega centra pravico do brezplačne uporabe prostorov. S posebno pogodbo med uporabniki vseh prostorov NCUP se uredijo obveznosti glede pokrivanja obratovalnih stroškov NCUP.

(6) Podrobnejša pravila o delovanju NCUP ter sodelovanju udeleženih subjektov pri izvajanju nalog in pristojnosti iz tretjega odstavka tega člena predpiše minister, pristojen za promet.

XI. RAZVOJ IN UPORABA ITS IN C-ITS

118. člen

(pristojnost za razvoj in uporabo aplikacij in storitev ITS ali C-ITS)

Za spremljanje razvoja in uporabe aplikacij in storitev ITS in C-ITS je pristojen NCUP.

119. člen

(naloge na področju aplikacij in storitev ITS ali C-ITS)

(1) Na področju aplikacij in storitev ITS ali C-ITS se izvajajo naslednje naloge:

- spremljanje in analiziranje razvoja ITS ali C-ITS v Republiki Sloveniji in tujini;
- sodelovanje s primerljivimi ustanovami ali pravnimi subjekti iz drugih držav članic na področjih razvoja ter uporabe aplikacij in storitev ITS ali C-ITS, ki so v skladu z Direktivo 2010/40/EU, Delegirano uredbo 2015/962/EU in Delegirano uredbo 2017/1926/EU opredeljena kot prednostna;
- spremljanje uporabe aplikacij in storitev ITS ali C-ITS v Republiki Sloveniji, zlasti spremljanje, evidentiranje in analiza težav pri njihovi uporabi.

(2) NCUP je nacionalno telo za presojo skladnosti rešitev in storitev ITS ali C-ITS v skladu z Direktivo 2010/40/EU, Delegirano uredbo 2015/962/EU, Delegirano uredbo 2017/1926/EU, Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 885/2013 z dne 15. maja 2013 o dopolnitvi Direktive 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami za zagotavljanje storitev obveščanja glede varnih in varovanih parkirišč za tovornjake in komercialna vozila (UL L št. 247 z dne 18. 9. 2013, str. 1) in Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 886/2013 z dne 15. maja 2013 o dopolnitvi Direktive 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s podatki in postopki za, po možnosti, brezplačno zagotavljanje osnovnih splošnih informacij uporabnikom v zvezi z varnostjo v cestnem prometu (UL L št. 247 z dne 18. 9. 2013, str. 6).

120. člen

(uporaba specifikacij s področja ITS ali C-ITS)

(1) Pri uvajanju aplikacij in storitev ITS ali C-ITS se uporabljajo specifikacije, ki jih sprejme Evropska komisija v skladu z Direktivo 2010/40/EU (v nadaljnjem besedilu: specifikacija ITS).

(2) Ukrepi, potrebni za izvajanje specifikacij ITS, zagotavljajo spoštovanje naslednjih načel:

- načelo učinkovitosti, kar pomeni, da prispevajo k reševanju ključnih izzivov, ki vplivajo na cestni promet (npr. zmanjšanje preobremenjenosti cest, zmanjšanje emisij, izboljšanje energetske učinkovitosti, izboljšanje varnosti, posebej za ranljive udeležence v prometu);
- načelo stroškovne učinkovitosti, kar pomeni optimizacijo razmerja med stroški in rezultati pri izpolnjevanju zastavljenih ciljev;
- načelo sorazmernosti, kar pomeni, da je treba po potrebi zagotoviti različne ravni dosegljive kakovosti storitev in njihovega uvajanja, pri čemer se upoštevajo tudi lokalne posebnosti;
- načelo podpore kontinuiteti storitev, kar pomeni zagotavljanje neprekinjenih, čezmejnih, brezhibnih storitev na področjih uvajanja storitev ITS in C-ITS. Storitve je treba neprekinjeno zagotavljati na ravni, prilagojeni značilnostim prometnih omrežij, ki povezujejo Republiko Slovenijo z drugimi državami, ter notranjih prometnih omrežij, vključno s povezavo mesta s podeželjem;
- načelo uresničevanja medobratovalnosti, kar pomeni, da sistemi in povezani poslovni procesi omogočajo izmenjavo podatkov ter posredovanje informacij in znanja, kar zagotavlja učinkovito izvajanje storitev ITS ali C-ITS;
- načelo ohranjanja združljivosti z obstoječimi sistemi, kar pomeni, da je treba po potrebi zagotoviti združljivost sistemov ITS ali C-ITS z obstoječimi sistemi, ki zasledujejo isti cilj, pri čemer se ne ovira razvoj novih tehnologij;
- načelo upoštevanja obstoječe lastnosti infrastrukture in omrežja, kar pomeni, da je treba upoštevati svojevrstne razlike v lastnostih prometnega omrežja, predvsem prometne obremenjenosti in vremenskih razmer na cestah;

- načelo spodbujanja enakosti dostopa, kar pomeni, da ni dopustno ovirati dostopa ranljivih udeležencev v prometu do aplikacij in storitev ITS ali C-ITS ali jih obravnavati neenako pri merilih za dostop in uporabo;
- načelo podpore tehnične zrelosti, kar pomeni, da je treba po ustrezni oceni tveganj dokazati zanesljivost ITS glede na ustrezno stopnjo tehničnega razvoja in uporabe;
- načelo zagotavljanja visoke kakovosti časovne razporeditve in pozicioniranja, kar pomeni uporabo satelitske infrastrukture ali druge tehnologije, ki zagotavlja primerljivo stopnjo natančnosti za uporabo aplikacij in storitev ITS ali C-ITS, ki terjajo globalno, stalno, natančno in zagotovljeno določanje časa in položaja;
- načelo omogočanja intermodalnosti, kar pomeni, da je treba pri uvajanju ITS ali C-ITS po potrebi upoštevati usklajevanje različnih vrst prevoza;
- načelo ohranjanja usklajenosti, kar pomeni upoštevanje veljavnih predpisov, strategij in ukrepov, ki so pomembni za ITS ali C-ITS, zlasti na področju standardizacije;
- načelo upoštevanja koncepta vgrajene zasebnosti, kar pomeni upoštevanje temeljnih načel varstva osebnih podatkov pri oblikovanju in delovanju storitev ITS ali C-ITS, s poudarkom na načelu predhodne presoje vplivov na varstvo osebnih podatkov in minimizacije osebnih podatkov, ki se bodo obdelovali.

(3) Pod pogoji, določenimi v specifikaciji ITS, se lahko določijo tudi dodatna pravila za opravljanje storitev ITS ali C-ITS na delu ali na celotnem ozemlju Republike Slovenije, če takšna pravila ne ovirajo medobratovalnosti.

121. člen

(varovanje osebnih podatkov pri uporabi aplikacij in storitev ITS ali C-ITS)

(1) NCUP, upravljavci cest in ponudniki aplikacij in storitev ITS ali C-ITS ravnajo pri uporabi aplikacij in storitev ITS ali C-ITS v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

(2) Pri izvajanju nalog iz prvega odstavka 119. člena tega zakona oziroma prvega in drugega odstavka prejšnjega člena subjekti iz prejšnjega odstavka zagotovijo uporabo anonimnih in statističnih podatkov v vseh primerih, ko je z njimi mogoče uresničevati zastavljene cilje aplikacij in storitev ITS ali C-ITS.

(3) Ta zakon ne daje izrecne pravne podlage za obdelavo osebnih podatkov. Ponudniki aplikacij in storitev ITS ali C-ITS morajo pri uvajanju aplikacij in storitev ITS ali C-ITS spoštovati pogoje iz tega člena in za obdelavo osebnih podatkov zagotoviti ustrezno pravno podlago (npr. v obliki pogodbe ali privolitve uporabnika) v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

(4) Osebnih podatki iz prejšnjega odstavka se hranijo najkrajši možni čas, ki zadošča za dosego namena uporabe aplikacij in storitev ITS ali C-ITS.

(5) Subjekti iz prvega odstavka tega člena sprejmejo ustrezne organizacijske, tehnične in logično-tehnične postopke in ukrepe, s katerimi se varujejo osebni podatki, preprečuje naključno ali namerno nepooblaščenno uničevanje podatkov, njihova sprememba ali izguba ter nepooblaščen obdelava teh podatkov.

122. člen

(poročanje Evropski komisiji)

(1) Ministrstvo, pristojno za promet, poroča Evropski komisiji vsaka tri leta o napredku, doseženem pri izvajanju dejavnosti in projektov v zvezi s področji, ki so v skladu z Direktivo 2010/40/EU opredeljena kot prednostna.

(2) Za potrebe priprave poročila iz prejšnjega odstavka lahko ministrstvo, pristojno za promet, zahteva od upravljavcev cest ter ponudnikov aplikacij in storitev ITS in C-ITS potrebne podatke o izvajanju storitev ITS ali C-ITS oziroma o aplikacijah ITS ali C-ITS, obsegu uporabnikov posameznikih aplikacij in storitev ter težavah, s katerimi se srečujejo.

XII. POOBLASTILA IN UKREPI NADZORNIH ORGANOV

123. člen

(pooblastila policije, občinskega redarstva in cestninskih nadzornikov)

(1) Nadzor nad določbami 5., 6., 34., 35., 36., 37., 39., 41., 43., 44., 46., 47., 124., 125., 126., 127., 128. in 137. člena tega zakona izvajajo na javnih cestah in nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni

promet, policisti, na občinskih cestah, nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet, in državnih cestah v naseljih pa tudi občinski redarji.

(2) Nadzor nad določbami 7. člena tega zakona izvajajo policisti in cestninski nadzorniki.

(3) Policisti, občinski redarji in cestninski nadzorniki nadzirajo izvajanje tega zakona v okviru nadzora cestnega prometa.

124. člen

(začasni ukrepi policije in občinskega redarstva ob ugotovljenih pomanjkljivostih na cesti)

(1) Policija ob ugotovitvi pomanjkljivosti, ki neposredno ogrožajo varnost ceste in promet na javni ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, izvede začasne ukrepe, s katerimi se prepreči ogrožanje udeležencev v prometu, in o tem obvesti pristojnega izvajalca rednega vzdrževanja ceste, lastnika ceste ali od njega pooblaščenega upravljavca ceste in pristojni inšpekcijski organ za ceste. Enako pooblastilo ima občinsko redarstvo na občinski cesti, državni cesti v naselju ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet.

(2) Policija ali občinsko redarstvo smeta odrediti odstranitev predmetov, objektov, drugih naprav ali ovir s ceste, če:

- slepijo, zavajajo ali ovirajo udeležence v prometu;
- zmanjšujejo preglednost ceste;
- zmanjšujejo vidnost prometne signalizacije ali prometne opreme na cesti;
- zmanjšujejo pretočnost prometa;
- odvrtačajo pozornost voznikov.

(3) Izvajalec rednega vzdrževanja cest takoj zavaruje nevarno mesto s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo ter v najkrajšem možnem času odpravi pomanjkljivosti iz prvega odstavka tega člena oziroma odstrani predmete, objekte, druge naprave ali ovire iz prejšnjega odstavka.

(4) Policija ali občinsko redarstvo smeta zaradi varnosti ceste in prometa na njej odrediti prepoved prometa na nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, ki ne izpolnjuje pogojev iz drugega ali tretjega odstavka 8. člena tega zakona. Prepoved prometa označi njen lastnik ali od njega pooblaščen upravljavec s predpisano prometno signalizacijo in traja do odprave razlogov za prepoved.

(5) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja cest, ki ne zavaruje nevarnega mesta in v najkrajšem možnem času ne odpravi pomanjkljivosti oziroma odstrani predmetov, objektov, drugih naprav ali ovir v skladu s tretjim odstavkom tega člena, njegova odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

125. člen

(nadzor izrednih prevozov po javni cesti)

(1) Nadzor nad opravljanjem izrednih prevozov v prometu izvajata policija in občinsko redarstvo.

(2) Pred začetkom izvajanja izrednega prevoza izvajalec izrednega prevoza najavi izredni prevoz v skladu z dovoljenjem za izredni prevoz.

(3) Z globo 300 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki izvaja izredni prevoz v nasprotju s prejšnjim odstavkom.

(4) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 300 eurov.

126. člen

(tehtanje vozila)

(1) Policist ali občinski redar sme napotiti na tehtanje vozilo, za katero sumi, da je tovor, ki se na njem prevaža, naložen v nasprotju z določbami 34., 35., 36. in 39. člena tega zakona. Voznik na zahtevo policista ali občinskega redarja omogoči tehtanje vozila. Če na kraju postopka vozila ni mogoče stehtati, voznik na zahtevo policista ali občinskega redarja odpelje vozilo na tehtanje.

(2) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z zahtevo policista ali občinskega redarja iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo 6.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, katerega voznik ravna v nasprotju z zahtevo policista ali občinskega redarja iz prvega odstavka tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 2.000 eurov.

127. člen
(obveznosti voznika vozila)

(1) Voznik ima pri sebi dovoljenje za izredni prevoz in ga na zahtevo policista ali občinskega redarja izroči na vpogled.

(2) Voznik omogoči na zahtevo policista ali občinskega redarja pregled vozila, opreme, naprav, tovora in pri njem sodeluje.

(3) Z globo 40 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(4) Z globo 160 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

128. člen
(izločitev vozila iz prometa)

(1) Policist ali občinski redar prepove nadaljnjo vožnjo in izloči iz prometa motorno ali priklopno vozilo:

- katerega voznik ne omogoči ali ne sodeluje pri pregledu vozila, naprav, opreme ali tovora ali tehtanju vozila;
- ki je obremenjeno nad največjo dovoljeno maso, skupno maso ali osno obremenitvijo po določenih proizvajalca vozila;
- ki samo ali skupaj s tovorom prekoračuje predpisane mere (širina, dolžina, višina) ali dovoljeno osno obremenitev ali dovoljeno skupno maso, pa zanj ni bilo izdano dovoljenje za izredni prevoz, ali ne izpolnjuje posebnih pogojev, določenih v dovoljenju za izredni prevoz;
- ki vozi po cesti, po kateri je vožnja tovrstnih vozil prepovedana;
- s katerega odpada material (npr. zemlja, blato), ki onesnažuje vozišče;
- ki vozi po cesti s takšnimi naležnimi ploskvami koles, ki so ali bi lahko poškodovale vozišče;
- katerega največja dovoljena masa presega maso, odrejeno s prometnim znakom.

(2) Policist ali občinski redar, ki izloči vozilo iz prejšnjega odstavka, lahko odvzame registrske oziroma preizkusne tablice v skladu z določbami zakona, ki ureja motorna vozila.

(3) Izločitev vozila traja do odprave razlogov, zaradi katerih je bila odrejena, ali pridobitve ustreznega dovoljenja.

(4) Lastnik vozila odstrani izločeno vozilo s ceste v 24 urah. Če tega ne stori, odstrani vozilo na njegove stroške izvajalec rednega vzdrževanja cest.

(5) Z globo 40 eurov se kaznuje za prekršek posameznik – voznik ali lastnik vozila, ki ravna v nasprotju s prejšnjim odstavkom.

(6) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju s četrnim odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 40 eurov. Z globo 40 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba državnega organa ali organa samoupravne lokalne skupnosti, ki ravna v nasprotju s četrnim odstavkom tega člena.

XIII. INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO

129. člen
(opravljanje inšpekcijskega nadzorstva)

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov na državnih cestah izvaja inšpektorat, pristojen za državne ceste, na občinskih in nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet, pa občinski inšpekcijski organ, pristojen za ceste.

130. člen
(pogoji za opravljanje inšpekcijskega nadzorstva)

(1) Za inšpektorja, pristojnega za državne ceste, je lahko imenovan posameznik, ki poleg splošnih pogojev za delo v državni upravi izpolnjuje še naslednje pogoje:

- da ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po univerzitetnih študijskih programih prve stopnje s področja prometa ali gradbeništva;
- da ima poleg izobrazbe, pridobljene po univerzitetnem študijskem programu prve stopnje, še najmanj pet let delovnih izkušenj s področja prometa ali gradbeništva oziroma poleg izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje, še najmanj tri leta takšnih delovnih izkušenj;
- da ima opravljen strokovni izpit za inšpektorja.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek je lahko za inšpektorja za ceste občinskega inšpekcijskega organa imenovan posameznik, ki izpolnjuje pogoje po zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, če tako določi občina.

131. člen
(obseg inšpekcijskega nadzorstva)

(1) Pristojni inšpektor za ceste pri opravljanju inšpekcijskega nadzora nadzira:

- ali se ceste uporabljajo za namen ter na način in pod pogoji, kot jih določajo ta zakon in predpisi, izdani na njegovi podlagi (v nadaljnjem besedilu: predpisi, ki urejajo ceste);
- ali so ceste redno vzdrževane v skladu s predpisi, ki urejajo ceste, in omogočajo varno uporabo;
- ali sta prometna signalizacija in prometna oprema na cestah postavljeni in vzdrževani v skladu s pogoji, ki jih določajo predpisi, ki urejajo ceste;
- ali so zapore ceste zaradi del ali prireditev na cesti postavljene in vzdrževane v skladu s predpisi, ki urejajo ceste, in izdanim dovoljenjem;
- ali so izpolnjeni pogoji za gradnjo objektov v območju ceste po tem zakonu;
- ali se priključki na ceste gradijo in vzdržujejo v skladu s pogoji, določenimi v predpisih, ki urejajo ceste;
- ali se vzdrževalna dela ali vzdrževalna dela v javno korist izvajajo v skladu s pogoji, ki jih določajo predpisi, ki urejajo ceste, in ali so izpolnjeni pogoji za izročitev ceste v uporabo po tem zakonu;
- ali je zagotovljena preglednost javne ceste v skladu s predpisi, ki urejajo ceste;
- ali so izpolnjeni pogoji za izvajanje posegov v varovalnem pasu ceste v skladu s tem zakonom.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek občinski inšpekcijski organ pri opravljanju inšpekcijskega nadzora nekategoriziranih cest, ki se uporabljajo za javni cestni promet, nadzira:

- ali so nekategorizirane ceste, ki se uporabljajo za javni cestni promet, vzdrževane v skladu s predpisi, ki urejajo ceste, in omogočajo varno uporabo;
- ali sta prometna signalizacija in prometna oprema na nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet, postavljeni in vzdrževani v skladu s pogoji, ki jih določajo predpisi, ki urejajo ceste.

132. člen
(prisilna izvršba inšpekcijskih ukrepov)

Prisilna izvršba inšpekcijskih ukrepov, izdanih v skladu z določbami tega zakona, se opravlja po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

133. člen
(izvajanje denarnih izvršb)

Denarne izvršbe inšpekcijskih ukrepov ter drugih odločb in sklepov, izdanih na podlagi tega zakona v zvezi s plačili kazni na podlagi tega zakona, izvršuje Finančna uprava Republike Slovenije v okviru svojih pristojnosti.

134. člen
(splošni inšpekcijski ukrepi)

(1) Pristojni inšpektor za ceste z opozorilom, če oceni, da je to zadosten ukrep, ali z odločbo:

1. odredi, da se v roku, ki ga določi, odpravijo nepravilnosti, ki jih ugotovi v zvezi z:
 - rednimi vzdrževalnimi deli na cestah;
 - vzdrževalnimi deli in vzdrževalnimi deli v javno korist na cestah;

- postavitvijo in rednim vzdrževanjem prometne signalizacije in prometne opreme ter naprav in ukrepov za umirjanje cestnega prometa v nasprotju s prometno ureditvijo oziroma predpisi, ki urejajo ceste;
 - postavitvijo in vzdrževanjem zapore ceste v nasprotju z dovoljenjem oziroma predpisi, ki urejajo ceste;
 - cestnimi priključki na javne ceste, ki se gradijo ali so zgrajeni v nasprotju s soglasjem;
 - gradnjo objektov ali izvajanjem drugih gradbenih posegov, vzpostavitev trajnih nasadov, ograj in živih mej v varovalnem pasu ceste, v nasprotju s soglasjem;
 - izvajanjem del zunaj varovalnega pasu ceste v nasprotju s soglasjem,
 - izvajanjem gradbenih in drugih del, povezanih z gradnjo (npr. izkopi, prekopi, podkopi, vrtanja), ter gozdarskih del (npr. podiranje dreves, spravilo lesa) v območju ceste v nasprotju s soglasjem;
 - gradnjo gospodarske javne infrastrukture v območju državne ceste ali posegi v državno cesto zaradi vzdrževanja druge gospodarske javne infrastrukture v nasprotju s soglasjem;
 - zagotavljanjem preglednosti ob javni cesti v nasprotju z zakonom in predpisi, ki urejajo ceste;
2. odredi, da se ustavijo naslednja dela, ki se izvajajo brez soglasja:
 - gradnja cestnih priključkov na javne ceste;
 - gradnja objektov ali izvajanje drugih gradbenih posegov, vzpostavitev trajnih nasadov, ograj in živih mej v varovalnem pasu ceste;
 - izvajanje del zunaj varovalnega pasu ceste po pozivu upravljavca ceste iz 30. člena tega zakona;
 3. odredi, da se do odprave ugotovljenih nepravilnosti ustavi gradnja cest, ki se izvaja v okviru vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist, če se ne odpravijo ugotovljene nepravilnosti v roku, ki ga je določil;
 4. prepove uporabo cestnega priključka na javno cesto, ki je zgrajen brez izdanega soglasja ali v nasprotju z njim in niso odpravljene ugotovljene nepravilnosti v roku, ki ga je določil;
 5. odredi odstranitev objekta za oglaševanje, ki je v območju državne ceste postavljen brez soglasja ali v nasprotju s pogoji izdanega soglasja ali se uporablja v nasprotju s pogoji iz izdanega soglasja;
 6. odredi izvajalcu rednega vzdrževanja cest odstranitev ovir s ceste ali drugih posledic ravnanj, ki bi lahko škodovala cesti ali ogrožale, ovirale ali zmanjševale varnost prometa na njej ter vzpostavitev prejšnjega stanja ali drugačno sanacijo ceste, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni mogoča, na stroške povzročitelja;
 7. odredi ustavitev gradnje ali vzdrževanja gospodarske javne infrastrukture, izvajanje gradbenih in drugih del, povezanih z gradnjo (npr. izkopi, prekopi, podkopi, vrtanja) na cesti, ki se izvajajo brez soglasja, ali niso odpravljene ugotovljene nepravilnosti v roku, ki ga je določil, in o posledicah ravnanj na cesti obvesti izvajalca rednega vzdrževanja cest, ki izvede ukrepe iz petega odstavka 6. člena tega zakona na stroške povzročitelja;
 8. odredi ustavitev gozdarskih del (npr. podiranje dreves, spravilo lesa) v območju ceste, ki se izvajajo brez soglasja, ali niso odpravljene ugotovljene nepravilnosti v roku, ki ga je določil, in o posledicah ravnanj na cesti obvesti izvajalca rednega vzdrževanja cest, ki izvede ukrepe iz petega odstavka 6. člena tega zakona na stroške povzročitelja;
 9. odredi odstranitev enostavnega objekta, ki se gradi ali je zgrajen v varovalnem pasu ceste v nasprotju s pogoji izdanega soglasja, ter vzpostavitev prejšnjega stanja ali drugačno sanacijo, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni mogoča, na stroške inšpekcijskega zavezanca, če inšpekcijski zavezanec ne uskladi gradnje enostavnega objekta s pogoji izdanega soglasja v roku, ki ga je določil pristojni inšpektor za ceste po 1. točki tega odstavka;
 10. odredi odstranitev trajnih nasadov, ograj in živih mej v varovalnem pasu ceste, ki so izvedeni ali vzpostavljeni v nasprotju s pogoji izdanega soglasja, ter vzpostavitev prejšnjega stanja ali drugačno sanacijo, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni mogoča, na stroške inšpekcijskega zavezanca, če zavezanec ne uskladi vzpostavitev trajnih nasadov, ograj in živih mej s pogoji izdanega soglasja v roku, ki ga je določil pristojni inšpektor za ceste po 1. točki tega odstavka;
 11. odredi odstranitev enostavnega objekta, ki se gradi ali je zgrajen v varovalnem pasu ceste brez soglasja, ter vzpostavitev prejšnjega stanja ali drugačno sanacijo, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni mogoča, na stroške inšpekcijskega zavezanca, če inšpekcijski zavezanec ne poda vloge za izdajo soglasja v roku, ki ga določi pristojni inšpektor za ceste po drugem odstavku tega člena, ali če upravljavec ceste njegovo vlogo za izdajo soglasja pravnomočno zavrže ali zavrne;
 12. odredi odstranitev trajnih nasadov, ograj in živih mej v varovalnem pasu ceste, ki so izvedeni ali vzpostavljeni brez soglasja, ter vzpostavitev prejšnjega stanja ali drugačno sanacijo, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni mogoča, na stroške inšpekcijskega zavezanca, če inšpekcijski zavezanec ne poda vloge za izdajo soglasja v roku, ki ga določi pristojni inšpektor za ceste po drugem odstavku tega člena, ali če upravljavec ceste njegovo vlogo za izdajo soglasja pravnomočno zavrže ali zavrne;
 13. odredi ustavitev del v območju ceste, ki vplivajo na promet in se izvajajo brez dovoljenja za zaporo ceste, ter odredi, da zavarovanje območja s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo izvede izvajalec rednega vzdrževanja na stroške povzročitelja.

(2) V primeru iz 2. točke prejšnjega odstavka pristojni inšpektor za ceste odredi tudi, da inšpekcijski zavezanec v roku, ki ga določi, poda vlogo za pridobitev soglasja upravljavca ceste. Inšpekcijski zavezanec lahko gradnjo oziroma izvajanje del iz 2. točke prejšnjega odstavka nadaljuje šele po pravnomočnosti soglasja upravljavca ceste.

(3) Stroške, ki jih ima izvajalec rednega vzdrževanja ceste v zvezi z deli, ki jih mora na zahtevo pristojnega inšpektorja za ceste po tem zakonu izvesti na stroške povzročitelja, izterja od povzročitelja upravljavec ceste. Upravljavec ceste zaradi izterjave stroškov iz prejšnjega stavka pridobi podatke o povzročitelju (osebno ime oziroma firma, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža) od pristojnega inšpektorja za ceste, ki je izvajalcu rednega vzdrževanja cest odredil opravo del. Če povzročitelj ni znan ali ga ni mogoče ugotoviti, gredo stroški v breme rednega vzdrževanja ceste.

(4) Inšpekcijski zavezanec po peti, šesti, sedmi in osmi alineji 1., 2., 9., 10., 11. in 12. točki prejšnjega odstavka je investitor. Če investitor ni znan, je inšpekcijski zavezanec lastnik zemljišča.

135. člen (začasni ukrepi)

(1) Pristojni inšpektor za ceste sme v primerih, ko bi bila ogrožena varna uporaba ceste ali bi lahko nastala škoda na njej, odrediti začasno prepoved oziroma omejitev uporabe ceste ali druge ukrepe, da se odvrne nevarnost ali prepreči škoda.

(2) Ukrepi iz prejšnjega odstavka je začasen in traja, dokler so razlogi zanj.

(3) Ukrepi začasne prepovedi oziroma omejitve uporabe ceste iz prvega odstavka tega člena izvede izvajalec rednega vzdrževanja cest v okviru opravljanja gospodarske javne službe.

(4) O ukrepih iz prvega odstavka tega člena pristojni inšpektor za ceste obvesti upravljavca ceste, policijo in občinsko redarstvo.

(5) Pristojni inšpektor za ceste občinskega inšpekcijskega organa sme prepovedati promet na nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, ki ne izpolnjuje pogojev iz drugega ali tretjega odstavka 8. člena tega zakona.

(6) Prepoved cestnega prometa iz prejšnjega odstavka označi njen lastnik ali od njega pooblaščen upravljavec in traja do odprave razlogov za prepoved.

136. člen (inšpekcijski nadzor predora)

Inšpekcijski nadzor predora iz 90. člena tega zakona pristojni inšpektor za ceste opravi najmanj vsakih pet let. O ugotovitvah tega pregleda in izrečenih ukrepih obvesti ministrstvo, pristojno za promet, policijo, upravljavca predora in uradnika za varnost. Če ministrstvo, pristojno za promet, ugotovi, da predor ne izpolnjuje minimalnih varnostnih zahtev, ki jih določa ta zakon in predpis iz 91. člena tega zakona, določi pogoje za nadaljnje obratovanje predora ali odloči o prepovedi oziroma omejitvi prometa v predoru. Če so za sanacijo predora potrebne pomembne spremembe konstrukcije, opreme oziroma obratovanja predora, se po izvedbi teh sprememb izda novo dovoljenje za obratovanje predora.

137. člen (prekrškovni organi in dolžnost upoštevanja znakov, ukazov in odredb)

(1) Inšpektorat, pristojen za državne ceste, in občinski inšpekcijski organ za ceste sta prekrškovna organa za vse prekrške iz tega zakona, storjene na cestah, ki jih nadzorujeta v okviru svoje pristojnosti, razen za prekrške iz 5., 7., 34., 35., 36., 37., 39., 41., 43., 44., 46., 47., 124., 125., 126., 127. in 128. člena tega zakona.

(2) Policija in občinsko redarstvo sta prekrškovna organa za prekrške iz 5., 6., 34., 35., 36., 37., 39., 41., 43., 44., 46., 47., 124., 125., 126., 127., 128. in 137. člena tega zakona, storjene na cestah, ki jih nadzorujejo v okviru svoje pristojnosti.

(3) Cestninski nadzorniki so prekrškovni organ za prekrške iz 7. in 137. člena tega zakona, storjene na avtocestah in hitrih cestah, policisti pa tudi za prekrške iz 7. člena tega zakona.

(4) Pri izvajanju nadzora nad določbami tega zakona imajo policisti, občinski redarji, inšpektorji inšpektorata, pristojnega za državne ceste, inšpektorji za ceste občinskega inšpekcijskega organa in cestninski nadzorniki poleg svojih pooblastil tudi pooblastila, ki jim jih daje ta zakon.

(5) Udeleženci cestnega prometa se ravnavajo po znakih, ukazih oziroma odredbah pooblaščenih uradnih oseb pri opravljanju nadzorstva nad določbami tega zakona.

(6) Z globo 80 eurov se kaznuje za prekršek udeleženec ali udeleženka cestnega prometa, ki ne ravna po znaku, ukazu oziroma odredbi pooblaščenih uradnih oseb.

(7) Z globo 500 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ne upošteva odredbe policista ali občinskega redarja o prepovedi nadaljnje vožnje v primerih iz prvega odstavka 128. člena tega zakona. Vozniku motornega vozila se izreče tudi 5 kazenskih točk.

XIV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

138. člen

(upravni in inšpekcijski postopki ter postopki za izdajo soglasij)

(1) Upravni in inšpekcijski postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

(2) Če so bili projektni pogoji direkcije, občine ali subjekta iz prvega odstavka 67. člena tega zakona izdani pred uveljavitvijo tega zakona, se postopki za izdajo soglasja ali mnenja končajo po dosedanjih predpisih.

139. člen

(uporaba tega zakona za obstoječe javne ceste)

Za obstoječe javne ceste iz 19. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 92/05) se ne glede na lastništvo nepremičnin, po katerih poteka obstoječa javna cesta, uporablja določba 6. člena tega zakona.

140. člen

(odvzem ali omejitev lastninske pravice na nepremičninah, po katerih poteka skupna javna cesta)

Za odvzem ali omejitev lastninske pravice na nepremičninah, po katerih ob uveljavitvi tega zakona poteka skupna javna cesta, vendar te nepremičnine še niso v lasti Republike Slovenije ali občine, se smiselno uporablja 19. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 92/05), pri čemer se šteje, da je javna korist za razlastitev nepremičnin ugotovljena, če so izpolnjeni pogoji iz drugega stavka 23. točke prvega odstavka 2. člena tega zakona, sestavina zahteve za razlastitev pa je tudi listina iz četrtega odstavka 4. člena tega zakona. Sklep iz drugega odstavka 4. člena tega zakona se za cesto iz prejšnjega stavka sprejme v 30 dneh po vpisu lastninske pravice Republike Slovenije ali občine v zemljiško knjigo.

141. člen

(izobrazba, pridobljena po dosedanjih študijskih programih)

(1) Raven izobrazbe, pridobljena po dosedanjih študijskih programih za pridobitev visoke strokovne izobrazbe, ustreza ravni izobrazbe iz prve alineje prvega odstavka 104. člena in prve alineje prvega odstavka 130. člena tega zakona.

(2) Raven izobrazbe, pridobljena po dosedanjih študijskih programih za pridobitev univerzitetne izobrazbe, ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje iz druge alineje prvega odstavka 130. člena tega zakona.

142. člen

(delovanje tehničnih odborov)

Tehnični odbori, ki jih je direkcija imenovala na podlagi drugega odstavka 10. člena Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15, 10/18 in 123/21 – ZPrCP-F) nadaljujejo svoje delo v skladu s tem zakonom do poteka njihovega imenovanja.

143. člen

(odstranjevanje poškodovanih in pokvarjenih vozil na avtocestah in hitrih cestah)

Upravljavac avtoceste oziroma hitre ceste uskladi odstranjevanje poškodovanih in pokvarjenih vozil nad 3.500 kg največje dovoljene mase v skladu s 7. členom tega zakona najpozneje v enem letu od uveljavitve tega zakona.

144. člen

(družba za opravljanje nalog organiziranja, koordiniranja in vodenja priprave tehničnih specifikacij)

Na dan uveljavitve tega zakona je družba iz drugega odstavka 13. člena tega zakona družba DRI upravljanje investicij, Družba za razvoj infrastrukture, d. o. o. Ta družba mora ves čas zagotavljati pogoje za notranjega izvajalca za Republiko Slovenijo in njene organe v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje.

145. člen

(veljavnost pooblastil organizacij za usposabljanje spremljevalcev izrednih prevozov in delo komisije za preizkus znanja spremljevalcev izrednih prevozov)

(1) Pooblastila, izdana organizacijam, ki izvajajo program usposabljanja spremljevalcev izrednih prevozov, pred uveljavitvijo tega zakona, ostanejo veljavna do poteka njihove veljavnosti.

(2) Komisija za preizkus znanja spremljevalcev izrednih prevozov, ki je bila imenovana pred uveljavitvijo tega zakona, opravlja delo komisije do poteka obdobja njenega imenovanja.

146. člen

(domneva izdanega soglasja za cestni priključek)

Šteje se, da imajo cestni priključki iz 79. in 111. člena tega zakona, ki so bili zgrajeni pred 1. julijem 2011 in od tega datuma obstajajo v okvirno enaki prometni obremenitvi, pridobljeno soglasje upravljavca ceste, o čemer upravljavec ceste na zahtevo lastnika ali imetnika pravice uporabe cestnega priključka izda potrdilo.

147. člen

(odstranitev objektov za oglaševanje)

(1) Pravne ali fizične osebe, ki so lastniki ali imetniki pravice uporabe objektov za oglaševanje, katerih postavitve oziroma uporaba je v območju državne ceste prepovedana v skladu z 89. členom tega zakona, odstranijo le-te najpozneje v enem letu od uveljavitve tega zakona.

(2) Če objekt za oglaševanje v roku iz prejšnjega odstavka ni odstranjen, odredi pristojni inšpektor za ceste njegovo odstranitev na stroške njegovega lastnika ali imetnika pravice uporabe. Če lastnika ali imetnika pravice uporabe objekta za oglaševanje ni mogoče ugotoviti, se objekt za oglaševanje odstrani na stroške lastnika ali imetnika pravice uporabe zemljišča, na katerem je postavljen.

148. člen

(pošiljanje seznama avtocest in primarnih cest Evropski komisiji)

(1) Ministrstvo, pristojno za promet, pošlje Evropski komisiji seznam avtocest in primarnih cest, za katere se uporabljajo določbe VIII. poglavja tega zakona o varnostnih zahtevah za cestno infrastrukturo.

(2) Seznam iz prejšnjega odstavka vsebuje tudi ceste, za katere se zaradi posebej utemeljenih razlogov, povezanih z obsegom povprečnega letnega dnevnega prometa in posledicami prometnih nesreč, ne uporabljajo določbe VIII. poglavja tega zakona o varnostnih zahtevah za cestno infrastrukturo.

(3) Poleg cest iz prvega in drugega odstavka tega člena se na seznam iz prvega odstavka tega člena vključijo tudi ceste, za katere vlada s predpisom iz šestega odstavka 95. člena predpiše, da se uporabljajo določbe VIII. poglavja tega zakona o varnostnih zahtevah za cestno infrastrukturo.

149. člen

(prvo ocenjevanje varnosti v cestnem prometu za celotno omrežje)

Upravljavac cest iz 95. člena tega zakona izvede prvo ocenjevanje varnosti v cestnem prometu za celotno omrežje v njegovem upravljanju najpozneje do 31. decembra 2023.

150. člen

(metodologija za razvrščanje cestnih odsekov v posamezno kategorijo glede na stopnjo njihove varnosti)

Upravljalavec cest iz 95. člena tega zakona pripravi metodologijo za razvrščanje cestnih odsekov v posamezno kategorijo glede na stopnjo njihove varnosti najpozneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

151. člen
(strokovno usposabljanje presojevalcev varnosti cest)

Strokovno usposabljanje presojevalcev varnosti cest, ki se bo izvajalo po 17. decembru 2024, vključuje tudi vsebine, ki nanašajo na ranljive udeležence v prometu in cestno infrastrukturo, ki jo uporabljajo.

152. člen
(rok za izdajo podzakonskih predpisov)

(1) Minister, pristojen za promet, izda predpise iz sedmega in osmega odstavka 12. člena, osmega odstavka 13. člena, drugega odstavka 19. člena, enajstega odstavka 21. člena, četrtega odstavka 23. člena, trinajstega odstavka 39. člena, šestega odstavka 41. člena, štirinajstega odstavka 43. člena, petega odstavka 48. člena, sedmega odstavka 50. člena, šestega odstavka 51. člena, tretjega odstavka 57. člena, četrtega in petega odstavka 75. člena, petega odstavka 104. člena in šestega odstavka 117. člena tega zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Vlada izda predpise iz petega odstavka 34. člena, devetega odstavka 39. člena, petega odstavka 49. člena in drugega odstavka 91. člena tega zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

153. člen
(rok za uskladitev občinskih predpisov)

Občine uskladijo svoje predpise z določbami tega zakona najpozneje v šestih mesecih od njegove uveljavitve.

154. člen
(veljavnost predpisov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15, 10/18 in 123/21 – ZPrCP-F).

(2) Ne glede na prejšnji odstavek še naprej velja določba drugega odstavka 123. člena Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15, 10/18 in 123/21 – ZPrCP-F) v delu, ki se nanaša na 19. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 92/05).

(3) Naslednji predpisi se do uveljavitve predpisov, izdanih na podlagi tega zakona, še naprej uporabljajo:

- Uredba o tehničnih normativih in pogojih za projektiranje cestnih predorov v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 48/06, 54/09 in 109/10 – ZCes-1);
- Uredba o povračilu za izredne cestne prevoze (Uradni list RS, št. 89/08 in 109/10 – ZCes-1);
- Uredba o merilih za kategorizacijo javnih cest (Uradni list RS, št. 49/97, 113/09 in 109/10 – ZCes-1);
- Pravilnik o projektiranju cest (Uradni list RS, št. 91/05, 26/06, 109/10 – ZCes-1 in 36/18);
- Pravilnik o cestnih priključkih na javne ceste (Uradni list RS, št. 86/09 in 109/10 – ZCes-1);
- Pravilnik o pogojih in načinu opravljanja izrednih prevozov po javnih cestah ter o tranzitnih smereh za izredne prevoze v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 4/08, 36/08, 110/09, 48/10 in 109/10 – ZCes-1);
- Pravilnik o načinu označevanja javnih cest in o evidencah o javnih cestah in objektih na njih (Uradni list RS, št. 49/97, 2/04 in 109/10 – ZCes-1);
- Pravilnik o omejitvi uporabe državnih cest za promet tovornih vozil, katerih največja dovoljena masa presega 7,5 ton (Uradni list RS, št. 102/06 in 109/10 – ZCes-1);
- Odredba o obvezni uporabi tehnične specifikacije za javne ceste, ki določa naprave in ukrepe za umirjanje prometa na cestah (Uradni list RS, št. 118/00, 109/10 – ZCes-1 in 99/15);
- Navodilo o označitvi in zavarovanju vozil, ustavljenih na avtocestah in hitrih cestah ob izločanju (Uradni list RS, št. 91/09 in 109/10 – ZCes-1).

(4) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji predpisi, ki pa se do uveljavitve ustreznih predpisov na podlagi tega zakona uporabljajo še naprej, kolikor niso v nasprotju s tem zakonom:

- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe vzdrževanja državnih cest (Uradni list RS, št. 116/21);

- Uredba o kategorizaciji državnih cest (Uradni list RS, št. 102/12, 35/15, 38/15, 78/15, 21/16, 52/16, 64/16, 41/17, 63/17, 78/19, 89/20 in 163/21);
- Pravilnik o prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah (Uradni list RS, št. 99/15, 46/17, 59/18, 63/19 in 150/21);
- Pravilnik o zaporah na cestah (Uradni list RS, št. 4/16);
- Pravilnik o rednem vzdrževanju javnih cest (Uradni list RS, št. 38/16);
- Pravilnik o kolesarskih povezavah (Uradni list RS, št. 29/18 in 65/19);
- Pravilnik o kolesarskih površinah (Uradni list RS, št. 36/18);
- Pravilnik o pripravi in izdajanju tehničnih specifikacij za cestno in železniško infrastrukturo (Uradni list RS, št. 48/18);
- Pravilnik o preverjanju varnosti cestne infrastrukture in usposabljanju presojevalcev varnosti cest (Uradni list RS, št. 50/11, 4/17, 20/17 in 123/20);
- Pravilnik o usposabljanju za spremljevalce izrednih prevozov (Uradni list RS, št. 29/18);
- Pravilnik o obliki, pogojih in načinu uporabe posebnih svetlobnih znakov vozil za izredne prevoze (Uradni list RS, št. 79/11);
- Pravilnik o avtobusnih postajališčih (Uradni list RS, št. 106/11 in 36/18);
- Pravilnik o metodologiji za določitev potrebnih ukrepov in delitev stroškov zaradi prekomerne prometne obremenitve javnih cest s tovornimi vozili (Uradni list RS, št. 7/12);
- Pravilnik za izvedbo investicijskih vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist na javnih cestah (Uradni list RS, št. 7/12).

(5) Z dnem uveljavitve tega zakona se prenehata uporabljati Pravilnik o omejitvah uporabe državnih cest, katerih trajanje je daljše od enega leta (Uradni list RS, št. 84/07, 109/10 – ZCes-1 in 24/16) in Odredba o seznamu potrjenih tehničnih specifikacij za javne ceste (Uradni list RS, št. 8/12, 42/12 in 99/15).

155. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K poglavju I. SPLOŠNE DOLOČBE

Splošne določbe zakona opredeljujejo namen zakona, pojasnjujejo uporabljene izraze v zakonu, opredeljujejo obseg možnih stvarnih pravic na zemljišču javne ceste, pravico uporabe ter prepovedi ogrožanja varne uporabe javne ceste, uporabo nekategoriziranih cest, ki se uporabljajo za javni cestni promet, ter obveščanje o spremembah prometne ureditve na cestah. Splošne določbe se nanašajo tako na javne kot tudi nekategorizirane ceste, ki se uporabljajo za javni cestni promet.

K 1. členu

V tem členu je opredeljen namen izdaje zakona, vključno z navedbo direktiv Evropske unije, ki se prenašajo v slovenski pravni red. S tem zakonom se glede na navedeno prenašajo v slovenski pravni red naslednje direktive Evropske unije:

- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/54/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih varnostnih zahtevah za predore v vseevropskem cestnem omrežju (UL L št. 167 z dne 30. 4. 2004, str. 39), zadnjič spremenjena z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom – Četrty del (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2004/54/ES);
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2008/96/ES z dne 19. novembra 2008 o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture (UL L št. 319 z dne 29. 11. 2008, str. 59), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2019/1936 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o spremembi Direktive 2008/96/ES o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture (UL L št. 305 z dne 26. 11. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2008/96/ES);
- Direktiva 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o okviru za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v cestnem prometu in za vmesnike do drugih vrst prevoza (UL L št. 207 z dne 6. 8. 2010, str. 1), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/1926 z dne 31. maja 2017 o dopolnitvi Direktive 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z opravljanjem storitev zagotavljanja večmodalnih potovalnih informacij po vsej EU (UL L št. 272 z dne 21. 10. 2017, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2010/40/EU);
- Direktiva (EU) 2015/719 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o spremembi Direktive Sveta 96/53/ES o določitvi največjih dovoljenih mer določenih cestnih vozil v Skupnosti v notranjem in mednarodnem prometu in največjih dovoljenih tež v mednarodnem prometu (UL L št. 115 z dne 6. 5. 2015, str. 1) v delu, ki se nanaša na prepoznavo vozil ali skupine vozil, ki sama ali skupaj s tovorom presegajo dovoljene mase, predpisane za posamezne vrste vozil ali skupine vozil, in na obveznosti špediterja pri prevozu zabojsnikov in zamenljivih tovoršč.

K 2. členu

V tem členu so navedeni pomeni izrazov, ki jih uporablja predlog zakona. Med novimi oziroma spremenjenimi dosedanjimi izrazi, ki se v zakonu uporabljajo velja omeniti predvsem naslednje spremembe:

- za avtocesto, hitro cesto in varovana parkirišča je definicija povzeta po Uredbi EU št. 1315/2013 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja. V primerjavi z obstoječimi zahtevami so v določeni meri spremenjene tehnične zahteve za hitro cesto, pojem varovanega parkirišča pa se prvič uvaja v zakon;
- cestno zemljišče je parcela na kateri je zgrajena cesta z vsemi sestavnimi deli, ki je v zemljiškem katastru evidentirana z mejo parcele in označena s parcelno številko. Od meje te parcele se obojestransko meri varovalni pas ceste;
- kolesarska cesta je nova vrsta kolesarske infrastrukture, ki jo bodo uporabljala tudi motorna vozila, pod pogoji, ki bodo določena z zakonom, ki ureja pravila cestnega prometa (delež motornih vozil manjši od kolesarjev, prepoved prehitavanja kolesarjev, največja dovoljena hitrost za vozila 30 km/h, idr.);
- nekategorizirana cesta in nekategorizirana cesta, ki se uporablja za javni cestni promet, sta zasebni cesti v lasti fizične ali pravne osebe;
- območje ceste je prostor, ki v horizontalni ravnini obsega cestno zemljišče in obojestransko varovalna pasova, v zračni prostor pa sega 15 m pri državnih cestah in 7 m pri občinskih cestah nad vsako točko območja. Enaka vertikalna omejitev je tudi pri cestišču, z razliko, da se tam računa predpisana višina od točke na osi vozišča;

- oskrbna postaja so objekti in naprave za oskrbo cestnih motornih vozil z gorivi in energijo oziroma območje opremljeno z ustreznimi nepremičnimi rezervoarji, za tekoča in utekočinjena pogonska goriva s točilnimi napravami ter polnilnimi postajami za električna vozila;
- vzdrževalna dela, vzdrževalna dela v javno korist in rekonstrukcija ceste so izrazi, ki opredeljujejo dopusten obseg del pri posameznih delih, skladno s predpisi o graditvi objektov.

Posamezne definicije pri ostalem delu pojmov so posodobljene na podlagi novih tehničnih ali pravnih dognanj.

K 3. členu

Skladno z določbo tega člena so javne ceste še vedno javno dobro in izven pravnega prometa, kar pomeni, da na njih ni mogoče pridobiti lastninske pravice s priposestvom ali drugih stvarnih pravic. Izjema so avtoceste in hitre ceste na katerih je mogoče pridobiti stavbno pravico pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja Družbo za avtoceste v Republiki Sloveniji. Pridobitev stvarne (pozitivne) služnosti je možna za gradnjo objektov gospodarske infrastrukture in priključkov nanjo. Nastanek služnosti je povezan z nadomestilom, kar pa naj ne bi veljalo v primeru gradnje objektov gospodarske javne infrastrukture, ki jo gradijo občine za potrebe izvajanja obveznih gospodarskih javnih služb lokalnega pomena, na cestnih zemljiščih državnih cest, obratno pa občine niso upravičene do nadomestila v primeru, ko je zahtevan nastanek služnosti na cestnih zemljiščih, ki je v lasti občin, zaradi gradnje državnih cest. Poleg tega je dopustna tudi pridobitev nepravne služnosti, za dele objektov, ki ne posegajo v prosti profil ceste. Določbe člena opredeljujejo tudi način ravnanja s cestnim zemljiščem v primeru izvajanja športnih in drugih prireditev ter opravljanje določene sezonske gospodarske dejavnosti, kjer se na delih cestnih zemljišč lahko pridobi pravica o posebni začasni uporabi. Stvarne pravice in pravice o posebni uporabi cestnega zemljišča se lahko pridobijo na površinah, ki v okviru cestnega zemljišča niso prometne površine.

K 4. členu

Med javne ceste se uvršča tudi skupna javna cesta, ki deloma poteka po ozemlju Republike Slovenije, kategorizirana pa ni v našem sistemu javnih cest, temveč v sosednji državi, in sicer skladno s tam veljavnimi predpisi o kategorizaciji. Takšna cesta ni vključena v sistem javnih cest naše države, ker ne izpolnjuje meril notranje povezovalne vloge, poleg tega so investicije v tako cesto dolžnost druge države. Ureditev, da tudi taka cesta velja za javno cesto v Republiki Sloveniji, pomeni uporabo varstvenega režima za cestno infrastrukturo in za varnost prometa na njej v skladu s predpisi, ki veljajo v Republiki Sloveniji. Skupno javno cesto lahko prosto uporablja vsak na način in pod pogoji, kakršne določajo predpisi, ki urejajo ceste in varnost prometa na njih. S predpisi so mišljeni predpisi Republike Slovenije, kajti samo ti (vključno z ratificiranimi mednarodnimi pogodbami) se v državi lahko uporabljajo. Določba tudi nedvoumno ureja način uporabe, ki pomeni nediskriminatorno dostopnost in preprečuje omejitve uporabe ceste na državnem ozemlju (omejitve, ki bi denimo izključevale uporabo prebivalcev Republike Slovenije). Na takih cestah veljajo tudi slovenska pravila cestnega prometa. Ker so investicije in ureditev upravljanja v pristojnosti sosednje države, se posamezna vprašanja, ki se nanašajo na gradnjo, upravljanje, vzdrževanje, varstvo ter nadzor nad stanjem cest, uredijo z mednarodnim sporazumom. Pri tem gre za ureditev vprašanj, ki se razlikujejo od naše zakonodaje. Če posamezna vprašanja s sporazumom niso posebej urejena, se uporabljajo veljavni predpisi Republike Slovenije.

K 5. členu

Člen določa, da so javne ceste prvenstveno namenjene izključno cestnemu prometu, vsa ostala, predvsem pa začasna raba cest za potrebe športnih in drugih prireditev oziroma kakršnakoli druga začasna raba cest, pa je opredeljena s predpisi o cestah, prometnih pravilih, voznikih in motornih vozilih. Uporaba javne ceste, s katero se zasede cestišče z namenom oviranja ali preprečevanja prometa na njej, je prepovedana, v zvezi s tem so predpisane tudi globe.

K 6. členu

V tem členu so opredeljena ravnanja, ki jih ni dopustno izvajati na cestnem zemljišču oziroma njegovih sestavnih delih. Gre za prepoved ravnanj na prometnih in neprometnih površinah (cestnem telesu, cestišču), ki so še posebej pomembne z vidika zagotavljanja varstva cestne infrastrukture in varnega odvijanja cestnega prometa. Vsebina člena opredeljuje tudi obveznost voznika, da s površine koles in vozila, pred vključitvijo v promet na javni cesti, očisti material s katerim bi se lahko onesažilo vozišče. V okviru prepovedi je predpisana tudi prepoved poškodovanja, odstranjevanja, prestavljanja, zakrivanja ali drugačnega spreminjanja prometne signalizacije. Za vsa ravnanja v nasprotju z določbami tega člena so predpisane tudi globe, tako za posameznika kot tudi pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika

in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost ter za njihove odgovorne osebe. Kot obvezna naloga izvajalca rednega vzdrževanja je opredeljena tudi odstranitev vseh ovir s ceste, ki lahko predstavljajo nevarnost za uporabnike ceste, kakor tudi obvezna označitev, v primeru, ko ovire ni možno brez odlašanja odstraniti. Člen določa, da vse stroške odstranitve ovir ali drugih posledic prepovedanih ravnanj ali zavarovanja ovir ali nevarnih mest na cesti poravnava povzročitelj ovire ali nevarnega mesta na cesti. Stroške, nastale zaradi odstranitve ovir ali drugih posledic prepovedanih ravnanj ali zavarovanja ovir ali nevarnih mest na cesti, od povzročitelja izterja upravljavec ceste. Upravljavec ceste ima zaradi izterjave nastalih stroškov pravico do brezplačnega pridobivanja podatkov, ki omogočajo identifikacijo povzročitelja ovire ali nevarnega mesta (osebno ime oziroma firma, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža, EMŠO), iz registra prebivalstva ali evidence registriranih vozil. Določeno je, da če povzročitelj ni znan ali ga ni mogoče identificirati, gredo stroški v breme rednega vzdrževanja ceste.

K 7. členu

Člen določa, da je upravljavec avtocest oziroma hitrih cest na cestah v njegovem upravljanju odgovoren za izvajanje storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil. V skladu z drugim odstavkom lahko upravljavec avtocest in hitrih cest za izvajanje storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg, ne glede na največjo dovoljeno maso priklopnega vozila, izbere izvajalca odvoza vozil na podlagi postopka javnega naročanja po zakonu, ki ureja javna naročila. V tem primeru upravljavec avtocest in hitrih cest izstavlja račune uporabnikom za odstranitev poškodovanega ali pokvarjenega vozila in s temi sredstvi plača storitev izvajalca odvoza.

Če je za upravljavca avtocest in hitrih cest bolj gospodarno, lahko v skladu s tretjim odstavkom tega člena izvajalca odvoza vozil izbere z javnim razpisom ob upoštevanju določb zakona, ki ureja nekatere koncesijske pogodbe, ter z njim sklene koncesijsko pogodbo za največ pet let. V javnem razpisu se poleg območij opravljanja storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil, tehničnih zahtev in pogojev, določi tudi najvišje cene, ki jih smejo izvajalci odvoza vozil zaračunati uporabnikom za odstranitev poškodovanega ali pokvarjenega vozila. Najvišje cene odstranitve poškodovanih in pokvarjenih vozil se objavijo na spletni strani upravljavca avtocest oziroma hitrih cest.

Določeno je, da lahko v postopku izbire izvajalcev odvoza vozil sodeluje zgolj pravni subjekt, ki izkazuje naslednje pogoje:

- ima na dan oddaje ponudbe najmanj dve leti izkušenj pri opravljanju dejavnosti odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil na javnih cestah;
- je imel v obdobju zadnjih dveh let pred oddajo ponudbe, ko je opravljal dejavnost odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil na javnih cestah, in na dan oddaje ponudbe najmanj dve vozili, namenjeni odstranjevanju vozil 3.500 kg skupne mase, najmanj eno vozilo, namenjeno odstranjevanju vozil 7.500 kg skupne mase, in najmanj eno vozilo, namenjeno odstranjevanju vozil 44.000 kg skupne mase;
- imajo na dan oddaje ponudbe on in njegovi morebitni partnerji, s katerimi želi izvajati storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil, poravnane vse zapadle finančne in davčne obveznosti do Republike Slovenije v skladu z zakonom, ki ureja nekatere koncesijske pogodbe, in niso na seznamu ponudnikov z izrečenimi stranskimi sankcijami izločitve iz postopkov javnega naročanja;
- imajo na dan oddaje ponudbe on in njegovi morebitni partnerji oziroma imetniki poslovnega deleža v pravnem subjektu ali zakoniti zastopniki ali prokuristi pravnega subjekta, s katerimi želi izvajati storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil, poravnane vse finančne obveznosti do upravljavca avtocest oziroma hitrih cest;
- ne smejo biti na dan oddaje ponudbe on ali njegovi morebitni partnerji oziroma imetniki poslovnega deleža v pravnem subjektu ali zakoniti zastopniki ali prokuristi pravnega subjekta, s katerimi želi izvajati storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil, pravomočno obsojeni za kazniva dejanja pri opravljanju dejavnosti odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil na javnih cestah;
- njemu in njegovim morebitnim partnerjem oziroma imetnikom poslovnega deleža v pravnem subjektu ali zakonitim zastopnikom ali prokuristom pravnega subjekta, s katerimi želi izvajati storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil, v zadnjih petih letih do dneva oddaje ponudbe ni predčasno prenehala katera koli pogodba, ki so jo imeli sklenjeno z upravljavcem avtocest oziroma hitrih cest zaradi nespoštovanja pogodbenih obveznosti.

Odstranitev poškodovanega ali pokvarjenega vozila z avtoceste ali hitre ceste odredi za to pooblaščen osebno upravljavca avtocest oziroma hitrih cest po postopku, ki ga določi upravljavec avtocest oziroma hitrih cest. Odstranitev poškodovanega ali pokvarjenega vozila opravi izvajalec odvoza vozil v skladu z zakonom, ki ureja pravila cestnega prometa, in sicer vozilo odpelje do ustreznega kraja za odpravo poškodbe oziroma okvare vozila ali hrambo vozila, ki ga izvajalec odvoza določi v dogovoru z voznikom oziroma lastnikom ali

imetnikom pravice uporabe vozila. Dogovor, ki ga s podpisom potrdijo izvajalec odvoza in voznik oziroma lastnik ali imetnik pravice uporabe vozila, zaznamuje pooblaščen osebni upravljavec avtocest oziroma hitrih cest na posebnem obrazcu. Če do dogovora z voznikom oziroma lastnikom ali imetnikom pravice uporabe vozila ne pride, izvajalec odvoza vozil odpelje vozilo do njegovega najbližjega varovanega parkirišča.

Če je za posamezno območje opravljanja storitve odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil izbranih več izvajalcev odvoza vozil, opravi odstranitev poškodovanega ali pokvarjenega vozila tisti izvajalec odvoza vozil, ki ga upravljavec avtocest oziroma hitrih cest določi za njegovo odstranitev na podlagi razporeda tedenskega dežurstva na posameznem območju opravljanja storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil.

V okviru predmetne določbe so v enajstem in dvanajstem odstavku predpisane globe za kršitev materialnih določb tega člena. Tako se z globo 2.000 eurov kaznuje za prekršek posameznik:

- ki ni izvajalec odvoza vozil po tem členu in na avtocesti ali hitri cesti odstrani poškodovano ali pokvarjeno vozilo, katerega največja dovoljena masa presega 3.500 kg, ne glede na največjo dovoljeno maso priklopnega vozila (sedmi odstavek 7. člena),
- ki kot izvajalec odvoza vozil po tem členu na avtocesti ali hitri cesti odstrani poškodovano ali pokvarjeno vozilo, katerega največja dovoljena masa presega 3.500 kg, ne glede na največjo dovoljeno maso priklopnega vozila, čeprav pooblaščen osebni upravljavec avtocest oziroma hitrih cest ni odredila njegove odstranitve (osmi odstavek 7. člena)
- ki ga upravljavec avtocest oziroma hitrih cest ni določil za njegovo odstranitev na podlagi razporeda tedenskega dežurstva na posameznem območju opravlja storitev odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil (deseti odstavek 7. člena).

Če prekršek iz prejšnjega odstavka stori pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, se kaznuje z globo 4.000 eurov, njihova odgovorna oseba pa z globo 2.000 eurov.

Glede na to, da gre v primeru odstranjevanja poškodovanih ali pokvarjenih vozil na avtocesti ali hitri cesti za specifično delo, ki jo pogojuje zlasti gostota prometa in velike hitrosti vozil, je nujno, da se obseg izvajanja te storitve omeji zgolj na ozek krog izvajalcev odvoza vozil. Da bi zagotovili spoštovanje pravne ureditve na tem področju, so predlagane relativno visoke globe (ki so sicer enake kot po veljavni pravni ureditvi) s ciljem njihovega specialnega in generalnega preventivnega učinka.

K 8. členu

Določbe tega člena opredeljujejo obveznosti lastnika nekategorizirane ceste, ki se uporablja za javni cestni promet. Obveznost lastnika nekategorizirane ceste, ki se uporablja za javni cestni promet je, da so te ceste zgrajene skladno s predpisi o gradnji javnih cest (trasa, cestni priključki, avtobusna postajališča, prometna signalizacija in oprema, naprave za umirjanje prometa), v primeru ovir ali izvajanja del pa predpisano zavarovanje teh mest in njihova označitev. Nivo vzdrževanja nekategorizirane ceste, ki se uporablja za javni cestni promet, je primerljiv z nivojem, ki velja za javne ceste. Izvzete so gozdne ceste, saj le-te urejajo predpisi o gozdovih. Pri prometnih ureditvah je nekategorizirana cesta v primerjavi z javno cesto vedno v podrejenem položaju, kar pomeni, da je pri križanju ali priključevanju na javno cesto vedno neprednostna. Cestne priključke nekategoriziranih cest se označi s predpisano prometno signalizacijo. Takšna označitev pa ni potrebna na individualnih cestnih priključkih do zemljišč in priključkih poti brez grajenega vozišča, torej s cest, ki so že vizualno prepoznavne kot neprednostne ceste. Da lahko vsi udeleženci cestnega prometa prepoznajo, da gre za cesto, ki je zasebna, lahko lastnik takšne ceste prepoveje njihovo uporabo z zapornico ali fizično oviro.

V členu so opredeljene tudi globe za posameznika – lastnika ali od njega pooblaščenega upravljavca ceste ter pravno osebo – lastnika nekategorizirane ceste, če ne ravnata v skladu z določbami tega člena.

K 9. členu

Upravljavec javne ceste oziroma upravljavec ali lastnik nekategorizirane ceste, ki se uporablja za javni cestni promet, mora o vsaki načrtovani spremembi prometne ureditve, najmanj pet dni pred spremembo ureditve, obvestiti pristojne organe (policija, pristojni inšpekcijski organ za ceste in v primeru, da cesta poteka skozi naselje, tudi pristojno občinsko redarstvo) zaradi priprave morebitnih ukrepov, ki jih lahko vzpostavijo organi nadzora. Za opustitev obveščanja so za posameznika, pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, predpisane sankcije, saj lahko nepričakovane ovire na cesti vplivajo na zmanjšanje pretočnosti prometa in na varnost cestnega prometa oz. njenih udeležencev.

K 10. členu

Člen določa, da se lahko videonadzor prometa na javnih cestah uvede v skladu s pogoji, ki jih glede videonadzora na javnih površinah določa zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Glede na to, da v vseh primerih izvajanja videonadzora ni nujno, da bi se videonadzor cestnega prometa izvajal tako, da bi omogočal prepoznavo vozil in udeležencev cestnega prometa, so jasno določeni nameni izvajanja videonadzora cestnega prometa, pri katerih je obdelava osebnih podatkov dopustna in nameni, pri katerih leta ni dopustna.

Upravljevec ceste ima za namen vodenja, urejanja, upravljanja in nadzora prometa, odprave posledic poškodb na cesti, varstva ceste, zagotavljanja informacij o prometu, o stanju cest in razmerah na cestah pravico slikovno snemati vozila na posameznih odsekih cest v njegovem upravljanju tako, da pri tem ni možna obdelava osebnih podatkov. Kadar je nujno potrebno za obveščanje pristojnih organov o prometnih in drugih nesrečah ter izrednih dogodkih, se lahko videonadzor cestnega prometa izvaja tako, da je mogoča prepoznavna vozila oziroma udeleženca cestnega prometa.

Upravljevec ceste lahko izvaja videonadzor cestnega prometa v obsegu, ki je potreben za izpolnitev namena iz drugega in tretjega odstavka tega člena. Upravljevec ceste, ki izvaja videonadzor cestnega prometa, mora o tem objaviti obvestilo. Obvestilo mora biti vidno in razločno objavljeno na način, ki omogoča posamezniku, da se predhodno seznanji z izvajanjem videonadzora prometa. Upravljavcu ceste ni treba opremiti ceste ali njenega dela z obvestili iz prejšnjega odstavka, če videonadzor cestnega prometa ne omogoča prepoznavne vozila oziroma udeleženca cestnega prometa.

Zbirka posnetkov videonadzora cestnega prometa vsebuje posnetek vozila oziroma udeleženca cestnega prometa, kraj, datum in čas posnetka. Pri pridobivanju, zbiranju, obdelovanju in vodenju osebnih podatkov upravljevec ceste ravna v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Uporaba osebnih podatkov v nasprotju z dovoljenimi nameni je prepovedana. Upravljevec ceste lahko podatke iz sedmega odstavka tega člena posreduje drugim organom, če tako določa poseben zakon. Zbrane osebne podatke hrani upravljevec ceste najdlje šest dni od njihove pridobitve. Po poteku roka iz prejšnjega stavka se podatki samodejno zbršejo. Dostopi do osebnih podatkov morajo biti urejeni z nivojem uporabniških pravic na podlagi gesel, za vsak vpogled pa je treba navesti podlago in razlog. Zagotovljena mora biti mora revizijska sled v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov. Podroben sistem dodeljevanja pravic, uporabniških imen in gesel uredi upravljevec cest v internem aktu.

K poglavju II. SKUPNE DOLOČBE O GRADNJI, VZDRŽEVANJU, UPRAVLJANJU IN VARSTVU JAVNIH CEST

Skupne določbe opredeljujejo zahtevane tehnične osnove za gradnjo javnih cest (podzakonske predpise, tehnične smernice), subjekte za gradnjo javnih cest, način pridobitve pravice graditi javno cesto, postopke za določitev meje javne ceste, zahtevano stanje javnih cest in prometne signalizacije, subjekte za vzdrževanje javnih cest, obseg rekonstrukcijskih del, ki se smatrajo kot vzdrževalna dela v javno korist, obveznosti upravljavcev pri križanju javnih cest z drugo infrastrukturo, obveznosti v zvezi z zavarovanjem javne ceste zaradi naravnih (erozije) ali ustvarjenih razmer (izkoriščanje mineralnih surovin) v neposredni bližini javne ceste, razmejitev obveznosti med upravljavci gospodarske javne infrastrukture ter določajo dopustne obremenitve, prekomerne prometne obremenitve, izjeme pri omejitvah uporabe javnih cest ter kategorizacijo in obvezno vodenje podatkov o javnih cestah.

K 11. členu

V tem členu so opredeljeni sestavni deli ceste, ki v okviru cestnega zemljišča ali kot samostojne celote sestavljajo cesto s tehničnega in funkcionalnega vidika kot celoto. Tako cesto sestavljajo cestno telo, cestišče, brežine ceste, cestni objekti, prometna signalizacija in prometna oprema, cestni priključki do meje cestnega sveta, naprave za odvodnjavanje in čiščenje odpadnih vod s ceste, servisne prometne površine (počivališča, parkirišča, oskrbne postaje, ipd.), intervencijske površine ter dovozne intervencijske ceste ter objekte za vzdrževanje in nadzor cest. Vsi sestavni deli ceste so opredeljeni v drugem členu predloga zakona, kjer so opredeljeni izrazi, ki jih uporablja ta zakon. Cestne naprave in druge ureditve, ki so namenjene varnosti, vodenju, urejanju, upravljanju in nadzoru prometa, zagotavljanju informacij o prometu, stanju cest in razmerah na cestah, zaščiti ceste ter preprečevanju škodljivih emisij prometa, lahko v okviru cestnega zemljišča vgrajuje oziroma postavlja upravljevec ceste.

K 12. členu

V tem členu so podana osnovna izhodišča za strokovni pristop k projektiranju, gradnji in vzdrževanju javnih cest, kjer morajo biti upoštevani predpisi, ki urejajo varstvo okolja, upravljanje z vodami, prostorsko načrtovanje, graditev objektov ter tehnične smernice. Tehnične rešitve prometnih površin, ki so namenjene pešcu morajo biti grajene brez ovir in prilagojene gibanju funkcionalno oviranih oseb, hkrati pa morajo zagotavljati tudi učinkovito izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob prometnih in drugih nesrečah. Če javne ceste ali njenega dela zaradi prostorskih, okoljevarstvenih, tehničnih ali ekonomskih razlogov, varstva kulturne dediščine, posebno težkih terenskih razmer ali drugih posebej utemeljenih razlogov ni mogoče načrtovati, projektirati, graditi ali vzdrževati z elementi, ki v celoti ustrezajo njenemu prometnemu pomenu ali vrstam prometa, ki jim je namenjena, je možno odstopiti od predpisanih pogojev oziroma jo je mogoče zgraditi s slabšimi elementi pod pogojem, da s tem soglašata minister, pristojen za promet oziroma župan za občinske javne ceste.

K 13. členu

Projektiranje, gradnja, vzdrževanje in določanje prometne ureditve mora potekati skladno s tehničnimi specifikacijami. Skrb za ustrezno cestno infrastrukturo se začne s projektiranjem, dejansko pa se zaključi, ko cesta ni več v uporabi za cestni promet. Tehnične specifikacije za projektiranje, vzdrževanje in določanje prometne ureditve na javnih cestah potrjuje minister, pristojen za promet, če pa se tehnične specifikacije nanašajo na gradnjo javnih cest pa jih minister, pristojen za promet, potrdi v soglasju z ministrom pristojnim za prostor in graditev objektov. Tehnične specifikacije pripravljajo posebej v ta namen ustanovljeni tehnični odbori. Če so tehnične specifikacije obvezne, jih minister, pristojen za promet, izda kot predpis.

K 14. členu

Določbe tega člena opredeljujejo pogoje za podelitev koncesije za gradnjo javne ceste. Pogoje za podelitev koncesije za gradnjo državne ceste predpiše vlada, za gradnjo občinske ceste pa občina. Sklenitelj koncesijske pogodbe je za državne ceste vlada, za občinske ceste pa organ občine, ki naj bi bil opredeljen v občinskem odloku, s katerim so opredeljeni pogoji za podelitev koncesije. Če bi cesto koncesionar po izgradnji tudi upravljal, zanj veljajo vsi predpisi glede vzdrževanja, izvajanja ukrepov za varstvo cest in prometa na njih, kot veljajo za vse druge javne ceste. Koncesionarju se lahko podeli pooblastilo za izdajo soglasij in dovoljenj, ki so opredeljena v tem zakonu.

K 15. členu

Zaradi gradnje javne ceste (državne ali občinske) velja dopustnost razlastitve, omejitve oziroma obremenitve lastninske pravice. Razlastitev, omejitev ali obremenitev lastninske pravice je dopustna le v javno korist in pod pogojem, da je za doseg javne koristi potrebna in da je javna korist razlastitvenega namena v sorazmerju s posegom v lastninsko pravico. Javna korist je ugotovljena na podlagi sprejetega prostorskega akta ali na podlagi sklepa vlade za državne in občinskega sveta za občinske ceste. Na podlagi pridobitve določene stvarne služnosti, se na posamezni nepremičnini ob javni cesti lahko izvajajo tudi ukrepi s katerimi se preprečujejo hrup in emisije prometa na naravno in bivalno okolje. Služnostna ali stavbna pravica na zemljiščih, ki so v lasti Republike Slovenije, je za potrebe gradnje javne ceste neodplačna.

K 16. členu

Vsebina tega člena opredeljuje, da se biti postopek urejanja meje cestnega zemljišča, zaradi posebnosti izvaja drugače kot to določa zakon, ki ureja kataster nepremičnin. Tako določa postopke za določitev in označitev meje, strokovne in pravne podlage za določanje oziroma spreminjanje meje, upravičence za podaje zahtevka za določitev meje, stranke v postopku ter način in postopek zagotavljanje skrbnika za poseben primer, to je za lastnike zemljišč, ki so neznani. Meja cestnega zemljišča se določi na podlagi načrta parcel iz prostorskega akta, načrta parcel iz dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja, če meja ne poteka po meji prostorskega akta, načrta parcel iz sklepa vlade oziroma občinskega sveta o ugotovitvi javne koristi ali načrta parcel izdelanega na podlagi dejanske rabe ceste, ki se določi v skladu s kriteriji za določitev cestnega zemljišča. Meje cestnega zemljišča se določajo po katastrskih postopkih (parcelacija, izravnava meje, nova odmera, komasacija). Za označitev meje cestnega zemljišča ni potrebno soglasje lastnikov sosednjih zemljišč.

K 17. členu

S tem členom se urejajo posebnosti pri določanju meje cestnega zemljišča, kjer se postopki ne izvajajo natančno po določbah Zakona o katastru nepremičnin. Posebnost je določanje samo lomnih točk meje cestnega zemljišča in postopek »parcelacije v pisarni«, kjer se parcelacija lahko izvrši brez predhodnega terenskega ugotavljanja meje, zgolj na podlagi podatkov iz načrta parcel. Postopek je uporaben v primeru

uvedbe razlastitvenih postopkov, kjer se operira s konkretnimi atributnimi podatki o parceli. Tako za parcelacijo v pisarni, kakor tudi parcelacijo na terenu je predviden skrajšani ugotovitveni postopek. Določbe člena tudi določajo, da pri parcelacijah v pisarni meje cestnega zemljišča v naravi ni potrebno označiti. Nenavzočnost pravilno vabljenih strank v postopku ureditve meje ne zadrži izdaje odločbe o parcelaciji, pritožba pa ne zadrži vpisa sprememb podatkov v katastru nepremičnin.

K 18. členu

Člen se nanaša na zahtevan nivo, ki mora biti upoštevan pri gradnji in vzdrževanju javnih cest. Poudarek je podan tudi na vzdrževanju javnih cest, ki mora omogočati, da je možna, ob upoštevanju prometnih pravil in vremenskih pogojev, nemotena uporaba ceste. Prometna signalizacija in prometna oprema na javnih cestah se postavlja v skladu s predpisi o cestah in tako, da je dobro vidna in redno vzdrževana. Ob vsakem uničenju, poškodovanju ali odstranitvi prometne signalizacije mora biti le-ta zamenjana, nadomeščena ali ponovno označena.

K 19. členu

Člen opredeljuje, da je vzdrževanje javnih cest obvezna gospodarska javna služba. Z rednim vzdrževanjem se ohranja javne ceste v stanju, ki zagotavlja ustrezno varnost in prevoznost cest, nadzor nad njihovim stanjem ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah. Standard vzdrževanja javnih cest s predpisom določi minister pristojen promet. Način izvajanja obvezne gospodarske javne službe (režijski obrat, javno podjetje, koncesija) pa predpiše vlada za državne in občinski svet za občinske ceste.

K 20. členu

Glede na povezovalno funkcijo, ki jo imajo javne ceste v prostoru, so za izvajalce rednega vzdrževanja cest predpisane minimalne zahteve, ki jih morajo zagotavljati v času stavke. Zagotavljati morajo temeljne naloge, ki zagotavljajo prevoznost ceste ali njenega dela, varen cestni promet in obveščenost uporabnikov cest o stanju in prevoznosti cest.

K 21. členu

Vrsto posamezne gradnje objektov določa gradbeni zakon, ki vzdrževalna dela v javno korist opredeljuje kot izvedbo takšnih vzdrževalnih in drugih del, za katere je v posebnem zakonu ali predpisu, izdanem na podlagi takšnega posebnega zakona, določeno, da se za zagotavljanje opravljanja določene vrste gospodarske javne službe lahko spremenita tudi zmogljivost objekta in z njo povezana velikost objekta. Vzdrževalna dela in vzdrževalna dela v javno korist na cestah se izvajata brez gradbenega dovoljenja. V tem členu je opredeljen obseg in postopek posameznih del, ki se izvajajo na cestah kot vzdrževalna dela ali kot vzdrževalna dela v javno korist ter opredeljeno, da se rekonstrukcija in novogradnja cest izvajata le v skladu s predpisi, ki urejajo urejanje prostora in graditev objektov. Opredeljene so izjeme, ki se lahko v okviru vzdrževalnih del v javno korist izvajajo izven območja ceste (izven varovalnega pasu), kot so ukrepi za zaščito ceste, premostitveni objekti, protihrupni ukrepi, krajše kolesarske poti, opredeljen obseg investicijske dokumentacije za ta dela ter možnost združevanja posameznih ukrepov oziroma investicij v programski paket, za katerega veljajo isti postopki in merila kot za posamični projekt. Besedilo člena predpisuje celoten postopek izvedbe vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist od začetka del do pridobitve dovoljenja za obratovanje. Predviden je postopek za odvijanje prometa v celotnem času izvajanja del in odvijanje prometa pod posebnimi pogoji v primeru, ko dela na cesti še niso v celoti dokončana. Za vzdrževanje ceste v času izvajanja del je odgovoren vzdrževalec rednega vzdrževanja cest, saj cesta ni izločena iz javnega prometa. V kolikor je potrebna delna ali popolna zapora ceste, se le ta izvede skladno z dovoljenjem o zapori ceste. Člen določa imenovanje komisije, njene naloge in izdajo dovoljenja za izročitev ceste prometu. Predlog zakonske rešitve onemogoča uporabo ceste brez ustreznega dovoljenja, poleg tega pa zaostruje obveznosti za izdelavo dokumentacije izvedenih del. Podrobnosti, vključno z vsebino dokumentacije potrebne za izvedbo pregleda objekta, so urejene s podzakonskim aktom.

K 22. členu

Določene so nujne obveznosti lastnikov nepremičnin ob javni cesti, kjer dopuščajo na svojih nepremičninah izvedbo tistih del, ki so nujna za redno vzdrževanje javne ceste. Obveznost lastnika zemljišča je posledica javnega interesa, da se promet ob določenih okoliščinah, izrednih dogodkih ali naravnih pojavih relativno nemoteno odvija. Glede na to je za lastnika zemljišča v primeru kršitev obveznosti predpisana tudi globa. V primeru, da teh del ni možno izvajati na podlagi pravnega posla, se omejitev lastninske pravice izvede na podlagi stvarne služnosti v javno korist. V primeru ustanovitve sporazumne služnosti ali služnosti v javno

korist, pripada lastniku službe nepremičnine odškodnina, ki obsega zmanjšano vrednost nepremičnine in dejansko škodo.

K 23. členu

Določba člena se nanaša na obveznosti upravljavca javne ceste zaradi čezmerne obremenitve varovanih prostorov stavb s hrupom. Pogoj za izvedbo ukrepov je ugotovljena ogroženost stavbe, ki mora biti dokazana z operativnim programom varstva pred hrupom. Sanacija protihrupne obremenitve stavbe oziroma njenih varovanih prostorov je možna v organizaciji lastnika stavbe, ob tem da mu upravljavec ceste obseg zahtevanih del na stavbi sofinancira. Določbe člena opredeljujejo tudi primere, kjer upravljavec ceste ni zavezan sofinancirati sanacije čezmerne obremenitve s hrupom. Gre za primere, ko gre za obstoječo stavbo z varovanimi prostori, pri kateri bi morala biti izvedena ustrezna zaščita pred hrupom že ob njeni gradnji, ali pa zaradi slabega gradbenega stanja posamezne stavbe izvedba ukrepa ni mogoča.

K 24. členu

Vse javne ceste morajo biti opremljene s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo, ki udeležence v prometu pravočasno opozarja na nevarnost na cesti, ki je lahko posledica različnih pojavov. Prometna signalizacija in prometna oprema morata biti postavljeni tako, da omogočata pravočasno obveščanje udeležencev cestnega prometa o dogodkih na določenem odseku ceste, z namenom, da ne prihaja do nepotrebnih zastojev ter, da se lahko udeleženci cestnega prometa pravočasno preusmerijo na drugo cesto, poudarek pri postavljanju signalizacije pa je tudi na tem, da le-to lahko zaznavajo avtomatizirani sistemi v vozilih za pomoč voznikom. Prometno signalizacijo in prometno opremo lahko postavlja le izvajalec rednega vzdrževanja cest, razen v primerih, ki so opisani v nadaljevanju. Poleg izvajalca rednega vzdrževanja cest lahko določeno vrsto prometne signalizacije na cesti postavljajo tudi delavci organov, pristojnih za nadzor predpisov, ki v skladu s svojimi pooblastili opravljajo nadzor v prometu, policija, in izvajalci izrednih prevozov, namen postavljanja pa je v tem primeru predvsem v zagotavljanju ustrezne označitve ovire, ki jo določeno opravilo, dejavnost ali vozilo s tovorom predstavlja v cestnem prometu. Za označitev in zavarovanje kraja prometne in druge nesreče ter izrednega dogodka na oziroma ob javni cesti pa lahko prometno signalizacijo in prometno opremo postavljajo in odstranjujejo tudi gasilci. Izvajalcem gradbenih del na javnih cestah postavljanje prometne signalizacije in prometne opreme ni dovoljeno. Ker je od prometne signalizacije odvisno ravnanje vseh udeležencev cestnega prometa, morajo izvajalci rednega vzdrževanja cest prometno signalizacijo, ki ni v »funkciji«, ustrezno prekriti ali jo odstraniti, saj lahko sicer prometna signalizacija sama predstavlja oviro v cestnem prometu.

K 25. členu

Opremljene so naprave in ukrepi za umirjanje prometa, njihov namen, način postavitve, in delovanja ter označitve. Namen naprav in ukrepov je v tem, da onemogočajo vožnjo vozil s hitrostjo, ki je višja od predpisane ali odrejene s prometno signalizacijo, ali udeležence opozarjajo na omejitev hitrosti. Uporaba ukrepov je dovoljena na vseh cestah v naseljih (ne glede na kategorijo ceste) ter predlagana na določenih odsekih cest ob katerih potekajo šolske poti, ter na cestah mimo vzgojno varstvenih in izobraževalnih ustanov ter ustanov s specifično populacijsko strukturo. Ukrepi in naprave za umirjanje prometa morajo biti označeni s predpisano prometno signalizacijo in opremo.

K 26. členu

Cilj določbe je zmanjšanje križanj cest z železniško progo, ki je pogojeno z združevanjem večjega števila cest na posamezno križanje ceste z železniško progo. Prometno opremo in prometno signalizacijo križanj ceste in železniške proge urejajo predpisi, ki urejajo varnost v železniškem prometu.

K 27. členu

V tem členu je urejeno področje varovalnih gozdov in hudournikov ob javni cesti. Določeno je, da lahko upravljavec ceste ministrstvu, pristojnemu za gozdarstvo, poda predlog, da se gozd vzdolž državne ceste ali v njeni bližini, ki je pomemben zaradi njenega varovanja pred erozijo, snežnimi plazovi in podobnega, razglasi za varovalni gozd v skladu s predpisi, ki urejajo gozdove. Pravne osebe, ki v območju ceste pogozdujejo ali urejajo hudournike ter deroče reke, pred začetkom del obvestijo upravljavca ceste o vrsti in obsegu del ter svoje aktivnosti uskladijo z upravljavcem ceste na način, da se v največji možni meri zavaruje tudi cesta.

K 28. členu

V členu je urejena gradnja žičniških naprav čez javne ceste. Javna cesta, ki jo prečka žičniška naprava, se mora zavarovati z ustrežno lovilno napravo. Stroške njene postavitve in vzdrževanja krije investitor oziroma upravljavec žičniške naprave.

K 29. členu

V členu se ureja področje izkoriščanja mineralnih surovin ob javni cesti. Pridobivalni prostori mineralnih surovin so lahko le v takšni oddaljenosti od javne ceste, da to ne vpliva na stabilnost cestnih objektov, cestnega telesa, na vzdrževanje ceste in na varnost prometa. Če so za območje pridobivalnega prostora mineralnih surovin, na podlagi študij, ki so podlaga za pripravo prostorskega akta, dokazani vplivi pridobivalnega prostora mineralnih surovin na javno cesto, mora biti upravljavec ceste vključen v postopek prostorskega načrtovanja pridobivalnega prostora mineralnih surovin.

K 30. členu

V členu se ureja omejitve izvajanja del zunaj varovalnega pasu javne ceste. Določeno je, da mora za izvajanje del zunaj varovalnega pasu ceste, ki bi lahko povzročila nestabilnost cestnega telesa ali kakor koli drugače ogrozila varnost prometa na cesti, lastnik zemljišča ali imetnik pravice uporabe zemljišča pridobiti soglasje upravljavca ceste. Izvajanje navedenih spremlja izvajalec rednega vzdrževanja cest. V primeru ogrožanja stabilnosti ceste ali nevarnosti erozije, izvajalec rednega vzdrževanja ceste pozove lastnika zemljišča ali imetnika pravice uporabe zemljišča, da nemudoma preneha z deli in o tem obvesti upravljavca ceste, ki od lastnika zemljišča ali imetnika pravice uporabe zemljišča, zahteva, da v 30 dneh od prejema poziva poda vlogo za pridobitev soglasja.

K 31. členu

V členu se ureja izvajanje del v območju javne ceste. Za izvajanje gradbenih in drugih del, povezanih z gradnjo (npr. izkopi, prekopi, podkopi, vrtanja), ter gozdarskih del (npr. podiranje dreves, spravilo lesa) v območju ceste, ki bi lahko ovirala ali ogrožala promet na cesti, poškodovala cesto ali povečala stroške njenega vzdrževanja, je treba pridobiti soglasje upravljavca ceste, s katerim se določijo pogoji za opravljanje teh del.

Določena je tudi globa za prekršek posameznika, ki v območju ceste brez soglasja upravljavca ceste ali v nasprotju z njim opravlja gradbena in druga dela, povezana z gradnjo, ter gozdarska dela in s tem ovira ali ogroža promet ali poškoduje cesto. Določena je tudi globa za prekršek pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

K 32. členu

Z določbo tega člena so regulirane medsebojne obveznosti med upravljavcem javne ceste in upravljavcem vodotoka v primeru prečkanja javne ceste z vodotokom ter opredelitev delov objektov, ki so predmet kasnejšega vzdrževanja. Stroške gradnje objektov in naprav za ohranjanje vodnega režima vodotoka, ki so potrebni zaradi prečkanja javne ceste z vodotokom ali njenega poteka po priobalnih zemljiščih vodotoka, krije upravljavec ceste. Vzdrževanje zavarovanja podporne konstrukcije premostitvenega objekta ter objektov in naprav, ki so bili zgrajeni izključno za zaščito premostitvenega objekta pred škodljivim delovanjem voda (npr. pragovi, obrežna zavarovanja), so sestavni del vzdrževanja javne ceste. Vzdrževanje objektov in naprav, ki služijo vodotoku, ter obrežnih zavarovanj in zavarovanj struge vodotoka so sestavni del vzdrževanja vodotoka. Če cesta poteka po priobalnih zemljiščih vodotoka, stroške vzdrževanja ceste in pripadajočih objektov ter vodnih ureditev, ki so bili zgrajeni izključno za zaščito ceste pred škodljivim delovanjem voda, na tem območju ceste krije upravljavec ceste. Stroški vzdrževanja objektov in vodnih ureditev, ki služijo tako zaščiti ceste pred škodljivim delovanjem voda kot tudi ohranjanju vodnega režima, se sorazmerno razdelijo med upravljavca ceste in upravljavca vodotoka. V primeru, če cesta poteka po priobalnih zemljiščih vodotoka, upravljavec vodotoka in upravljavec ceste skleneta dogovor glede izvajanja posameznih vzdrževalnih del na vodotoku in medsebojnih obveznosti pri izvajanju teh del.

K 33. členu

V tem členu je predpisan način financiranja načrtovanja, projektiranja in gradnje druge gospodarske javne infrastrukture, ki se gradi v okviru projekta gradnje državne ceste. Pomembno je, da medsebojne pravice in obveznosti investitorji uredijo s posebno pogodbo, ki pa ne sme vsebovati določb, ki so v nasprotju z določbami tega zakona. Navedeno infrastrukturo, ki se gradi v okviru gradnje državne ceste, upravljavec, skladno s pogodbo, po njeni končani izgradnji prevzame v upravljanje in vzdrževanje.

K 34. do 36. členu

V členih so opredeljene določbe o največjih dopustnih obremenitvah javnih cest, in sicer največja dovoljena masa, osne obremenitve ter skupna masa vozil. Cestna infrastruktura s prekomernimi obremenitvami motornih vozil, izgublja ne le na kakovosti in trajnosti, ampak pomeni tudi zelo povečano tveganje za varen cestni promet. Vozilo je v primeru tovrstnih kršitev obremenjeno nad njegovimi zmogljivostmi, s tem pa se možnost za varno upravljanje vozila zmanjšuje. Zaradi preobremenjevanja cestne infrastrukture in posledično poškodovanja in pospešenega propadanja cest in objektov, je odgovornost s strani fizičnih oseb opredeljena na voznika, na osebo, ki je tovor naložila ter naročnika, ravno tako pa so za iste prekrške odgovorne tudi pravne osebe, ki so poslovno vezane s prej omenjenimi fizičnimi osebami. Sankcije za prekrške po navedenih členih so odvisne od relativne višine odstopanja od dovoljenih skupnih mas in osnih obremenitev.

Sankcije so povezane tudi z uresničevanjem Uredbe Komisije (EU) 2016/403 glede kategorizacije resnih kršitev s področja cestnih prevozov, ki med drugim ureja tudi kategorizacijo kršitev s področja kršitev dolžine in širine vozil. Vse kršitve bodo evidentirane v nacionalnem elektronskem registru. Na podlagi podatkov o vseh kršitvah prevoznikov je omogočena izguba dobrega ugleda ter s tem prevozniške licence Skupnosti, s čimer bo cestnim prevoznikom, ki so resni kršitelji predpisov, onemogočena nadaljnja prisotnost na trgu cestnih prevozov. Višina glob je predpisana v odvisnosti od višine oziroma obsega odstopanja od z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljenih prekoračitev največjih dopustnih mas in mer. Globe so predpisane za vse subjekte, ki se pojavljajo v verigi izvedbe oziroma organizacije prevoza posameznega tovora (voznik, naročnik prevoza, oseba, ki tovor naloži), prav tako pa so za iste prekrške odgovorne tudi pravne osebe, ki so poslovno vezane s prej omenjenimi subjekti. Tako obširen zajem odgovornih subjektov za posamezen prekršek je nujen, saj je mogoče glede na dosedanje izkušnje le-tako učinkovito obvladovati obseg tovrstnih kršitev. Seveda pa je kršitev storjena le pod pogojem, da je kršitev storjena pri prevozu tovora po javni cesti.

Posamezne kazenske določbe so oblikovane na način progresivne lestvice z namenom, da je globa za posamezno kršitev, povezano s prekoračitvijo dovoljenih skupnih mas, osnih obremenitev in mer (širina, dolžina, vozila) vozila ali skupine vozil, sorazmerna teži kršitve in posledic, ki iz nje izvirajo. Progresivna lestvica kaže kršitev oziroma iz njih izvirajoče posledice na cestno infrastrukturo oziroma prometno varnost, kar pomeni, da je kršitelj, čigar vozilo se precej razlikuje od s predpisi dovoljenega ali s prometnimi znaki omejenega, sankcioniran z višjo globo. Prevoz deljivega tovora kot izredni prevoz je prepovedan in tudi sankcioniran.

K 37. členu

Člen je posledica delnega prenosa Direktive 96/53/ES v slovenski pravni red v delu, ki se nanaša na obveznosti špediterja, ki prevozniku zaupa prevoz zabojnika ali zamenljivega tovarišča. Špediter mora vozniku prevoznika izročiti dokument o masi zabojnika oziroma zamenljivega tovarišča. Če so podatki v dokumentu napačni ali manjkajo oziroma če špediter dokumenta o masi ne izroči vozniku, je za špediterja predpisana globa. Poleg navedenega je predpisana obveznost voznika, da mora ob nadzoru v cestnem prometu policistu oziroma občinskemu redarju dokument o masi zabojnika ali zamenljivega tovarišča izročiti na vpogled. Če voznik ravna v nasprotju z omenjeno zahtevo, je zanj predpisana globa.

K 38. členu

Člen opredeljuje obveznost, da morajo države članice EU sprejeti ustrezne ukrepe za prepoznavo vozil, ki sama ali skupaj s tovorom v cestnem prometu presegajo dovoljene mase. Prepoznavo vozil, ki presegajo največje dovoljene mase, se lahko izvaja z napravami za samodejno pridobivanje podatkov o skupnih masah vozil, nameščenimi ali vgrajenimi v cesto. Glede na to, da Direktiva (EU) 2015/719 omogoča prepoznavo vozil, ki sama ali skupaj s tovorom presegajo dovoljene mase, tako z napravami, vgrajenimi v cesto, kot tudi z napravami, vgrajenimi na vozila, se je Slovenija odločila zgolj za prepoznavo z napravami, vgrajenimi v cesto. Slednje iz razloga tranzitne lege države, kjer se stikata dva pomembna prometna koridorja, zaradi česar imamo opravka v veliki meri s tranzitnim prometom, katerega izvor in ponor je v tujih državah. Ob tem dejstvu in dejstvu, da je mogoče zahtevati opremljenost vozil z napravami za prepoznavo presegevanja dovoljenih mas samo za vozila, registrirana v Republiki Sloveniji, je za naše razmere sprejemljiva zgolj rešitev z vgradnjo naprav za samodejno prepoznavo vozil, ki presegajo dovoljeno maso, v cesto. Ob upoštevanju odločbe Ustavnega Sodišča Republike Slovenije o brezpilotnih zrakoplovih iz leta 2019 (odločba US, št. U-I-152/17 z dne 4. 7. 2019) bi bilo treba v primeru obvezne vgradnje naprav za samodejno prepoznavo vozila, ki presega dovoljene mase, jasno predpisati način namestitve naprav v vozila, njihovo uporabo (povezljivost) in vse možne načine obdelave, ki morajo biti zamejene.

Prepoznavo vozil ali skupine vozil, ki sama ali skupaj s tovorom presegajo dovoljene mase, predpisane za posamezne vrste vozil ali skupine vozil, izvajata policija in občinsko redarstvo, ki sta pristojna nadzorna organa za ugotavljanje preseganja dovoljenih mas vozil v skladu s tem zakonom. Z napravami pridobljeni podatki o preseganju dovoljenih mas vozil ali skupine vozil se lahko uporabijo kot dokaz v postopku o prekršku, če naprave izpolnjujejo meroslovne zahteve, ki so za te naprave predpisane s predpisi o meroslovnih zahtevah.

Z napravami za samodejno pridobivanje podatkov o masah vozil ali skupine vozil se lahko zbirajo slikovni posnetki vozila v delu, ki omogoča prepoznavo registrske označbe vozila in samega vozila. Pri tem je pomembno, da mora biti število nadzorov glede dovoljene mase, predpisane za posamezne vrste vozil ali skupine vozil, v posameznem koledarskem letu sorazmerno s skupnim številom izvedenih nadzorov nad vozili v posameznem koledarskem letu.

Za opravljanje nadzora nad preseganjem dovoljenih mas vozil ali skupine vozil z napravami iz prvega odstavka tega člena in izvedbo postopka o prekršku policija in občinsko redarstvo pridobivata, zbirata, obdelujeta in upravljata določene osebne podatke (osebno ime kršitelja oziroma njegova firma, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža, EMŠO, če je fizična oseba tujec, pa njene rojstne podatke, matična številka pravne osebe, zaposlitev odgovorne osebe; slikovni posnetki vozila).

Osebne podatke, razen slikovnih posnetkov, pridobi pristojni nadzorni organ iz registra prebivalstva, evidence registriranih vozil in Poslovnega registra Slovenije o zastopnikih pravnih oseb. Pri pridobivanju, zbiranju, obdelovanju in vodenju osebnih podatkov tega člena pristojni nadzorni organ ravna v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Osebne podatke pristojni nadzorni organ obdeluje v tolikšnem obsegu in trajanju, kolikor je nujno potrebno za izvedbo nadzora in postopka o prekršku, vendar najdlje dve leti od njihove pridobitve. Dvoletni rok je povsem primeren, saj v skladu z Zakonom o prekrških postopek o prekršku ni več dopusten, če pretečeta dve leti od dneva, ko je bil prekršek storjen. Po poteku roka iz dvoletnega roka se podatki nepovratno anonimizirajo. Ne glede na navedeno se slikovni posnetki vozila, ki se ne uporabijo za dokazovanje prekrškov, brišejo takoj, ko je to mogoče, najpozneje pa v 30 dneh od njihovega nastanka.

Ministrstvo, pristojno za promet, opravlja naloge nacionalne kontaktne točke v zvezi s posredovanjem informacij o kršitvah in kaznih, povezanih s tem členom, ki jih zahtevajo nacionalne kontaktne točke drugih držav članic. Ministrstvo, pristojno za promet, vsaki dve leti, najpozneje do 30. septembra po koncu dveletnega obdobja, posreduje zbrane podatke o ugotovljenih kršitvah v zvezi s preseganjem dovoljenih mas vozil Evropski komisiji.

K 39. členu

Z določbami o izrednih prevozih je podana osnovna definicija izrednega prevoza, kjer je tak prevoz možen samo v primeru, da je tovor nedeljiv ali pa je njegova deljivost ekonomsko neupravičena in kot tak presega največje dovoljene mere in mase. Poleg tega je izredni prevoz možno izvesti po javni cesti samo v primeru, da tega prevoza od izvora do cilja ni možno izvesti preko drugih prometnih sistemov. Kot pristojni izdajatelj dovoljenj za izredne prevoze še naprej ostaja direkcija za prevoze, katerih prevozna pot se nanaša na državne in občinske ceste, v primeru prevozne poti samo po avtocestah ali samo po občinskih cestah pa DARS, oziroma pristojna občinska uprava. Višina glob je predpisana glede na prekoračitev največjih dopustnih mas in mer.

K 40. členu

Izredni prevoz je dovoljen izključno z ustreznim dovoljenjem, ki ga izda pristojni izdajatelj. Skladnost izvajanja izrednega prevoza s pogoji v dovoljenju že pred samim začetkom izvaja direkcija v okviru upravnega nadzorstva. Če se ugotovi neskladnost z dovoljenjem za izredni prevoz, se vozilo izloči iz prometa in izvedba izrednega prevoza prepove do uskladitve z izdanim dovoljenjem. Izvajalec izrednega prevoza mora v primeru neizpolnjevanja zahtev iz izdanega dovoljenja za izredni prevoz plačati stroške pregleda izrednega prevoza izdajatelju dovoljenja za izredni prevoz.

K 41. členu

Ta člen opredeljuje označitev vozil, s katerimi se izvaja izredni prevoz. Ta vozila morajo biti označena s posebno opozorilno svetilko, ki oddaja svetlobo rumene barve in z ustreznim svetlobnim napisom na zadnji strani vozila. Člen opredeljuje tudi dolžnosti drugih udeležencev cestnega prometa, ki srečajo izredni prevoz, saj morajo voziti posebej previdno, se umikati k robu ceste in po potrebi tudi ustaviti vozilo, kar je deloma

primerljivo z ravnanjem v primeru, ko v cestnem prometu udeleženci cestnega prometa srečajo vozilo s prednostjo.

K 42. členu

Člen določa način usposabljanja spremljevalcev izrednih prevozov, ki ga izvaja izobraževalna ali druga organizacija, ki jo na podlagi javnega razpisa izbere in pooblasti ministrstvo, pristojno za promet, če organizacija izpolnjuje določene kadrovske in materialne pogoje. Strokovni nadzor nad delom pooblaščenice organizacije, izvajanjem programov usposabljanja spremljevalcev izrednih prevozov in ugotavljanjem izpolnjevanja pogojev, na podlagi katerih je bilo izdano pooblastilo, opravlja ministrstvo, pristojno za promet. V členu so podrobneje opredeljeni tudi razlogi za trajni odvzem pooblastila ter način začasnega izvajanja usposabljanja spremljevalcev izrednih prevozov, ki pa lahko traja največ 6 mesecev.

K 43. členu

Člen določa, da se spremljevalec izrednih prevozov za izvajanje spremstva izrednih prevozov usposobi po predpisanem programu. Strokovno usposabljanje za spremljevalca izrednih prevozov je sestavljeno iz osnovnega in obnovitvenega strokovnega usposabljanja, opraviti je potrebno tudi izpit. Evidenco o izdanih potrdilih za namen spremljanja usposobljenosti spremljevalcev izrednih prevozov in izvajanja učinkovitega nadzora nad spremljevalci izrednih prevozov vzpostavi in vodi ministrstvo, pristojno za promet, ki omogoči brezplačen dostop do evidence policiji in občinskemu redarstvu. Navedena evidenca vsebuje evidenčno številko potrdila o usposobljenosti za spremljevalca izrednih prevozov, osebno ime in rojstne podatke spremljevalca ter datum veljavnosti potrdila. V členu je predpisana tudi globa za prekršek spremljevalca izrednih prevozov, ki za spremljanje izrednih prevozov ni usposobljen po predpisanem programu.

K 44. členu

Člen določa, da se sme spremstvo izrednega prevoza opravljati z vozili in opremo, ki izpolnjujejo predpisane pogoje. Če določi izdajatelj dovoljenja za izredni prevoz pri zavarovanju in izvedbi izrednega prevoza obvezno spremstvo izrednega prevoza, se spremstvo izrednega prevoza izvede v skladu s pogoji, navedenimi v dovoljenju za izredni prevoz.

K 45. členu

Avtobusna postajališča na avtocesti in hitri cesti niso dovoljena, medtem, ko morajo biti avtobusna postajališča na glavnih in regionalnih cestah praviloma izven vozišča, razen če prostorske in druge tehnične zahteve ne omogočajo gradnje izven vozišča, ter na malo prometnih cestah. Besedilo člena predpisuje postopek odločitve o vzpostavitvi avtobusnega postajališča na vozišču.

K 46. členu

Ta člen opredeljuje naležne ploskve na kolesih vozil, ki lahko vozijo po javnih cestah in nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet. S to določbo je prepovedana uporaba motornih vozil, katerih pnevmatike imajo npr. bodice, ali pa je konstrukcija koles takšna, da lahko poškoduje vozišče.

K 47. členu

V tem členu so predpisane izjeme, ki se v primeru omejitve uporabe javne ceste za posamezno vrsto vozil, smatrajo kot lokalni promet in za njih postavljen ukrep omejitve uporabe javne ceste ne velja. Za lokalni promet v območju omejene uporabe javne ceste se šteje promet motornih vozil, ki imajo na tem območju izhodišče ali cilj, promet motornih vozil, katerih vozniki, lastniki ali imetniki pravice uporabe imajo na tem območju stalno ali začasno prebivališče, promet motornih vozil, ki so v lasti oziroma v uporabi pravne ali fizične osebe, registrirane za opravljanje prevozov, ki ima na tem območju sedež ali podružnico in urejeno parkirišče, ali avtošole, ki ima na tem območju sedež ali podružnico in urejeno parkirišče. Za lokalni promet se šteje tudi promet vozil za izvajanje rednega vzdrževanja ceste, vozil komunalnih služb, vprežnih vozil, koles, mopedov, katerih konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 km/h, koles z motorjem, lahkih štirikoles, traktorjev in motokultivatorjev ter promet motornih vozil, s katerimi se kandidati usposablajo za vožnjo motornih vozil ali opravljajo izpite za voznike motornih vozil. Člen obenem določa, da mora upravljavec ceste, ki na določenem cestnem odseku omeji promet vozil v tranzitu, vedno dovoliti lokalni promet. Tranzit je prevoz območja omejene uporabe javne ceste, označenega s predpisano prometno signalizacijo. To pomeni, da glede na predlagano besedilo v območje omejene uporabe javne ceste ne smejo zapeljati vozila, ki nameravajo to območje (območje med dvema prometnima znakoma za prepoved

določen vrste vozil) zgolj prevoziti brez utemeljenega razloga za vstop v to območje (na primer naklad ali razklad tovora, sedež pravne osebe, dostopanje do servisne delavnice).

K 48. členu

S tem členom se ureja reguliranje bistveno povečanega tovarnega prometa na posamezni javni cesti ali njenem odseku, kot posledica izvajanja večjih investicijskih projektov ali izkoriščanja in gospodarjenja mineralnih surovin s strani drugih gospodarskih subjektov. V členu so opredeljeni povzročitelji in njihova obveznost sofinanciranje rekonstrukcije javne ceste glede na povzročeno poškodovanost javne ceste zaradi gradnje njihovega objekta ali izkoriščanja pridobivalnega prostora, kjer prevozne poti potekajo po javni cesti. Za določitev potrebnih ukrepov in delitev stroškov zaradi prekomerne preobremenitve javnih cest s tovornimi vozili bo minister, pristojen za promet, predpisal metodologijo za določitev potrebnih ukrepov in delitev stroškov zaradi prekomerne prometne obremenitve javnih cest s tovornimi vozili.

K 49. členu

S tem členom so javne ceste opredeljene glede na pomen in povezovalne funkcije v prostoru oziroma njihova kategorizacija. Predpisano je, da so državne ceste v lasti Republike Slovenije, občinske ceste pa v lasti občine. Glede na pomen za promet in povezovalno funkcijo v prostoru se državne ceste kategorizirajo na avtoceste, hitre ceste, glavne ceste I. in II. reda, regionalne ceste I., II. in III. reda ter državne kolesarske poti, občinske ceste pa na lokalne ceste, javne poti ter občinske kolesarske poti. Merila za kategorizacijo javnih cest določi vlada, s čimer se torej določajo okviri tudi za kategorizacijo občinskih cest.

K 50. členu

S tem členom je opredeljeno kateri podatki oziroma evidence se vodijo o državnih in občinskih cestah in kateri podatki se vodijo o njih ter kdo je pristojen za vodenje evidenc o državnih oziroma občinskih cestah. Za potrebe načrtovanja, upravljanja, vzdrževanja in statistične namene se namreč vodi evidenca o javnih cestah kot banka cestnih podatkov, ki obsega opisne, numerične, grafične in druge podatke o javnih cestah in objektih na njih. Poleg tega je v tem členu opredeljeno od kje se zajemajo podatki za vodenje evidenc, kakor tudi obveznosti za vpis podatkov v zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture.

K 51. členu

Člen opredeljuje kolesarsko povezavo, ki predstavlja niz prometnih površin označenih s predpisano prometno, namenjenih javnemu prometu kolesarjev in drugih udeležencev pod pogoji določenimi s pravili cestnega prometa. Določa se potek prostorskih koridorjev posameznih kolesarskih povezav ter njihova kategorija glede na povezovalno vlogo in kolesarsko - prometno funkcijo v prostoru. Omrežje kolesarskih povezav mora biti namreč enakomerno razporejeno po celotnem območju države, medsebojno pa mora povezovati večja mesta in naselja, turistična središča ter pomembnejša prometna vozlišča.

Glede na povezovalni pomen zasnovo kolesarskih povezav tvori omrežje daljinskih, glavnih, regionalnih in lokalnih kolesarskih poti. Daljinske in glavne kolesarske povezave naj bi povezovale urbana središča in se navezovale na daljinski evropski kolesarski povezavi, ki potekata preko Slovenije. Občinske kolesarske povezave dopolnjujejo državno omrežje.

Zakonska obveznost vzpostavitve državnih kolesarskih povezav je na strani države. Sam potek kolesarske povezave je lahko izveden kot kolesarska cesta, kot kolesarska pot, kot kolesarska steza, kot kolesarski pas na vozišču ceste ali pa kot prometna površina, ki je namenjena tudi drugim udeležencem v prometu.

K 52. členu

Člen opredeljuje soglasja, dovoljenja in mnenja, ki jih na osnovi navedenih členov tega zakona izdajajo upravljavci cest, koncesionar iz 14. ali 67. člena ali gospodarska družba iz 54. člena tega zakona na podlagi javnega pooblastila. Zoper upravne akte, ki jih po določbah tega zakona izdajo upravljavci državnih cest, je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za promet. Upravljavci cest oziroma koncesionarji iz prvega odstavka tega člena za pripravo in izdajo upravnih aktov v primeru gradnje niso upravičeni do plačila taks, povračila stroškov ali drugih plačil.

K poglavju III. GRADNJA DRŽAVNIH CEST

K 53. členu

Člen določa strateške usmeritve in cilje dolgoročnega razvoja državnih cest, ki se določijo v nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji. Z njim se določa prioriteta izvedbe posameznih aktivnosti za izvedbo ukrepov na državnem cestnem omrežju, nosilce aktivnosti, potrebne finančne vire in časovni okvir za izvedbo aktivnosti. Konkretnejša izvedba posameznih ukrepov se določi z načrtom vlaganj v promet in prometno infrastrukturo, izvajanje katerega se tekoče spremlja.

K 54. členu

Člen določa, da se za organiziranje in vodenje gradnje ter vzdrževanja določenih državnih cest in upravljanje teh cest lahko ustanovi posebna gospodarska družba pod pogoji in na način, kot je določeno v posebnem zakonu.

K 55. členu

Člen opredeljuje kategorizacijo državnih cest. Le-to izvede vlada. Hkrati s kategorizacijo državnih cest vlada določi, kateri vrsti prometa so posamezne ceste namenjene. Novozgrajeni ali rekonstruirani del državne ceste, s katerim se nadomesti del te ceste, prevzame isto kategorijo kot državna cesta. Določeno je, da spremembe kategorizacije državnih cest ali njihovih delov ter medsebojne prenose cest lahko predlagata minister, pristojen za promet, in župan. Spremembe in prenosi cest ali delov cest se opravijo po medsebojnem usklajevanju interesov obeh predlagateljev in ob upoštevanju meril za kategorizacijo javnih cest. V primeru gradnje nove ali rekonstruirane ceste se kategorizacija ceste določi pred predajo ceste v promet. Če se preko občinske ceste ali njenega dela navezuje objekt državnega pomena, lahko minister, pristojen za promet, predlaga vladi, da se ta občinska cesta ali njen del prenese med državne ceste. V primeru novogradnje ceste se kategorija ceste določi na podlagi njene prometne funkcije pred začetkom državnega prostorskega načrtovanja za to cesto (državno ali občinsko prostorsko načrtovanje), kategorizira pa pred predajo ceste v promet.

K 56. členu

V členu je opredeljeno, da se lahko državna cesta ali njen del opusti, če se zgradi nova cesta ali del ceste, ki nadomesti prejšnjo. O opustitvi ter bodočem ravnanju s to nepremičnino v primerih, ko ni več namenjena prometu, odloči vlada.

K 57. členu

Državna kolesarska povezava lahko poleg po državnih poteka tudi po občinskih ali po nekategoriziranih cestah kakor tudi po različnih objektih gospodarske javne infrastrukture (vodna, železniška in energetska infrastruktura). Če državna kolesarska povezava poteka zunaj zemljišč javnega dobra, se pravice in obveznosti izvršujejo v obsegu, ki je potreben za varno odvijanje kolesarskega prometa. V tem primeru se pravice in obveznosti med upravljavcem kolesarske povezave in lastnikom zemljišča uredijo s posebno pogodbo. Potek državnih kolesarskih povezav predpiše minister, pristojen za promet.

K 58. členu

Člen opredeljuje gradnjo in vzdrževanje prometnih površin, objektov in naprav iz prvega odstavka 72. člena tega zakona v okviru cestnega zemljišča državne ceste ter izvedbo prehodov za pešce v naselju, ki jih financira oziroma sofinancira občina. Gradnjo posameznih delov državnih cest lahko financira ali sofinancira tudi drug subjekt, če je izgradnja teh delov cest pogojena z njegovimi načrtovanimi prostorskimi ureditvami. Če je gradnja cestnega priključka na državno cesto pogojena tudi z izvedbo vzdrževalnih del ali vzdrževalnih del v javno korist državne ceste, stroške teh del krije investitor cestnega priključka. V primeru, če narava dejavnosti gospodarskega subjekta zahteva gradnjo ceste z boljšimi elementi in v večjem obsegu kot to zahtevata povprečen obseg in struktura prometa, gospodarski subjekt financira ta dela v obsegu stroškov dodatno potrebnih del na državni cesti. Če je gradnja določenih prometnih površin, objektov in naprav nujna zaradi povečanja pretočnosti in varnosti prometa po državni cesti skozi naselje, je lahko celotna investicija v breme Republike Slovenije. Financiranje oziroma sofinanciranje navedenih del ter druge medsebojne obveznosti se uredijo s posebno pogodbo, ki jo skleneta Republika Slovenija in investitor del drugih del oziroma gospodarski subjekt.

K 59. členu

Člen določa, da finančna sredstva za gradnjo obvozne ceste, ki nadomesti del ceste, ki poteka skozi poselitveno območje, zagotavljata Republika Slovenija in občina. Sofinanciranje gradnje obvozne ceste ter obveznosti prevzema nadomeščenega dela državne ceste se uredijo s posebno pogodbo, ki jo skleneta

Republika Slovenija in občina. Pogodbo v imenu in za račun Republike Slovenije sklene minister, pristojen za promet.

K 60. členu

V tem členu je določeno, da se financiranje vzpostavitve državne kolesarske povezave v delu, ki ne poteka po državni ali občinski cesti, uredi s posebno pogodbo, ki jo skleneta Republika Slovenija in lastnik nekategorizirane ceste oziroma druge prometne površine. Financiranje lahko obsega tudi označitev državne kolesarske povezave s predpisano prometno signalizacijo ter izvedbo nujnih varnostnih ukrepov in obrabne konstrukcije ceste oziroma prometne površine. Če financiranje državne kolesarske povezave obsega tudi izvedbo nujnih varnostnih ukrepov in obrabno konstrukcijo ceste oziroma druge prometne površine, se stroški teh del poračunajo v okviru pogodbe o pravici uporabe teh površin.

K 61. členu

V primeru, če je treba obstoječo državno cesto prestaviti zaradi gradnje drugega objekta ali naprave, se mora prestavljeni del ceste zgraditi z elementi, ki ustrezajo namenu ceste in drugim zahtevam predpisov o cestah. Stroške prestavitve državne ceste krije investitor objekta ali naprave. Investitor ni zavezanec za tisti del stroškov, nastalih zaradi pogojenih boljših elementov nadomeščenega dela državne ceste.

K 62. členu

Določbe tega člena opredeljujejo obveznost usklajenega projektiranja pri posegih v območje državnih cest z ostalo gospodarsko javno infrastrukturo ali z ostalimi objekti. Za usklajeno projektiranje je odgovoren upravljavec ceste. Stroške projektiranja in gradnje objektov posamezne gospodarske javne infrastrukture iz prvega odstavka tega člena, krije njen upravljavec.

K 63. členu

Člen določa, da mora upravljavec državne ceste v fazi načrtovanja gradnje državne ceste obvestiti upravljavce druge gospodarske javne infrastrukture v cestnem telesu ali ob njem najmanj 90 dni pred začetkom del, da ti lahko svoja dela uskladijo z gradnjo oziroma rekonstrukcijo ceste. Upravljavec državne ceste mora dati upravljavcu druge gospodarske javne infrastrukture na razpolago tehnične in druge podatke, potrebne za uskladitev del. Določbe veljajo smiselno tudi za upravljavce gospodarske javne infrastrukture v cestnem telesu ali ob njem, kadar nameravajo graditi svoje objekte in naprave v državni cesti.

K 64. členu

V primerih, ko je za gradnjo ali rekonstrukcijo javne ceste izdano gradbeno dovoljenje, lahko ministrstvo, pristojno za promet, izda dovoljenje za začasno uporabo, ki lahko traja največ 5 let, že pred dokončanjem vseh del zunaj vozišča ceste, predvidenih z gradbenim dovoljenjem, če se pri pregledu ugotovi, da vozišče izpolnjuje pogoje za varno odvijanje prometa. Pridobitev dovoljenja za začasno uporabo državne ceste je obvezna, ko je čas od končanja del na vozišču ceste do dokončanja preostalih del po gradbenem dovoljenju daljši od 60 dni.

K poglavju IV. UPRAVLJANJE DRŽAVNIH CEST

K 65. členu

Člen določa, da so državne ceste avtoceste, hitre ceste, glavne ceste in regionalne ceste. Upravljavec avtocest, hitrih cest ter cest, ki so določene kot izbirne cestninske ceste v skladu z zakonom, ki ureja cestninjenje, je Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, d. d., upravljavec glavnih in regionalnih cest ter državnih kolesarskih povezav pa direkcija.

K 66. členu

V tem členu so opredeljene naloge upravljavcev državnih cest. Naloge direkcije so zlasti strokovno tehnične, razvojne, organizacijske in upravne naloge za gradnjo, vzdrževanje in varstvo državnih cest in kolesarskih poti. Mednje sodijo predvsem: izdelava strokovnih podlag za plane vzdrževanja in razvoja državnih cest in izdelavo osnutkov teh planov; naloge rednega vzdrževanja državnih cest; naloge nadzora nad stanjem državnih cest; naloge nadzora nad prometno ureditvijo na državnih cestah; naloge upravljanja, vodenja in nadzora prometa; izvajanje postopkov podeljevanja koncesij in izbire koncesionarja za redno vzdrževanje državnih cest; naloge v zvezi z investicijami v državne ceste; vodenje evidenc o državnih cestah in zbirne

evidence o javnih cestah; priprava strokovnih izhodišč za smernice in mnenja k državnim prostorskim aktom; izdaja smernic in mnenj k občinskim prostorskim aktom; izdaja soglasij, mnenj in projektnih pogojev v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov; naloge v zvezi s pripravo strokovnih podlag za tehnične predpise o projektiranju, gradnji in vzdrževanju javnih cest.

Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, d. d., opravlja naloge upravljavca avtocest in hitrih cest v skladu s posebnim zakonom.

K 67. členu

Z določbami tega člena je pravni ali fizični osebi dana možnost sklenitve koncesije za upravljanje določenih državnih cest. Koncesija se podeli v skladu z zakonom, ki ureja javno-zasebno partnerstvo. V koncesijski pogodbi za upravljanje državne ceste se poleg pravic in obveznosti v zvezi z upravljanjem uredijo tudi pravice in obveznosti v zvezi z vzdrževanjem državne ceste.

K poglavju V. VZDRŽEVANJE DRŽAVNIH CEST

K 68. členu

Člen določa, da je vzdrževanje državnih cest obvezna gospodarska javna služba. Izjema so prometne površine, objekti in naprave v naseljih, ki jih vzdržujejo občine.

K 69. členu

Vzdrževanja državne ceste v območju križišča z drugo cesto je obveznost upravljavca državne ceste, ki vzdržuje celotno območje križišča z vso prometno signalizacijo in prometno opremo. Upravljavec državne ceste pa v območju naselij ne vzdržuje cestne razsvetljave, semaforjev ter prometne signalizacije z zunanjo ali notranjo osvetlitvijo s pripadajočim napajalnim omrežjem, vključno z oskrbo z električno energijo.

K 70. členu

Člen določa pristojnost za vzdrževanje premostitvenih objektov nad ali pod državno cesto. Opredeljen je obseg vzdrževanja ceste, ki poteka preko ali pod premostitvenim objektom ter pristojnost ukrepanja upravljavca državne ceste v primeru, da teh nujnih vzdrževalnih ukrepov upravljavec druge ceste ne izvede. Določeno, da je v primeru križanja z železniško progo upravljanje in vzdrževanje objektov urejeno v skladu s predpisi, ki urejajo varnost železniškega prometa. Pri vzdrževanju premostitvenih objektov vodotokov je vzdrževanje objektov in naprav, potrebnih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda na vplivnem odseku vodotoka, v pristojnosti upravljavca ceste.

K 71. členu

Člen določa obseg rednega vzdrževanja in vzdrževanja državne ceste na mejnem prehodu, kjer je obseg vzdrževalnih del od pričetka mejnega prehoda do mejne črte enak kot na preostalem delu ceste izven prehoda. Vzdrževanje drugih prometnih površin (npr. dodatni prometni pasovi, pločniki) na mejnem prehodu zagotavljajo upravljavci teh površin.

K 72. členu

Člen opredeljuje prometne površine, objekte in naprave državne ceste v naseljih, ki jih redno vzdržujejo občine. Gre za tiste prometne površine, naprave in objekte, ki so v funkciji javnih površin in locirane na cestnem zemljišču državne ceste. Namen določbe je, da tudi občine krijejo sorazmerni del stroškov, ki se nanašajo na javne prometne površine.

K 73. členu

Občine imajo pravico do povrnitve stroškov, če je med preusmeritvijo prometa z državne ceste na občinsko cesto potrebno povečati obseg vzdrževanja občinske ceste ali pa jo je potrebno pred tem usposobiti za prevzem dodatnega prometa. Pred preusmeritvijo prometa na občinsko cesto se izvede monitoring obstoječega stanja, po končani preusmeritvi prometa se izvede sanacija ceste v stanje, ugotovljeno z monitoringom.

K 74. členu

Državne kolesarske povezave redno vzdržuje direkcija. V primeru poteka povezav po občinskih cestah, redno vzdržuje direkcija te povezave le v obsegu vzdrževanja prometne signalizacije in opreme namenjene kolesarjem. V kolikor državna kolesarska povezava poteka po delu nekategorizirane ceste, nekategorizirane ceste, ki se uporablja za javni cestni promet, ali je sestavni del druge gospodarske infrastrukture (vodne, energetske, železniška infrastruktura), se redno vzdrževanje kolesarske povezave uredi s posebno pogodbo med direkcijo in lastnikom ali od njega pooblaščenim upravljavcem te ceste oziroma gospodarske javne infrastrukture.

K poglavju VI. VARSTVO DRŽAVNIH CEST IN PROMETA NA NJIH

K 75. členu

Člen ureja omejitve uporabe državne ceste. Upravljavec državnih cest lahko začasno prepove ali omeji uporabo ceste ali njenega dela (omejitev prometa posameznih vrst vozil, zmanjšanje dovoljene skupne mase, osne obremenitve ali dimenzij vozil, zmanjšanje najvišje dovoljene hitrosti vozil in drugi ukrepi), če je državna cesta ali njen del v stanju, da promet po njej ni mogoč ali je mogoč samo promet posameznih vrst vozil; da bi promet posameznih vrst vozil povzročil pospešeno propadanje te ceste ter če to terjajo drugi utemeljeni razlogi, ki se nanašajo na zavarovanje ceste in varnost prometa na njej (sneg, poledica, odjuga, močan veter, nenadne poškodbe ceste, ovire na cesti, ipd.). Upravljavec o predvidenem oziroma izvedenem ukrepu zapore oziroma omejitve uporabe ceste po elektronski poti obvesti ministrstvo, pristojno za promet, policijo, pristojni center za obveščanje, pristojni inšpekcijski organ za ceste in prometno-informacijski center, v rokih ki so določeni (7 dni prej oziroma nemudoma ob nastanku posebnih razmer na cesti).

Minister, pristojen za promet, lahko na posameznih državnih cestah zaradi pretočnosti prometa, varstva bivalnega in naravnega okolja ter prometne preobremenjenosti naravnega okolja odredi omejitve uporabe državnih cest za tovorna vozila, katerih največja dovoljena masa presega 7,5 ton, razen za prevoze teh vozil v lokalnem prometu, na cestah, ki potekajo skozi ali mimo naselja in vzporedno s katerimi potekajo državne ceste enakih ali boljših prometno tehničnih lastnosti, ter za vsa motorna vozila ali posamezne vrste motornih vozil na cestah, ki potekajo po zavarovanih območjih narave, na predlog ministra, pristojnega za okolje. Glede na to, da lahko v skladu s 6. členom Zakona o pravilih cestnega prometa minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za promet, z odredbo omeji ali prepove promet vseh ali posameznih udeležencev cestnega prometa ali vozil na območjih, ki so zaradi varstva okolja varovana s posebnimi predpisi, je smiselno, da je po predlogu Zakona o cestah predlagatelj omejitve uporabe državne ceste, ki poteka po zavarovanem območju narave, minister, pristojen za okolje.

Ukrepe omejitve uporabe državne ceste izvede izvajalec rednega vzdrževanja ceste v okviru izvajanja gospodarske javne službe.

Minister, pristojen za promet, določi način označitve in zavarovanja vozil, ustavljenih na avtocesti in hitri cesti, kadar jih je treba zaradi zimskih razmer, močnega vetra ali izrednega dogodka, zaradi česar jim je onemogočena nadaljnja vožnja po avtocesti, hitri cesti ali drugi državni cesti, ki se nanjo navezuje, izločiti iz prometa.

K 76. členu

Za državne ceste je zaradi njihovega bodočega razvoja, škodljivih emisij prometa na bivalno okolje, preprečitev vplivov neposrednih drugih prostorskih ureditev na državno cesto predviden varovalni pas. Širina tega pasu je pri avtocestah 40 m, pri hitrih cestah 35 m, pri glavnih cestah 25 m in pri regionalnih cestah 15 m, pri državnih kolesarskih cestah in poteh pa 2 m. Ne glede na predhodno navedeno pa varovalnega pasu nimajo državne kolesarske ceste in poti v delu njihovega poteka preko vodnih zemljišč in zemljišč, ki niso javno dobro v lasti države. Način merjenja varovalnega pasu ostaja nespremenjen. V varovalnem pasu državne ceste je raba prostora omejena, s tem pa tudi izvajanje lastninske pravice. Omejena oziroma s strani upravljavca ceste je v tem pasu regulirana vsa gradnja, trajni nasadi, ograje in žive meje. Širitev poselitvenih območij v ta pas ni dovoljena, saj je v nasprotnem primeru gradnja obvoznih cest neučinkovita in nesmiselna rešitev. Gradnja morebitnih stanovanjskih stavb v tem pasu mora upoštevati vse predpise za zaščito stavbe pred škodljivimi emisijami prometa.

K 77. členu

Gradnja objektov in naprave gospodarske infrastrukture v območju državne ceste lahko poteka le pod pogoji in način, določenim s soglasjem ali mnenjem upravljavca ceste. Upravljavec državne ceste lahko zahteva od upravljavca gospodarske infrastrukture, da objekte in naprave gospodarske infrastrukture preuredi ali prestavi, če je to potrebno zaradi gradnje ceste ali izvedbe ukrepov za njeno zavarovanje. Stroške

preureditve in prestavitve krije njihov upravljavec, če to ni v nasprotju s pogoji iz soglasja upravljavca državne ceste za njihovo gradnjo. Upravljavec državne ceste lahko ne dopusti gradnje objektov in naprav gospodarske infrastrukture na cestnem zemljišču, če bi ti objekti in naprave bistveno oteževali njeno vzdrževanje ali onemogočali njen bodoči razvoj.

K 78. členu

Člen določa, da se vzdrževalna in druga dela na gospodarski infrastrukturi na državni cesti lahko opravljajo le s soglasjem upravljavca državne ceste, v katerem se določijo način, pogoji in nadzor nad opravljanjem teh del. Soglasje upravljavca državne ceste ni potrebno, če je s poškodbami objektov in naprav gospodarske infrastrukture, vgrajenih v državno cesto, neposredno ogrožen varen promet oziroma življenje in zdravje ljudi ter živali ali bi lahko nastala večja gospodarska škoda. V tem primeru mora upravljavec gospodarske infrastrukture nevarnost takoj odstraniti in o tem brez odlašanja obvestiti izvajalca rednega vzdrževanja ceste

K 79. členu

Člen opredeljuje hierarhijo cest, ki se priključujejo na državno cesto ter vsebino soglasja, ki ga za cestni priključek na glavno ali regionalno cesto izda direkcija. Direkcija izda soglasje, če ugotovi, da to ne bo imelo škodljivih posledic za zmogljivost ceste in varnost prometa na njej ter če objektov in zemljišč ni mogoče z ekonomsko upravičeno rešitvijo navezati na občinsko cesto. Stroške cestnega priključka krije investitor priključka, kljub temu, da ta po izgradnji postane sestavni del državne ceste (do meje cestnega zemljišča).

Člen določa, da se lahko cestni priključki občinskih in nekategoriziranih cest ter individualni cestni priključki na glavne in regionalne ceste lahko gradijo le na podlagi soglasja oziroma mnenja direkcije. Z mnenjem oziroma soglasjem se na podlagi predpisa, ki ureja cestne priključke na javne ceste, določijo tehnični in drugi pogoji gradnje priključka ter njegova opremljenost s prometno signalizacijo in prometno opremo. Direkcija izda soglasje oziroma mnenje, če ugotovi, da to ne bo imelo škodljivih posledic za zmogljivost ceste in varnost prometa na njej ter če objektov in zemljišč ni mogoče z ekonomsko upravičeno rešitvijo navezati na občinsko cesto.

Opredeljena je hierarhija medsebojnih cestnih navezav, in sicer so individualni cestni priključki praviloma navezani na občinsko ali nekategorizirano cesto, ki se uporablja za javni cestni promet, in preko nje na državno cesto.

Cestni priključki, katerih izvedba je dovoljena na podlagi soglasja direkcije, morajo po predpisih, ki urejajo graditev objektov, izpolnjevati merila za enostavne objekte.

Določeno je, da stroške gradnje cestnega priključka na državno cesto, vključno s postavitvijo potrebne prometne signalizacije in prometne opreme, krije investitor priključka, v primeru priključevanja občinske ceste pa občina. Cestni priključek občinske in nekategorizirane ceste ter individualni cestni priključek je do meje cestnega zemljišča s pripadajočo prometno signalizacijo in prometno opremo sestavni del državne ceste. V členu so določene tudi globe za prekršek posameznika – lastnika ali imetnika pravice uporabe zemljišča, ki gradi ali zgradi cestni priključek na glavno ali regionalno cesto brez soglasja direkcije ali v nasprotju z danim soglasjem.

K 80. in 81. členu

Če cestni priključek na glavno ali regionalno cesto ne izpolnjuje več zahtevanih prometnih in varnostnih pogojev ali ni vzdrževan, lahko direkcija samostojno ali na predlog pristojnega inšpekcijskega organa z odločbo odredi njegovo prometno tehnično prilagoditev spremenjenim razmeram na stroške lastnika ali imetnika pravice uporabe cestnega priključka. Če zavezanec priključka ne uredi, ga lahko direkcija ukine. Ukinitvev priključka je dopustna tudi v primeru, če se ta nahaja na območju, kjer se mora izvesti vzdrževalna dela. Stroške nadomestnega priključka krije direkcija.

K 82. členu

Člen določa pogoje za zaporo državne ceste zaradi del ali prireditev na cesti. Zaporo državne ceste zaradi del ali prireditev na cesti je mogoče izvesti le z ustreznim dovoljenjem, razen v primeru rednega vzdrževanja cest, ko dovoljenje ni potrebno. Dovoljenje je potrebno tudi za športne in druge prireditve na cesti, kar je med drugim tudi pogoj za dovoljenje za prireditve, ki ga izda upravna enota za samo športno in drugo prireditev na javni cesti. Športne in druge prireditve na avtocestah in hitrih cestah, zaradi katerih bi jih bilo potrebno popolnoma zapreti za promet, niso dovoljene. Popolna zapora državne ceste je dopustna, če se promet

preusmeri na drugo cesto. V primeru nepreusmeritve prometa pa je lahko zapora na glavni cesti do pol ure, na regionalni pa do ene ure.

K 83. členu

Člen določa postopek za izdajo dovoljenj za zaporo državne ceste, vsebino dovoljenja, kritje stroškov zapore in njeno izvedbo. Dovoljenje mora vsebovati načrt zapore ceste, razen, če za predlagano zaporo v skladu s predpisom, ki ureja zaporo cest, ni predpisan. Upravljavlec ceste sme spremeniti čas in trajanje zapore ceste, zlasti če se ta predvideva med turistično sezono ali v času povečanih prometnih obremenitev ceste. Zaporo ceste postavlja izključno izvajalec rednega vzdrževanja ceste. Izvajalec rednega vzdrževanja ceste, na kateri je delna zapora ceste, mora vsaj enkrat tedensko vozilom, s katerimi se opravlja izredni prevoz, brezplačno omogočiti prehod skozi zaporo ceste, v kolikor ni mogoč obvoz po drugih cestah.

K 84. členu

Člen opredeljuje območja ob državni cesti, kjer zaradi zagotavljanja preglednosti ni dovoljeno vzpostaviti kakršnekoli vegetacije ali postaviti objekte, naprave in druge predmete ter storiti karkoli drugega, kar bi oviralo preglednost cest, križišča ali cestnega priključka. Zaradi zagotavljanja preglednosti se lahko začasno ali trajno obremeni lastninska pravica s služnostjo v javno korist. Če gre za ustanovitev sporazumne služnosti ali služnosti v javno korist, pripada lastniku služneče nepremičnine odškodnina, ki obsega zmanjšano vrednost nepremičnine in dejansko škodo.

K 85. členu

Opredeljuje se pristojnost za odrejanje prometnih ureditev na državnih cestah s katerimi se zagotavlja varen in nemoten promet. Prometno ureditev odredi upravljavlec ceste z internim aktom, katerega sestavni del je lahko tudi načrt prometne ureditve. Načrt prometne ureditve je obvezen sestavni del internega akta pri odrejanju prometnih ureditev za določitev območij omejene hitrosti. Najmanjša hitrost na državnih cestah zunaj naselja naj ne bi bila nižja od 50 km/h, prometna ureditev pa se vedno označi s predpisano prometno signalizacijo.

K 86. členu

Za označevanje prometne ureditve na javnih cestah se lahko uporabljata samo prometna oprema in prometna signalizacija določena s predpisom. Da bi omogočili napredek na področju prometnih ureditev, je predlagana možnost testiranja posameznih rešitev s poskusno označitvijo prometne ureditve. Po preveritvi učinkovitosti rešitev se pristopi k odločitvi, ali je predmetna rešitev uporabna in kot taka primerna, da preide v predpis. Poskusno označitev prometne ureditve se lahko vzpostavi na predlog ministrstva pristojnega za promet, ki pripravlja izvedbene podzakonske akte s področja cest ali na predlog upravljavcev državnih cest.. S predlogom mora soglašati minister pristojen za promet. Poskusna označitev se izvede na podlagi internega akta upravljavca, katerega sestavni del je načrt prometne ureditve, ki obsega obrazložitev utemeljenega namena, pomen in trajanje poskusne prometne ureditve, vključno s tehničnimi prikazi uporabljene prometne signalizacije in opreme ter njihove načrtovane postavitve. Ker gre za posebno prometno ureditev, ki jo udeleženci cestnega prometa ne poznajo, se mora cestni odsek državne ceste, na katerem je takšna prometna ureditev določena, označiti z informacijskim portalom, ki udeležence cestnega prometa obvešča o začetku in koncu cestnega odseka, na katerem se izvaja poskusna prometna ureditev. Upravljavlec mora o izvajanju te prometne ureditve obvesti javnost, ministrstvo, pristojno za promet, policijo, pristojni inšpekcijski organ za ceste, prometno-informacijski center in v primeru poskusne prometne ureditve na odseku državne ceste skozi naselje tudi pristojno občinsko redarstvo najmanj deset dni pred njeno uvedbo. Učinke poskusne prometne ureditve se ovrednotiti najpozneje tri mesece pred potekom obdobja njenega trajanja ter z ugotovitvami seznaniti ministrstvo, pristojno za promet.

K 87. členu

Postavljanje, zamenjavo, dopolnjevanje in odstranjevanje prometne signalizacije in prometne opreme na državnih cestah lahko odreja le upravljavlec državne ceste. Enako velja tudi za postavljanje turistične in druge obvestilne signalizacije, kjer ima upravljavlec pravico do povračila stroškov za njeno postavitve, vzdrževanje in odstranitev.

K 88. členu

Sistem za informiranje uporabnikov ob državnih cestah obsega postavljanje in vzdrževanje informacijskih objektov različnih izvedb, na katerih se udeležencem cestnega prometa podaja le obvestila, namenjena

izboljšanju prometne varnosti, pomembne informacije upravljavca ceste, če teh ni možno podati s predpisano prometno signalizacijo ter podaja prometne in druge informacije na servisnih prometnih površinah. Presoja vsebine informacij in postavljanje teh objektov v območju državne ceste je v izključni pristojnosti upravljavca ceste

K 89. členu

Člen opredeljuje objekte za oglaševanje ob državnih cestah, ki so lahko izvedeni kot reklamni stolpi, stebri (npr. totemi, piloni), plakadni panoji, oglasne deske, nosilci in drogovni nadcestnih transparentov in zastav, svetlobne vitrine ter drugi nepremični in premični namenski nosilci. Postavljanje oziroma uporaba teh objektov je v območju državne ceste zunaj naselja prepovedana. Izjema je zgolj objekt, ki je po zahtevnosti lahko le enostavni ali nezahtevni, v primeru, če ima ta funkcijo usmerjanja in se namešča tik ob ali na stavbi gospodarskega subjekta, ki se ta nahaja v varovalnem pasu državne ceste z neposrednim cestnim priključkom na to cesto ter v primeru če je ta postavljen kot reklamni steber (npr. totem, pilon) v območju kompleksa gospodarskega subjekta. Vsebina tega sporočila je lahko le logotip gospodarskega subjekta in druge nujne informacije (npr. cene derivatov na postajah za oskrbo vozil z gorivi, delovni čas postaje oziroma drugega gospodarskega subjekta). V naseljih se lahko objekti za oglaševanje ob državnih cestah postavljajo in uporabljajo izven preglednega polja in pregledne berme ceste, preglednostnega prostora prehoda ceste čez železniško progo v isti ravnini ter izven območja vzdolž vozišča ceste, predpisanega za postavitev prometne signalizacije in prometne opreme.

Postavljanje in uporaba elektronskih prikazovalnikov v območju državne ceste in v varovalnem pasu za postavljanje objektov za oglaševanje ob državni cesti zunaj naselja je prepovedano. Svetlobne vitrine z velikostjo oglasne površine do vključno 2,1 m² (če gre za enostransko oglaševanje) ali 4,2 m² (če gre za oboje stransko oglaševanje) in osvetljene z notranje strani v skladu s predpisom, ki ureja mejne vrednosti svetlobnega onesnaževanja, se lahko ob državnih cestah v naselju postavljajo in uporabljajo zunaj vozišča državne ceste.

Soglasje za postavitev objektov za oglaševanje izda upravljavec državne ceste le na podlagi načrta za postavitev objekta za oglaševanje, pod pogojem, da je oglaševanje v tem območju dovoljeno s prostorskim aktom občine.

K poglavju VII. VARNOSTNE ZAHTEVE ZA PREDORE

Z določbami tega poglavja se v slovenski pravni red prenašajo temeljne zahteve Direktive 2004/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta o minimalnih varnostnih zahtevah za predore v vseevropskem cestnem omrežju.

K 90. členu

Člen določa obseg uporabe zahtev direktive. Ta se nanaša le na predore, daljše od 500 metrov na vseevropskem cestnem omrežju, Vlada pa lahko obseg uporabe s predpisom razširi na vse predore, daljše od 500 m.

K 91. členu

V členu so določene minimalne varnostne zahteve za predore, ki se nanašajo na konstrukcijske značilnosti in opremo predorov in ukrepe v zvezi z obratovanjem predora. Minimalne varnostne zahteve podrobneje uredi vlada s podzakonskim predpisom. Te zahteve so v celoti povzete po direktivi, hkrati pa je določena tudi obveznost priprave varnostne analize in vsebina varnostne dokumentacije ter možne izjeme za obstoječe predore ter nove inovativne rešitve.

K 92. členu

Člen določa naloge upravnega organa iz direktive in določa, da jih v Republiki Sloveniji opravlja ministrstvo, pristojno za promet, o čemer je potrebno obvestiti Evropsko komisijo. Te naloge so zlasti izdajanje obratovalnega dovoljenja za predor, zaprtje predora, če niso izpolnjene varnostne zahteve in skrb za uveljavljanje varnostnih zahtev. Ministrstvo, pristojno za promet, mora Evropski komisiji vsaki dve leti do konca meseca septembra poslati poročilo o požarih v predorih in o nesrečah, ki vplivajo na varnost uporabnikov cest v predorih, ter o njihovi pogostosti in vzrokih, jih oceniti in zagotoviti informacije o dejanski vlogi in učinkovitosti varnostnih sistemov.

K 93. členu

Člen v skladu z direktivo določa naloge in vlogo upravljavca predora, ki mora neposredno izvajati oziroma zagotoviti izvedbo vseh potrebnih varnostnih zahtev za predor. Upravljavec predora mora izdelati načrt zaščite in reševanja za primer nesreče v predoru oziroma ukrepanje ob drugi nesreči ali izrednem dogodku, sodelovati pri določitvi, opremljanju, pripravi in usposabljanju pristojne gasilske oziroma druge reševalne ali intervencijske službe ter vzdrževati in preverjati delovanje vseh varnostnih sistemov v predoru. Če pride do prometne in druge nesreče ter izrednega dogodka v predoru, mora upravljavec predora o tem najkasneje v enem mesecu sestaviti poročilo, ki ga posreduje uradniku za varnost, ministrstvu, pristojnemu za promet, in službam za ukrepanje ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku, ki so ob tem dogodku posredovale. Če je sestavljeno poročilo o preiskavi o vzrokih prometne in druge nesreče ter izrednega dogodka, upravljavec predora to poročilo posreduje uradniku za varnost, ministrstvu, pristojnemu za promet, in službam za ukrepanje ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku, ki so ob tem dogodku posredovale.

K 94. členu

Člen določa položaj in naloge uradnika za varnost predora, ki mora biti pri svojem delu neodvisen od upravljavca predora. Naloge uradnika za varnost predora so zlasti koordinacija s pristojnimi službami za reševanje in odgovornost za izvajanje aktivnosti, ki se nanašajo na varnost predora.

K poglavju VIII. VARNOSTNE ZAHTEVE ZA CESTNO INFRASTRUKTURO

Z določbami tega poglavja se v slovenski pravni red prenaša Direktiva 2008/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture.

K 95. členu

Člen določa, da se določbe tega poglavja uporabljajo za državne ceste, ki so del vseevropskega cestnega omrežja, kot je določeno z Uredbo 1315/2013/EU in grafično prikazano na zemljevidih v Prilogi I navedene uredbe. Določbe se uporabljajo tudi za avtoceste in primarne ceste, ki niso del vseevropskega cestnega omrežja, ter za obstoječe ceste ali gradnjo novih cest zunaj naselij, ki ne služijo neposrednemu dostopu do sosednjih zemljišč in so bile ali bodo zgrajene s pomočjo finančnih sredstev Evropske unije. Direkcija objavi seznam primarnih cest na svoji spletni strani in ga redno posodablja. Vlada lahko predpiše, da se določbe uporabljajo tudi za druge javne ceste.

K 96. členu

Člen določa, da se aktivnosti za izboljšanje varnosti cestne infrastrukture nanašajo na vse faze načrtovanja, gradnje in vzdrževanja cest in obsegajo: izdelavo ocene učinkov na varnost v cestnem prometu, preverjanje varnosti v cestnem prometu, oceno varnosti v cestnem prometu za celotno omrežje, redno in ciljno usmerjeno pregledovanje varnosti cest, zaščito ranljivih udeležencev v prometu, upravljanje podatkov.

K 97. členu

Člen natančneje opredeljuje oceno učinka na varnost v cestnem prometu ter obveznost, pogoje in način izvedbe. Ocena učinka na varnost v cestnem prometu pojasni upoštevanje varnosti v prometu, ki vpliva na izbiro predlagane rešitve. V okviru ocene učinka na varnost v cestnem prometu se zagotovi vse ustrezne informacije, ki so potrebne za analizo stroškov in koristi različnih ocenjenih možnosti. Ocena učinka na varnost v prometu se izvede v začetni fazi načrtovanja, preden se cestno infrastrukturni projekt odobri, in je obvezna za vse cestno infrastrukturne projekte. Pri njeni izvedbi se upošteva določbe tega poglavja, pravilnik, ki ureja preverjanje varnosti cestne infrastrukture in usposabljanje presojevalcev varnosti cest, smernice za delo presojevalcev varnosti cest, s katerimi se določijo posamezni koraki in elementi, ki jih je treba upoštevati pri opravljanju presoje varnosti cestne infrastrukture in merila iz Priloge I Direktive 2008/96/ES.

K 98. členu

Člen natančneje opredeljuje preverjanje varnosti v prometu ter obveznost, pogoje in način izvedbe. Gre za preverjanje varnosti cestne infrastrukture od načrtovanja, izgradnje, pričetka obratovanja do pridobitve ustreznega uporabnega ali obratovalnega dovoljenja. S tem členom je obenem določena tudi neodvisnost presojevalca varnosti cest, ki lahko preverja le tiste projekte, pri katerih ni sodeloval pri izdelavi ali izvedbi projekta, ki je predmet presoje.

K 99. členu

Člen določa izdelavo ocene varnosti v cestnem prometu oziroma razvrščanje delov obstoječega cestnega omrežja v posamezne kategorije glede na kvantitativno ugotovljeno stopnjo varnosti. Stopnja tveganja za prometne nesreče se oceni na podlagi pregleda lastnosti zasnove ceste na kraju samem ali s pomočjo uporabe ustreznih elektronskih sredstev in na podlagi analize posameznih odsekov cestnega omrežja, ki so v uporabi več kot tri leta in na katerih po metodologiji določanja mest z visoko stopnjo prometnih nesreč prihaja do zgostitev prometnih nesreč, katerih posledica so smrt ali hude telesne poškodbe udeležencev cestnega prometa. Na osnovi izvedene ocene upravljavec ceste zaradi prednostne razvrstitve potreb za nadaljnje ukrepanje na posameznih cestnih odsekih le-te glede na njihovo stopnjo varnosti razvrsti v najmanj tri kategorije. Upravljavec ceste na svoji spletni strani objavi metodologijo za razvrščanje cestnih odsekov v posamezno kategorijo glede na stopnjo njihove varnosti in seznam cestnih odsekov, ki se uvrščajo v posamezno kategorijo. Na podlagi pridobljenih rezultatov za celotno omrežje se izvedejo ciljno usmerjeni pregledi varnosti cest in neposredni ukrepi za odpravo tveganj za nastanek prometnih nesreč.

K 100. členu

Člen natančneje opredeljuje redno pregledovanje varnosti cest, namen, pogoje in način izvajanja. Gre za pregledovanje cest, na katerih se promet že odvija, z namenom, da se odkrijejo tiste negativne karakteristike cestne infrastrukture, ki lahko povzročijo nastanek prometne nesreče. Pogostost pregledov mora zagotavljati primerno raven prometne varnosti cestne infrastrukture, zato se pregledi opravljajo najmanj vsakih pet let, v primeru ugotovljene slabše prometne varnosti pa se takšni cestni odseki ali točke rešujejo prednostno. Če obravnavani cestni odsek meji na cestni predor iz 90. člena tega zakona, se najmanj vsakih pet let izvede skupen redni pregled varnosti cestnega odseka na stiku s predorom, ki ga izvedeta presojevalec varnosti cest in uradnik za varnost.

K 101. členu

Člen opredeljuje ciljno usmerjeno pregledovanje varnosti cest, ki je določeno kot pregled ceste ali cestnega odseka, ki se izvede na pobudo upravljavca ceste zaradi neposrednega prepoznavanja nevarnih okoliščin, napak ali težav, ki pomenijo povečano tveganje za nastanek prometnih nesreč ali poškodb udeležencev cestnega prometa. Opravi ga presojevalec varnosti cest ali skupina strokovnjakov, od katerih je najmanj eden presojevalec varnosti cest. Na podlagi ugotovitev se pripravi poročilo, ki je osnova za odločitev upravljavca ceste o izvedbi ukrepov za izboljšanje varnosti cestne infrastrukture. V poročilu se opredelijo cestni odseki, na katerih so potrebne izboljšave varnosti cestne infrastrukture, in določijo prednostni ukrepi za njeno izboljšavo. Na podlagi poročila upravljavec ceste pripravi akcijski načrt odprave tveganj, na podlagi katerega se spremlja izvajanje ukrepov. Upravljavec ceste izvede ukrepe najprej na cestnih odsekih z nizko stopnjo varnostjo cestne infrastrukture. Pri tem se najprej osredotoči na tiste ukrepe, ki so hitro izvedljivi v okviru zagotovljenih finančnih sredstev ter z izvedbo katerih je pričakovati takojšnje učinke izboljšanja varnosti cestne infrastrukture in prihranke pri stroških prometnih nesreč.

K 102. členu

Člen določa, da je potrebno pri izvajanju ocene učinka na varnost cestnega prometa, preverjanju varnosti v cestnem prometu, ocenjevanju varnosti v cestnem prometu za celotno omrežje ter rednem in ciljno usmerjenem pregledovanju varnosti cest upoštevati potrebe ranljivih udeležencev v prometu (pešci, kolesarji, motoristi), ki so opredeljene v predpisih, ki urejajo ceste in cestni promet.

K 103. členu

Člen določa obveznost javne agencije za varnost prometa, da zagotavlja za vsako prometno nesrečo s smrtnim izidom poročilo o nesreči in ga posreduje ministrstvu, pristojnemu za promet. Gre za obligacijo vsake države do Evropske komisije, kateri je potrebno poročati o vsaki prometni nesreči s smrtnim izidom. Obliko in vsebino poročila predpiše minister, pristojen za promet. Obveznost javne agencije za varnost prometa je tudi zagotovitev izračuna povprečne družbene cene nesreč s smrtnim izidom in nesreč s hudimi telesnimi poškodbami.

V zvezi z določbo 103. člena je treba pojasniti, da gre za določbo, ki je vsebinsko enaka v veljavi že v obstoječem Zakonu o cestah, izhaja pa iz Direktive 2008/96/ES o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture. Pri pripravi poročila o prometni nesreči s smrtnim izidom se v nobenem primeru ne operira z osebimi podatki. Aktivnosti navedene skupine strokovnjakov se namreč nanašajo na pregled cestne infrastrukture oziroma preveritev zunanjih dejavnikov, ki bi morebiti lahko vplivali na nastanek posamezne prometne nesreče. Poleg tega je potrebno omeniti, da navedena skupina strokovnjakov niti ne more sodelovati na

samem kraju prometne nesreče v času njenega nastanka, ker v zvezi s tem nima nobenih zakonskih pristojnosti. Vse aktivnosti skupine se namreč lahko izvedejo zgolj v okviru naknadnega ogleda kraja prometne nesreče, določene informacije pa skupina pridobi tudi iz javno dostopnih informacij upravljavcev cest, meteoroloških služb, službe vzdrževanja ceste ipd. V nobenem primeru ne gre za osebne podatke, kar izhaja tudi iz Priloge IV navedene direktive, kjer je opredeljen dopusten nabor informacij o prometnih nesrečah (npr. kraj nesreče, datum in ura nesreče, podatki o cesti, prometni signalizaciji, vrsti cestišča, osvetlitvi, omejitvi hitrosti, ovirah ob cesti). Cilj navedenih aktivnosti je v čim večji možni meri raziskati, če mogoče vzrok za nastanek prometne nesreče izhaja iz pomanjkljivosti ali celo neustreznosti cestne infrastrukture, z namenom, da se ugotovitve upošteva pri nadaljnjih korektivnih ukrepih oziroma izboljšavah, ki bodo pripomogle k dodatnemu izboljšanju prometne varnosti na cestah.

K 104. členu

Ta člen opredeljuje presojevalca varnosti cest, katerega naloge izhajajo iz evropske direktive. Člen določa pogoje in način imenovanja presojevalcev varnosti cest ter način usposabljanja in preverjanja njihove strokovne usposobljenosti. Minister, pristojen za promet, predpiše način vodenja evidence o izdanih potrdilih ter obrazec potrdila. Strokovna usposabljanja in preverjanje usposobljenosti za presojevalce varnosti cest organizira javna agencija za varnost prometa, ki vodi tudi evidenco imenovanih presojevalcev varnosti cest.

K 105. členu

Člen opredeljuje način izbora presojevalca varnosti cest, ki ga investitor oziroma upravljavec ceste izbereta na podlagi postopka javnega naročila v skladu z zakonom, ki ureja javna naročila. Presojevalec varnosti cest lahko naloge opravlja kot posameznik ali v imenu in za račun pravne osebe, pri kateri je zaposlen.

K 106. členu

Člen opredeljuje poročila (poročilo o oceni učinka na varnost cestnega prometa, poročila o preveritvi varnosti cestnega prometa in poročilo o pregledu varnosti ceste), ki jih izdeluje presojevalec varnosti cest ter posreduje upravljavcu ceste. Upravljavec ceste se mora do poročila pisno opredeliti, pri čemer podrobno obrazloži, katerih predlogov presojevalca varnosti cest ni mogoče upoštevati. Poročilo upravljavca ceste o neupoštevanju predlogov iz poročila presojevalca varnosti cest se obravnava na zaključnem sestanku, na katerem so prisotni upravljavec ceste, presojevalec varnosti cest in projektant, ki je sodeloval pri reševanju neupoštevanega predloga. Sklepi zaključnega sestanka so dokončni. Če se cesta ali njen odsek preda v promet na podlagi uporabnega dovoljenja, je poročilo o preveritvi varnosti cestne infrastrukture sestavni del dokazila o zanesljivosti objekta.

K 107. členu

Člen na osnovi direktive opredeljuje dolžnost ministrstva, pristojnega za promet, da pošlje Evropski komisiji do 31. oktobra 2025 in nato vsakih pet let poročilo o razvrstitvi celotnega cestnega omrežja glede na oceno varnosti v cestnem prometu.

K poglavju IX. UPRAVLJANJE, GRADNJA, VZDRŽEVANJE IN VARSTVO OBČINSKIH CEST

To poglavje določa enotna splošna pravila upravljanja, gradnje, vzdrževanja in varstva občinskih cest, ki jih občine izvajajo v izvorni pristojnosti.

K 108. členu

Člen določa, da upravljavca občinskih cest določi pristojni organ občine s splošnim aktom.

K 109. členu

Člen določa širino varovalnih pasov občinskih cest v katerem je raba prostora, zaradi razvoja občinskega cestnega omrežja, preprečitve škodljivih vplivov emisij prometa na bivalno okolje ter preprečitve vplivov neposrednih drugih prostorskih ureditev na občinsko cesto in prometa na njej, omejena. Varovalni pas občinskim kolesarskim cestam in potem se zmanjša na 1 meter. Tega pasu na nimajo občinske kolesarske ceste in poti v delu, ki potekajo preko vodnih zemljišč in zemljišč, ki niso javno dobro v lasti občine. Občine lahko s svojim pravnim aktom predpišejo manjšo širino varovalnih pasov.

K 110. členu

Člen opredeljuje polje preglednosti občinske ceste. V območju križišča občinskih cest, križišča občinske ceste z železniško progo (preglednostni prostor) ali v območju cestnih priključkov na občinsko cesto (pregledno polje) ter na notranjih straneh cestnih krivin (pregledna berma) ni dovoljeno vzpostaviti kakršne koli vegetacije ali postaviti objekte, naprave in druge predmete ter storiti kar koli drugega, kar bi oviralo preglednost cest, križišča ali cestnega priključka. Preglednost ob občinski cesti se ugotavlja na osnovi predpisov, ki urejajo ceste oziroma železnice, s tem da tehnične podatke o dimenzijah preglednega polja, pregledne berme oziroma preglednostnega prostora za potrebe rednega vzdrževanja in nadzora ceste zagotavlja upravljavec ceste. V primeru ustanovitve služnosti v javno korist služnostnemu zavezancu pripada odškodnina, ki obsega zmanjšano vrednost nepremičnine in dejansko škodo.

K 111. členu

Člen določa pravila upravljanja s priključki na občinsko cesto. Ti se lahko gradijo le s soglasjem oziroma mnenjem upravljavca občinskih cest, v katerem se določijo tehnični in drugi pogoji graditve in vzdrževanja priključka ter njegova opremljenost s prometno signalizacijo. Cestni priključki, katerih izvedba je dovoljena na podlagi soglasja upravljavca občinske ceste morajo po predpisih, ki urejajo graditev objektov, ustrezati merilom za enostavne objekte. Upravljavec občinskih cest lahko z upravno odločbo zahteva prilagoditev priključka na stroške koristnika priključka, če priključek na občinsko cesto zaradi povečanega prometa ali uporabe za drugačen promet, kot je bil upoštevan ob izdaji soglasja za njegovo ureditev, ni več ustrezen. Upravljavec občinskih cest lahko ukine priključek na občinsko cesto v soglasju s služnostnim upravičencem priključka. Upravljavec občinskih cest lahko z upravno odločbo ukine priključek na občinsko cesto, če se priključek nahaja na območju, kjer se mora izvesti ukrep za varstvo občinske ceste in zavarovanje prometa na njej, ali to zahteva sprememba prometne ureditve na občinski cesti. V tem primeru se priključek nadomesti na stroške občine.

K 112. členu

Člen opredeljuje občine kot odgovorne za varen in nemoten potek prometa na občinskih cestah. Prometno ureditev ali njeno spremembo na občinski cesti ali njenem delu odredi občina z internim aktom. Pri zahtevnejših prometnih ureditvah je sestavni del tega internega akta tudi načrt prometne ureditve. Člen tudi določa obseg prometne ureditve. Ta obsega zlasti določitev uporabe ceste ali dela ceste za določene vrste vozil oziroma uporabnikov (cesta, rezervirana za motorna vozila, kolesarska cesta, pot ali steza, steza za pešce, steza za pešce in kolesarje, steza za jezdece) in mej naselij; določitev prednostnih smeri in sistem ter način vodenja prometa; določitev omejitev uporabe ceste ali njenega dela glede na vrsto prometa; določitev omejitev hitrosti, ureditev kolesarskega prometa in določitev lokalnih kolesarskih povezav; ureditev parkiranja in ustavljanja vozil; določitev območij umirjenega prometa, območij omejene hitrosti in območij za pešce in prehodov za pešce; določitev ukrepov za umirjanje prometa in določitev drugih prepovedi, obveznosti ali omejitev udeležencem prometa. Prometne ureditve za vzpostavitev območij omejene hitrosti se lahko izvedejo le na podlagi načrta prometne ureditve in splošnega akta občine, s katerim je takšna prometna ureditev določena.

K 113. členu

Člen določa obveznost pridobitve dovoljenja za zapora občinske ceste zaradi del ali prireditev na občinski cesti ter obveznost obveščanja nadzornih organov in javnosti o spremenjeni prometni ureditvi zaradi postavljene zapore ceste. Dovoljenje za delno ali popolno zaporo občinske ceste ni potrebno za opravljanje rednega vzdrževanja občinske ceste, pridobiti pa ga je treba za izvajanje športnih in drugih prireditev na cesti. Z dovoljenjem za zaporo občinske ceste se določijo pogoji za izvedbo zapore ceste, preusmeritve prometa zaradi zapore ceste in čas njenega trajanja.

K 114. členu

Člen določa pogoje, razloge in način, ko lahko upravljavec občinske ceste prepove uporabo občinske ceste.. Če na občinski cesti ali njenem delu ni mogoč varen promet vozil zaradi zimskih razmer, močnega vetra, prometne in druge nesreče ter izrednega dogodka ali če to terjajo drugi utemeljeni razlogi, ki se nanašajo na zavarovanje ceste in varnost prometa na njej, lahko upravljavec občinske ceste oziroma po njegovem pooblastilu izvajalec rednega vzdrževanja občinske ceste začasno prepove uporabo občinske ceste za vse ali posamezne vrste vozil ali skupin vozil, oziroma dovoli vožnjo samo tistih vozil, ki so ustrezno opremljena. Župan občine lahko odredi omejitev uporabe občinske ceste za vsa motorna vozila ali posamezne vrste motornih vozil zaradi prometne preobremenjenosti naravnega okolja na cestah, ki potekajo po zavarovanih območjih narave, na predlog ministra, pristojnega za okolje, ali zagotavljanja prometne varnosti na označenih šolskih poteh, razen za lokalni promet. Glede na to, da lahko v skladu s 6. členom Zakona o

pravilih cestnega prometa minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za promet, z odredbo omeji ali prepove promet vseh ali posameznih udeležencev cestnega prometa ali vozil na območjih, ki so zaradi varstva okolja varovana s posebnimi predpisi, je smiselno, da je po predlogu Zakona o cestah predlagatelj omejitve uporabe državne ceste, ki poteka po zavarovanem območju narave, minister, pristojen za okolje.

O prepovedi uporabe ceste po elektronski poti obvesti upravljavec občinske ceste oziroma po njegovem pooblastilu izvajalec rednega vzdrževanja občinske ceste v eni uri po nastanku posebnih razmer na cesti pristojno policijsko upravo, občinsko redarstvo, pristojni inšpekcijski organ za ceste in javnost na krajevno običajen način, v primeru odredbe župana o omejitvi uporabe občinske ceste pa najmanj sedem dni pred izvedbo ukrepa. Občinsko cesto ali njen del, na katerem je odrejena omejitev uporabe, upravljavec ceste označi s predpisano prometno signalizacijo.

K 115. členu

Člen določa obveznost vodenja in posredovanja podatkov o občinskih cestah direkciji. Rok za posredovanje podatkov o občinskih cestah je 15. maj tekočega leta za stanje cest preteklega leta. Če tega občina ne stori, jih pridobi direkcija sama, vendar pri tem stroške pridobitve krije občina.

K poglavju X. NACIONALNI CENTER ZA UPRAVLJANJE PROMETA

K 116. členu

Člen opredeljuje naloge in status Nacionalnega centra za upravljanje prometa (v nadaljnjem besedilu: NCUP), ki je pristojen za strateško usmerjanje, koordinacijo in povezovanje posameznih upravljavcev cest. Glavne naloge NCUP so: usmerjanje in usklajevanje dejavnosti za upravljanje prometa na strateški ravni v rednih in izrednih primerih, kar vključuje tudi odločanje o potrebnih ukrepih (npr. začasna omejitve ali preusmeritev prometa, zapore cest); pridobivanje podatkov o lokalnih ukrepih od vseh upravljavcev cest, spremljanje ukrepov ter predlaganje njihovih sprememb oziroma odločanje o uskladitvah medsebojnih pristojnosti vseh subjektov, ki sodelujejo pri izvajanju dejavnosti NCUP; sodelovanje pri mednarodnem načrtovanju in upravljanju prometa; zbiranje vseh razpoložljivih podatkov o stanju državnih cest in prometa na njih na enem mestu ter njihova analiza in obdelava; obveščanje centrov za obveščanje in drugih pristojnih služb o večjih nesrečah ter o nevarnosti za nastanek večje nesreče; obveščanje javnosti o stanju državnih cest in prometa na njih po sredstvih javnega obveščanja in drugih javnosti dostopnih medijih; nadzor čezmejne harmonizacije in medobratovalnosti rešitev ITS in C-ITS; vzpostavitev, razvoj in upravljanje nacionalne točke dostopa v zvezi z opravljanjem storitev zagotavljanja večmodalnih potovalnih informacij po celotnem ozemlju EU.

K 117. členu

NCUP je organiziran kot del notranje organizacijske enote ministrstva, pristojnega za promet, deluje v prostorih nadzornega centra Dragomelj, ki je v lasti Republike Slovenije. Pri nadzoru in upravljanju prometa ter obveščanju javnosti o stanju državnih cest in prometa na njih sodelujejo v okviru NCUP direkcija, koncesionar s koncesijo za upravljanje državnih cest, prometno-informacijski center, policija, občina, ki ima organiziran center za nadzor nad prometom, ter organ, pristojen za zaščito in reševanje. Pri obveščanju javnosti o stanju državnih cest in prometa na njih sodeluje izvajalec javne službe na področju radijske in televizijske dejavnosti, ki omogoča celovito obveščanje javnosti, vključno z neposrednim in takojšnjim predvajanjem informacij. Navedene naloge se štejejo za naloge iz pristojnosti subjektov, ki jih ti izvajajo in jih opravljajo za svoj račun. Pri izvajanju nalog lahko sodelujejo tudi drugi upravljavci cest, ki z ministrstvom, pristojnim za promet, v ta namen sklenejo sporazum o sodelovanju, v katerem se dogovorijo o obsegu in načinu zbiranja informacij in njihovega posredovanja javnosti ter o načinu upravljanja s prometom na cestah, ki jih upravljajo. Sodelujoči subjekti imajo za opravljanje svojih nalog v prostorih NCUP in za potrebe izvajanja nalog centra pravico do brezplačne uporabe prostorov. S pogodbo med uporabniki vseh prostorov centra se uredijo obveznosti glede pokrivanja obratovalnih stroškov NCUP. Podrobnejša pravila o delovanju NCUP ter sodelovanju udeleženih subjektov predpiše minister, pristojen za promet.

K poglavju XI. RAZVOJ IN UPORABA ITS IN C-ITS

Poglavje se nanaša na področje inteligentnih transportnih sistemov in storitev oziroma implementacijo Direktive 2010/40/EU, ki ureja okvir za uvajanje inteligentnih transportnih sistemov v cestnem prometu in za vmesnike do drugih vrst prevoza.

K 118. členu

Člen določa, da je NCUP organ, ki je pristojen za spremljanje razvoja in uporabe aplikacij in storitev ITS ali C-ITS.

K 119. členu

V okviru področja ITS in C-ITS se izvajajo naslednje naloge: spremljanje in analiziranje razvoja ITS in C-ITS v Republiki Sloveniji in v tujini; sodelovanje s primerljivimi ustanovami ali pravnimi subjekti iz drugih držav članic na področjih razvoja ter uporabe aplikacij in storitev ITS in C-ITS, ki so v skladu z Direktivo 2010/40/EU, Delegirano uredbo 2015/962/EU in Delegirano uredbo 2017/1926/EU opredeljena kot prednostna; spremljanje uporabe aplikacij in storitev ITS in C-ITS v Republiki Sloveniji, zlasti spremljanje, evidentiranje in analiza težav pri njihovi uporabi. Opredeljeno je, da je NCUP nacionalno telo za presojo skladnosti rešitev ITS in C-ITS.

NCUP je v Republiki Sloveniji nacionalno telo za presojo skladnosti rešitev ITS in C-ITS.

K 120. členu

V tem členu se določa, da se pri uvajanju aplikacij in storitev ITS in C-ITS uporabljajo specifikacije ITS, ki jih sprejme Evropska komisija v skladu z Direktivo 2010/40/EU. Obenem so v tem členu opredeljena tudi načela, ki jih je potrebno upoštevati pri izvajanju ukrepov s področja ITS.

K 121. členu

Uporaba aplikacij in storitev ITS ali C-ITS se posredno nanaša tudi na področje varovanja osebnih podatkov, zato se morajo pri načrtovanju posameznih aktivnosti NCUP, upravljavci cest ter ponudniki storitev ITS in C-ITS ravnati v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

Člen določa, da pri delovanju aplikacij in storitev ITS in C-ITS predhodno navedeni subjekti zagotovijo uporabo anonimnih in statističnih podatkov v vseh primerih, ko je z njimi mogoče doseči zasledovane cilje aplikacij in storitev ITS ali C-ITS.

Obenem je določeno, da zakon ne daje izrecne pravne podlage za obdelavo osebnih podatkov. Ponudniki posameznih aplikacij in storitev ITS ali C-ITS morajo pri uvajanju navedenih aplikacij in storitev spoštovati pogoje iz tega člena in za obdelavo osebnih podatkov zagotoviti ustrezno pravno podlago (npr. v obliki pogodbe ali privolitve uporabnika) v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov in Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES. V zvezi s tem je treba poudariti, da člen zakona opredeljuje storitve ITS in C-ITS zgolj na generični bazi ter se do konkretnih aplikacij ali storitev ne opredeljuje oziroma se do njih niti ne more opredeliti, ker v zakonu niso konkretizirane. Kratici ITS in C-ITS sta namreč nadpomenki za določene storitve in aplikacije, ki imajo lahko različne načine izmenjave ali pridobivanja podatkov. Zato je potrebno vsak sistem z značilnostmi ITS ali C-ITS posebej obravnavati in pri vsakem posebej opredeliti namen in način obdelave osebnih podatkov. Iz tega izhaja, da je v zakonu nemogoče v celoti opredeliti namen obdelav (vključno s posredovanjem podatkov), vrste osebnih podatkov, ki se obdelujejo in uporabnike podatkov. Aplikacije in storitve ITS in C-ITS so v širšem pomenu napredne aplikacije, ki so (čeprav ne predstavljajo inteligence kot take) namenjene zagotavljanju inovativnih storitev na področju različnih vrst prevoza in upravljanja prometa, omogočanju boljše obveščenosti različnim uporabnikom cestnega omrežja ter varnejši, bolj usklajeni in pametnejši uporabi prometnih omrežij. Navedeno izhaja iz določb Direktive 2010/40/EU o okviru za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v cestnem prometu in za vmesnike do drugih vrst prevoza. ITS in C-ITS združujejo telekomunikacije, elektroniko in informacijske tehnologije s prometnim inženirstvom zaradi načrtovanja, projektiranja, obratovanja, vzdrževanja in upravljanja prometnih sistemov.

Koncept delovanja ITS in C-ITS rešitev lahko ponazorimo na dveh konkretnih rešitvah, ki sta implementirani na slovenskih cestah (štetje avtomobilov in masovni podatki o gibanju vozil) in sta podrobneje predstavljene v nadaljevanju obrazložitve.

Štetje avtomobilov na posameznem avtocestnem odseku ali državni cesti se izvaja elektronsko s pomočjo samodejnih števecv prometa v okviru sistema Traffic Agent®, ki poleg osnovne funkcije štetja omogoča tudi klasifikacijo vozil. Sistem temelji na števcu prometa, ki je nameščen ob cesti, ter na telekomunikacijski in informacijski tehnologiji, ki omogoča objavljanje stanja prometa v realnem času tudi na svetovnem spletu. Z v

izbranem časovnem intervalu izmerjenimi vrednostmi (število vozil) sistem določa stanje prometa za vsak voznik posebej glede na povprečno hitrost vozil, povprečni čas med vozečimi vozili in zasedenost vozišča, izraženo v promilih (kot razmerje med časom zasedbe merilnih senzorjev in časom intervalnega opazovanja). Pri izračunu stanja prometa se upoštevajo vrednosti parametrov, ki se določijo za vsako številno mesto ter za vsak voznik posebej na osnovi empiričnih opazovanj (nizka mejna hitrost, normalna mejna hitrost, visoka mejna zasedenost vozišča...). Sistem v nobenem primeru ne zajema registrskih tablic ali drugih osebnih podatkov. Zainteresiranim uporabnikom so na voljo zgolj posamezni podatki vezani na posamezno mesto oziroma cestni odsek. Sistem oziroma spletna storitev uporabnikom nudi informacije o cesti, smeri vožnje, voznemu pasu, številu vozil na uro, hitrosti vožnje ter o stanju prometa na posameznem odseku (možna stanja prometa so: zeleno - normalen promet, modro - povečan promet, rumeno - zgoščen promet, oranžno - gost promet, rdeče - gost promet z zastoji).

Druga konkretna rešitev iz prakse je pridobivanje masovnih podatkov o gibanju vozil. Gre za storitev, ki jo za potrebe družbe DARS in NCUP izvajajo zunanji izvajalci. Gre za storitev nudenja anonimiziranih izvornih (v primeru NCUP) ali agregiranih (obdelanih) podatkov sledi vozil. Podatki sledi vozil se uporabljajo za aplikacije v realnem času: nadzor prometnih tokov in njihova vizualizacija, alarmiranje ob odstopanjih od normalnega prometnega toka, izračun potovalnih časov in potovalnih hitrosti za posamezne odseke, analitika prometnih tokov... Izvorni podatki sledi vozil (izvorni FCD podatki / FCD – »Floating Car Data«) služijo za spremljanje prometnih tokov preko mobilnega omrežja povezanih telematskih naprav v vozilu (GPS), ki periodično oddajajo lastne podatke o času zajema, trenutni lokaciji, trenutni hitrosti, trenutni smeri, statusu pogonskega agregata in kategoriji vozila v nadzorni center za upravljanje vozil (upravljanje voznih parkov – »Fleet Management«), ki je v upravljanju izvajalca. Le-ta podatke obdelava in nato posreduje končnim uporabnikom. Poglavitni namen pri upravljanju prometa je spremljanje aktualnih razmer na prometnem omrežju s pomočjo reprezentativnega vzorca, in se uporablja bodisi kot komplementarna tehnologija obstoječi ITS infrastrukturi (npr. števec prometa) bodisi kot edina možnost za spremljanje prometne situacije na odsekih, kjer ITS infrastrukture sploh ni, kar je v slovenskem primeru na delu avtocestnega omrežja in na celotnem sekundarnem cestnem omrežju.

Vsi predhodno navedeni podatki sledi vozil, ki se jih posreduje upravljavcu cestnega omrežja, so ustrezno anonimizirani. Vsaka nova vožnja (premik vozila) ima drugo identifikacijsko številko. Upravljavec cestnega omrežja v nobenem primeru ne prejema podatkov o registrski številki avtomobilov ali osebnih podatkov o voznikih, niti podatkov o podjetjih, ki imajo ta vozila v lasti. Anonimizacija in vse zadeve v povezavi z zagotavljanjem določb Zakona o varstvu osebnih podatkov so na strani izvajalca. V primeru NCUP se izvorne podatke sledi vozil arhivira in obdeluje za lastno uporabo, saj NCUP na osnovi pogodbenega razmerja postane njihov lastnik ter jih za lastno uporabo uporablja neomejeno v okviru pristojnih služb za upravljanje in vodenje prometa (Prometno-informacijski center za državne ceste ter NCUP). NCUP izvornih podatkov sledi vozil ne posreduje naprej in jih ne objavlja.

V zvezi s kooperativnimi inteligentnimi sistemi (C-ITS) je potrebno omeniti, da le-ti uporabljajo tehnologije, ki cestnim vozilom omogočajo medsebojno komunikacijo in komunikacijo z občestno infrastrukturo, vključno z npr. semaforji. Storitve C-ITS so kategorija storitev ITS, ki temeljijo na odprtem omrežju, slednje omogoča povezavo na način »od mnogih do mnogih« ali na način »vsak z vsakim« med postajami C-ITS. To pomeni, da si lahko vse postaje C-ITS varno izmenjujejo sporočila in niso omejene na izmenjavo sporočil z (eno samo) vnaprej določeno postajo/točno določenimi postajami. Za zagotavljanje varne izmenjave podatkov morajo izvajalci (običajno so to upravljavci infrastrukture) upoštevati tehnične specifikacije na področju inteligentnih prometnih sistemov, ki jih opredeljuje Direktiva 2010/40/EU in na njeni osnovi izdane delegirane uredbe. Na področju C-ITS, kjer se vzpostavlja komunikacija med vozili, je potrebno slediti protokolom in varnostnim načelom Evropske komisije, ki so objavljeni na spletni strani <https://cpoc.jrc.ec.europa.eu/Documentation.html#>. Med obravnavanimi področji je ustrezno opredeljena tudi politika dodeljevanja C-ITS certifikatov za varno komunikacijo.

Dejstvo je, da je sicer pri razvoju in vzpostavitvi vsake aplikacije ali storitve posebej (ITS ali C-ITS) potrebno opredeliti osebne podatke, skladno z določbami tretjega odstavka 6. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov, drugega odstavka 8. člena ZVOP-1 in drugega odstavka 38. člena Ustave Republike Slovenije. Družba DARS je pri nadgradnji svoje aplikacije za obveščanje o stanju v prometu (android aplikacija, ki je dostopna vsem uporabnikom mobilnih telefonov) izdelala natančno evidenco podatkov o uporabnikih mobilne aplikacije DARSPROMET+. Namen obdelave podatkov je pri uporabi navedene aplikacije potreben za prijavo uporabnikov in seznanjanje z aktualnim dogajanjem na vseh cestah. Obdelava podatkov je skladna z Uredbo (EU) 2016/679 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter s Pravilnikom o določanju rokov hranjenja dokumentarnega gradiva v javni upravi.

V členu je poleg tega tudi določeno, da se pridobljeni osebni podatki hranijo najkrajši možni čas, ki zadošča za doseglo namena uporabe aplikacij in storitev ITS ali C-ITS. Tudi v okviru izvajanja vseh predhodno

navedenih aktivnosti upravljavcev cest se vedno obdeluje zgolj minimalna količina osebnih podatkov, ki je potrebna za doseg namena, obenem pa se ti podatki hranijo najkrajši možni čas, tj. čas, ki zadošča za uresničitev zakonsko določenih namenov.

V členu je poleg tega določeno, da morajo NCUP, upravljavci cest in ponudniki aplikacij in storitev ITS ali C-ITS sprejeti ustrezne organizacijske, tehnične in logično-tehnične postopke in ukrepe, s katerimi se varujejo osebni podatki, preprečuje naključno ali namerno nepooblaščen uničevanje podatkov, njihova sprememba ali izguba ter nepooblaščen obdelava teh podatkov. Podatkov, ki so pridobljeni v okviru predhodno navedenih aktivnosti, se ne povezuje z obstoječimi zbirkami podatkov, katere upravljajo upravljavci državnih cest in ostali deležniki s področja upravljanja prometa.

Obenem je potrebno izpostaviti, da gre pri obravnavani vsebini za pravne in tehnično-operativne rešitve, ki so že v veljavi v okviru obstoječega Zakona o cestah. Poleg tega je izvajanje storitev ITS in C-ITS, vključno z varovanjem osebnih podatkov, dodatno regulirano tudi na nivoju EU, kar predstavlja dodatno varovalo proti morebitnim zlorabam.

K 122. členu

V členu je v skladu z Direktivo 2010/40/EU določeno, da mora ministrstvo, pristojno za promet vsaka tri leta poročati Evropski komisiji o napredku, doseženem pri izvajanju ukrepov na prednostnih področjih. Ministrstvo, pristojno za promet, podatke, potrebne za pripravo poročila, zahteva od upravljavcev cest ter ponudnikov storitev ITS in C-ITS.

K poglavju XII. POOBLASTILA IN UKREPI NDZORNIH ORGANOV

To poglavje določa pooblastila policistov, občinskih redarjev in cestninskih nadzornikov za nadzor nad določenimi členi zakona ter pristojnost policije in občinskega redarstva za ukrepanje ob ugotovljenih pomanjkljivostih na cesti, s katerimi se prepreči ogrožanje udeležencev v prometu, ter za izrekanje glob za prekrške v zvezi z ogrožanjem varne uporabe javnih cest in uporabo nekategoriziranih cest.

K 123. členu

Člen določa pooblastila policistom, občinskim redarjem in cestninskim nadzornikom za nadzor nad posameznimi določbami zakona. Nadzor navedeni organi opravljajo v okviru pristojnosti nadzora cestnega prometa. Pri tem izvajajo nadzor nad določbami tega zakona policisti na vseh javnih cestah (državne, občinske in nekategorizirane ceste, ki se uporabljajo za javni cestni promet), medtem, ko občinski redarji izvajajo nadzor le na občinskih cestah, nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet ter državnih cestah v naselju. Cestninski nadzorniki izvajajo nadzor nad odvozom poškodovanih ali pokvarjenih vozil nad 3.500 kg največje dovoljene mase na avtocestah in hitrih cestah, ki je podrobneje opredeljen v 7. členu tega zakona.

K 124. členu

Člen določa začasne ukrepe policistov in občinskih redarjev ob ugotovljenih pomanjkljivostih na cesti, s katerimi se prepreči ogrožanje udeležencev v prometu. Policist oziroma občinski redar mora o ugotovljenih pomanjkljivostih na cesti obvestiti pristojnega izvajalca rednega vzdrževanja ceste, lastnika ceste ali pooblaščenega upravljavca ceste in pristojni inšpekcijski organ za ceste. Tako mesto mora izvajalec rednega vzdrževanja cest takoj zavarovati s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo in v najkrajšem možnem času odpraviti pomanjkljivosti oziroma odstraniti predmete, objekte, druge naprave ali ovire.

K 125. členu

Nadzor nad izvajanjem izrednih prevozov v cestnem prometu izvajata policija (na vseh javnih cestah) in občinsko redarstvo (na državnih cestah v naselju, občinskih cestah in nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet). Pred začetkom izvajanja izrednega prevoza izvajalec izrednega prevoza najavi izredni prevoz v skladu z dovoljenjem za izredni prevoz. V primeru, ko se izredni prevoz opravlja brez najave, gre za prekršek, za katerega je odgovoren voznik. Poleg voznika za omenjeni prekršek odgovarjajo tudi pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ter njihova odgovorna oseba.

K 126. členu

Če policist ali občinski redar sumi, da je vozilo s tovorom preobremenjeno, sme takšno vozilo napotiti na tehtanje. Voznik vozila mora to omogočiti, sicer je za njegovo neupoštevanje odredbe predpisana globa. Globa je predpisana tudi za pravno osebo in odgovorno osebo pravne osebe. Tehtanje lahko izvede policist ali občinski redar sam na kraju suma storitve prekrška z uporabo ustreznih in umerjenih tehtnic, lahko pa odredi, da se tehtanje izvede v najbližjem kraju, kjer razpolagajo z ustrežno tehtnico.

K 127. členu

V tem členu je določena obveznost voznika, da mora imeti pri sebi dovoljenje za izredni prevoz in ga na zahtevo nadzornega organa izročiti na vpogled. Poleg navedenega mora voznik na zahtevo policista ali občinskega redarja omogočiti pregled vozila, opreme, naprav, tovara in pri njem sodelovati.

K 128. členu

V tem členu so določeni razlogi zaradi katerih lahko policist ali občinski redar izloči motorno ali priklopno vozilo iz prometa ter mu prepove nadaljnjo vožnjo. Izločitev vozila traja toliko časa, dokler se ne odpravijo razlogi, zaradi katerih je bila odrejena, ali se pridobi ustrezno dovoljenje. Lastnik vozila mora izločeno vozilo odstraniti v roku 24 ur, sicer ga na njegove stroške odstrani izvajalec rednega vzdrževanja cest. Višina predpisanih glob je usklajena z veljavnim Zakonom o pravilih cestnega prometa.

K poglavju XIII. INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO

Poglavje določa pogoje za opravljanje inšpekcijskega nadzorstva na javnih in nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet, obseg inšpekcijskega nadzorstva, način vodenja inšpekcijskega postopka, način prisilne izvršbe inšpekcijskih ukrepov in opredelitev splošnih inšpekcijskih ukrepov.

K 129. členu

Člen določa, da inšpekcijski nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov na državnih cestah izvaja inšpektorat, pristojen za državne ceste, na občinskih in nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet, pa občinski inšpekcijski organ, pristojen za ceste.

K 130. členu

Člen določa posebne pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za imenovanje inšpektorja, pristojnega za ceste. Če tako določi občina, je lahko za inšpektorja za ceste občinskega inšpekcijskega organa imenovan posameznik, ki izpolnjuje pogoje po zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor.

K 131. členu

Člen natančneje opredeljuje obseg inšpekcijskega nadzorstva. Ta obsega zlasti nadzor nad uporabo cest, nad vzdrževanjem in varnostjo cest, prometne signalizacije in prometne opreme na cestah, nad zaporami cest zaradi del ali prireditev na cesti, nad gradnjo rekonstrukcijo stavb in objektov, gradnjo objektov v območju ceste, nad priključki na javne ceste, vzdrževalnimi deli in vzdrževalnimi deli v javno korist, preglednostjo ceste in izpolnjevanjem pogojev za izvajanje posegov v varovalnem pasu ceste. Na nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet, občinski inšpektor za ceste pri opravljanju inšpekcijskega nadzora nadzira zlasti vzdrževanost in varnost ter prometno signalizacijo in prometno opremo.

K 132. členu

Člen določa, da se prisilna izvršba inšpekcijskih ukrepov opravlja po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

K 133. členu

Člen določa način izvajanja denarnih izvršb, ki jih izvršuje Finančna uprava Republike Slovenije v okviru svojih pristojnosti.

K 134. členu

Člen določa splošne inšpekcijske ukrepe. Pristojni inšpektor za ceste ukrepa z opozorilom, če oceni, da je to zadosten ukrep, ali z odločbo.

Pristojni inšpektor za ceste odredi, da se v roku, ki ga določi, odpravijo nepravilnosti, ki jih ugotovi v zvezi z rednimi vzdrževalnimi deli na cestah, z vzdrževalnimi deli in vzdrževalnimi deli v javno korist na cestah, s postavitvijo in rednim vzdrževanjem prometne signalizacije in prometne opreme ter naprav in ukrepov za umirjanje cestnega prometa v nasprotju s prometno ureditvijo oziroma predpisi, ki urejajo ceste, s postavitvijo in vzdrževanjem zapore ceste v nasprotju z dovoljenjem oziroma predpisi, ki urejajo ceste, s cestnimi priključki na javne ceste, ki se gradijo ali so zgrajeni v nasprotju s soglasjem, z gradnjo objektov ali izvajanjem drugih gradbenih posegov, vzpostavitev trajnih nasadov, ograj in živih mej v varovalnem pasu ceste, v nasprotju s soglasjem, z izvajanjem del zunaj varovalnega pasu ceste v nasprotju s soglasjem, z izvajanjem gradbenih in drugih del, povezanih z gradnjo (npr. izkopi, prekopi, podkopi, vrtanja), ter gozdarskih del (npr. podiranje dreves, spravilo lesa) v območju ceste v nasprotju s soglasjem, z gradnjo gospodarske javne infrastrukture v območju državne ceste ali posegi v državno cesto zaradi vzdrževanja druge gospodarske javne infrastrukture v nasprotju s soglasjem, z zagotavljanjem preglednosti ob javni cesti v nasprotju z zakonom in predpisi, ki urejajo ceste.

Če pristojni inšpektor za ceste pri svoje delu ugotovi, da se dela izvajajo brez soglasja, jih ustavi. To odredi v primeru izvajanja naslednjih del:

- gradnja cestnih priključkov na javne ceste;
- gradnja objektov ali izvajanje drugih gradbenih posegov, vzpostavitev trajnih nasadov, ograj in živih mej v varovalnem pasu ceste;
- izvajanje del zunaj varovalnega pasu ceste po pozivu upravljavca ceste iz 30. člena tega zakona.

V primeru iz prejšnjega odstavka pristojni inšpektor za ceste odredi tudi, da inšpekcijski zavezanec v roku, ki ga določi, poda vlogo za pridobitev soglasja upravljavca ceste. Inšpekcijski zavezanec lahko z gradnjo oziroma izvajanjem del iz prejšnjega odstavka nadaljuje šele po pravnomočnosti soglasja upravljavca ceste.

Poleg omenjenih ukrepov pa lahko pristojni inšpektor za ceste:

- odredi, da se do odprave ugotovljenih nepravilnosti ustavi gradnja cest, ki se izvaja v okviru vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist, če se ne odpravijo ugotovljene nepravilnosti v roku, ki ga je določil;
- prepove uporabo cestnega priključka na javno cesto, ki je zgrajen brez ali v nasprotju z izdanim soglasjem in niso odpravljene ugotovljene nepravilnosti v roku, ki ga je določil;
- odredi odstranitev objekta za oglaševanje, ki je v območju državne ceste oziroma varovalnem pasu za postavljanje objektov za oglaševanje ob državni cesti zunaj naselja postavljen brez soglasja ali v nasprotju s pogoji izdanega soglasja ali se uporablja v nasprotju s pogoji iz izdanega soglasja;
- odredi izvajalcu rednega vzdrževanja cest odstranitev ovir s ceste ali drugih posledic ravnanj, ki bi lahko škodovali cesti ali ogrožale, ovirale ali zmanjševale varnost prometa na njej ter vzpostavitev prejšnjega stanja ali drugačno sanacijo ceste, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni možna, na stroške povzročitelja;
- odredi ustavitve gradnje ali vzdrževanja gospodarske javne infrastrukture, izvajanje gradbenih in drugih del, povezanih z gradnjo (npr. izkopi, prekopi, podkopi, vrtanja) na cesti, ki se izvajajo brez soglasja, ali niso odpravljene ugotovljene nepravilnosti v roku, ki ga je določil, in o posledicah ravnanj na cesti obvesti izvajalca rednega vzdrževanja cest, ki izvede ukrepe iz petega odstavka 6. člena tega zakona na stroške povzročitelja;
- odredi ustavitve gozdarskih del (npr. podiranje dreves, spravilo lesa) v območju ceste, ki se izvajajo brez soglasja, ali niso odpravljene ugotovljene nepravilnosti v roku, ki ga je določil, in o posledicah ravnanj na cesti obvesti izvajalca rednega vzdrževanja cest, ki izvede ukrepe iz petega odstavka 6. člena tega zakona na stroške povzročitelja;
- odredi odstranitev enostavnega objekta, ki se gradi ali je zgrajen v varovalnem pasu ceste v nasprotju s pogoji izdanega soglasja, ter vzpostavitev prejšnjega stanja ali drugačno sanacijo, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni mogoča, na stroške inšpekcijskega zavezanca, če inšpekcijski zavezanec ne uskladi gradnje enostavnega objekta s pogoji izdanega soglasja v roku, ki ga je določil pristojni inšpektor za ceste po 1. točki tega odstavka;
- odredi odstranitev trajnih nasadov, ograj in živih mej v varovalnem pasu ceste, ki so izvedeni ali vzpostavljeni v nasprotju s pogoji izdanega soglasja, ter vzpostavitev prejšnjega stanja ali drugačno sanacijo, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni mogoča, na stroške inšpekcijskega zavezanca, če zavezanec ne uskladi vzpostavitev trajnih nasadov, ograj in živih mej s pogoji izdanega soglasja v roku, ki ga je določil pristojni inšpektor za ceste po 1. točki tega odstavka;
- odredi odstranitev enostavnega objekta, ki se gradi ali je zgrajen v varovalnem pasu ceste brez soglasja, ter vzpostavitev prejšnjega stanja ali drugačno sanacijo, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni mogoča, na stroške inšpekcijskega zavezanca, če inšpekcijski zavezanec ne poda vloge za izdajo soglasja v roku, ki

ga določi pristojni inšpektor za ceste po drugem odstavku tega člena, ali če upravljavec ceste njegovo vlogo za izdajo soglasja pravnomočno zavrže ali zavrne;

- odredi odstranitev trajnih nasadov, ograj in živih mej v varovalnem pasu ceste, ki so izvedeni ali vzpostavljeni brez soglasja, ter vzpostavitev prejšnjega stanja ali drugačno sanacijo, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni mogoča, na stroške inšpekcijskega zavezanca, če inšpekcijski zavezanec ne poda vloge za izdajo soglasja v roku, ki ga določi pristojni inšpektor za ceste po drugem odstavku tega člena, ali če upravljavec ceste njegovo vlogo za izdajo soglasja pravnomočno zavrže ali zavrne;
- odredi ustavitev del v območju ceste, ki vplivajo na promet in se izvajajo brez dovoljenja za zaporo ceste ter odredi, da zavarovanje območja s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo izvede izvajalec rednega vzdrževanja na stroške povzročitelja.

Stroške, ki jih ima izvajalec rednega vzdrževanja ceste v zvezi z deli, ki jih mora na zahtevo pristojnega inšpektorja za ceste po tem zakonu izvesti na stroške povzročitelja, izterja od povzročitelja upravljavec ceste. Upravljavec ceste za namen izterjave stroškov iz prejšnjega stavka pridobi podatke o povzročitelju (osebno ime oziroma firma, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža) od pristojnega inšpektorja za ceste, ki je izvajalcu rednega vzdrževanja cest odredil opravo del. Če povzročitelj ni znan ali ga ni mogoče identificirati, grede stroški v breme rednega vzdrževanja ceste.

K 135. členu

Člen opredeljuje pogoje, ko lahko pristojni inšpektor za ceste odredi začasni ukrep omejitve uporabe ceste. Ukrep mora izvesti izvajalec rednega vzdrževanja ceste v okviru izvajanja te javne službe, oziroma lastnik nekategorizirane ceste, ki se uporablja za javni cestni promet. O odrejenih ukrepih mora inšpektor za ceste obvestiti ministrstvo, pristojno za promet, oziroma občino, policijo in pristojno občinsko redarstvo.

K 136. členu

Člen določa obveznost izvajanja periodičnega inšpekcijskega nadzora predora iz 90. člena tega zakona, ki ga mora opraviti pristojni inšpektor za ceste najmanj vsakih pet let. V okviru svojih ugotovitev lahko določi pogoje za nadaljnje obratovanje predora ali prepove oziroma omeji promet v njem.

K 137. členu

Člen določa, da sta inšpektorat, pristojen za državne ceste, in občinski inšpekcijski organ za ceste prekrškovna organa za vse prekrške iz tega zakona, storjene na cestah, ki jih nadzorujeta v okviru svoje pristojnosti. Opredeljene so tudi pristojnosti policije, občinskega redarstva in cestninskih nadzornikov. Pri izvajanju nadzora nad določbami tega zakona imajo policisti, občinski redarji, inšpektorji inšpektorata, pristojnega za državne ceste, inšpektorji za ceste občinskega inšpekcijskega organa in cestninski nadzorniki poleg svojih pooblastil, tudi pooblastila, ki jim jih daje ta zakon. Udeleženci cestnega prometa se morajo ravnati po njihovih znakih, ukazih in odredbah. Višina glob za neupoštevanje ukazov, odredb in znakov pooblaščenih uradnih oseb je usklajena z veljavnim Zakonom o pravilih cestnega prometa.

K poglavju XIV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

K 138. členu

Člen določa, da se upravni in inšpekcijski postopki, ki so se začeli pred začetkom uveljavitve tega zakona, dokončajo po dosedanjih predpisih. Če so bili projektni pogoji direkcije, občine ali družbe DARS, d. d., izdani pred uveljavitvijo tega zakona, se postopki za izdajo soglasja končajo po dosedanjih predpisih.

K 139. členu

Člen določa, da se za obstoječe javne ceste iz 19. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 92/05) ne glede na lastništvo nepremičnin, po katerih poteka obstoječa javna cesta, uporablja določba 6. člena tega zakona.

K 140. členu

Člen določa, da se za odvzem ali omejitev lastninske pravice na nepremičninah, po katerih ob uveljavitvi tega zakona poteka skupna javna cesta, vendar te nepremičnine še niso v lasti Republike Slovenije ali občine, smiselno uporablja 19. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 92/05), pri čemer se šteje, da je javna korist za razlastitev nepremičnin ugotovljena, če so izpolnjeni pogoji iz drugega stavka 23. točke prvega odstavka 2. člena tega zakona (cesta kategorizirana v

sosednji državi, ki deloma poteka po ozemlju Republike Slovenije in v zvezi z zagotavljanjem prometa obstaja mednarodnopravna obveznost Republike Slovenije), sestavina zahteve za razlastitev pa je tudi listina iz četrtega odstavka 4. člena tega zakona (listina, s katero upravljavec ceste oziroma tuji organ potrjuje kategorizacijo ceste). Sklep iz drugega odstavka 4. člena tega zakona se za cesto iz prejšnjega stavka sprejme v 30 dneh po vpisu lastninske pravice Republike Slovenije ali občine v zemljiško knjigo.

K 141. členu

Glede zahtevane izobrazbe za presojevalca varnosti cest in inšpektorja za ceste člen določa, da raven izobrazbe, pridobljena po dosedanjih študijskih programih za pridobitev visoke strokovne izobrazbe, ustreza ravni izobrazbe iz prve alineje prvega odstavka 104. člena in prve alineje prvega odstavka 130. člena tega zakona. Raven izobrazbe, pridobljena po dosedanjih študijskih programih za pridobitev univerzitetne izobrazbe, ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni študijskih programih druge stopnje iz druge alineje prvega odstavka 130. člena tega zakona.

K 142. členu

Člen določa, da tehnični odbori, ki jih je direkcija imenovala na podlagi drugega odstavka 13. člena Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15, 10/18 in 123/21 – ZPrCP-F) nadaljujejo s svojim delom v skladu s tem zakonom do poteka njihovega imenovanja.

K 143. členu

Člen določa, da upravljavec avtoceste oziroma hitre ceste uskladi odstranjevanje poškodovanih in pokvarjenih vozil nad 3.500 kg največje dovoljene mase v skladu s 7. členom tega zakona najpozneje v enem letu od uveljavitve tega zakona.

K 144. členu

Člen določa, da je na dan uveljavitve tega zakona družba iz drugega odstavka 13. člena zakona družba DRI upravljanje investicij, Družba za razvoj infrastrukture, d. o. o. Ta družba mora ves čas zagotavljati pogoje za notranjega izvajalca za Republiko Slovenijo in njene organe v skladu s predpisi o javnem naročanju.

K 145. členu

Člen določa, da pooblastila, izdana organizacijam, ki izvajajo program usposabljanja spremljevalcev izrednih prevozov, pred uveljavitvijo tega zakona, ostanejo veljavna do poteka njihove veljavnosti. Komisija za preizkus znanja spremljevalcev izrednih prevozov, ki je bila imenovana pred uveljavitvijo tega zakona, opravlja delo komisije do poteka obdobja njenega imenovanja.

K 146. členu

Člen določa, da se šteje, da imajo cestni priključki iz 79. in 111. člena tega zakona, ki so bili zgrajeni pred 1. julijem 2011 in od tega datuma obstajajo v okvirno enaki prometni obremenitvi, pridobljeno soglasje upravljavca ceste, o čemer upravljavec ceste na zahtevo lastnika ali uporabnika cestnega priključka izda potrdilo. Predmetna določba ne pomeni, da bo moral vsak lastnik ali imetnik pravice uporabe cestnega priključka (npr. zakupnik, najemjemalec) za cestni priključek pridobiti potrdilo o pridobljenem soglasju, ampak bodo to potrdilo pridobili tisti, ki bodo to želeli ali ga bodo potrebovali v kakšnem postopku (npr. inšpekcijskem postopku).

K 147. členu

Člen določa, da pravne ali fizične osebe, ki so lastniki ali imetniki pravice uporabe objektov za oglaševanje, ki so postavljeni v območju državne ceste, odstranijo le te najpozneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona. Omenjena zahteva je posledica dejstva, da 89. člena predloga zakona prepoveduje postavljanje oziroma uporabo objektov za oglaševanje v območju državne ceste zunaj naselja. Slednje ne velja za izjeme, ki so podrobneje opredeljene v tretjem odstavku 89. člena tega zakona.

Poleg omenjenih objektov za oglaševanje bo treba v enakem časovnem obdobju odstraniti tudi nekatere objekte za oglaševanje ob državnih cestah v naselju, če so postavljeni v nasprotju s četrnim odstavkom 89. člena tega zakona.

Če objekt za oglaševanje v zahtevanem roku ne bo odstranjen, bo pristojni inšpektor za ceste odredil njegovo odstranitev na stroške njegovega lastnika ali imetnika pravice uporabe. Če lastnika ali imetnika pravice uporabe objekta za oglaševanje ne bo mogoče ugotoviti, se bo objekt za oglaševanje odstranil na stroške lastnika ali imetnika pravice uporabe zemljišča, na katerem je postavljen.

K 148. členu

Člen določa, da ministrstvo, pristojno za promet, posreduje Evropski komisiji seznam avtocest in primarnih cest, za katere se uporabljajo določbe VIII. poglavja tega zakona o varnostnih zahtevah za cestno infrastrukturo. V seznamu je treba navesti tudi ceste, za katere se iz posebej utemeljenih razlogov, povezanih z obsegom povprečnega letnega dnevnega prometa in posledicami prometnih nesreč, ne uporabljajo določbe tega zakona o minimalnih varnostnih zahtevah za cestno infrastrukturo. Poleg omenjenih cest se v seznam vključijo tudi ceste, za katere vlada določi, da se zanje uporabljajo določbe tega zakona o minimalnih varnostnih zahtevah za cestno infrastrukturo.

K 149. členu

Člen določa, da upravljavec cest iz 95. člena tega zakona izvede prvo ocenjevanje varnosti v cestnem prometu za celotno omrežje v njegovem upravljanju najpozneje do 31. 12. 2023.

K 150. členu

Člen določa, da upravljavec cest iz 95. člena tega zakona pripravi metodologijo za razvrščanje cestnih odsekov v posamezno kategorijo glede na stopnjo njihove varnosti najpozneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

K 151. členu

Člen določa, da strokovno usposabljanje presojevalcev varnosti cest, ki se bo izvajalo po 17. decembru 2024, vključuje tudi vsebine, ki nanašajo na ranljive udeležence prometa in cestno infrastrukturo, ki jo uporabljajo.

K 152. členu

Člen določa, da minister, pristojen za promet, izda predpise iz sedmega in osmega odstavka 12. člena, osmega odstavka 13. člena, drugega odstavka 19. člena, enajstega odstavka 21. člena, četrtega odstavka 23. člena, trinajstega odstavka 39. člena, šestega odstavka 41. člena, štirinajstega odstavka 43. člena, petega odstavka 48. člena, sedmega odstavka 50. člena, šestega odstavka 51. člena, tretjega odstavka 57. člena, četrtega in petega odstavka 75. člena, petega odstavka 104. člena in šestega odstavka 117. člena tega zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona. V enakem času izda predpise iz petega odstavka 34. člena, devetega odstavka 39. člena, petega odstavka 49. člena in drugega odstavka 91. člena tega zakona vlada.

K 153. členu

Člen določa, da občine svoje predpise s področja cestne infrastrukture uskladijo z določbami tega zakona najpozneje v šestih mesecih od njegove uveljavitve.

K 154. členu

Člen določa, da z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15, 10/18 in 123/21 – ZPrCP-F). Poleg navedenega določa tudi predpise, ki se še naprej uporabljajo kot predpis, izdan na podlagi tega zakona, in predpise, ki sicer z uveljavitvijo tega zakona nehajo veljati, se pa do uveljavitve ustreznih predpisov na podlagi tega zakona še naprej uporabljajo, kolikor niso v nasprotju z njim.

K 155. členu

Člen določa vacatio legis.

IV. PRILOGE

Na podlagi petega odstavka 34. člena Zakona o cestah (Uradni list RS, št. .../22) Vlada Republike Slovenije izdaja

UREDBO o višini in načinu zaračunavanja odškodnine za prekoračitev osnih obremenitev

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

Ta uredba določa višino, način vplačevanja in način evidentiranja vplačil odškodnine za prekoračitev osnih obremenitev na javnih cestah.

2. člen (pomen izrazov)

(1) Posamezni izrazi, uporabljeni v tej uredbi, imajo naslednji pomen:

1. osna preobremenitev je nedovoljena prekoračitev osne obremenitve osi, določene s predpisi ali prometnim znakom;
2. odškodnina je povračilo za opravljeno vožnjo od njenega začetka do mesta ugotovljene preobremenitve po javnih cestah;
3. stroški postopka so vsi stroški, ki so nastali posameznemu upravljavcu za izračun in izdajo obveznosti po tej uredbi ter izpolnitev obveznosti iz rednega vzdrževanja javne ceste;
4. prevozna pot je pot, ki jo je vozilo prevozilo na območju Republike Slovenije od začetnega mesta poti do mesta ugotovitve nedovoljene preobremenitve osi.

(2) Drugi izrazi, uporabljeni v tej uredbi, pomenijo enako kot izrazi, opredeljeni v predpisih, ki urejajo ceste in pravila cestnega prometa.

II. VIŠINA ODŠKODNINE

3. člen (odmera odškodnine)

Odškodnina za posamezen prevoz (v nadaljnjem besedilu: odškodnina) se odmeri glede na višino prekoračitve osne obremenitve za že prevoženo razdaljo glede na omejitve prevozne poti.

4. člen (obračun odškodnine)

Do odškodnine je upravičen vsak posamezni upravljavec cest, in sicer za prevoženo razdaljo na javni cesti, ki jo ima v upravljanju. Odškodnina se obračuna tako, da se dodatku za prekoračitev osnih obremenitev prištejejo stroški postopka.

5. člen (stroški postopka)

(1) Višina stroškov postopka je določena s to uredbi. Do povračila splošnih stroškov je upravičen vsak upravljavec javne ceste na prevozni poti, kjer je prišlo do osne preobremenitve.

(2) Višina stroška postopka po državnih in občinskih cestah znaša eurov.

6. člen (dodatek za prekoračitev osnih obremenitev)

(1) Dodatek na kilometer prevozne poti se določi tako, da se za os izračuna faktor ekvivalentnosti (FE) na način, določen v tehnični specifikaciji za javne ceste TSC 06.511 Prometne obremenitve – Določitev in razvrstitev, in se pomnoži z osnovo za izračun višine dodatka za prekoračitev osnih obremenitev.

(2) Osnova za izračun višine dodatka za prekoračitev osnih obremenitev na kilometer prevozne poti znaša:

Osnova za izračun višine dodatka za prekoračitev osnih obremenitev (v EUR na km)		
Dovoljena osna obremenitev ceste 6 ton	Dovoljena osna obremenitev ceste 8 ton	Dovoljena osna obremenitev ceste 10 ton
100,00	50,00	20,00

(3) Dodatek za prekoračitev osnih obremenitev se izračuna kot vsota zmnožkov števila kilometrov prevozne poti in dodatka na kilometer po vsaki preseženi osi prevoza. Za kilometer prevozne poti se šteje vsak začetni kilometer prevozne poti.

(4) Dodatek za prekoračitev osnih obremenitev se izračuna tako, da se seštejejo dodatki za prekoračitev osnih obremenitev na vseh delih poteka prevozne poti, na kateri je bila prekoračena osna obremenitev.

III. NAČIN VPLAČEVANJA ODŠKODNINE

7. člen
(vplačevanje odškodnine)

Zahtevek za vplačilo odškodnine izda za posamezni prevoz vsak upravljavec ceste za prevoz po javni cesti v njegovem upravljanju. Odškodnina za prevoz se vplača upravljavcu cest na njegov račun v osmih dneh od vročitve zahtevka.

IV. EVIDENTIRANJE VPLAČIL ODŠKODNIN

8. člen
(evidenca)

Vsak upravljavec cest vodi svojo evidenco vplačanih odškodnin.

V. KONČNA DOLOČBA

9. člen
(uveljavitev)

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA

Vlada Republike Slovenije
Janez Janša
Predsednik

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo predpisa).

Pravno podlago za predmetno uredbo daje peti odstavek 34. člena Zakona o cestah.

2. Rok za izdajo predpisa, ki ga je določil zakon.

Rok za izdajo predpisa določa 152. člen Zakona o cestah, in sicer v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

3. Splošna obrazložitev v zvezi s predlogom predpisa, če je potrebna.

/

Na podlagi četrtega odstavka 23. člena Zakona o cestah (Uradni list RS, št. .../22) minister za infrastrukturo izdaja

PRAVILNIK
o sofinanciranju pasivne protihrupne zaščite ob linijskih virih hrupa

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(vsebina)

Ta pravilnik ureja:

- način določanja upravičencev do sofinanciranja pasivne protihrupne zaščite,
- izvajanje sofinanciranja pasivne protihrupne zaščite ob obstoječih linijskih virih hrupa,
- višino sofinanciranja glede na raven hrupa, ki ga povzročajo linijski viri hrupa.

2. člen
(uporaba)

(1) Ta pravilnik se uporablja za pasivno protihrupno zaščito varovanih prostorov v naseljenih stanovanjih in varovanih prostorih za zdravstveno in izobraževalno dejavnost:

- ob obstoječih linijskih virih hrupa,
- ob rekonstruiranih linijskih virih hrupa, ob novih linijskih virih hrupa v primeru, ko le-ti ne povečajo obremenitve s hrupom za več kot 3 dB(A).

(2) Določbe tega pravilnika se ne uporabljajo v primeru novih linijskih virov hrupa, ki povečajo obremenitev s hrupom za več kot 3 dB(A).

3. člen
(pomen izrazov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, pomenijo:

1. linijski viri hrupa so definirani s predpisom o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju;
2. pasivna protihrupna zaščita pomeni izboljšanje zvočne izolirnosti stavbnega pohištva, na s hrupom čezmerno obremenjenih fasadnih konstrukcijah varovanih prostorov;
3. varovani prostori so definirani s predpisom o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju in obsegajo:
 - varovani prostori v stanovanjskih stavbah so:
 - dnevne sobe;
 - spalnice;
 - otroške sobe;
 - kabineti;
 - jedilnice in
 - bivalne kuhinje;
 - nevarovani prostori v stanovanjskih stavbah so:
 - hodniki;
 - kopalnice;
 - sanitarije;
 - shrambe;
 - kletni prostori, ki niso namenjeni bivanju;
 - nenaseljena podstrešja;
 - balkoni, zimski vrtovi;
 - varovani prostori v stavbah za zdravstveno in izobraževalno dejavnost so:
 - prostori, v katerih se opravlja dejavnost zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj, bolnišnic ali klinik v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno dejavnost;
 - prostori, v katerih se opravlja vzgojno-varstvena ali izobraževalna dejavnost;
4. naseljeni stanovanjski prostori so v stanovanjih, v katerih imajo prebivalci prijavljeno stalno ali začasno prebivališče;
5. naseljenost stanovanjskih stavb se ugotavlja na podlagi registra ministrstva pristojnega za notranje zadeve (CRP);
6. zavezanec za sofinanciranje pasivne protihrupne zaščite je upravljavec linijskega vira hrupa;
7. upravičenec do sofinanciranja pasivne protihrupne zaščite je lastnik stavbe z varovanimi prostori, ki je s hrupom čezmerno obremenjena in izpolnjuje vse ostale predpisane pogoje;

8. operativni programi varstva pred hrupom je operativni program v skladu s predpisom o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju;
9. baza podatkov obremenitve s hrupom je v okviru svetovnega spleta javno dostopna baza iz katere lahko lastniki stavb pridobijo podatek obremenitve njihove nepremičnine s hrupom v zvezi z upravičenostjo do sofinanciranja pasivne protihrupne zaščite, nominiran izvajalec pasivne protihrupne zaščite je izvajalec, iz seznama izvajalcev, katerim upravljavec linijskih virov hrupa priznava strokovnost izvajanja pasivnih protihrupnih ukrepov;
10. okvirni cenik ukrepov je s strani upravljavca objavljen okvirni cenik, na podlagi katerega se določa najvišja vrednost upravičenih sredstev za sofinanciranje.

4. člen (izhodišča, pogoji)

- (1) Za upravičenost do sofinanciranja morajo biti hkrati izpolnjeni naslednji pogoji:
 - stanovanjske stavbe oziroma stanovanja morajo biti vsaj eno leto pred oddajo vloge za sofinanciranje, nepretrgoma naseljene z vsaj enim stalno ali začasno prijavljenim istim prebivalcem;
 - gradbeno dovoljenje stavbe, predvidene za subvencijo, mora biti izdano pred letom 2000. Če leto gradbenega dovoljenja ni znano, se za leto izdaje gradbenega dovoljenja iz REN baze privzame leto izgradnje minus dve leti;
 - v primeru, da je bilo gradbeno dovoljenje izdano po letu 2000, je lastnik stavbe do sofinanciranja upravičen v primeru čezmernega hrupa in v kolikor se je emisija hrupa bistveno povečala;
 - za bistveno povečanje emisije hrupa se šteje podvojitvev prometnih obremenitev ali druga sprememba, ki povzroči povišanje emisij za vsaj 3 dB(A);
 - za stavbo v zadnjih 20 letih ni bila izvedena pasivna protihrupna zaščita oziroma v 20 letnem obdobju za stavbo niso bila pridobljena sredstva za njeno izvedbo oziroma sofinanciranje;
 - da bo v 5 letih po prejemu subvencije dopustil morebitno kontrolo izvedenih pasivnih protihrupnih ukrepov;
 - da se namenska raba stavbe ali stanovanja ne bo po dodelitvi subvencije spremenila v naslednjih 3 letih.
- (2) Upravljavec linijskega vira hrupa lahko odkloni sofinanciranje pasivne zaščite:
 - če so na območju predvideni drugi posegi, ki bi bistveno vplivali na dodelitev subvencije (npr. izvedba aktivne protihrupne zaščite, preusmeritev prometa na obvožno cesto, rušitev stavbe zaradi rekonstrukcije ceste);
 - če prostori niso naseljeni, niso primerni za bivanje ali njihova dejanska raba ne ustreza upravičenim varovanim prostorom iz 3. člena tega pravilnika;
 - če obstaja sum, da podatki vloge ne ustrezajo dejanskemu stanju ali da gre za nelegalno gradnjo.
- (3) Če se ugotovi, da je bilo sofinanciranje odobreno na podlagi neresničnih ali nepopolnih podatkov, upravičenec vrne prejeta finančna sredstva skupaj s pripadajočimi zamudnimi obrestmi.

5. člen (baza podatkov obremenitev s hrupom)

Baza podatkov obremenitve s hrupom linijskih virov hrupa omogoča lastnikom stavb preko svetovnega spleta:

- pridobiti podatke obremenitve s hrupom iz zadnjega obratovalnega monitoringa hrupa;
- pridobiti podatek o predvidenih protihrupnih ukrepih predvidenih z operativnim programom varstva pred hrupom;
- pridobiti podatke ali so na območju predvideni drugi posegi, ki bi lahko bistveno vplivali na dodelitev subvencije (npr. izvedba aktivne protihrupne zaščite, preusmeritev prometa na obvožno cesto, rušitev stavbe zaradi rekonstrukcije ceste);
- pridobiti informacijo o možnosti pridobitve subvencije za izvedbo pasivnih protihrupnih ukrepov in sicer na fasado in etažo natančno, tako v tekstualni kot grafični obliki;
- zahteve za razred zvočne izolirnosti, ki ga morajo vgrajena okna izpolnjevati in upoštevajo rezervo za predvideno povečanje hrupa zaradi rasti prometa (+3 dBA);
- predlog pasivne protihrupne zaščite;
- možnost oddaje vloge za pridobitev subvencije za pasivne protihrupne ukrepe.

6. člen (vloga za sofinanciranje)

Vloga za sofinanciranje se odda elektronsko preko baze podatkov obremenitev s hrupom.

7. člen
(ocena obremenitve okolja s hrupom, elaborat in izkaz)

(1) Kot ocena obremenitve okolja s hrupom iz uredbe, ki ureja področje mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju se v zvezi z zagotavljanjem pasivne protihrupne zaščite po tem pravilniku štejejo rezultati obratovalnega monitoringa hrupa.

(2) Predlog ukrepov pasivne protihrupne zaščite iz baze obremenitev s hrupom iz 5. člena tega pravilnika se šteje kot elaborat in izkaz, ki na ravni projekta dokazujeta, da raven hrupa v varovanem prostoru zaradi vira hrupa ne bo presežena v skladu s predpisom, ki ureja zaščito pred hrupom v stavbah.

(3) Predlog ukrepov se hrani v elektronski obliki v bazi podatkov, s katero upravlja upravljavec linijskega vira hrupa.

8. člen
(odločba)

(1) Lastniku stavbe se izda zavrnilna odločba, če ravni hrupa na fasadah ne presegajo mejnih ravni kazalcev hrupa ali niso izpolnjeni pogoji iz 4. člena tega pravilnika.

(2) Odločba, s katero se lastniku stavbe odobri subvencija pasivnih protihrupnih ukrepov, vsebuje zlasti naslednje:

- pogoje pod katerimi je upravičen do prejema subvencije vezano na 4. člen tega pravilnika;
- splošni podatki o stavbi, povzeti iz javnih baz: leto gradnje, ocenjeno leto gradbenega dovoljenja; namenska raba stavbe, naseljenost stavbe, vetrovna cona po SIST EN 1991-1-4:2005;
- rezultati hrupa iz zadnjega izvedenega obratovalnega monitoringa hrupa po fasadah in etažah. Rezultati se podajo v tekstualni in grafični obliki;
- predlog ukrepov pasivne protihrupne zaščite (min. zvočna izolirnost zasteklitve, vrsta tesnjenja, način vgradnje), ločeno po fasadah in etažah;
- višine sofinanciranja glede na ravni hrupa, ločeno po fasadah in etažah (izraženo kot najvišji možni odstotek investicije in najvišji možni absolutni znesek);
- navedba vseh nominiranih izvajalcev pasivnih protihrupnih ukrepov med katerimi se lahko lastnik stavbe odloča;
- navedbo dokazil, ki jih mora predložiti za izplačilo sredstev sofinanciranja;
- navedbo okoliščin pod katerimi je lastnik stavbe dolžan povrniti subvencijo z zamudnimi obrestmi:
 - stavba se poruši ali se stavbi ali delu stavbe spremeni namembnost v obdobju manj kot treh let po dodelitvi subvencije;
 - ni vgradil stavbnega pohištva kot izhaja iz odločbe o dodelitvi subvencije;
 - ne dovoli opraviti kontrole oz. pregleda izvedenih pasivnih ukrepov;
 - podaj je neresnične podatke.

(3) V primeru odstopanja dejanskega stanja od navedb v odločbi je dokazno breme na strani lastnika stavb.

9. člen
(višina subvencije)

(1) Upravljavec linijskega vira hrupa sofinancira pasivne protihrupne ukrepe glede na raven hrupa:

$MV(III.) < LE_{max} < MVO(III.)$ v znesku do 50 %
 $MVO(III.) \leq LE_{max}(III.)$ v znesku do 60 %

(2) Elementi, upravičeni do sofinanciranja so:

- okno oziroma balkonska vrata v dimenzijah obstoječega stanja;
- tip senčil v dimenzijah obstoječega stanja (polkna so izvzeta);
- notranja polica v dolžini in primerljivem materialu v obstoječem stanju;
- demontažo in montažo stavbnega pohištva;
- slikopleskarska obdelava špalet;
- odvoz starih oken na deponijo gradbenega materiala.

(3) Višina sredstev sofinanciranja ne sme presegati absolutne vrednosti, določene v okvirnem ceniku ukrepov, ki ga upravljavec linijskega vira hrupa objavi na svoji spletni strani.

10. člen
(izvedba ukrepov)

Ukrepi pasivne protihrupne zaščite se izvajajo s strani nominiranih izvajalcev v obsegu in na način, določenem v odločbi. Nominiran izvajalec pri svojem delu upošteva posebne gradbene uzance.

11. člen
(nominirani izvajalec)

Upravljavec linijskega vira hrupa nominira izvajalce pasivne protihrupne zaščite, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- predloži za lesena in plastična okna certifikate ustreznosti za območje zvočne izolirnosti $34 \leq R_w \leq 42$ dB, ločeno za enokrilna, dvokrilna in trokrilna okna. Iz certifikatov izhaja doseganje minimalnih zahtev, navedenih v Prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika;
- predloži certifikate ustreznosti za rolo škatle, iz katere izhaja zvočna izolirnost $34 \leq R_w \leq 42$ dB, ločeno za predokensko varianto in za vgradno (notranjo nadokensko) varianto;
- s strani ZRMK potrjen certifikat Znak kakovosti v graditeljstvu za montažo;
- pridobljeno potrdilo upravljavca linijskega vira hrupa, da oblika računa izvajalca pasivnih protihrupnih ukrepov ustreza zahtevam računalniškega programa za vodenje arhiva pasivnih protihrupnih ukrepov, v skladu s Prilogo 2, ki je sestavni del tega pravilnika.

12. člen
(izplačilo sredstev)

Sredstva sofinanciranja se izplača po izvedenih delih in ko nominirani izvajalec upravljavcu linijskega vira hrupa posreduje zahtevana dokazila:

- fotografije zatečenega stanja (Priloga 2);
- fotografije končnega stanja (Priloga 2);
- pravilno izpolnjen račun (Priloga 2).

13. člen
(vodenje evidence pasivne protihrupne zaščite)

(1) Postopek izdaje odločb o sofinanciranju pasivne protihrupne zaščite izvaja upravljavec linijskih virov hrupa, ki tudi vodi evidenco izvedenih pasivnih protihrupnih ukrepov.

(2) Naloge iz prejšnjega odstavka lahko upravljavec linijskih virov hrupa po pooblastilu prenese na tretjo osebo.

14. člen
(kontrola kvalitete in preveritev dejansko izvedenih pasivnih protihrupnih ukrepov)

(1) Kontrola kvalitete in preveritev dejansko izvedenih pasivnih protihrupnih ukrepov se izvaja po predpisani metodologiji. Nedoseganje predpisane kvalitete ali neujemanje izvedenih ukrepov s predpisanimi v odločbi lahko ima za posledico odvzem nominacija izvajalcu pasivnih protihrupnih ukrepov.

(2) Če gre neujemanje izvedenih pasivnih protihrupnih ukrepov s predpisanimi v odločbi pripisati lastniku stavbe ali stanovanja lahko ima za posledico vračilo že izplačane subvencije.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

15. člen
(vzpostavitev baze podatkov in metodologije izvajanja kontrole kvalitete vgrajenih pasivnih protihrupnih ukrepov)

(1) Upravljavec linijskega vira hrupa pripravi bazo podatkov obremenitev s hrupom in jo objavi na svoji spletni strani v enem letu od uveljavitve tega pravilnika.

(2) Upravljavec linijskega vira hrupa v enem letu pripravi metodologijo izvajanja kontrole kvalitete vgrajenih pasivnih protihrupnih ukrepov ter postopek odstranitve nominiranega izvajalca pasivne protihrupne zaščite iz evidence, če se mu s kontrolo kvalitete dokaže nedoseganje pričakovanih rezultatov.

16. člen
(uveljavitev)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA

Jernej Vrtovec
Minister
za infrastrukturo

USTREZNOST STAVBNEGA POHIŠTVA

Stavbno pohištvo, ki se vgrajuje z namenom pasivne protihrupne zaščite mora zraven ustrezne zvočne izolirnosti izpolnjevati minimalne zahteve, v skladu s predpisom ali standardom SIST EN 14351-1:2006+A2:2016.

Toplotna prevodnost

(predpis: Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah (Uradni list RS, št. 52/10 in 61/17 – GZ) s pripadajočo Tehnično smernico TSG-1-004:2010)),

- Vertikalna okna ali balkonska vrata in greti zimski vrtovi iz lesa ali umetnih mas ($U_w \leq 1,30 \text{ W}/(\text{m}^2 \cdot \text{K})$);
- Vertikalna okna ali balkonska vrata in greti zimski vrtovi iz kovin ($U_w \leq 1,60 \text{ W}/(\text{m}^2 \cdot \text{K})$);
- Strešna okna, steklene strehe ($U_w \leq 1,40 \text{ W}/(\text{m}^2 \cdot \text{K})$);
- Vhodna vrata (z neposrednim vhodom v bivalni prostor) ($U_w \leq 1,60 \text{ W}/(\text{m}^2 \cdot \text{K})$).

Prepustnost stekla za dnevno svetlobo

(predpis: Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah (Uradni list RS, št. 52/10 in 61/17 – GZ) s pripadajočo Tehnično smernico TSG-1-004:2010)),

Prepustnost stekla za dnevno svetlobo pri okenskih in strešnih odprtinah $v > 0,5$.

Vodotesnost

(predpis: Pravilnik o zaščiti stavb pred vlago (Uradni list RS, št. 29/04 in 61/17 – GZ)

Stavbno pohištvo mora po standardu SIST EN 12208 izpolnjevati naslednje zahteve:

- okna ter vhodna in balkonska vrata, vgrajena v pritličje ali prvo nadstropje stavbe, morajo ustrezati razredu 4A;
- okna ter vhodna in balkonska vrata, vgrajena v drugo ali tretje nadstropje stavbe, morajo ustrezati razredu 7A;
- okna ter vhodna in balkonska vrata, vgrajena v četrto ali višje nadstropje stavbe, morajo ustrezati razredu 9A.

Vodotesnost stavbnega pohištva se določi z meritvami po standard SIST EN 1027.

Odpornost na veter

(predpis: Eurokod SIST EN 1991-1-4:2005, SIST EN 12210)

Zrakotesnost

(predpis: Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah (Uradni list RS, št. 52/10 in 61/17 – GZ) s pripadajočo Tehnično smernico TSG-1-004:2010))

- stavbno pohištvo, vgrajeno v eno- ali dvoetažne stavbe (min. razred 2);
- stavbno pohištvo vgrajeno v tri-ali večnadstropne stavbe (min. razred 3).

Razredi zrakotesnosti morajo biti določeni po SIST EN 12207.

Stavbo pohištvo mora imeti vsaj 10 letno garancijo na tesnjenje stekel in obstojnost okenskih okvirjev ter 5-letno garancijo na funkcionalnost okenskih elementov (npr. okovja, senčila).

DOKAZILA IN OBLIKA RAČUNA ZA IZVEDBO PASIVNIH PROTIHRUPNIH UKREPOV

Fotografije zatečenega stanja morajo prikazovati:

- stavbo iz vseh strani s poudarkom fasad, ki so evidentirane kot čezmerno obremenjene,
- vsako okno na čezmerno preobremenjeni fasadi posebej, na način da se vidi:
 - vrsta stekla (op. vezano okno, termopan zasteklitev,...);
 - število tesnil;
 - vrsta senčila;
 - notranja okenska polica;
- vsaka fotografija posameznega okna mora biti opremljena z identifikacijsko številko fasade in etaže, razvidno iz odločbe.

Fotografije izvedenega stanja pasivne protihrupne zaščite morajo prikazovati:

- stavbo iz vseh strani s poudarkom fasad, ki so evidentirane kot čezmerno obremenjene;
- vsako okno na čezmerno preobremenjeni fasadi posebej, na način da se vidi:
 - vrsta stekla (op. enojni oz. dvojni termopan);
 - število tesnil;
 - vrsta senčila;
 - notranja okenska polica;
- vsaka fotografija posameznega okna mora biti opremljena z identifikacijsko številko fasade in etaže, razvidno iz odločbe.

Račun nominiranega izvajalca pasivnih protihrupnih ukrepov se pripravi na način, da je stavbno pohoštvo nameščeno na čezmerno preobremenjenih fasadah enolično določljivo.

Oznake fasad in etaž na računu se morajo skladati z oznakami navedenimi v odločbi.

Iz računa mora biti razvidno, da je zahtevana kvaliteta stavbnega pohoštva enaka kvaliteti zahtevani v odločbi.

Račun mora biti pripravljen v elektronski obliki, skladni informacijskemu sistemu upravljavca linijskega vira hrupa.

Format računa (primer) pripravi upravljavec linijskega vira hrupa.

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo predpisa).

Pravno podlago za predmetni pravilnik daje četrti odstavek 23. člena Zakona o cestah.

2. Rok za izdajo predpisa, ki ga je določil zakon.

Rok za izdajo predpisa določa 152. člen Zakona o cestah, in sicer v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

3. Splošna obrazložitev v zvezi s predlogom predpisa, če je potrebna.

/